

de brabantse leeuw

Tweemaandelijks tijdschrift van de Sectie voor Geslacht-,
Naam- en Wapenkunde van Het Noordbrabants Genootschap
(Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen
in Noord-Brabant)

• DERTIGSTE JAARGANG 1981

Redactie:
mr. G. Berkelmans
dr. ir. C. H. J. van den Brekel
J. H. G. J. van Heeswijk, secretaris
mevr. P. L. Leget-Kuijlen
drs. G. J. W. Steijns
J. W. M. Weijs

Redactiesecretariaat:
Postbus 29, 5330 AA Kerkdriel

Manuscripten zenden aan:
Redactie De Brabantse Leeuw,
Postbus 1104, 5200 BD 's-Hertogenbosch.

Administratie: Postbus 1104, 5200 BD 's-Hertogenbosch,
giro 3879363.

Abonnementsprijs per jaargang: binnenland en België f 27,50; buitenland (behalve België) f 29,50. Men wordt verzocht te betalen via een toe te zenden accept-girokaart. Opzeggingen alleen schriftelijk mogelijk vóór 1 december.

Aanbevelingen voor genealogische publikaties

de redactie

De bij ons tijdschrift aangeboden manuscripten variëren sterk, niet alleen in kwaliteit maar ook in opmaak. Om uniformiteit in stijl en opmaak van genealogische publikaties in De Brabantse Leeuw te bereiken volgen hier enkele richtlijnen, die de redactie dringend aanbeveelt bij inzenders van genealogieën.

In een genealogische publikatie wordt het voorgeslacht dan wel het nageslacht van een persoon of echtpaar beschreven. In het eerste geval ontstaat een kwartierstaat, in het tweede geval afhankelijk van de uitwerking van een genealogie of een parenteel.

Voor regels met betrekking tot de verslaggeving van de kwartierstaat wordt naar elders verwezen¹. De weergave van enkel namen en doop-, trouw- en begraafgegevens behoeft geen nadere toelichting.

Wij zullen ons hier daarom concentreren op de genealogie, maar tekenen erbij aan dat voor de parenteel dezelfde overwegingen gelden.

De genealogie nodigt sterk uit tot een schematische weergave. Een streng schematische opzet komt enerzijds de duidelijkheid ten goede, maar anderzijds vermindert deze de leesbaarheid. Het is derhalve van belang een (welovertogen) tussenweg te bewandelen, die met beide aspecten rekening houdt.

We zullen in het vervolg onderscheid maken tussen z.g. 'kale' en 'aangeklede' genealogieën. In kale stambomen worden bijna uitsluitend doop-, trouw- en begraafgegevens verstrekt, terwijl in aangeklede genealogische publikaties zulke gegevens nog worden aangevuld met andere informatie over de behandelde personen.

Een genealogie is een geordende verzameling van (zo veel mogelijk)gegevens over en feiten uit het leven van de leden van een geslacht. Dit houdt in dat in principe slechts mensen behandeld worden die de betreffende geslachtsnaam voeren of gevoerd hebben.

Het geslacht wordt traditioneel beschreven door een successieve behandeling van de verschillende generaties. Het wezenlijke element hierbij is het voortbrengen van kinderen die het geslacht in stand houden. De genealoog neemt dan ook deze bloedverwantschap als leidraad voor zijn verslag, waarin de huwelijken van de stamvader en diens nakomelingen bloksgewijs besproken worden. De publikatie bestaat dus uit een verzameling van blokken, die onderling samenhangen.

Het is veelal gebruikelijk dat slechts die zonen welke trouwden én nageslacht voortbrachten in aanmerking komen voor een zelfstandige behandeling in een blok. Informatie over dochters en ongehuwde zonen wordt doorgaans vermeld in het blok van de

vader, nl. bij de opsomming van diens kinderen. Zelfs zonen die wel trouwden maar wier huwelijk kinderloos bleef - en dus niet hebben bijgedragen tot het in stand houden van het geslacht - worden vaak niet in de volgende generatie behandeld.

Dit gebruik moge voldoen om strikt de familierelaties binnen een geslacht weer te geven, maar is o.i. ongeschikt om de geschiedenis van een geslacht te beschrijven; het houdt al te eenzijdig rekening met de verwantschap in mannelijke lijn. Dat zonen mannelijk nageslacht voortbrachten mag eerder toeval dan verdienste genoemd worden.

Het wel en wee van een familie wordt evenzeer bepaald door dochters en kinderloos gebleven nakomelingen. Dit wil zeggen dat zg. kale genealogieën best op de oude wijze verslagen kunnen worden. Het verdient daarentegen aanbeveling om bij omvangrijke werken elk kind, zowel zoon als dochter, waarvan meer dan enkel doop-, trouw- en begraafplaatsen en begraafgegevens voorhanden zijn, op een zelfde wijze te behandelen als de kinderen die het geslacht in stand gehouden hebben. Dit betekent dat zijtakken belicht kunnen worden in het blok van de stammoeder². Ook voor zonen met een kinderloos huwelijk, alsmede ongehuwden (mannelijke of vrouwelijke), zoals bijvoorbeeld priesters, religieuzen en andere vrijgezellen, kunnen blokken gereserveerd worden. Hoewel deze laatsten niet hebben bijgedragen tot het in stand houden van het geslacht (ze vormen immers doodlopende takken), ze hebben menigmaal een zekere rol gespeeld binnen het familieverband.

Gebaseerd op bovenstaande overwegingen komen wij tot aanbevelingen.

Stijl

Het verslag dient om de leesbaarheid te dienen zoveel mogelijk in goed lopende zinnen te worden gesteld. Dit betekent dat het gebruik van typisch genealogische afkortingen, zoals *geb.*, *tr.*, *overl.*, *dr.*, *zn.*, enz. tot een minimum beperkt dienen te worden daar deze tot een nodeloze telegramstijl leiden. Om de zelfde reden behoren plaats- en tijdsbepalende voorzetsels, zoals *te*, *in*, en *op*, niet te worden weggelaten en de namen van de maanden voluit gespeld te worden.

Het model van een genealogisch fragment gegeven door Kruime³ is een duidelijk voorbeeld dat door telegramstijl is ontsiert.

Bij de spelling volg men de richtlijnen van het 'Groene boekje' (*Woordenlijst Nederlandse Taal*) en hantere men de voorkeurspelling.

Opmaak

De opeenvolgende generaties worden genummerd met Romeinse

cijfers. De te behandelen leden van één generatie worden naar anciënniteit gerangschikt en gecodeerd met letters in alfabetische volgorde. Indien een generatie meer dan 26 te behandelen nakomelingen heeft, codeert men met dubbele letters, te beginnen met *aa*, *bb*, *cc*, enz. Als alternatief voor een uitgebreid geslacht noemen wij het coderen van de kinderen van een gezin met een en dezelfde letter. Het onderscheid tussen broers en zusters wordt dan gemaakt door een toegevoegd in chronologische volgorde oplopend cijfer achter de code.

Van elke te behandelen nakomeling(e) wordt per blok tenminste vermeld: de code (deze bestaat dus uit een Romeins cijfer en een of twee letters), verworven titel(s), voornaam, geslachtsnaam, eventueel bekende bijnaam of toevoeging (b.v. alias, de oudste, de jongste, enz.).

Belangrijk is vervolgens de vermelding van de code van het blok van de vader: *zoon of dochter van* gevolgd door de desbetreffende code. Dit laatste is nodig om het verband met de vorige generatie duidelijk te behouden. Vervolgens dienen de doop-(geboorte-), overlijdens- (begräaf-)data en -plaatsen van de persoon in kwestie te worden vermeld. Opgave van uitgeoefende beroep(en) en functie(s) behoort vergezeld te worden van het (de) jaartal(len) van uitoefening en standplaats(en).

Daarna volgen de verzamelde gegevens die betrekking hebben op het leven van het desbetreffende stamlid. Deze informatie dient zoveel mogelijk met bronvermeldingen te worden gestaafd.

Indien de desbetreffende gehuwd is, dienen de trouw-(eventueel ondertrouw-)data en -plaatsen te worden vermeld. Ook is het zinvol aan te geven of het huwelijk voor schepenen (Sch.), de pastoor (R.K.) of de predikant (N.H. of Ger.) is gesloten. De naam van de bruid(egom) dient vervolgens te worden vergezeld door de namen van de ouders en van haar (zijn) geboorte- en overlijdensdatum en plaatsen.

Het nageslacht ten slotte wordt chronologisch gerangschikt opgegeven. Elk kind krijgt daarbij een Arabisch cijfer. Achter de naam volgen de geboorte- en overlijdensdata en -plaatsen. Zijn slechts doop-, trouw- en begräafgegevens van het kind bekend, dan kunnen deze ter plaatse worden opgegeven. Nageslacht wordt dan naar leeftijd geordend vermeld en met letters gecodeerd. Eventuele kleinkinderen worden met dubbel letters gecodeerd.

Indien uitgebreider informatie over het kind in kwestie beschikbaar is, verdient het aanbeveling deze te behandelen in een blok van de volgende generatie, waarnaar dan wordt verwezen d.m.v. *volgt onder* en de code naar het betreffende blok.

De geboorte- en overlijdensdata worden in dit systeem tweemaal vermeld. Dit is geenszins overbodig omdat deze informatie op beide plaatsen bijdraagt tot de overzichtelijkheid.

Ordering der blokken

De blokken worden bij voorkeur in taksgewijze volgorde gerangschikt. Hierbij wordt zo lang mogelijk telkens de oudste nakomeling vervolgd en na elkaar verslagen.

Wanneer deze lijn doodloopt, neemt men de draad op bij de naaste bloedverwant(e) van de laatst behandelde, eerst in de zelfde generatie (broer of zus) en bij gebrek hieraan een of meer generaties terug (oom of oudoom respectievelijk tante of oudtante).

Mannelijke stamleden worden dan de stamvader van een nieuwe tak, die wederom zo ver mogelijk in rechte lijn vervolgd wordt. Er zij evenwel daarbij op gewezen dat het benoemen van een nieuwe tak slechts zinvol wordt geacht wanneer deze uit tenminste drie generaties bestaat.

NOTEN

1. R. F. Vulsmas, Kwartierstaatnummering, **Gens Nostra**, 1962, p. 25.
2. Bij het vervolgen van deze zijtakken ontstaat een parenteel.
3. H. L. Kruimel, **Op zoek naar onze voorouders**, Uitgave Centraal Bureau voor Genealogie, Den Haag, 1974, p. 39.

Een familie Van Oers, Boxtel - Tilburg

G. W. A. Aarts

Van Heurnstraat 64, 5211 ZP 's-Hertogenbosch

I. Op 26.4.1671 wordt te Boxtel RK gedoopt:¹ Cornelis, zoon van Willem Cornelisse en Alegonde, doopgetuigen zijn Ariaen Willems en Alegonde Adriaens.

Als Cornelis Willems van Oers trouwt hij te Boxtel op 23.01.1695 met Maria Nicolaas Smulders die te Boxtel is begraven op 10.11.1753. Cornelis is te Boxtel begraven op 25.09.1749.

Twee jaar voor het overlijden van hun Moeder op 27.02.1751 verdeelden de kinderen al haar bezittingen in 8 lothen. (R. Boxtel 146, fol. 27).

Deze zouden pas hun eigendom worden bij haar overlijden.

Hun kinderen waren:

1. Helena, ged. te Boxtel 13.11.1695, was gehuwd met Jan van den Biggelaar. Zij is vóór 27.2.1751 overleden.
2. Wilhelmina, ged. te Boxtel 05.05.1697 en overl. vóór 27.2.1751.
3. Wilhelmus, ged. te Boxtel 15.06.1698 en overl. vóór 27.2.1751.
4. Nicolaas, ged. te Boxtel 03.03.1700. Volgt II.
5. Catharina, ged. te Boxtel 11.12.1701. Huwde te Boxtel op 21.08.1728 met Adriaan Karssmakers.

6. Henricus, ged. te Boxtel 20.05.1703.
7. Joannes, ged. te Boxtel 20.05.1705, huwde te Boxtel op 07.08.1728 met Kornelia Peter Bakker en overl. 21.06.1770.
8. Franciscus, ged. te Boxtel 21.03.1707.
9. Joannes, ged. te Boxtel 06.02.1709 en overl. 06.10.1775.
10. Joseph: zijn inschrijving in het doopboek heb ik niet kunnen vinden. Hij staat wel vermeld in bovengenoemde akte van deling. Hij wordt zelfs op 27.02.1751 door zijn Moeder aangesteld als voogd over de minderjarige kinderen van wijlen haar dochter Catharina die gehuwd was met Adriaan Karssmakers (R. Boxtel 146, fol. 26). Hier wordt Vader genoemd Willem Cornelis zoals in het doopboek, maar met de toevoeging van Oers.
Ik zal me verder beperken tot Nicolaas die twee jaar voor zijn huwelijk in Tilburg ging wonen. Van hem stamt vrijwel de gehele Tilburgse familie van Oers.

II. Nicolaas van Oers, ged. te Boxtel 03.03.1700 en begr. te Tilburg op 03.02.1762; trouwt te Tilburg op 06.02.1724 met Helena van Iersel. Zij overleed te Tilburg 25.09.1760. Het huwelijk staat in het schepentrouwboek (gem. archief Tilburg) aldus vermeld:

Claas van Oir, JM oud 25 jaar, geboortig van Boxtel, ontrent twee Jaar hier gewoont hebbende met

Helena van IJzel J.D. oud 23 Jaar geboren alhier, beide wonende aan de West-Heijkant, en geassisteert met haar Vaders.

Ondertrouwd den 22 Januari. getrouwd den 6 februari 1724.

Nicolaas trouwde voor de tweede keer te Tilburg op 12.04.1761 met Johanna Maria Dekkers d.v. Cornelius en Eva Remi. ged. te Tilburg 14.03.1722 en overl. te Tilburg 15.03.1774. Uit het tweede huwelijk zijn geen kinderen bekend. Het eerste huwelijk telde 9 kinderen:

1. Willem, ged. te Tilburg 01.02.1725. Volgt III.
2. Anna Maria, ged. te Tilburg 30.09.1726 en begr. te Tilburg 11.12.1726.
3. Anna Maria, ged. te Tilburg 16.09.1729 en overl. te Tilburg 28.03.1810; trouwt te Tilburg 25.11.1754 met Dionijs Jan Swagemakers z.v. Jan en Dijnphna van Heijst, ged. te Tilburg 26.08.1710 en begr. te Tilburg op 24.08.1768.
4. Antonia, ged. te Tilburg 16.09.1729 en begr. te Tilburg 14.12.1730.
5. Cornelia, ged. te Tilburg 10.08.1732 en begr. te Tilburg 26.11.1750.
6. Joanna, ged. te Tilburg 04.12.1734 en begr. te Tilburg 24.10.1746.
7. Adrianus, ged. te Tilburg 22.04.1737 en begr. te Tilburg 18.03.1779; trouwt te Tilburg 27.10.1765 met Johanna Maria Janssens d.v. Waltherus en Wilhelmina Brenders, ged. te Tilburg 18.04.1739. Zij kregen 7 kinderen die allen zijn over-

leden, waarvan 5 in 1779. Mogelijk heerste er een ziekte in Tilburg.

- a. Nicolaas, ged. te Tilburg 29.07.1766 en begr. te Tilburg 20.03.1779.
 - b. Wilhelmina, ged. te Tilburg 23.12.1767 en begr. te Tilburg 07.01.1771.
 - c. Joannes, ged. te Tilburg 16.08.1769 en begr. te Tilburg 27.03.1779.
 - d. Dionisius, ged. te Tilburg 17.02.1771 en begr. te Tilburg 10.04.1779.
 - e. Leonardus, ged. te Tilburg 02.03.1774 en begr. te Tilburg 28.03.1774.
 - f. Cornelius, ged. te Tilburg 27.02.1775, en begr. te Tilburg 30.04.1779.
 - g. Helena Maria, ged. te Tilburg 05.09.1778 en begr. te Tilburg 02.06.1779.
8. Joannes, ged. te Tilburg 08.07.1739 en begr. te Tilburg 29.10.1746.
 9. Gertrudis, ged. te Tilburg 13.05.1742 en begr. te Tilburg 01.02.1744.

III. Willem Nicolaas van Oers, ged. te Tilburg 01.02.1725 en begr. te Tilburg 21.11.1788; trouwt te Tilburg op 29.04.1753 met Anna Cornelius Schollen d.v. Cornelius en Wilhelma Borgers, ged. te Tilburg 28.02.1732 en begr. te Tilburg 11.09.1777. Zij kregen 7 kinderen:

1. Petrus, ged. te Tilburg 03.04.1754 en begr. te Tilburg 01.04.1777.
2. Cornelius, ged. te Tilburg 10.10.1755 en begr. te Tilburg 14.10.1755.
3. Joannes, ged. te Tilburg 29.11.1756. Volgt IV a.
4. Wilhelmina, ged. te Tilburg 17.04.1759 en overl. te Tilburg 05.07.1825. Zij was ongehuwd.
5. Cornelia, ged. te Tilburg 24.04.1762 en begr. te Tilburg 25.06.1819; trouwt te Tilburg 30.03.1788 met Peter Hoors z.v. Joannes en Joanna Donders, ged. te Tilburg 18.07.1766 en overl. te Tilburg 12.01.1821.
Peter trouwt voor de tweede keer te Tilburg 19.11.1819 met Margaretha Abrahams, d.v. Adriaan en Cornelia Verschuren, ged. te Tilburg 06.08.1790 en overl. te Tilburg 21.08.1865. Het beroep van Peter was wever.
6. Nicolaas, ged. te Tilburg 04.09.1764. Volgt IV b.
7. Cornelius, ged. te Tilburg 07.02.1767 en begr. te Tilburg 13.11.1786.

IVa. Joannes van Oers, ged. te Tilburg 29.11.1756 en overl. te Tilburg 21.11.1831; trouwt te Tilburg op 29.09.1776 met Maria van den Dries d.v. Gerardus en Eva Theresia van Beurden, ged. te

Tilburg 12.10.1750 en overl. te Tilburg 10.08.1825. Zij kregen 9 kinderen:

1. Petrus Franciscus, ged. te Tilburg 07.08.1777 en begr. te Tilburg 26.10.1779.
2. Gerardus, ged. te Tilburg 23.12.1778. Volgt V a.
3. Anna, ged. te Tilburg 25.09.1780 en overl. te Tilburg 31.10.1852; trouwt te Tilburg op 14.07.1806 met Wilhelmus Cornelis Beerens z.v. Franciscus en Adriana van de Silver, ged. te Tilburg 26.05.1778 en overl. te Tilburg 23.02.1853.
4. Cornelius, ged. te Tilburg 09.05.1783 en overl. te Tilburg 01.07.1793.
5. Norbertus, ged. te Tilburg 08.02.1785 en begr. te Tilburg 05.03.1785.
6. Adriana Maria, ged. te Tilburg 05.02.1786 en begr. te Tilburg 29.10.1800.
7. Dionysius, ged. te Tilburg 22.01.1788 en begr. te Tilburg 03.10.1794.
8. Wilhelmus, ged. te Tilburg 13.12.1790. Volgt V b.
9. Maria Anna, ged. te Tilburg 21.08.1793 en overl. te Tilburg 22.09.1830; trouwt te Tilburg op 20.08.1818 met Hendrikus van Gog z.v. Johannes en Adriana Maria van Spaandonk, ged. te Tilburg 13.12.1799 en overl. te Tilburg 14.08.1861. Hendrikus trouwt voor de tweede keer te Tilburg op 26.05.1836 met Adriana Cornelia van Engelen d.v. Adriaan en Maria Maas, ged. te Gilze 27.10.1809 en overl. te Tilburg 06.07.1843.

IVb. Nicolaas van Oers, ged. te Tilburg 04.09.1764 en overl. te Tilburg 08.02.1845, trouwt te Tilburg op 30.04.1786 met Maria Adriaen van Gorcum d.v. Adrianus en Joanna de Cort, ged. te Oisterwijk 03.02.1760 en overl. te Tilburg 19.02.1787.

Op 14.02.1787 testeren Nicolaas en zijn vrouw Maria:

'Zij siek te bedde leggende nogtans haar verstand magtig en gebruijkende . . . verklaarden over ende weeder over de eerststervende, de langstleevende hunner beide te nomineeren en te justiticeeren tot Sijne of haare eenige ende universeele Erfgenaam, ofte Erfgenaame' (Archief Tilburg Not. 104, fol. 57 verso).

Uit het eerste huwelijk werd een kind geboren:

1. Cornelius, ged. te Tilburg 08.02.1787 en een dag later is overleden.

Het tweede huwelijk van Nicolaas was te Tilburg op 30.03.1788 met Maria Cornelis Wagemakers d.v. Cornelis en Catharina Uijtens, ged. te Tilburg 10.05.1761 en overl. te Tilburg 19.01.1802.

Op 04.08.1791 blijft Nicolaas mede borg voor een schuld aan Johannes Cornelius Dekkers. Deze wordt op 20.03.1797 voldaan (archief Tilburg Not. 140, fol. 21 verso).

Het tweede huwelijk van Nicolaas telde 7 kinderen:

1. Johanna Jacoba, ged. te Tilburg 01.05.1789 en overl. te Tilburg 13.02.1837; trouwt te Tilburg op 24.12.1810 met Lambert

- Jongbloeds z.v. Johannes en Jacoba Donders, ged. te Tilburg 28.11.1786 en overl. te Tilburg 23.03.1854.
2. Adriana Catharina, ged. te Tilburg 23.11.1790 en overl. te Tilburg 03.02.1842; trouwt te Tilburg 15.12.1813 met Frederik Uijldes z.v. Elisabeth Uijldes (ongeh.), ged. te Niel 09.11.1792 en overl. te Tilburg 21.12.1871.
 3. Wilhelmus Cornelis, ged. te Tilburg 14.01.1793 en overl. te Tilburg 19.01.1793.
 4. Wilhelmus Cornelis, ged. te Tilburg 14.03.1794. Volgt V c.
 5. Maria Anna, ged. te Tilburg 11.08.1796 en begr. te Tilburg 13.08.1796.
 6. Cornelius, ged. te Tilburg 18.10.1797 en begr. te Tilburg 28.08.1798.
 7. Cornelius, ged. te Tilburg 17.03.1800 en begr. te Tilburg 19.03.1800.

Het derde huwelijk van Nicolaas vond plaats te Tilburg op 23.10.1802 met Catharina Peters d.v. Joannes Cornelis en Catharina Ausems, ged. te Tilburg 18.09.1758 en overl. te Tilburg 07.05.1816. Geen kinderen.

Nicolaas trouwde ten slotte voor de vierde keer ook te Tilburg op 09.09.1819 met Petronella de Groot d.v. Joannes en Mechtildis Nouwens, ged. te Oisterwijk 22.01.1772 en overl. te Tilburg 27.06.1830.

Petronella was weduwe eerst van Michiel Oerlemans en daarna van Gerardus van de Ven.

Va. Gerardus van Oers, ged. te Tilburg op 23.12.1778 en overl. te Tilburg 12.04.1843, trouwt te Tilburg op 25.04.1803 met Maria Catharina Kuijpers d.v. Joannes en Adriana Bertis, ged. te Tilburg 05.01.1782 en overl. te Tilburg 09.07.1855. Gerardus was schrobbeelaar en ze woonden Veldhoven 1036.

Hun gezin telde 10 kinderen:

1. Cornelius, ged. te Tilburg 21.01.1805. Volgt VI a.
2. Joannes, ged. te Tilburg 22.07.1807. Volgt II b.
3. Adriana Maria, ged. te Tilburg 23.05.1809 en overl. te Tilburg 29.05.1837.
Zij was ongehuwd en woonde wijk Korvel 177.
4. Petrus van (H)Oers, geb. te Tilburg 28.03.1811. Volgt VI c.
5. Norbert, geb. te Tilburg 18.02.1813. Volgt VI d.
6. Maria Elisabeth, geb. te Tilburg 16.11.1814 en overl. te Tilburg 01.12.1892; trouwt te Tilburg 15.05.1840 met Cornelius Jansens z.v. Peter en Helena Brouwers, geb. te Tilburg 16.11.1814 en overl. te Tilburg 25.09.1862. Cornelius was met-selaar en ze woonden wijk Korvel te Tilburg.
7. Martinus, geb. te Tilburg 28.01.1817 en overl. te 's-Hertogenbosch 06.05.1838. Hij was fuselier bij de derde compagnie van het eerste Bataillon der zevende afdeling infanterie. Heeft het laatst gewoond te Udenhout en was ongehuwd.

8. Albert, geb. te Tilburg 09.02.1820. Volgt VI e.
9. Catharina, geb. te Tilburg 24.12.1822 en overl. te Tilburg 04.01.1900; trouwt te Tilburg 25.04.1850 met Johannes van Boxtel z.v. Johannes en Maria Smulders, geb. te Tilburg 02.04.1822 en overl. te Tilburg 02.06.1903.
10. Gerarda, geb. te Tilburg 06.05.1825 en overl. te Tilburg 19.05.1905; trouwt te Tilburg op 19.02.1852 met Martinus Klaassen z.v. Balthazar en Cornelia van Onsenoort, geb. te Tilburg 16.01.1823 en overl. te Tilburg 18.01.1891.

Vb. Wilhelmus van Oers, geb. te Tilburg 13.12.1790 en overl. te Tilburg 26.04.1873; trouwt te Tilburg op 23.10.1811 met Jean Elisabeth van den Boer d.v. Johannes en Adriëne Broeken, geb. te Lier (België) 24.02.1790 en overl. te Tilburg 16.04.1868

Hij was spinder en ze woonden Tilburg 1003.

Zij kregen 8 kinderen:

1. Dionisius, geb. te Tilburg 17.02.1812. Volgt VI f.
2. Cornelius, geb. te Tilburg 08.12.1813 en overl. te Tilburg 25.02.1888. Hij was ongehuwd.
Zijn beroep was slager en hij woonde wijk Oerle.
3. Adrianus, geb. te Tilburg 03.01.1816. Hij was ongehuwd. Vertrokken naar Waalwijk 08.02.1869.
4. Johannes, geb. te Tilburg 01.02.1819 en overl. te Tilburg 12.12.1889. Hij was ongehuwd. Zijn beroep was slager en hij woonde wijk Oerle.
5. Martinus, geb. te Tilburg 04.03.1821. Volgt VI g.
6. Jan Baptist, geb. te Tilburg 30.01.1823. Volgt VI h.
7. Cornelia, geb. te Tilburg 02.03.1825 en overl. te Tilburg 04.07.1904, trouwt te Tilburg op 01.05.1851 met Peter Janssens z.v. Johannes en Adriana Maria de Groot, geb. te Tilburg 05.11.1825 en overl. te Tilburg 07.05.1894. (Zie Vc. no. 2 sub. b).
8. Adriana Maria, geb. te Tilburg 15.02.1829 en overl. te Tilburg 02.08.1898, trouwt te Tilburg op 27.04.1854 met Adriaan Eugenius Moonen z.v. Michiel en Maria Gerarda Haans, geb. te Tilburg 09.08.1821 en overl. te Tilburg 26.05.1876. Zijn beroep was timmerman.

Vc. Wilhelmus Cornelis van Oers, ged. te Tilburg 14.03.1794 en overl. te Tilburg 21.03.1836; trouwt te Tilburg op 27.12.1815 met Johanna Schaiken d.v. Johannes en Wilhelmina de Vries, ged. te Tilburg 23.09.1792 en overl. te Tilburg 20.08.1816. Een kind uit dit huwelijk:

1. Martinus, geb. te Tilburg 19.08.1816 en overl. te Tilburg 26.10.1816.

Het tweede huwelijk van Wilhelmus was te Tilburg op 09.11.1820 met Johanna van Berkel d.v. Gerardus en Maria Catharina Storimans, ged. te Tilburg 09.01.1798 en overl. te Tilburg 13.12.1839. Zijn beroep was wever. Zij woonden in Veldhoven. Zij

kregen 7 kinderen:

1. Nicolaas, geb. te Tilburg 23.11.1821. Volgt VI i.
2. Jacobus, geb. te Tilburg 12.04.1824 en overl. te Tilburg 18.04.1905, trouwt te Tilburg 21.10.1852 met Petronella van Hest d.v. Adriaan en Cornelia Walschots, geb. te Poppel 02.10.1816 en overl. te Tilburg 29.08.1901. Zijn beroep was wever. Van dit gezin zijn twee kinderen bekend:
 - a. Johanna, geb. te Tilburg 19.12.1854, trouwt te Tilburg 26.11.1879 met Leonardus Spapens z.v. Cornelis en Johanna Vromans, geb. te Goirle 14.05.1854 en overl. te Goirle 09.06.1921. Zij beroep was bakker. Dit gezin vertrekt 30.07.1897 naar Goirle.
 - b. Maria Antonia, geb. te Tilburg 26.04.1858, trouwt te Tilburg op 29.04.1885 met Wilhelmus Janssens z.v. Peter en Cornelia van Oers. (zie Vb. no. 7), geb. te Tilburg 30.05.1856.
3. Cornelis, geb. te Tilburg 15.12.1825 en overl. te Tilburg 09.10.1891; trouwt te Tilburg op 28.07.1859 met Petronella van Gestel d.v. Cornelis en Anna Elisabeth Nooyen, geb. te Tilburg 08.06.1822 en overl. te Tilburg 06.12.1869. Hij was dagloner. Van dit gezin zijn 3 kinderen bekend die allen zijn overleden:
 - a. Wilhelmus Cornelis, geb. te Tilburg 29.08.1860 en overl. te Tilburg 25.01.1861.
 - b+c. twee levenloos geboren kinderen van het mannelijk geslacht te Tilburg op 21.01.1862.
4. Maria, geb. te Tilburg 01.10.1828 en overl. te Tilburg 31.07.1829.
5. Martinus, geb. te Tilburg 30.05.1830 en overl. te Tilburg 03.11.1830.
6. Elisabeth, geb. te Tilburg 27.03.1832 en overl. te Tilburg 19.07.1840.
7. Maria, Cornelia, geb. te Tilburg 26.04.1835 en overl. te Tilburg 03.05.1892; trouwt te Tilburg 01.06.1865 met Adriaan Hofman z.v. Derk en Francijn Abrahams, geb. te Tilburg 28.10.1839 en overl. te Tilburg 18.01.1919. Zijn beroep was opperman. Ze hebben gewoond Kapelstraat H604 te Tilburg.
Het tweede huwelijk van Adriaan is te Tilburg 15.05.1895 met Johanna Huggers d.v. Gerard en Anna Catharina Smetters, geb. te Oirschot 27.02.1849. Johanna was eerder gehuwd met Pieter Trommelen en daarna met Johannes van der Meer.

Vla. Cornelius van Oers, geb. te Tilburg 21.01.1805 en overl. te Tilburg 15.10.1854, trouwt te Tilburg op 30.04.1829 met Maria Catharina Mallens d.v. Theodorus en Johanna van der Velden, geb. te Tilburg 02.10.1804 en overl. te Tilburg 11.10.1880. Zijn beroep was wever en ze woonden Veldhoven 1032.

Hun gezin telde 7 kinderen:

1. Adriaan, geb. te Tilburg 06.04.1830. Volgt VII a.

2. Johanna, geb. te Tilburg 02.08.1832 en overl. te Tilburg 08.07.1834.
3. Johanna, geb. te Tilburg 16.10.1834 en overl. te Tilburg 15.08.1867; trouwt te Tilburg op 10.02.1859 met Johannes van de Put z.v. Gerardus en Hendrika van de Sanden, geb. te Tilburg 29.09.1826 en overl. te Tilburg 24.03.1876. Hij was wever en ze woonden wijk Goirke Tilburg.
4. Dorothea, geb. te Tilburg 22.06.1837 en overl. te Tilburg 24.03.1897.
5. Martinus, geb. te Tilburg 17.08.1839 en overl. te Tilburg 04.06.1863. Hij was niet gehuwd.
6. Wilhelmus, geb. te Tilburg 29.11.1841 en overl. te Tilburg 31.07.1876. Hij was niet gehuwd. Zijn beroep: fabriekwerker.
7. Gerardina, geb. te Tilburg 18.05.1845; trouwt te Tilburg op 28.04.1870 met Antonie Paalvast z.v. Adriaan en Johanna Baaten, geb. te Moergestel 01.10.1839. Antonie was eerder gehuwd met Barbara van Kempen d.v. Peter en Petronella van Oort, geb. te Tilburg 18.01.1841 en overl. te Tilburg 18.02.1870. Dit gezin is vertrokken naar Leiderdorp 15.05.1893.

Vlb. Joannes van Oers, geb. te Tilburg 22.07.1807 en overl. te Tilburg 28.02.1856; trouwt te Tilburg 22.02.1838 met Adriana Puijfelik d.v. Jacobus en Petronella van Arendonk, geb. te Moergestel 12.10.1805 en overl. te Tilburg 07.11.1873. Hij was spinder en ze woonden wijk Korvel te Tilburg. Ze kregen 4 kinderen:

1. Adriana Maria, geb. te Tilburg 25.12.1838 en overl. te Tilburg 20.02.1914; trouwt te Tilburg 12.09.1861 met Johannes van Stiphout z.v. Hendrikus en Antonia Dirks, geb. te Stratum 27.02.1835 en overl. te Tilburg 19.02.1912. Hij was spinner.
2. Petronella, geb. te Tilburg 18.08.1841 en overl. te Tilburg 13.06.1874; trouwt te Tilburg 12.10.1865 met Cornelis Antonius van Dommelen z.v. Jan en Maria Elisabeth van Oolen, geb. te Tilburg 14.01.1843.
3. Petrus Jacobus, geb. te Tilburg 03.01.1845 en overl. te Tilburg 09.10.1845.
4. Johannes, geb. te Tilburg 30.04.1847. Volgt VII b.

Vlc. Petrus van (H)Oers, geb. te Tilburg 28.03.1811 en overl. te Tilburg 07.04.1885; trouwt te Tilburg op 14.04.1842 met Hendrica Wijnands d.v. Francis en Johanna Barbara Bergmans, geb. te Tilburg 09.02.1817 en overl. te Tilburg 15.10.1849. Bij het huwelijk wordt de naam Hoers vermeld in plaats van Oers. Hij was wever en woonde wijk Kerk.

Petrus trouwde voor de tweede keer te Tilburg 02.01.1851 met Adriana Gielens d.v. Michiel en Anna Maria Smulders, geb. te Westerhoven 04.02.1819 en overl. te Tilburg 09.03.1888.

Het eerste huwelijk van Adriana was te Tilburg op 05.06.1845 met Johannes Petrus Mauritsz. z.v. Petrus en Lucia Mallens, geb. te

Tilburg 07.07.1813 en overl. te Tilburg 06.03.1850.

Een kind uit het eerste huwelijk:

1. Maria, geb. te Tilburg 11.02.1844 en overl. te Tilburg 14.11.1894; trouwt te Tilburg 19.05.1870 met Johannes Antonius van den Heuvel z.v. Hendricus en Anna Adriana van Munster, geb. te Tilburg 27.05.1844. Johannes was fabriekwerker en Maria naaister.

Vld. Norbert van Oers, geb. te Tilburg 18.02.1813 en overl. te Tilburg 25.01.1893, trouwt te Tilburg op 29.07.1847 met Aldegonda van Ierland d.v. Johannes en Pietie Posthumus, geb. te Tilburg 11.12.1821 en overl. te Tilburg 12.01.1892. Zijn beroep was spinder en ze woonden wijk Oerle. Zij kregen 9 kinderen:

1. Johannes Franciscus, geb. te Tilburg 04.09.1848 en overl. te Tilburg 10.10.1852.
2. Anna Maria, geb. te Tilburg 18.07.1850 en overl. te Tilburg 24.12.1903; trouwt te Tilburg 11.04.1872 met Johannes Norbertus de Kuijer z.v. Hendrik en Anna Cornelia Smits, geb. te Tilburg 12.12.1838 en overl. te Tilburg 18.05.1915.
Tweede huwelijk van Johannes was te Tilburg op 09.05.1906 met Petronella van Rooij d.v. Jan en Hendrina van de Ven, geb. te St. Oedenrode 21.02.1845 en overl. te Tilburg 11.10.1920.
3. Bonifacius Martinus, geb. te Tilburg 15.05.1852 en overl. te Tilburg 14.11.1855.
4. Hendrikus, geb. te Tilburg 06.04.1854 en overl. te Tilburg 23.11.1855.
5. Catharina Maria, geb. te Tilburg 25.04.1856, trouwt te Tilburg 27.04.1881 met Carolus Glorius z.v. Leonardus en Johanna Meijers, geb. te Tilburg 27.01.1856. Gezin vertrokken naar Breda 30.11.1896.
6. Josephus, geb. te Tilburg 17.02.1858. Vertrokken naar Mechelen 31.10.1887.
7. Francisca Martina, geb. te Tilburg 13.11.1859 en overl. te Tilburg 28.12.1859.
8. Henricus, geb. te Tilburg 07.03.1861 en overl. te Tilburg 10.11.1862.
9. Martinus Cornelis, geb. te Tilburg 25.08.1863; trouwt te Tilburg 21.10.1886 met Johanna Philomena Voets d.v. Gerardus en Hendrika Engel, geb. te Tilburg 24.09.1862. Op 30.03.1916 weer van Breda naar Tilburg gekomen Gooistraat 35. Hij was eerst huisschilder, later controleur bij de Volt.

Vle. Albert van Oers, geb. te Tilburg 09.02.1820 en overl. te Tilburg 21.03.1898, trouwt te Tilburg 27.08.1857 met Hendrika de Groot d.v. Cornelis en Arnolda van Oosterhout, geb. te Tilburg 14.12.1823 en overl. te Tilburg 23.08.1891. Zij woonden wijk Korvel Tilburg. Zij hadden 5 kinderen:

1. Gerardus, geb. te Tilburg 05.12.1857 en overl. te Tilburg

- 02.06.1860.
2. Helena, geb. te Tilburg 20.03.1860 en overl. te Tilburg 01.01.1863.
 3. Maria Catharina Cornelia, geb. te Tilburg 26.10.1862 en overl. in het Liefdesgesticht te Hilvarenbeek 23.09.1956; trouwt te Tilburg 11.05.1904 met Gerardus van Berkel z.v. Johannes en Arnolda Mutsaers, geb. te Tilburg 15.01.1862.
 4. Johanna Cornelia, geb. te Tilburg 12.02.1865 en overl. te Tilburg 30.09.1865.
 5. Anna Catharina, geb. te Tilburg 09.11.1867 en overl. te Tilburg 06.03.1959; trouwt te Tilburg 01.05.1901 met Petrus Cornelis Dirks z.v. Wouterus en Martinus Bertens, geb. te Tilburg 08.06.1868. Hij was eerst huisschilder en vanaf 1910 handelaar in meubelen.

Vlf. Dionisius van Oers, geb. te Tilburg 17.02.1812 en overl. te Tilburg 23.11.1885; trouwt te Tilburg op 07.11.1844 met Anna Catharina van Gils d.v. Albertus en Maria Theresia Tabbers, geb. te Tilburg 30.05.1815 en overl. te Tilburg 29.05.1873. Zijn beroep was spinder. Ze kregen 5 kinderen:

1. Adriana Maria, geb. te Tilburg 15.08.1845 en overl. te Tilburg 20.11.1851.
2. Gerardus, geb. te Tilburg 09.11.1847 en overl. te Tilburg 30.01.1920; trouwt te Tilburg 07.11.1888 met Petronella Maria Huberta Hendrickx d.v. Mathijs en Huberdina Odenhoven, geb. te Helmond 28.04.1853 en overl. te De Duffel voor 1920. Het gezin heeft gewoond te De Duffel bij Ubbergen.
3. Johannes Baptist, geb. te Tilburg 21.10.1849. Volgt VII c.
4. Antonius, geb. te Tilburg 03.01.1853 en overl. te Tilburg 24.03.1853.
5. Wilhelmus, geb. te Tilburg 16.10.1854. Volgt VII d.

Vlg. Martinus van Oers, geb. te Tilburg 04.03.1821 en overl. te Tilburg 25.09.1899; trouwt te Tilburg op 13.01.1870 met Hendrica Verhees d.v. Philippus en Johanna Kramer, geb. te Tilburg 04.04.1844 en overl. te Tilburg 05.12.1907. Hij was slager en ze woonden wijk Oerle te Tilburg Piuspark M189. Zij kregen 9 kinderen:

1. Johanna Josepha Elisabeth, geb. te Tilburg 15.03.1871 en overl. te Tilburg 30.03.1871.
2. Wilhelmus Philippus Martinus, geb. te Tilburg 06.08.1872. Hij was ongetrouwd. Zijn beroep was slager. Hij woonde Piusstraat 79 Tilburg.
3. Johannes Josephus Cornelis, geb. te Tilburg 05.03.1875. Volgt VII e.
4. Johanna Maria Elisabeth, geb. te Tilburg 22.05.1876 en overl. te Tilburg 08.02.1939; trouwt te Tilburg op 21.11.1900 met Josephus Petrus Klessens z.v. Theodorus Johannes en Petro-

- nella Kox, geb. te Tilburg 02.07.1878. Zijn beroep was bakker.
5. Anna Josephina Maria, geb. te Tilburg 16.09.1877; trouwt te Tilburg 22.01.1902 met Antonius Cornelis van Gurp z.v. Franciscus Hendricus en Adriana Couwenberg, geb. te Breda 15.08.1877.
 6. Adriana Maria Josephina, geb. te Tilburg 18.04.1879; trouwt te Tilburg 24.05.1905 met Cornelius Maria Josephus Horvers z.v. Joannes Baptist en Petronella Jansen, geb. te Tilburg 23.05.1878. Hij was timmerman en ze woonden Besterdstraat 187.
 7. Antonius Johannes Babtist Cornelius, geb. te Tilburg 02.12.1880. Volgt VII f.
 8. Cornelius Martinus Maria, geb. te Tilburg 03.05.1884 en overl. in Huize Steenwijk te Vught op 03.01.1971. Ingetreden bij de Fraters van Tilburg 05.05.1901 als frater Maria Antonius.
 9. Josephina Joanna Cornelia, geb. te Tilburg 16.03.1888; trouwt te Tilburg 22.04.1914 met Franciscus Johannes Arnoldus Rooderkerken z.v. Arnoldus Isidorus en Johanna Maria Willemssen, geb. te Gemert 25.12.1887. Hij was wollenstoffenwever en ze woonden St. Annastraat 32 Tilburg.

Vlh. Jan Baptist van Oers, geb. te Tilburg 30.01.1823 en overl. te Tilburg 23.07.1879; trouwt te Tilburg op 29.04.1858 met Johanna van Beers d.v. Cornelis en Maria Catharina van Hoof, geb. te Tilburg 04.03.1833 en overl. te Tilburg 31.05.1895. Hij was touwslager en ze woonden wijk Oerle op 't Heike.

Ze kregen 10 kinderen:

1. Johannes Cornelis, geb. te Tilburg 06.02.1859 en overl. te Tilburg 24.07.1897; trouwt te Tilburg op 13.06.1894 met Petronella Ida Meijers d.v. Cornelis en Johanna Rosa de Bie, geb. te Tilburg 06.09.1865. Uit dit huwelijk geen kinderen. Het tweede huwelijk van Petronella was te Tilburg op 07.06.1899 met Adrianus Augustus Robbe z.v. Cornelis en Petronella Willemse, geb. te Tilburg 08.12.1863. Adrianus was 2de meesterknecht.
2. Josephina, geb. te Tilburg 28.06.1861 en overl. te Tilburg 22.04.1905; trouwt te Tilburg op 10.10.1883 met Johannes Petrus Wouters z.v. Jan Baptist en Isabella van Asten, geb. te Tilburg 19.10.1861.
3. Wilhelmus, geb. te Tilburg 14.07.1863; trouwt te Tilburg 20.10.1897 met Adriana Cornelia Tromp d.v. Adriaan en Anna Catharina Gijsels, geb. te Tilburg 24.06.1854. Hij was touwslager en ze woonden Piusstraat 34 Tilburg.
4. Henricus, geb. te Tilburg 26.02.1865. Volgt VII g.
5. Martina Maria, geb. te Tilburg 29.01.1867 en overl. te Tilburg 31.03.1870.
6. Alphonsus Franciscus Johannes, geb. te Tilburg 04.12.1868. Volgt VII h.

7. Maria Martina, geb. te Tilburg 24.11.1870 en overl. te Tilburg 01.07.1871.
8. Johannes Aloysius, geb. te Tilburg 16.05.1872. Volgt VII i.
9. Bernardus Josephus Maria, geb. te Tilburg 07.04.1877. Volgt VII j.
10. Catharina Johanna Martina, geb. te Tilburg 19.02.1875 en overl. te Tilburg 02.06.1920; trouwt te Tilburg 09.11.1904 met Johannes Jacobs z.v. Cornelis en Sophia Johanna Krielen, geb. te Tilburg 08.12.1876.

VII. Nicolaas van Oers, geb. te Tilburg 23.11.1821 en overl. te Tilburg 14.12.1886; trouwt te Tilburg op 18.05.1854 met Maria Catharina Elisabeth Janssens d.v. Michiel en Johanna Maria van de Silver, geb. te Tilburg 03.02.1828 en overl. te Tilburg 31.01.1888. Haar beroep was lakenpluister en Nicolaas was wever. Ze woonden in de wijk Kerk. Ze kregen 9 kinderen:

1. Anna Maria, geb. te Tilburg 29.04.1855; trouwt te Tilburg 11.05.1881 met Franciscus Smulders z.v. Franciscus en Maria Cornelia de Beer, geb. te Tilburg 10.08.1853. Hij was fabriekwerker.
2. Wilhelmus, geb. te Tilburg 04.12.1856. Volgt VII k.
3. Hendrica Francisca, geb. te Tilburg 18.05.1859 en overl. te Tilburg 11.02.1927. Zij was ongehuwd. Haar beroep nopster en zij woonde samen met haar twee broers Elzenstraat 4 Tilburg.
4. Johannes Cornelis, geb. te Tilburg 09.03.1861 en overl. te Tilburg 31.08.1928. Hij was ongehuwd, zijn beroep wever en woonde Elzenstraat 4 Tilburg.
5. Petrus, geb. te Tilburg 27.08.1863 en overl. te Tilburg 30.06.1865.
6. Wilhelmus Adrianus, geb. te Tilburg 11.05.1865 en overl. te Tilburg 15.06.1865.
7. Waltherus Hubertus, geb. te Tilburg 06.05.1866 en overl. te Tilburg 23.09.1867.
8. Martinus Hubertus, geb. te Tilburg 01.04.1868 en overl. te Tilburg 22.07.1944; trouwt te Tilburg op 14.11.1900 met Antonet Coolen d.v. Bartholomeus en Anna Cornelia Koolen, geb. te Hooge en Lage Mierde 21.01.1869. In het adresboek van Tilburg 1906 staat: M. H. van Oers, winkelier, Lange Schijfstraat D 172 en in 1911: M. H. van Oers, wisselloper, Lange Schijfstraat 53, maar voor dit alles was hij eerst nog wever. Antonet was naaister. Zij kregen 3 kinderen:
 - a. Nicolaas Bartholomeus, geb. te Tilburg 20.11.1901 en overl. Poerworedje (Java) 19.07.1938. Hij was Priester-missionaris van M.S.C. Tilburg.
 - b. Córnelia Maria, geb. te Tilburg 06.05.1903. Zij was ongehuwd. Haar beroep was kantoorbiedende.
 - c. Maria Joanna, geb. te Tilburg 04.02.1909 en overl. te Poerworedje (Java). Zij was Missiezuster bij de Dochters

van O.L. Vrouw van het H. Hart te Tilburg als zuster Mariel Angelica.

9. Antonius Josephus, geb. te Tilburg 13.04.1871 en overl. te Tilburg 23.01.1945. Hij was ongetrouwd. Hij was stoelenmaker en woonde Elzenstraat 4.

VIIa. Adriaan van Oers, geb. te Tilburg 06.04.1830 en overl. te Tilburg 01.01.1905; trouwt te Tilburg 23.04.1857 met Gerardina Schuermans d.v. Jan Baptist en Maria Magdalena Elissen, geb. te Tilburg 05.12.1826 en overl. te Tilburg 29.03.1866.

Adriaan trouwt voor de tweede keer te Tilburg op 02.08.1866 met Adriana Wilborts d.v. Gerrit en Johanna van de Laak, geb. te Hilvarenbeek 17.10.1834.

Het eerste huwelijk telde 3 kinderen die allen jong zijn gestorven. In het tweede huwelijk kregen zij 4 kinderen:

1. Cornelia, geb. te Tilburg 16.10.1859 en overl. te Tilburg 26.06.1873.
2. Johannes Baptist, geb. te Tilburg 21.09.1862 en overl. te Tilburg 11.04.1869.
3. Een levenloos geb. kind te Tilburg 04.11.1865.
4. Gerardus Martinus, geb. te Tilburg 15.05.1867. Volgt VIII a.
5. Johanna Maria Philomena, geb. te Tilburg 10.11.1869 en overl. te Tilburg 26.03.1890. Zij was ongetrouwd. Haar beroep was dienstbode.
6. Maria Anna Josephina, geb. te Tilburg 19.06.1872.
7. Joannes Aloysius Petrus Maria, geb. te Tilburg 08.05.1877. Volgt VIII b.

VIIb. Johannes van Oers, geb. te Tilburg 30.04.1847 en overl. te Tilburg 29.08.1894; trouwt te Bladel op 24.11.1877 met Catharina de Kort d.v. Hendrik en Hendrica Merks, geb. te Bladel 27.10.1851. Hij was fabriekwerker. Zij kregen 5 kinderen:

1. Levenloos geb. kind van het mannelijk geslacht te Tilburg 14.03.1879.
2. Henricus Joannes, geb. te Tilburg 24.12.1880 en overl. te Tilburg 22.06.1881.
3. Alfonsus Joannes, geb. te Tilburg 01.08.1882.
4. Franciscus Joannes Henricus, geb. te Tilburg 17.06.1886. Volgt VIII c.
5. Maria Adriana Henrica, geb. te Tilburg 09.06.1892.

VIIc. Johannes Baptist van Oers, geb. te Tilburg 21.10.1849 en overl. te Tilburg 05.09.1926; trouwt te Tilburg op 23.05.1878 met Arnolda van Iersel d.v. Martinus en Anna Maria van den Berg, geb. te Tilburg 13.07.1857. Hij was timmerman en zij woonden wijk Heuvel. Zij kregen 15 kinderen:

1. Martinus Josephus, geb. te Tilburg 15.03.1879. Volgt VIII d.
2. Catharina Josephina, geb. te Tilburg 20.07.1880 en daags

- daarna overleden.
3. Dionysius Wilhelmus, geb. te Tilburg 03.08.1881. Volgt VIII e.
 4. Adrianus, geb. te Tilburg 21.12.1882. Volgt VIII f.
 5. Petrus Cornelius, geb. te Tilburg 31.07.1884. Volgt VIII g.
 6. Bernardus Josephus, geb. te Tilburg 17.09.1885 en overl. te Tilburg 27.12.1886.
 7. Catharina Maria, geb. te Tilburg 27.02.1887.
 8. Maria, geb. te Tilburg 15.06.1888. Vertrokken naar Geertruidenberg 30.07.1905.
 9. Gerardina Maria, geb. te Tilburg 06.10.1889. Als dienstbode vertr. naar Amsterdam 27.08.1914.
 10. Joanna Josephina Maria, geb. te Tilburg 19.12.1891. Als dienstbode vertr. naar Nijmegen 05.05.1919.
 11. Anna Cornelia, geb. te Tilburg 05.07.1893; trouwt te Tilburg 25.05.1920 met Henricus Ludovicus Michielsens, geb. te Weelde (België) 04.12.1890. Hij was kleermaker en woonde Emmastraat 81 Tilburg.
 12. Levenloos geb. mannelijk kind te Tilburg 09.08.1894.
 13. Josephus Joannes Cornelis, geb. te Tilburg 19.08.1895. Volgt VIII h.
 14. Antonius Joannes, geb. te Tilburg 28.02.1898 en overl. te Tilburg 01.03.1898.
 15. Wilhelmina Catharina Josephina, geb. te Tilburg 24.04.1899 en overl. te Tilburg 17.08.1899.

VlId. Wilhelmus van Oers, geb. te Tilburg 16.10.1854; trouwt te Tilburg 03.11.1880 met Adriana Johanna van Beek, d.v. Cornelis en Cornelia Ketelaars, geb. te Moergestel 08.04.1853. Hij was smid en ze woonden wijk Oerle te Tilburg. Zij kregen 9 kinderen:

1. Anna Catharina Cornelia, geb. te Tilburg 26.08.1881 en overl. te Antwerpen 19.04.1917, trouwt te Antwerpen met C. J. W. A. Strato.
2. Anna Maria, geb. te Tilburg 14.10.1882; trouwt te Tilburg op 08.07.1908 met Matheus Henricus Bedaux z.v. Johannes Cornelis en Maria Petronella Langerap, geb. te Tilburg 15.02.1884. Hij was smidbankwerker en ze woonden Nijverstraat 132 Tilburg.
3. Cornelius Dionysius, geb. te Tilburg 02.06.1884. Volgt VIII i.
4. Dionysius Joseph, geb. te Tilburg 18.02.1886. Volgt VIII j.
5. Franciscus Cornelis, geb. te Tilburg 19.01.1888; trouwt met Johanna Josephina Maria van Oostveen, geb. te Nijmegen 19.04.1892. Hij is 30.11.1916 in Nijmegen gaan wonen. Drie kinderen geb. te Nijmegen:
 - a. Wilhelmus Johannes Franciscus geb. 02.01.1917.
 - b. Johanna Gerarda Maria Francisca geb. 18.09.1919.
 - c. Maria Petronella Francisca Joanna geb. 18.09.1920.
6. Maria Cornelia, geb. te Tilburg 24.04.1890. Vertrokken naar Antwerpen 14.11.1912.

7. Cornelia Maria, geb. te Tilburg 19.08.1892 en overl. te Tilburg 08.11.1892.
8. Cornelia Johanna Catharina, geb. te Tilburg 18.11.1893. Zij was naaimeisje.
9. Josephus Wilhelmus Joannes, geb. te Tilburg 22.11.1895 en overl. te Tilburg 27.08.1974. Ingetreden bij de fraters van Tilburg 12.04.1914 als Frater M. Theodatus.

VIIe. Johannes Josephus Cornelis van Oers, geb. te Tilburg 05.03.1875 en overl. te Tilburg 18.04.1958; trouwt te Tilburg op 30.09.1908 met Maria Lucia Oppermans d.v. Norbertus en Gerardina Wijlands, geb. te Tilburg 11.10.1879. Johannes had een slagerij in de Piusstraat 79 Tilburg.

Zijn tweede huwelijk was met Dimphna Louise Donckers. Een kind uit het eerste huwelijk:

1. Johannes Martinus Norbertus geb. te Tilburg 06.11.1919.

VIIIf. Antonius Johannes Baptist Cornelis van Oers, geb. te Tilburg 02.12.1880 en overl. te Tilburg 30.03.1959; trouwt te Tilburg op 27.07.1909 met Adriana Anna Cornelia van Rooij d.v. Cornelis en Maria Cornelia Paijmans, geb. te Tilburg 04.08.1884. Hij had een slagerij eerst in de Willem II straat en daarna Heuvel 18. De volgende kinderen zijn mij bekend:

1. Henrica Cornelia Maria, geb. te Tilburg 03.05.1910.
2. Cornelia Joanna Adriana, geb. te Tilburg 01.04.1912.
3. Martinus Cornelius Antonius, geb. te Tilburg 29.07.1914.
4. Cornelius Antonius Maria, geb. te Tilburg 25.08.1917.

VIIlg. Henricus van Oers, geb. te Tilburg 26.02.1865; trouwt te Tilburg 02.06.1897 met Maria Francisca Jacobs d.v. Cornelis en Sophia Johanna Krielen, geb. te Tilburg 03.05.1869. Hij was wagenmaker s.s. en ze woonden Veldhoven K478. Van hen zijn de volgende kinderen bekend:

1. Joannes Baptista Wilhelmus Cornelius, geb. te Tilburg 12.06.1898.
2. Cornelius Wilhelmus Henricus, geb. te Tilburg 26.07.1899 en overl. te Tilburg 24.10.1904.
3. Bernardus Wilhelmus Alphonsus, geb. te Tilburg 07.04.1901.

VIIlh. Alphonsus Franciscus Johannes, geb. te Tilburg op 04.12.1868; trouwt te Tilburg 22.08.1894 met Johanna Maria Hultermans d.v. Francis en Maria Anna Geerts, geb. te Tilburg 24.06.1870. Zij beroep; koperslager. Het gezin vertrokken naar 's-Hertogenbosch 08.02.1901. Ze hadden toen 5 kinderen:

1. Joanna Catharina Josephina, geb. te Tilburg 05.06.1895.
2. Franciscus Jan Baptist Henricus, geb. te Tilburg 23.05.1896 en overl. te Tilburg 14.05.1968; trouwt te Tilburg op 21.10.1918 met Wilhelmina Johanna van den Boogaard.

3. Cornelius Bernardus Alphonsus, geb. te Tilburg 12.09.1897.
4. Levenloos geb. mannelijk kind te Tilburg 25.03.1899.
5. Maria Wilhelmina Johanna, geb. te Tilburg 12.11.1900.

Viii. Johannes Aloysius van Oers, geb. te Tilburg 16.05.1872 en overl. te Tilburg 06.02.1963; trouwt te Tilburg op 12.05.1897 met Johanna Maria Lemmens d.v. Gerardus Michiel en Johanna Maria Schuermans, geb. te Tilburg 13.06.1874.

In adresboek Tilburg 1906 staat: J. A. van Oers, Bankwerker s.s., Stedekestraat K 835, en in 1911: J. A. van Oers, wagen-bankwerker, Stedekestraat 77. Van dit gezin zijn mij 4 kinderen bekend:

1. Johannes Baptista Gerardus, geb. te Tilburg op 07.02.1899 en overl. te Tilburg 26.10.1972; trouwt met Jeanne Wilhelmina de Wildt.
2. Maria Johanna Catharina, geb. te Tilburg 11.12.1907 en overl. te Tilburg 04.01.1972; trouwt te Tilburg met Petrus Henricus Adrianus Hultermans z.v. Henricus Adrianus Cornelis en Maria Johanna van Bommel, geb. te Tilburg 21.02.1907 en overl. te Tilburg 24.03.1957.

Vii. Bernardus Josephus Maria van Oers, geb. te Tilburg 07.04.1877; trouwt te Tilburg 22.07.1903 met Maria Anna Berkelmans d.v. Wilhelmus en Antonia Paijmans, geb. te Tilburg 17.08.1881. In adresboek Tilburg 1906 staat: B. J. M. van Oers, zadelmaker S. S., Smidspad H 35 in 1911: B. J. M. van Oers, zeilmaker, Smidspad 30. Waarschijnlijk toen een zelfstandig beroep gehad.

Van dit gezin zijn mij 4 kinderen bekend:

1. Johannes Bernardus Baptista, geb. te Tilburg 07.04.1904.
2. Antonia Maria Wilhelmina, geb. te Tilburg 30.04.1905.
3. Anna Josephina Catharina, geb. te Tilburg 24.08.1906.
4. Maria Antonia, geb. te Tilburg 27.06.1916.

Vilk. Wilhelmus van Oers, geb. te Tilburg 04.12.1856 en overl. te Tilburg 21.08.1930; trouwt te Tilburg op 06.05.1885 met Johanna Maria Philipsen d.v. Cornelis en Gerardina Schijvens, geb. te Tilburg 21.12.1857 en overl. te Tilburg 08.11.1935. Haar beroep was naaister.

Op 15 mei 1899 vroeg Willem aan B. en W. van Tilburg een vergunning aan om in de Lange Schijfstraat 26 een varkensslagerij met rookschoorsteen te mogen oprichten. Hij was toen al herbergier in het naastliggende pand op de hoek Fabrieksstraat. Voor dit alles was hij wever. Zij kregen 8 kinderen:

1. Maria Johanna geboren te Tilburg 01.06.1886 en overl. te Tilburg 18.06.1961; trouwt te Tilburg op 21.11.1916 met Antonius Wilhelmus Petrus Aarts z.v. Gerardus en Johanna Maria Elisabeth Mommers, geb. te Tilburg 15.03.1888 en overl. te Tilburg 27.09.1939. Hij was koster op 't Goirke en ze woon-

- den Kapelstraat 73 Tilburg.
2. Cornelis Johannes Nicolaas, geb. te Tilburg 18.08.1887. Volgt VIII *k*.
 3. Josephus Franciscus, geb. te Tilburg 25.10.1888 en overl. te Tilburg 10.07.1889.
 4. Gerardina Petronella Maria, geb. te Tilburg 26.12.1889 en overl. te Tilburg 19.11.1893.
 5. Nicolaas Franciscus geb. te Tilburg 13.05.1891. Volgt VIII *m*.
 6. Adrianus Josephus Wilhelmus, geb. te Tilburg 31.12.1892. Volgt VIII *n*.
 7. Franciscus Josephus, geb. te Tilburg 22.03.1895. Volgt VIII *o*.
 8. Gerardina Josepha Adriana, geb. te Tilburg 08.03.1897 en overl. te Vught 16.04.1980; trouwt te Tilburg op 16.09.1924 met Franciscus Antonius de Kort z.v. Antonius en Adriana Maria de Kort, geb. te Waalwijk 28.06.1893 en overl. te Vught 03.02.1963.

VIIIa. Gerardus Martinus van Oers, geb. te Tilburg 15.05.1867; trouwt te Tilburg op 12.04.1899 met Maria Helena Donders d.v. Adriaan en Maria Anna van Belkom geb. te Tilburg 08.11.1869. Hij was straatreiniger en woonde 3de Kuiperzijstraat 8, Tilburg. Zij kregen 6 kinderen:

1. Anna Adriana Maria, geb. te Tilburg 17.01.1900.
2. Petronella Joanna Maria, geb. te Tilburg 08.04.1901.
3. Levenloos geb. kind te Tilburg 17.06.1902.
4. Adrianus Joannes Antonius Maria, geb. te Tilburg 13.06.1903.
5. Clasina Maria Antonia, geb. te Tilburg 27.09.1907.
6. Maria Johanna Gertruda, geb. te Tilburg 13.09.1909.

VIIIb. Johannes Aloysius Petrus Maria, geb. te Tilburg op 08.05.1877 en overl. te Tilburg 19.08.1941; trouwt te Tilburg 14.05.1902 met Gertrudis van der Lee d.v. Johannes en Dorothea Verhoeven, geb. te Tilburg 09.10.1874. Hij was timmerman en ze woonden Hoekschestraat 15, Tilburg. Zij kregen 7 kinderen:

1. Adrianus Johannes, geb. te Tilburg 22.02.1903 en overl. te Tilburg 24.10.1912.
2. Maria, geb. te Tilburg 18.06.1904 en overl. te Tilburg 21.10.1910.
3. Franciscus Wilhelmus, geb. te Tilburg 29.05.1906.
4. Johannes Antonius, geb. te Tilburg 21.12.1907.
5. Theodorus Franciscus Cornelis, geb. te Tilburg 01.09.1911.
6. Anna Maria Philomena, geb. te Tilburg 11.12.1912.
7. Adrianus Johannes Dominicus, geb. te Tilburg 11.10.1916.

VIIIc. Franciscus Joannes Henricus, geb. te Tilburg 17.06.1886 en overl. te Tilburg 27.11.1948; trouwt te Tilburg op 23.09.1913 met Elisabeth Anna van Lieshout d.v. Hendrikus en Johanna Maria Zebregs, geb. te Tilburg 06.04.1887. Hij was directeur en ze woonden Patersstraat 57, Tilburg. Ze kregen 5 kinderen:

1. Anna Catharina Maria, geb. te Tilburg 04.12.1914.
2. Henricus, geb. te Tilburg 10.01.1916.
3. Joannes, geb. te Tilburg 10.01.1916.
4. Maria, geb. te Tilburg 23.05.1917.
5. Johanna, geb. te Tilburg 23.05.1917.

VIII d. Martinus Josephus van Oers, geb. te Tilburg 15.03.1879 en overl. te Tilburg 25.11.1967; trouwt te Tilburg op 18.09.1907 met Maria Philomena van Herk d.v. Simon en Johanna de Bruijn, geb. te Tilburg 30.08.1883. Hij was pianomaker en ze woonden Varkensmarkt 3. Zij kregen 2 kinderen:

1. Arnolda Alberta Maria, geb. te Tilburg 21.08.1908.
2. Arnoldus Johannes, geb. te Tilburg 24.10.1910.

VIII e. Dionysius Wilhelmus van Oers, geb. te Tilburg 03.08.1881; trouwt te Tilburg 07.06.1905 met Carolina Joanna Swolfs d.v. Jan Peter en Nicolassina van de Wiel, geb. te Tilburg 24.11.1882. Hij was timmerman en ze woonden Industriestraat 144 Tilburg. Zij kregen 7 kinderen:

1. Johannes Henricus, geb. te Tilburg 07.08.1905 en overl. te Tilburg 14.11.1905.
2. Maria Louisa Gerdina Mathilda, geb. te Tilburg 20.07.1906.
3. Catharina Arnolda Cornelia, geb. te Tilburg 12.07.1907 en overl. te Tilburg 13.05.1910.
4. Mathilde Carolina Maria, geb. te Tilburg 27.11.1908.
5. Johannes Arnoldus Maria, geb. te Tilburg 12.09.1912.
6. Henricus Joannes, geb. te Tilburg 06.05.1916 en overl. te Tilburg 29.05.1916.
7. Wilhelmus Joannes, geb. te Tilburg 05.06.1918.

VIII f. Adrianus van Oers, geb. te Tilburg 21.12.1882 en overl. te Tilburg 27.08.1958; trouwt te Tilburg op 15.05.1907 met Joanna Maria van Gestel d.v. Henricus en Joanna Claassen, geb. te Tilburg 26.11.1881. Hij was ruwer en ze woonden Trouwlaan 39, Tilburg. Zij kregen 5 kinderen:

1. Johanna Henrica Adriana, geb. te Tilburg 27.11.1909.
2. Joannes Arnoldus Maria, geb. te Tilburg 17.12.1911.
3. Henricus Theodorus Josephus, geb. te Tilburg 19.03.1914; trouwt met Johanna Aldegonda Cornelia Janssen d.v. Adrianus Arnoldus Casparus en Francijna de Nijs, geb. te Tilburg 14.08.1914 en overl. te Tilburg 15.01.1979.
4. Bernardus Arnoldus, geb. te Tilburg 09.04.1916.
5. Franciscus Cornelis Wilhelmus, geb. te Tilburg 01.06.1920.

VIII g. Petrus Cornelius van Oers, geb. te Tilburg 31.07.1884 en overl. te Tilburg 17.08.1963; trouwt te Tilburg 29.09.1909 met Anna Maria van Hest d.v. Gerardus Walterus en Maria Christina Aarts, geb. te Tilburg 08.12.1882. Hij was timmerman-gemeenteambte-

naar en ze woonden van Gilsstraat 8, Tilburg. Van dit huwelijk zijn mij 3 kinderen bekend:

1. Johannes Arnoldus Maria, geb. te Tilburg 09.08.1910.
2. Cornelis Johannes, geb. te Tilburg 22.01.1912.
3. Maria Arnolda Cornelia, geb. te Tilburg 22.05.1918.

VIIIh. Josephus Joannes Cornelis van Oers, geb. te Tilburg 19.08.1895 en overl. te Tilburg 05.12.1971; trouwt te Tilburg op 02.02.1916 met Wilhelmina Cornelia Brehm d.v. Joannes en Johanna van Schaijik, geb. te Boxtel 19.02.1894. Josephus is nog een tweede keer getrouwd met Maria J. W. van Gorp. Uit het eerste huwelijk zijn mij 3 kinderen bekend:

1. Johanna Arnolda geb. te Tilburg 02.06.1916.
2. Johannes Josephus geb. te Berkel 20.09.1917 en overl. te Tilburg 05.02.1978; trouwt met Johanna Cornelia Henrica van Loon d.v. Henricus en Wilhelmina Henrica Slegers, geb. te Tilburg 04.05.1917 en overl. te Tilburg 05.02.1978. Eén kind is mij bekend:
 - a. Wilhelmina Josepha Johanna, geb. te Tilburg 30.06.1943.
3. Cornelis Maria, geb. te Tilburg 07.10.1919.

VIIIi. Cornelius Dionysius van Oers, geb. te Tilburg 02.06.1884 en overl. te Tilburg 28.07.1948; trouwt te Tilburg op 09.07.1918 met Elisabeth Joanna Arnolda Vromans d.v. Adrianus Franciscus Josephus en Joanna van der Waarden, geb. te Tilburg 26.02.1886. Hij was wagenmaker en ze woonden Molenbochtstraat 3, Tilburg. Twee kinderen zijn mij bekend:

1. Joanna Josepha Maria Cornelia, geb. te Tilburg 04.04.1919.
2. Adrianus Johannes Cornelis Wilhelmus, geb. te Tilburg 22.05.1920.

VIIIj. Dionysius Joseph van Oers, geb. te Tilburg 18.02.1886; trouwt te Tilburg op 12.08.1913 met Joanna Maria Huberta van Sprang d.v. Martinus Petrus Adrianus en Anna Huberta Petronella van Eijck, geb. te Tilburg 06.08.1889. Hij was grossier in koloniale waren. Ze woonden Poststraat 4. Zij kregen 4 kinderen:

1. Wilhelmus Josephus Maria, geb. te Tilburg 30.08.1913.
2. Petrus Johannes Govardus, geb. te Tilburg 04.02.1915.
3. Johanna Josephina Maria, geb. te Tilburg 04.05.1918.
4. Theodatus Aloysius Johannes, geb. te Tilburg 20.11.1919 en overl. te Tilburg 18.05.1920.

VIIIk. Cornelis Johannes Nicolaas van Oers, geb. te Tilburg 18.08.1887 en overl. te Tilburg 19.01.1930; trouwt te Tilburg op 21.10.1913 met Anna Maria Geerts d.v. Franciscus en Maria Cornelia van Doorenmalen, geb. te Tilburg 10.10.1881 en overl. te Goirle 18.03.1979. Hij had een slagerij en de Besterdstraat. Tot 1920 kregen zij 4 kinderen:

1. Wilhelmus Franciscus Joannes Cornelis, geb. te Tilburg 31.07.1914 en overl. de Berkel-Enschot 27.09.1971.
2. Cornelia Maria Helena Josepha, geb. te Tilburg 01.11.1915.
3. Antonius Wilhelmus Maria, geb. te Tilburg 07.05.1917 en overl. te Tilburg 15.11.1918.
4. Franciscus Antonius, geb. te Tilburg 24.02.1919.

VIII m. Nicolaas Franciscus van Oers, geb. te Tilburg 13.05.1891 en overl. te Tilburg 04.03.1925, trouwt te Tilburg 22.06.1915 met Anna Maria O'Prinsen d.v. Mathijs en Maria Cornelia Bogaers, geb. te Tilburg 26.07.1888. Tot 1920 kregen zij 2 kinderen:

1. Wilhelmus Josephus Matheus, geb. te Tilburg 19.03.1916.
2. Antonius Matheus Cornelis, geb. te Tilburg 08.06.1918.

VIII n. Adrianus Josephus Wilhelmus van Oers, geb. te Tilburg 31.12.1892 en overl. te Tilburg 25.06.1930; trouwt te Tilburg op 23.09.1919 met Cornelia Helena Geerts d.v. Adriaan en Maria Anna van der Pas, geb. te Tilburg 04.02.1889 en overl. te Tilburg 11.05.1962. Hij heeft de slagerij van zijn vader overgenomen in de Lange Schijfstraat 26, Tilburg. Tot 1922 kregen zij 2 kinderen:

1. Wilhelmus Adrianus Maria, geb. te Tilburg 28.08.1920.
2. Johannes Antonius Adrianus, geb. te Tilburg 30.07.1922 en overl. te Tilburg 04.08.1975.

VIII o. Franciscus Josephus van Oers, geb. te Tilburg 22.03.1895 en overl. te Tilburg 06.01.1974; trouwt te Tilburg 31.12.1924 met Anna Hendrika Jansen d.v. Johannes en Barbara van der Wee, geb. te Antwerpen 11.02.1896.

Eventuele aanvullingen en verbeteringen graag aan:

G. W. A. Aarts

Van Heurnstraat 64

5211 ZP 's-Hertogenbosch.

NOTEN

1. Alle in dit artikel vermelde doopschrijvingen zijn uit de RK doopboeken.

Nakomelingen van Andries Jan Andries Oomen

drs. A. L. M. Oomen

Schootsestraat 52, 5481 BJ Schijndel

In 1963 publiceerde H. van der Vloodt in de Brabantse Leeuw¹ een genealogie van de familie Oomen uit Oosterhout. Op pagina 22

spreekt hij over Andries Jan Andries (geboren rond 1585 en overleden na 7.7.1647), die op 3.2.1613 trouwde met Neeltken Cornelis Cornelissen. Uit hun testament, gemaakt op 22.10.1624² te 'Raemsdonck opt gat alwaer de voors. testateuren om de troubles waren gevluht', blijkt dat ze twee kinderen hadden. Na de dood van Neeltken, op 12.12.1624³, hertrouwde Andries op 4.5.1626 met Anna Peeters Goijaerts. Uit dit huwelijk had hij zeven kinderen. Over al die kinderen van Andries Jan Andries Oomen gaat onderstaand artikel.

Uit het eerste huwelijk van Andries Jan werden twee kinderen geboren.

VII A 1 Adriaen Andries Jan Oomen werd gedoopt op 20.11.1621⁴. Hij trouwde met Lijken Jans Keij, waaruit te Oosterhout zijn geboren:

1. Andreas, gedoopt op 11.5.1653 (peter was Goijert Driessen)⁵.
2. Cornelius, gedoopt op 6.1.1656 (vader was Adriaen Dries Jans)⁵.
3. Antonius, gedoopt op 27.3.1659 (peter was Jan Andriessen)⁶.
4. Joannes, gedoopt op 8.2.1662 (peter was Aert Wouters)⁶.
5. Cornelia. Zij trouwde met Gijsbrecht Jacob Leenders⁷.

Deze kinderen verdeelden op 29.10.1692 de nalatenschap van hun ouders⁷, die bestond uit ongeveer 13½ bunder land, voornamelijk gelegen in Oosterhout, 6 loopens hooiland te 's-Gravenmoer en 3½ loopens hooiland te Raamsdonk, een stede met huis en schuur gelegen op den Horst, die aan Cornelius werd toegewezen en een stede met slecht huis aan de Heikant, die verviel aan Cornelia.

VII A 2 De doopinschrijving van het tweede kind, dat in 1624 nog leefde, heb ik in de Oosterhoutse doopboeken niet gevonden. Daar in deze registers de naam van moeder pas vanaf 1616 wordt genoemd, zal de naam van dit kind wel onbekend blijven. Wel staat vast dat het tussen 1616 en 1624 niet in Oosterhout werd ingeschreven.

De gezinssamenstelling van het tweede huwelijk van Andries Jan blijkt uit de acte van boedelscheiding van 15.4.1681⁸, gemaakt na het overlijden van Andries Jan en Anna Peeters. Hierbij waren aanwezig Jan, Goijaert, een meerderjarige zoon van wijlen Petronella Andries Jan Oomen, Aeltje Andries Jan Oomen, de weduwe van wijlen Aert Wouter Janssen, Willem Peeters Goejencoop, de man van Jefke Andries Jan Oomen, Cornelia Andries Jan Oomen, vrouw van Mathijs Hendericxen Nobel en Catharina Andries Jan Oomen, vrouw van Erasmus Cornelis Janssen.

VII B 1 Jan Andries Jan Oomen trouwde op 11.1.1656 voor de predikant met Mayke Cornelis Jan Sebrechts⁹. Hoewel zijn broers en zusters te Oosterhout zijn gedoopt, heb ik zijn doopdatum in de

boeken van Oosterhout niet gevonden. Dit laatste is niet zo verwonderlijk, want deze boeken vertonen leemtes, die te verklaren zijn uit de toenmalige politieke toestand. In 1625 werd Breda na langdurig beleg door Spinola heroverd. In hetzelfde jaar werd Frederik Hendrik opperbevelhebber der Staatse legers en hij hervatte onmiddellijk de in Maurits' laatste jaren gestaakte oorlogvoering, die in 1637 resulteerde in de herovering van Breda.

De doopboeken van Oosterhout geven duidelijk blijk van deze troubles. Vermeldt het oudste doopboek (1610—1633) in de jaren 1622, 1623 en 1624 nog respectievelijk 186, 179 en 158 dopen per jaar, in 1625 waren het er maar 57 en in 1626 slechts 48. Daarna werden het er weer 123 in 1627 en 115 in 1628. Daarnaast geeft het doopboek van 1623—1634¹⁰ nog vele dopen uit die jaren, maar vanaf fol. 160 tot fol. 182 respectievelijk van 1629 tot 1626, dus in omgekeerde volgorde overgeschreven uit andere gegevens. Waarschijnlijk werden de kinderen op verschillende plaatsen gedoopt en mogelijk is niet alles doorgegeven.

Uit het huwelijk van Jan Andries en Mayke Cornelis werden geboren:

1. Cornelia, gedoopt op 10.12.1656 (meter was Eelke Andries Janssen)¹¹.
2. Andreas, gedoopt op 19.6.1659 (peter en meter waren Adriaen Driesen en Adriana Peters)¹².
3. Petrus, gedoopt op 15.4.1662 (peter en meter waren Andries Peeters en Anna Peeters)¹².

De ouders van Mayke Cornelis, Cornelis Jan Sebrechts en Adriaentje Pieter Adriaen Mathijssen, zijn vóór 27.11.1664 gestorven¹³. Ze woonden in de Leijzenstraat. Bij de boedelscheiding kreeg Jan Andries Jan Oomen "eene stede met huijsinge ende erve groot ontrent 3 loopens in de Leijzenstraat", 2 loopens zaailand in Leijzen en 2½ loopens zaailand in de Papendonck. Verder 6 loopens weide in de Papendonck en 3 loopens hooiland onder Raemsdonck. Mayke had op dat moment twee ongetrouwde zusters, Anneke en Jenneke.

Op 31.1.1669 maakten Jan Andries en Mayke Cornelis Sebrechts hun testament voor notaris Teulings¹⁴, waarbij ze elkaar tot universele erfgenaam benoemden. Volgens dit testament hadden ze op dat moment één kind. Cornelia en Petrus waren dus vóór die datum overleden, want hun broer Andreas trouwde op 21.6.1684 voor de schepenen te Oosterhout¹⁵.

'Andries Jan Oomen, jongh man out ontrent vijftwintigh jaeren bruijdegom ter eenre ende Anthonetta Adriaen Verheijden jonge dochter out ontrent vierentwintigh jaeren geassisteert met haeren vaeder bruijt ter andere sijde, beide geboortigh ende woonachtigh binnen dese vrijheijt'.

Andries Jan was onafgebroken schepen te Oosterhout van 1703 tot en met 1714¹⁶.

Andries en Anthonetta maakten op 28.7.1731 hun testament voor

Notaris de Grant. De boedelscheiding vond plaats op 16.3.1740¹⁷. Ze lieten twee woningen en ongeveer 22 bunder land na. Hun oudste zoon Jan ontving ongeveer 5½ bunder land en Hendrik ongeveer 4½ bunder beiden in vrij kleine stukken op een achttal plaatsen in Oosterhout. Cornelis, de tweelinbroer van Hendrik, die onderpastoor was in Etten, kreeg "eene huijsinge, schuure en erve daaraan behoorende groot twee buijnder en twee loopens en twintig roeden" aan de Leijsenstraat. Antoon kreeg ongeveer 5 bunder land op diverse plaatsen in Oosterhout en een weide van 6 loopens in Reijen. De drie onmondige kinderen van wijlen Adriaen Oomen en Maria Sebregt van Leijsen, Maria, Lusia en Joanna kregen 'een steele met huijs, schuer, schop en bakhuijs daarop staande groot 3 loopens twintig roeden' te Leijsen, verder nog 2½ bunder land in Leijsen en ruim 10 loopens en 30 roeden hooiland in de Heerlijkheid Raamsdonk.

VII B 2 Petronella Andries Jan Oomen werd gedoopt op 26.12.1628¹⁸, ze trouwde op 14.11.1654 met Cornelis Meus Peeters voor de pastoor¹⁹ en de predikant²⁰.

Uit het huwelijk van Cornelis Meus en Petronella werden geboren:

1. Mathijs, gedoopt op 18.8.1655 (peter was Jan Dries Janssen)²¹.
2. Catharina, gedoopt op 26.8.1657²².
3. Andreas, gedoopt op 1.5.1659 (peter was Adriaen Driesen)²³.
4. Maria, gedoopt op 17.12.1662 (peter was Guoijaert Driesen)²³.
5. Anna, gedoopt op 14.1.1667 (peter was Aert Wouter Jans)²³.
6. Petronilla, gedoopt op 5.2.1669²³. De bedienaar van het doopsel heeft aangetekend dat de ouders woonden aan de Hoogstraat.

Bij de boedelscheiding van haar ouders in 1681 was Petronilla niet meer in leven.

Op 21.11.1710 verkochten de erfgenamen van Cornelis Meus en Petronella Andries Oomen 'ene stede met huijs ende schuere gelegen onder Leijse groot 3 loopens ende 45 roeden'²⁴.

VII B 3 Aeltien Andries Jan Oomen werd gedoopt op 3.9.1630²⁵. In 1681 was ze weduwe van Aert Wouter Janssen, waarmee ze op 12.1.1658 was getrouwd voor de predikant²⁶ en de pastoor²⁷. Haar man kwam uit Tilburg.

Uit dit huwelijk werden geboren:

1. Gualterus, gedoopt op 7.12.1658²⁸.
2. Catharina, gedoopt op 20.12.1660 (peter en meter waren Adriaen Andries Jan Oom en Adriaentien Andries Jan Oom)²⁸.
3. Andreas, gedoopt op 16.2.1663 (peter en meter waren Andries Janssen en Maeijken Cornelis Janssen)²⁸.
4. Elisabeth, gedoopt op 4.12.1667 (peter en meter waren Cornelis Meus Peeters en Cathelijn Andries Oomen)²⁸.
5. Wouter, gedoopt op 4.11.1671 (meter was Anna Peeter Govaerts)²⁸.

Het gezin woonde in 1667 aan de Groenstraat.

Aert Wouter van Tilborch en Aeltien Andries Jan Oomen hebben op 14.7.1675 voor notaris Teulings hun laatste wilsbeschikking gemaakt²⁹. Ze hadden toen nog slechts twee kinderen. Aert Wouter verklaarde niet te kunnen schrijven en tekende met een kruisje. Op 21.11.1721 hebben hun erfgenamen gedeeld³⁰.

VII B 4 Jefke Andries Jan Oomen werd gedoopt op 12.12.1632³¹ onder de naam van Eva. Ze trouwde op 11.5.1659 voor de predikant met Wilbordt Peters van Beeck³². Op 8.4.1720 geschiedde de boedelscheiding³³.

Uit het huwelijk van Wilbordt Peters en Aeltien Oomen werden geboren:

1. Andreas, gedoopt op 1.2.1660³⁴, overleden vóór 8.4.1720 zonder nakomelingen.
2. Joannes, gedoopt op 15.9.1661³⁴, overleden vóór 8.4.1720 zonder nakomelingen.
3. Joanna, gedoopt op 23.7.1663 (meter was Lijntien Jans)³⁴. In 1720 was ze weduwe van Hendrick Adrianus Tack.
4. Anna, gedoopt op 5.11.1669³⁴. Ze trouwde met Cornelis Hendriks Struijck.
5. Cornelia, ze trouwde met Jan Stevens van Etten.
6. Maria, vóór 8.4.1720 overleden. Ze trouwde met Adriaen Adriaens van Raemsdonck.

Het is opmerkelijk hoe de naam van vader veranderde. Wilbordt (1659) werd Willem. De doopacte van 1663 vermeldt Willem, die van 1669 Guilielmus, terwijl die van 1660 en 1661 Willebrort vermeldt. De acte van deling van 1681⁸ spreekt van Willem Peeters Goejencoop.

VII B 5 Cornelia Andries Jan Oomen werd gedoopt op 7.4.1635³⁵. Ze trouwde voor de predikant op 28.2.1666³⁶ met Matthijs Hendriks Mattemaker uit Raamsdonk. Op 24.2.1666 trouwde ze voor de pastoor³⁷.

In de acte van deling van 1681⁸ heet haar man Mathijs Hendericxen Nobel.

Ik heb in de doopboeken van Oosterhout geen kinderen uit dit huwelijk gevonden.

VII B 6 Catharina Andries Jan Oomen werd gedoopt op 30.8.1637³⁸. Uit de inschrijving blijkt dat haar ouders op den Horst woonden. De acte is niet volledig ingevuld. Kennelijk heeft de pastoor later zijn doopboek bijgewerkt en was hij niet van alle details op de hoogte. Dit is begrijpelijk, want Catharina werd geboren tijdens het beleg van Breda. De streek rond Breda was toen onveilig en de geestelijkheid in Oosterhout was niet altijd te bereiken zoals blijkt uit de aantekening in het genoemde doopboek op pagina 43, waar we lezen: Tempore obsidionis Bredanae a 21 julii 1637 usque 10 sept(embri)s baptizati provisionaliter et

sacerdotibus absentibus absque solitis ceremoniis . . . etc.³⁹.

Direct hieronder vinden we meerdere onvolledige actes waaronder die van Catharina.

Ze trouwde op 19.10.1669 voor de pastoor met Erasmus Cornelij Janssen⁴⁰. Ze woonde op het Osteijnde blijkens de doopinschrijving van haar oudste kind. Uit het huwelijk van Erasmus Janssen en Catharina werden geboren:

1. N.N., gedoopt op 16.2.1671 (meter was Anna Peeter Govaerts) waarbij de bedienaar verzuimde de naam van de dopeling in te vullen⁴¹.
2. Andreas, gedoopt op 2.3.1673 (peter was Arnoldus Wouters)⁴¹.
3. Petronilla, gedoopt op 14.10.1677⁴².
4. Cornelia, gedoopt op 28.3.1680 (meter was Jefke Andries Jan Oomen)⁴².

VII B 7 Goijaert Andries Jan Oomen werd gedoopt op 2.12.1640⁴³. Hij trouwde op 9.3.1667⁴⁴ voor de Schepenen met Anneke Dircken van de Corput uit de Molenstraat te Oosterhout. Uit dit huwelijk werden geboren:

1. Andreas, gedoopt op 22.12.1667 (meter was Anna Peeters)⁴⁵.
2. Theodorus, gedoopt op 3.11.1669 (meter was Maria Cornelissen)⁴⁵, overleden vóór 21.10.1721 zonder nakomelingen.
3. Adrianus, gedoopt op 8.12.1671 (peter was Adriaen Andriessen)⁴⁵.
4. Petrus, gedoopt op 30.3.1674⁴⁵.
5. Joannes, gedoopt op 13.6.1677 (peter en meter waren Joannes Dries Jansen en Jefke Dries Jansen)⁴⁶.
6. Anna, gedoopt op 24.11.1680 (meter was Catharina Andries Oomen)⁴⁶.

Govaert Andries Jan is vóór 15.1.1710 overleden, want op die dag kocht zijn weduwe 3 loopens en 32 roeden zaailand in de Molenpolder⁴⁷. Op 8.12.1734 hebben hun kinderen gedeeld⁴⁸ volgens het testament, dat Anna Dircken van de Corput op 21.10.1721 had gemaakt voor notaris Michael van Tilborg. Ze bezat ruim tien bunder land, de helft van een huis op de Zanthuvel, een huis in de Ridderstraat en een in de Molenstraat. Haar jongste zoon Jan werd geprelegateerd en ontving 'alle de roerende goederen, soo van linnen als wollen, goud ende silver gemunt als ongemunt, tin ende cooper, kisten ende cast', voor arbeidsloon en trouwe diensten. Andries ontving de helft van het huis op de Zanthuvel en Adriaen kreeg het huis in de Ridderstraat, terwijl Jan het huis in de Molenstraat kreeg toegewezen, ieder met nog wat land. Het meeste land werd toegewezen aan Peter en Anneke.

Andries Govert trouwde op 6.2.1701⁴⁹ met Marijke Jans Driesen. Uit dit huwelijk werden zes kinderen geboren.

Adriaen Govert woonde in de Molenstraat. Hij trouwde op 6.11.1718⁵⁰ met Maria Adriaen van Herp uit Bergeijk. Ze kregen elf kinderen.

Peter Govert trouwde op 20.1.1704⁵¹ met Maria van den Erven. Ze kregen acht kinderen.

Op dezelfde dag trouwde Joanna Govert met Michiel van den Erven⁵¹.

Jan Govert woonde in de Molenstraat en trouwde op 26.10.1721⁵² met Petronella Teunissen van den Bogaert. Hieruit werd een tweeling geboren. Op 4.3.1725 trouwde hij opnieuw⁵², nu met Elisabeth Jacobs van der Hoeven uit Zevenbergen, bij wie hij twee kinderen verwekte. Wederom stierf zijn vrouw kort na het huwelijk, want op 8.2.1728⁵² trouwde hij voor de derde keer; nu met Anna Adriaen Huijgens uit Teteringen, die hem één kind schonk.

NOTEN

De hieronder genoemde archivaria hebben betrekking op Oosterhout, tenzij anders aangegeven.

1. Brabantse Leeuw, XII, pagina 8 (1963). 2. R 295 fol. 233. 3. 3 fol. 80. 4. 1 fol. 42. 5. 10 fol. 16. 42. 6. 6 fol. 11. 34. 7. R 310 fol. 130. 8. R 308 fol. 253. 9. 26 fol. 102. 10. 3. 11. 9 fol. 54. 12. 6 fol. 12. 35. 13. R 305 fol. 150. 14. N 5400 nr. 55. 15. 50 fol. 87. 16. R 312-313 passim. 17. R 318 fol. 152 v. 18. 1 fol. 62 en 3 fol. 163 v. 19. 6 fol. 30 van het trouwboek. 20. 26 fol. 80. 21. 9. Deze doop is ingeschreven in margine op fol. 21 en ook op fol. 25 respectievelijk in 1653 en 1655. 22. 9 fol. 59. 23. 6 fol. 12. 41. 80. 103. 24. R 313 fol. 78. 25. 3 fol. 144 v.: doopnaam Aleijdis. 26. 26 fol. 115: Jelleken Andries Janse. 27. 6 fol. 32 van het trouwboek. Op 12—1—1658 wordt vermeld: Arnoldus Stoffelen et Eelken Dries Janssen, terwijl op 26—1—1658 staat: Arnoldus Wouter Janssen et Neelken Dries Janssen. De eerste datum moet wel de inschrijving van ondertrouw zijn. 28. 6 fol. 8. 24. 42. 90. 127. 29. N 5401 fol. 290. 30. R 315 fol. 19. 31. 3 fol. 158 v. 32. 27 fol. 5. 33. R 314 fol. 206. 34. 6 fol. 17. 30. 46. 109. 35. 4 fol. 9. 36. 27 fol. 41. 37. 6 fol. 16 van het trouwboek. 38. 4 fol. 43: Catharina filia Andreae Jansen et... op den Horst. Baptizata a m(agist)ro Gerardo (sic). Suppletæ sunt ceremoniæ... die... A(n)n)o 163... suscipientibus vel assistentibus... 39. Ten tijde van het beleg van Breda van 21 juli 1637 tot 10 september zijn voorlopig gedoopt, zonder tussenkomst van de geestelijkheid en zonder de gewone plechtigheden... Uit de aantekening blijkt verder, dat de dopen werden verricht door Gerardus Maes, rector scholaris (hoofd der school?) en door Nicolaus Phaenix ludi m(agist)ro (onderwijzer) op den Hout. 40. 6 fol. 20 van het trouwboek. 41. 6 fol. 121. 138. 42. 9 fol. 84. 123. 43. 4 fol. 135. 44. 50 fol. 18. 45. 6 fol. 91. 109. 128: vader is Andries Jan Oomen, maar dit moet wel zijn: Govaert Andries Jan Oomen. 145. 46. 9 fol. 78. 135. 47. R 313 fol. 31 v. 48. 317 fol. 130 v. 49. 30 fol. 17. 50. 31 fol. 44. 51. 50 fol. 135. 136. 52. 31 fol. 77. 108. 132.

Huwelijksinschrijvingen in het schepenprotocol van Oostel- en Middelbeers

J. N. Leget

Dr. Hermanslaan 38, 5348 JK Oss

In het "Protocol" van de vrijwillige rechtsspraak van Oostel- en Middelbeers, dat zich in het Rijksarchief voor Noord-Brabant te 's-Hertogenbosch bevindt, zijn een aantal huwelijksinschrijvingen opgenomen. Deze huwelijksinschrijvingen bevinden zich in de volgende registers: R 19 (1667—1675); R 62 (1682); R 20 (1675—1685) R 21 (1685—1687); R 22 (1686—1709); R 35 (1709—1724).

Verder vindt men huwelijksintekeningen in R 81: "Minuutacten van testament, deeling, allerhande acten en contracten", dat de periode 26 augustus 1808 - 1 oktober 1810 omvat. De laatste acte is de minuut van een toestemming om elders te mogen trouwen.

Deze acten, welke niet in de Trouwboeken van Oostel- en Middelbeers voorkomen, bevinden zich derhalve niet in het fiches bestand van het Rijksarchief te 's-Hertogenbosch.

Hieronder volgt een opsomming van de inschrijving, gerangschikt naar de volgorde van de bovenvermelde nummers van het schepenprotocol.

Gerrit Jan van Antwerpen, president-schepen van Oostel- en Middelbeers, j.m. te Middelbeers, met *Jacomijntje Peter Aert Remijs*, j.d. te Oostelbeers. Ondertrouwd 23.4.1667, getrouwd 10.5.1667.

Jan Jacobs, oud omtrent 30 jaar, j.m. te Westelbeers, met *Lijske Jans*, weduwe van Jan Wouter Jonckers, oud 36 jaar, mede aldaar. Ondertrouwd op 28.1.1668 en getrouwd op 12.2.1668.

Jacob Eijssens, van Wintersel, met *Maijke Stevens*, van Middelbeers. Getrouwd op 30.6.1669.

Peter Thomas, weduwnaar van Lijsken Giel Jacobs, met Cathalijn Janssen op de Aa, j.d. van Oostelbeers. Ondertrouwd op 20.2.1672 en getrouwd op 6.3.1672.

Jasper Nicolaas van der Heijde, j.m. van Mill uit t Landt van Cuijck met *Marijke Jans van Hove*, j.d. van Hogeloon. Ondertrouwd op 2.6.1672¹.

Jan Jan Thomas Jonckers, j.m. van Middelbeers met *Cathalijn Andriesse Michiels*, j.d. van Oostelbeers. Ondertrouwd op 3.10.1682 en getrouwd op 18.10.1682.

Hendrik Willems, j.m. met *Theuntje Jan Thomas Jonckers*, j.d., beiden te Middelbeers. Ondertrouwd op 18.11.1682, getrouwd op 2.12.1682.

Daniel Willem Metsers, j.m. met *Barbara Paulus*, j.d. beiden van Oostelbeers. Ondertrouwd op 17.2.1685, getrouwd op 5.3.1685.

Peter Wouter Stevens, j.m. met *Lijsken Daniels*, j.d. beiden van Oostelbeers. Ondertrouwd op 17.2.1685, getrouwd op 5.3.1685.

Aert Dirck Borgers, j.m. met *Maria Cornelis*, j.d., beiden van Oostelbeers. Ondertrouwd 17.2.1685, getrouwd 18.3.1685.

Jan Willem Thomas, weduwnaar van Hendrikje Willem Jan Neelen, te Hilvarenbeek, met *Maria Dircks*, j.d. te Oostelbeers. Ondertrouwd op 10.7.1685, getrouwd op 11.11.1685.

Adriaan Martens, j.m. van Ginneken, met *Barbara Elias*, j.d. van Middelbeers. Ondertrouwd op 22.9.1685, getrouwd op 7.10.1685.

Peter Willems, j.m. met *Elisabeth Jansen*, j.d., beiden van Middelbeers. Ondertrouwd op 30.3.1686, getrouwd op 15.4.1686.

Dirck Claessen Verhaege, j.m., met *Jenneke Peter van Gerwen*, j.d. beiden van Oostelbeers. Ondertrouwd op 30.11.1686, getrouwd op 17.12.1686.

Jan Claes Kemmers, weduwnaar van IJken Gerits, met *Maijke*,

weduwe van *Dirck Hans Martens*. Ondertrouwd op 30.11.1686, getrouwd op 15.12.1686.

Gerrit Jan van Bilsen, j.m. van Oirschot, met *Cathalijn Jan Coolen*, j.d. van Middelbeers. Ondertrouwd op 25.1.1687, getrouwd op 9.2.1687.

Peter Peter Lamberts, j.m. van Westelbeers met *Margrita Luijcas van der Hamelvoort*, van Middelbeers. Ondertrouwd op 30.8.1687, getrouwd op 19.9.1687.

Jan Jacob Wilborts, j.m. van Oostelbeers, met *Maria Willem Tielemans*, j.d. van Middelbeers. Ondertrouwd op 3.5.1687, getrouwd op 18.5.1687.

Adriaan Willem Tielemans, j.m., met *Elisabeth Willem Luijcas*, j.d., beiden van Middelbeers. Ondertrouwd op 9.10.1687, getrouwd op 1.11.1687.

Dirck Jan Bunen, j.m. met *Maria Cornelis Faes*, j.d., beiden van Middelbeers. Ondertrouwd op 7.2.1688, getrouwd op 22.2.1688.

Thomas Cornelis Faes, j.m. van Middelbeers, met *Maria Jan Roijmans*, j.d. van Oostelbeers. Ondertrouwd op 14.2.1688, getrouwd op 2.3.1688.

Aert Peter Reijms, j.m. van Oostelbeers, nu te Baeschot onder Diessen, met *Elisabeth Jan Mijs*, j.d. van Oostelbeers. Ondertrouwd op 14.2.1688, getrouwd op 2.3.1688.

Wouter Willem Diercks, j.m. van Middelbeers, met *Cathalijn Janssen*, j.d. van Westelbeers. Ondertrouwd op 3.7.1688, getrouwd op 17.7.1688.

Jan Daniels, j.m. met *Deliaen Anthonis*, j.d. beiden van Oostelbeers. De bruidegom op 29.1.1689.

Jan Stevens, j.m. met *Maria Willems*, beiden van Middelbeers. Ondertrouwd op 26.11.1689, getrouwd op 11.12.1689.

Adriaan Wouters, geboortig van Oostelbeers, weduwnaar van Anneke Anthonij Paulus, met *Jenneke Janssen*, j.d. geboortig van Oirschot, woont te Oostelbeers, geassisteerd met Peter Wouter van de Poel. Ondertrouwd op 28.6.1711.

Cornelis Vennix, meerderjarig j.m., geboren te Oostelbeers, met *Maria Anna Wouters*, meerderjarige j.d., geboren te Oostelbeers. Ondertrouwd 8.4.1809, getrouwd op 23.4.1809.

Adriaan van Houdt, weduwnaar van Johanna Maria Francis de Kroon, geboren te Oirschot, woont te Oostelbeers, met *Johanna Janssen*, meerderjarige j.d. geboren te Middelbeers. Getrouwd op 11.11.1809, getrouwd op 26.11.1809.

Jan Verhaagen, meerderjarig j.m. en wonende te Oostelbeers, met *Johanna de Laat*, meerderjarige j.d. geboren te Oostelbeers. Ondertrouwd op 18.11.1809, getrouwd op 3.12.1809.

Peeter van den Eijnden, meerderjarig j.m., geboren te Oostelbeers, woonende te Middelbeers, met *Maria van der Vleuten*, meerderjarige j.d., geboren te Wintelre, woont te Middelbeers. Ondertrouwd op 30.12.1809, getrouwd op 14.1.1810.

Walterus Wouters, meerderjarig j.m. geboren en wonende te

Oostelbeers, met *Anna Maria van Belloij*, meerderjarige j.d. geboren te Duffel, woont te Oostelbeers. Ondertrouwd op 17.2.1810, getrouwd op 4.3.1810.

Dirk Klessens, meerderjarig j.m., geboren te Vessem, woont te Oostelbeers, met *Johanna van Hest*, j.d. geboren en wonende te Westelbeers. Ondertrouwd op 5.5.1810, getrouwd op 20.5.1810.

Jan Smolders, meerderjarig j.m. geboren en wonende te Westelbeers met *Dora Heims*, weduwe van Adriaan Corstiaens, geboren te wonende te Westelbeers.

Dorothea van Mol, weduwe van Peter Adriaan geeft haar zoon *Albertus Adriaans* toestemming om te Turnhout te trouwen met *Maria Dimphna Pelkmans*.

NOOT

1. Hier is alleen de ondertrouwdatum vermeld; de trouwdatum ontbreekt.

Schoonvader = stiefvader

A. J. Bodemeijer

Noordende 36, 5701 SR Helmond

Sinds enkele jaren ben ik bezig een "Bevolkings-register" van Helmond anno 1732 samen te stellen.

Om hiervoor zoveel mogelijk gegevens te krijgen, ficeer ik momenteel de R.-K. dopen van Helmond 1675—1685 en tegelijkertijd schrijf ik de schepenhuwelijken gesloten tussen 1655 en 1685 over. Dit laatste om meer houvast te hebben bij mijn dopen, aangezien de pastoor in die periode bij dopen vaak niet de gezinsnaam van de moeder vermeldde en bij de schepenhuwelijken wel de "volledige" naam van bruid en bruidegom wordt opgegeven.

Bij dit laatste werk kwam ik enige tijd geleden het huwelijk tegen van Joost Marcelis van Asten en Mechtelt dochtere Gulliam Fabry, gesloten voor de schepenen van Helmond 21 Jan. 1663¹. Mechtelt wordt geassisteerd door Philips de Rijcke "schoonvader van de bruid".

Dit was al opmerkelijk want de schoonvader van de bruid zou toch volgens onze opvattingen Marcelis van Asten geweest moeten zijn. Een vreemde zaak dus, maar een verschrijving zou altijd mogelijk zijn geweest. Echter enkele maanden geleden weer een zelfde geval.

Op 24 Juli 1659 huwt Jan Goort Koolen met Catarijne Bex, weer voor schepenen Helmond. Bij Catarijne Bex staat ook nu

"geassisteert met Jacob Verbeecq schoonvader van de bruid". Hoe kan dat nu want de schoonvader was toch Goort Koolen?

Daarna vond ik nog een geval. Bastiaen Adriaens "geassisteert met Symon Thomassen, schoonvader van de bruidegom", huwt op 6 Aug. 1656 voor de schepenen van Helmond met Anneken Peters van Dinther¹.

Dit kon geen toeval meer zijn of verschrijving. Wat werd met schoonvader bedoeld? Het meest voor de hand liggende was dat met schoonvader die persoon werd aangeduid die we nu stiefvader zouden noemen. Om dat aan te tonen moest je dan het tweede huwelijk van de Moeder van de bruid of bruidegom met die stiefvader kunnen vinden. Inderdaad had ik succes.

Wat het eerste geval betreft: De deurwaarder Willem Fabri was ca. 1627 gehuwd met Adriana dochter van Joannes Matheusz. Hij overleed 15 Oct. 1646 en zij hertrouwde 3 Sept. 1650 voor de Pastoor te Helmond met Mr. Philippus de Rijck².

Het tweede geval: Ook hier vond ik de oplossing want op 24 Sept. 1650 huwden voor de schepenen van Helmond, Jacob Janssen Verbeecq, jongeman, met Jenneken dochtere Dirk Verrijck, weduwe van Lambert Bex¹.

Nu het derde geval: De Vader van Bastiaan Adriaens nl. Adriaen Jacobs, was gehuwd met Catharina Joachims. Het huwelijk van schoonvader Symon Thomassen (alias Olifiers) x Catharina Joachims is in Helmond niet te vinden. Maar bij de geboorte van enkele kinderen van Joachim Adriaens en Jacobus Adriaens, broers van Bastiaen, treedt een Symon Thomassen als doopgetuige op, wat m.i. voldoende bewijs is dat ook hij in wezen een stiefvader was.

De schoonvader was dus identiek met wat we nu stiefvader noemen.

Nu is deze betiteling niet zo erg bij schepenhuwelijken, omdat daarbij toch ook steeds de naam van de bruid en bruidegom wordt vermeld. Bij eventuele andere akten in Helmond omstreeks die tijd door de schepenen opgemaakt, waarbij een vrouw wordt geassisteerd door haar schoonvader zonder dat de naam van haar man wordt genoemd zij men dus gewaarschuwd.

NOTEN

1. D.T.B. Helmond no. 10.
2. Helm. archief Bissch. F.C. III.

VRAGENRUBRIEK

Frese

Anna Margaretha Frese tr. Grave 15 juni 1783 Paulus Albertus Stas, gedoopt (geref.) Grave 25 maart 1761, zoon van Paulus Stas en Geertruijd Teunisse. Zij vertrokken

naar Nederasselt. Wie kan mij inlichtingen geven over de doop- en overlijdensdata, kwartieren en kinderen van Anna Margaretha Frese? Misschien is zij identiek met Anna Margaretha Frese, 'Huijsvr. van den Heer Luitenant Colonel Barthold', welke optreedt als doopgetuige te 's-Hertogenbosch op 3 maart 1805.
A. J. Stasse, Waterpoortstraat 9, 3221 XT Hellevoetsluis

Van Oijen-Van Diependaal

Volgens de Ned. Leeuw 1897, kolom 23 ondertrouwen te Cuyk 16 juli 1720 Gerardus van Oijen, schoolmeester en voorsanger te Grave en Agnes van Diependaal, j.d. mede te Grave. Zij trouwen 3 augustus te Grave of elders. Wie kan mij inlichtingen geven over de doop- en overlijdensdata en kwartieren van dit echtpaar?

A. J. Stasse, Waterpoortstraat 9, 3221 XT Hellevoetsluis

Van der Wiel-Van Vugt

Gijsbert van der Wiel, gedoopt (geref.) Werkendam 25 november 1745, tr. Geertruij van Vugt. Wie kan mij inlichtingen geven over dit echtpaar en hun ouders?

A. J. Stasse, Waterpoortstraat 9, 3221 XT Hellevoetsluis

Ritmeester

Bastiaan Dirksz. Ritmeester van Werkendam, tr. (geref.) Hardinxveld 26 oktober 1770 Ariaantje Jochemse van den Bout, gedoopt (geref.) Hardinxveld 28 september 1743, dochter van Jochem Giele van den Bout en Lijntje Klop. Wie kan mij inlichtingen geven over de doop- en overlijdensdata en de kwartieren van Bastiaan Dirksz. Ritmeester?

Misschien is hij een zoon van Dirk Ritmeester en Anneke van Oorschot, welke ondertrouwen (geref.) Werkendam maart 1743.

A. J. Stasse, Waterpoortstraat 9, 3221 XT Hellevoetsluis

Montfrooij

Welke lezer kan mij gegevens verstrekken over het geslacht Montfrooij, ook wel als volgt geschreven:

Montfroy(i); Montfroy(i)(ij), Montfrooy(i)(ij), en Montfroyd?

A. Montfrooij, De Ridderstraat 10, 4286 BR Almkerk

Van Hees

Op 17 mei 1650 werd te Oisterwijk geboren Adamus van Hees, zoon van Mr. Marten van Hees, notaris aldaar, en Maria Peijnenborch. (notarieel archief Oisterwijk, nr. 5256 f. 47 vo).

In tegenstelling met zijn broeders heeft Adamus slechts zeer zelden akten gepasseerd voor zijn vader als getuige ondertekend, laatstelijk op 10 juli 1674.

Op 16 februari 1703 huwt te Grave ene Adam van Hees, soldaat in de lijfcompagnie van de generaal Fagel, met Peternel de Vroo, dochter van Adriaan de Vroo en Lijsbeth Staats, uit Grave.

Uit hun huwelijk worden geboren twee zonen, Marten en Hendrick.

De Adamus uit Oisterwijk had een broer Hendrick.

Mogelijk zijn deze twee Adams een en dezelfde.

Bij de erfdeling van notaris Van Hees op 29 augustus 1692, voor Schepenen van Oisterwijk (Oisterwijk R 477 f. 185 - 192 vo), wordt Adamus niet vermeld.

Gevraagd: wie heeft nadere informatie over het gezin van notaris Van Hees te Oisterwijk, en informatie over Adam van Hees in het bijzonder.

J. A. P. Th. van Hees, Vierde Buitenpepers 8, 5231 AL 's-Hertogenbosch

Van Dongen

De Brabantse Leeuw, jrg. 1979, bldz. 67

Nader onderzoek naar de levensloop van Joannis Jansz. van Dongen, zijn gezin en voorouders, heeft nog enige bijzonderheden aan het licht gebracht. In de hoop dat het onderstaande enige aanknopingspunten zal bieden, geef ik gaarne al de mij bekende gegevens:

I. Joannis (Jan) Jansz. van Dongen (RK), uit Oosterhout, mogelijk geboren ca.

1750, woonde te Sommelsdijk, overleden tussen 1798 en 1814, tr. 1e (RK) Oude Tonge 24 febr. 1775 Magdalena (Magteld) de Boo (Bois, Boos), overleden 1780/88, tr. 2e Sommelsdijk (gerecht) 28 en Oude Tonge (RK) 29 okt. 1788 Geertruij (Gertrudis) Bredel geboren in de jurisdictie van Adolphsland (Ooltgensplaat), gedoopt (RK) Oude Tonge 29 nov. 1765, woonde te Zuidzijde in de parochie Oude Tonge, nadien te Sommelsdijk, arbeidster aldaar (1816), overleden Sommelsdijk 24 sept. 1816, buitenechtelijke dochter (zij komt ook voor onder de namen Bordel, Portel, Cordel, Perdel), van Klaas Bredel en (Hendrina) van Neerinkhuijsen alias Brouwers.

Uit het eerste huwelijk:

1. Anna Maria van Dongen, gedoopt (RK) Oude Tonge 9 mei 1777 (getuigen: Adolfus de Boos en Engelberta van Dongen).
2. Aleijdis van Dongen, gedoopt (RK) Oude Tonge 22 febr. 1780 (getuigen: Jan van Dongen (= grootvader van het kind?) en Johanna de Bois).

Uit het tweede huwelijk:

3. Hendrina van Dongen, gedoopt (RK) Oude Tonge 16 dec. 1788 (getuigen: Johannes van Dongen (= grootvader van het kind?) en Geertruij Wolters).
4. Alida van Dongen, gedoopt (RK) Oude Tonge 26 juni 1791 (getuigen: Wilm Kempjes en Lisabeth Melis).
5. Joanna van Dongen, geboren Sommelsdijk, gedoopt (RK) Oude Tonge 20 maart 1795 (getuigen: Gradus van Dongen en Anna Maria van Dongen), overleden tussen 1835 en 1882, tr. Sommelsdijk 19 febr. 1814 (huwelijkse bijlagen zijn verloren gegaan) Martinus (Maarten) Martinusse, geboren Melissant, gedoopt (RK) Oude Tonge 8 dec. 1790, arbeider te Melissant, overleden tussen 1835 en 1882, zoon van Gerardus Martinusse en Pieterella (Petronella) Schuring (Schuris, Schurens, Schuurings, Verschuur, Verschuuren) (zie D.B.L. jrg. 1979, blz. 68).
6. Englina van Dongen, gedoopt (RK) Oude Tonge 1 nov. 1798 (getuigen: Hendrik Beuvers en Englina van Dongen).

Misschien dat de doopgetuigen Van Dongen een aanknopingspunt bieden. Te Oosterhout werden rond 1750 diverse zonen Jan (Johannes) met als vader een Jan (Johannes) van Dongen ten doop gehouden. Eén van de volgende doopinschrijvingen zou betrekking kunnen hebben op de later te Sommelsdijk wonende Jan (Joannis) van Dongen:

- A. Gedoopt (RK) Oosterhout 24 april 1745: Johannes, zoon van Johannes van Dongen en Maria de Jongh.
- B. Gedoopt (RK) Oosterhout 14 juli 1749: Johannes, zoon van Johannes van Dongen en Adriana van Alphen.
- C. Gedoopt (RK) Oosterhout 27 febr. 1754: Johannes, zoon van Johannes Henricus (= Jan Hendriksz.) van Dongen en Maria Johannes (= Jansdr.) Teeuwen.

Gevraagd: Alle gegevens betreffende dit geslacht Van Dongen vóór omstreeks 1800 en de kwartieren van Joannes Jansz. van Dongen.

K. J. Slijkerman, Zegenstraat 73, 3082 XP Rotterdam.

Van der Hoff

Aanvullingen op De Brabantse Leeuw, 1979, blz. 68; 1980, blz. 61 en 103:

- 5 Anna (de) Visser, ged. Zwaluwe 19-8-1672.
- 10 Job Cornelisz. (de) Visser.
- 11 Maeyke Arianen, overl. vóór 1677 (ged. Zwaluwe 26-12-1777 Cornelis, zn. v. Job Cornelis de Visser en v. Willemtie Ysaacks (de Creecq), get. Jan Cornelis de Visser en Catharijntie Jans).
- 20 Cornelis Jansz. (de) Visser, overl. (Zwaluwe) tussen 21-4-1664 en 11-1-1669 (zie R. A. Den Bosch, Coll. successie, Recht Zwaluwe 186, mede de acte dd. 11.6.1687).

de brabantse leeuw

Tweemaandelijks tijdschrift van de Sectie voor Geslacht-, Naam- en Wapenkunde van Het Noordbrabantse Genootschap (het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant). Redactie: mr. G. Berkelmans; dr. Ir. C. H. J. van den Brekel; mevr. P. L. Leget-Kuijlen; drs. G. J. W. Steijns; J. W. M. Weijs; J. H. G. J. van Heeswijk, redactiesecretaris, Postbus 29, 5330 AA Kerkdriel.

Manuscripten zenden aan: Redactie De Brabantse Leeuw, Postbus 1104, 5200 BD 's-Hertogenbosch.

Abonnement per jaargang: binnenland en België f 27,50, buitenland excl. België f 29,50. Men wordt verzocht te betalen via een toe te zenden acceptgirokaart. Opzeggingen alleen schriftelijk mogelijk vóór 1 december.

Administratie: Postbus 1104, 5200 BD 's-Hertogenbosch, tel. 073 - 139484, postgiro 3879363.

JAARGANG 30 NR. 2

MAART - APRIL 1981

Ente in Noord-Brabant

mr. dr. W. de Vries †

De lezers van dit tijdschrift kennen mr. dr. W. de Vries door zijn belangstelling voor protestantse families in Brabant, waaruit na 1629 vaak geslachtenlang de steunberen voor de Republiek en de heersende kerk in de Generaliteitslanden zijn gehaald¹. Enkele van zijn bijdragen verdienen bijzondere aandacht omdat er diepgaande kritiek wordt gegeven op artikelen die in De Brabantse Leeuw zijn verschenen². Joodse families hebben eveneens de aandacht van de Bossche raadsheer genoten. Door zijn publikaties is een geschakeerder beeld van de Brabantse samenleving ontstaan³.

Nadat de heer De Vries zich veel moeite had gegeven een genealogie van de familie Ente samen te stellen, verstrekke hij zijn aantekeningen aan de heer J. Th. M. Melssen om die voor een publikatie in dit tijdschrift te bewerken. Voordat deze tot een definitieve bewerking kon overgaan, overviel de dood de auteur op de 29ste november 1977⁴. Derhalve is het niet mogelijk het notenapparaat waarop de heer De Vries zijn opstelling laat steunen aan onderstaande aantekeningen toe te voegen⁵. De familie Ente heeft zich over geheel Nederland verspreid. Aanvulling van vérgaande gegevens vergde meer tijd dan de heer Melssen kon geven. Nu deze de redactie bovendien heeft verlaten, meent de redactie te moeten volstaan met publikatie van gegevens die van belang zijn voor de Brabantse familiegeschiedenis en een illustratie vormen voor het-

geen de heer De Vries heeft betoogd in de publikaties die bij zijn leven zijn verschenen.

I. Ds. Isaac Ente (ook wel van Enten), niet vermeld in het Album van Leidse studenten, gaat 19 oktober 1626 met attestatie van Leiden naar Middellie en Kwadijk, waar hij al eerder (in augustus van dat jaar), als kandidaat is bevestigd. In 1641 is hij legerpredikant. Vervolgens predikant te Geldrop en Riel (23 november 1648), alwaar hij tot zijn dood, in 1664, verblijft⁶. Zijn vrouw is niet bekend. Zijn navolgende kinderen staan niet vermeld in het doopboek van de gemeente van Geldrop en Riel, zodat hun volgorde naar leeftijd niet bekend is.

Kinderen:

1. Willem, volgt onder II.A.
2. Johan, volgt onder II.B.
3. Eva, woont in juni 1691 in Holland.
4. Galeyntje (of Geleyne) Ente, doopgetuige te Eindhoven op 27 mei 1712, begraven te Liempde op 15 juni 1718, trouwt (1) vóór april 1670 met Arnoldus Nijhoff, schoolmeester te Liempde, overleden na 29 april 1670 maar vóór 1682⁹; trouwt (2) te Liempde op 24 februari 1682 met Jan (of Johan) Zijnen, zoon van Nicolaas Zijnen (schoolmeester te Maarheeze) en Hendriksken (of Hendrina) Hendriksdochter Danckers, schoolmeester te Liempde (sinds 6 mei 1682), doopgetuige te Eindhoven op 27 mei 1712, overleden na 8 mei 1726 doch vóór 23 januari 1733.

II.A. Willem Ente (Enten), vermeld als schoolmeester te Bergeyk tussen 1667 en 1692, overleden na 4 september 1692 doch vermoedelijk vóór 1694, trouwt (vermoedelijk rond 1675) Mayken, dochter van Frans Bogaerts, overleden vóór 4 september 1692.

Zij hebben verscheidene kinderen, onder wie:

1. François, volgt onder III.A.

II.B. Johan (Johannes) Ente, geboren te Geldrop, woont te Sint Oedenrode, schoolmeester (in de Oude Vrijheid), koster en voorlezer aldaar van 29 juli 1680 tot zijn dood in september 1699, trouwt (1) (ondertrouwd te 's-Gravenhage op 13 oktober) 1680 Margariet Brascamp, dochter van Wolter Brascamp en Maagdeken NN, geboren te Borculo, gedoopt aldaar in 1652 (na 9 oktober), overleden vóór februari 1692; trouwt (2) (tussen 6 februari en 28 november, vermoedelijk op 10 februari) 1692 Maria Zijnen (Sijne), dochter van Nicolaas Zijnen en Hendersken Danckers voornoemd, geboren te Maarheeze, alwaar zij in 1679 belijdenis doet. Zij hertrouwt te Sint Oedenrode op 13 januari 1704 de opvolger van haar eerste man, Gijsbert Webster, weduwnaar van Paulina Hummel, en verhuist naar Dordrecht. Zij is overleden in 1727 (niet te Dordrecht)

na 25 januari 1725, vermoedelijk in 1727.

Uit het eerste huwelijk van Johan Ente zijn drie kinderen geboren, over wie na zijn dood als voogden optreden: Peter van Heysr en de schoolmeester Jan Zijnen (een oom). De volgorde der kinderen naar leeftijd is onbekend:

1. Isaac, volgt onder III.B.
2. Johanna Alida Ente, doopgetuige te Hoge en Lage Mierde op 30 december 1725, is misschien dezelfde als Aletta Ente, lidmaat te Sint Oedenrode in 1733, overleden aldaar op 8 oktober 1781.
3. Anna, doopgetuige te Hoge en Lage Mierde op 23 november 1727, lidmaat te Sint Oedenrode in 1733, overleden aldaar op 18 augustus 1756.
4. Hendrik (1695—1763), volgt onder III.C.
Uit het tweede huwelijk:
5. Nicolaas (1700—1772) volgt onder III.D.
Uit het eerste of tweede huwelijk:
6. (Anna) Cornelia Ente, geboren te Sint Oedenrode, overleden na 14 augustus 1727, maar vóór oktober 1728, trouwt te Boxtel op 11 september 1718 met Simon Tobie, zoon van Tobias Antoniszoon en Maria de Bot, geboren te Boxtel op 24 januari, gedoopt op 29 januari 1696, doet belijdenis op 29 maart 1720. Hij hertrouwt te 's-Hertogenbosch op 31 oktober 1728 Margaretha Tonnen, geboren te Gorinchem, begraven te Boxtel op 2 mei 1763.

III.A. Francois Enten, geboren te Bergeyk rond 1675, doet te Boxtel op 1 april 1695 belijdenis, schoolmeester te Casteren sinds 10 november 1712, alwaar hij als lidmaat nog wordt vermeld op 7 juli 1737; in 1739 is hij niet meer in leven; trouwt te Veldhoven (Veldhoven, Blaarthem, Gestel) op 30 december 1714 Hendrina Visschers, geboren te Veldhoven, vermeld als weduwe en lidmaat van de Hervormde Gemeente te Casteren op 1 januari 1740, overleden aldaar op 17 maart 1742.

De kinderen uit hun huwelijk zijn allemaal gedoopt te Hoogeloon.

1. Maria Enten, gedoopt op 1 november 1715 en vermoedelijk jong gestorven (zie hierna onder 4).
2. Elisabeth Enten, gedoopt op 16 februari 1717, overleden na 11 juli 1774, trouwt (1) te Oerle op 30 november 1749 met Matthijs Verstegen, zoon van Hendrik Verstegen (vorster van Oerle en Veldhoven op 30 juni 1719) en Martijn Fireen, en trouwt (2) op 21 maart 1756 Cornelis Wijnants, zoon van Zeger Wijnants en Geertrui de Bruijn, vorster van Oerle en Meerveldhoven, in 1749, begraven te Oerle op 11 augustus 1775.
3. Johanna Enten, gedoopt op 28 mei 1719, lidmaat te Hoogeloon op 17 maart 1742, vandaar vertrokken naar Hilvarenbeek, doophefster te Oerle op 25 februari 1753, na 12 mei 1773 met attestatie van Hoogeloon vertrokken naar Breda.

4. Maria Enten, gedoopt op 16 augustus 1722 (zonder vermelding der ouders), te Vessern op 29 maart 1744 aangenomen als lidmaat op belijdenis, doopgetuige te Oerle op 9 september 1759.
5. Wilhelmus Enten, geboren vóór mei 1726, gedoopt te Hoogeloon op 27 oktober 1726, begraven te Hoogeloon op 18 juni 1780.
6. Johanna Enten, gedoopt op 9 februari 1727; te 's-Hertogenbosch in juli 1744 aangenomen als lidmaat; op 19 juli 1745 met attestatie vandaar vertrokken naar Casteren.

III.B. Isaac Ente, geboren vóór 1690, schoolmeester te Stratum (10 januari 1709), daarna (sinds 20 juli 1715) aan de kapel in Heeze (Eimerik) en tenslotte (sinds 21 oktober 1718) te Geldrop, aldaar begraven op 29 juli 1719. trouwt⁷ te Heeze op 18 september 1707 Cathalijn Smulders, dochter van Claas Willems en Lijksen, dochter van Dirk Engelen, gedoopt te Heeze (als Catharina) op 12 juli 1676, overleden na 8 december 1735⁸, doch vóór haar man en wellicht op 19 februari 1736, daar Isaac dan met zijn dochter Wilhelmina optreedt als doopgetuige van Catharina de Groot, dochter van Maria Ente.

Kinderen (wier volgorde naar leeftijd onzeker is):

1. Maria Ente, gedoopt te Heeze op 25 april 1708, waarschijnlijk jong gestorven (zie onder 3).
2. Elisabeth Ente, gedoopt te Eindhoven op 23 februari 1711, met als doopgetuigen Francis Ente en Elisabeth Smulders, begraven te Geldrop op 14 april 1756, trouwt vóór september 1738 Gerrit (of Gerardus) Bokhorst (Bokhorst), zoon van Gerardus Bokhorst (schoolmeester en koster te Mierlo) en Elisabeth Catharina Tempelaar, gedoopt te Mierlo op 16 maart 1710.
3. Maria Ente, gedoopt te Eindhoven op 27 mei 1712 met als doopgetuigen Johan Zijnen en Jacomijntje Ente, overleden te Geldrop op 26 februari 1780, begraven aldaar op 27 februari, trouwt vóór 20 februari 1735 Adolph de Groot, schepen en president te Geldrop, begraven aldaar op 8 mei 1783.
4. Wilhelmina Ente, is misschien gedoopt te Heeze op 22 december 1715, doopgetuige te Geldrop op 19 februari 1736, begraven aldaar op 12 juni 1750, achterlatend één broeder en meer dan één zuster.
5. Willem Ente (1718—1791) volgt onder IV.A.
6. Nicolaas Ente, gedoopt te Geldrop op 24 maart 1721, begraven aldaar op 11 mei 1743.
7. Anna Ente, begraven te Geldrop in 1742, is misschien gedoopt te Heeze op 22 december 1715.

III.C. Hendrik Ente, geboren te Sint Oedenrode rond 1695, te Maarheeze aangenomen als lidmaat op belijdenis op 24 december 1712, koster te Hoge Mierde (1718), schoolmeester, voorzanger en koster te Hoge Mierde sinds 15 september 1723, waar hij een huis

aan de Kerkstraat huurt op 27 december 1725, trouwt (met attestatie van 16 april 1717) in 1717 Lijsbeth Wijnands (Wijnants), dochter van Adriaan Wijnands (schoolmeester te Reusel) en Elisabeth van Herk.

Kinderen: (allemaal geboren te Hoge Mierde en daar gedoopt)

1. Johannes Ente, gedoopt op 27 februari 1719.
2. Adriaan (1719—1783), tweeling met voorgenoemde, volgt onder IV.B.
3. Isaak (1720—1755), volgt onder IV.C.
4. Cornelis Elias (1723—1783), volgt onder IV.D.
5. Elisabeth Ente, geboren op 30 augustus 1724, gedoopt op 2 september 1724, overleden te Hoge Mierde op 3 januari 1725.
6. Nicolaas Ente, gedoopt op 30 december 1725, overleden te Hoge Mierde op 15 februari 1735.
7. Mathijs (1727—1786), volgt onder IV.E.
8. Hendrik (1729—1797), volgt onder IV.F.
9. Maria Elisabeth Ente, geboren op 15 augustus 1729, gedoopt op 21 augustus 1729, doopgetuige te 's-Gravenmoer op 25 mei 1760 en 20 februari 1763, komt met akte van indermiteit van 1 januari 1770 van Hoge Mierde naar Dordrecht, overleden aldaar op 30 november 1820, trouwt aldaar (Grote kerk) op 21 januari 1770 Corstiaan Groenenberg, zoon van Christiaan Groenenberg en Geertrui Kever (Kevers), gedoopt te Dordrecht op 7 september 1740, meester goud- en zilversmid, begraven aldaar (in de Grote Kerk) op 8 februari 1810.
10. Wijnand (1732—1794), volgt onder IV.G.

III.D. Nicolaas Ente, geboren te Sint Oedenrode vóór 1700, komt als onderschoolmeester te Eindhoven op 1 januari 1720, voorlezer, voorzanger en schoolmeester te Oosterhout (17 augustus 1728), begraven te 's-Hertogenbosch (in de Grote Kerk) op 23 juli 1772, trouwt (1) (te Eindhoven op 10 februari 1724 ondertrouwd) in 1724 Pieterella Borghouts, vermoedelijk dochter van Hendrik Borghouts (diaken) en Maria van den Hurk, gedoopt te Strijp op 26 juni 1701, lidmaat te Eindhoven in 1723, overleden te Oosterhout, aldaar begraven op 6 februari 1731; trouwt (2) te Oosterhout op 24 september 1752 Aaltie Bakkeren, dochter van Thomas Bakkeren Isaacszoon en Anneken, dochter van Jan Pharao, geboren te Dongen, gedoopt op 17 november 1712.

Kinderen uit het eerste huwelijk:

1. Johan Ente, gedoopt te Eindhoven op 25 januari 1725, als student in de theologie ingeschreven te Leiden in 1745 (zie onder 5).
2. Hendrik Ente, gedoopt te Eindhoven op 1 december 1726.
3. Matthijs (1729—1808), volgt onder IV.H.
4. Een kind, overleden te Oosterhout, begraven aldaar op 13 juni 1735.
5. Een zoon, overleden te Oosterhout op 28 februari, begraven

aldaar op 1 maart 1746.

IV.A. Willem (of Wilhelmus) Ente, geboren te Heeze op 14 januari, aldaar gedoopt op 16 januari 1718, wordt met attestatie van Veghel lidmaat te Eindhoven op 23 juni 1741, schoolmeester, voorlezer en voorzanger te Strijp (10 juni 1741), daarna (op 11 januari 1760) schoolmeester, voorlezer en voorzanger te Vessem, wordt lidmaat aldaar, komende van Eindhoven, op 4 april 1760, wordt op 24 december 1786 als oud-schoolmeester lidmaat te Bladel, overleden te Hapert op 21 mei 1791, begraven te Hoogeloon op 25 mei 1791, trouwt (ondertrouwd te Eindhoven op 20 juli 1742) Petronella van Esveld, dochter van Antony van Esveld en Johanna Maria Deckers gedoopt te Eindhoven op 4 februari 1711, overleden na Pasen 1764 (wanneer zij te Vessem belijdenis doet) en vóór haar man.

Kinderen (allemaal gedoopt te Eindhoven, met uitzondering van het laatste kind):

1. Antony Ente, geboren te Strijp, gedoopt op 27 september 1744, deurwaarder van het landdrostambt van Maasland, vervolgens conciërge van het Hooggerechtshof te 's-Gravenhage en ten slotte (in 1774) kamerbewaarder van de Staten van Holland en Westfriesland, overleden te 's-Gravenhage op 25 juni 1819, trouwt (1) aldaar (Schev.k.) op 20 mei 1770 Elisabeth Schermers, geboren te Schiedam rond 1732, overleden in het kraambed, begraven (impost betaald op 22 januari) 1772; trouwt (2) aldaar (Schev.k.) 6 februari 1774 Anna Jacobina Vaupell (ook: Vöpell), begraven aldaar (impost betaald op 9 maart) 1775, trouwt (3) aldaar (Schev.k.) op 1 juni 1776 Elisabeth Maria van Haar, dochter van Johan Wilhelm van Haar (conciërge op het Binnenhof) en Maria du Cost, geboren te 's-Gravenhage (Kleine Kerk) op 11 december 1750, overleden aldaar op 29 december 1835.

Uit het derde huwelijk een Haagse tak.

2. Johanna Maria Ente, gedoopt op 21 december 1745 (met haar grootvader Isaac Ente als doopgetuige), overleden vóór 1800.
3. Catharina Ente, gedoopt op 26 november 1747 (met Maria de Groot als doopgetuige).
4. Johannes Ente, gedoopt op 9 november 1749, woont te Vught, sinds 3 juni 1772 substituut-schoolmeester, sinds augustus 1782 schoolmeester en als zodanig nog werkzaam in juli 1796, overleden te Waalre op 30 januari 1808, trouwt (1) vóór juni 1778 Hendrina Carolina Diepenbach, begraven te Vught op 3 december 1789; trouwt (2) vóór juli 1792 Allegonda van Breda, dochter van Joost van Breda en Josina Fabri, gedoopt te Veldhoven op 25 april 1756, overleden te Waalre op 5 maart 1806.

Kinderen uit het eerste huwelijk (allemaal jong gestorven, evenals het kind uit het tweede huwelijk):

- a. Wilhelmina Christina Ente, gedoopt te Vught op 7 juni, 1778, aldaar begraven op 18 juni 1778.
- b. Anna Petronella Ente, gedoopt te Vught op 5 december 1779, begraven aldaar op 21 december 1789.
- c. Wilhelmina Ente, gedoopt te Vught op 4 november 1781, begraven aldaar op 16 april 1783.
- d. Christina Carolina Ente, gedoopt te Vught op 10 november 1782, begraven aldaar op 21 december 1789.
- e. Willem Antony Ente, begraven te Vught op 5 maart 1785.
- f. Antonie Ente, gedoopt te 's-Hertogenbosch (in de Grote Kerk) op 23 mei 1787, begraven te Vught op 18 augustus 1788.
- g. Petrus Johannes Frederik Ente (of Johan Petrus Frederik Ente), gedoopt te 's-Hertogenbosch (in de Grote Kerk) op 5 september 1788, begraven te Vught op 18 juni 1798.
- h. Francina Ente, gedoopt te Vught op 25 oktober 1789, begraven aldaar op 15 april 1791.

Uit het tweede huwelijk:

- i. Wilhelmus Judocus Ente, gedoopt te 's Hertogenbosch (in de Grote Kerk) op 20 juli 1792, begraven te Vught op 10 mei 1793.

5. Francis (of Frans) Ente, geboren te Strijp, gedoopt te Eindhoven op 21 oktober 1752, schoolmeester te Veurne (1 november 1774), daarna achtereenvolgens te Hapert (sinds 25 juni 1776), en Oisterwijk (2 mei 1786), alwaar hij sterft als schoolhoofd op 22 mei 1834, trouwt te Valkenswaard op 25 juli 1779 Gijsberta Danckers (Danckaerts, Danckerts), dochter van Jacobus Danckers en Susanna Idema, gedoopt te Dommelen (N.H.) op 28 januari 1753, overleden te Oisterwijk op 19 augustus 1826.

Kinderen:

- a. Willem Ente, gedoopt te Hapert op 15 mei 1780.
- b. Jacobus Ente, gedoopt te Hapert op 5 mei 1783, hoofdcommies van Rijksbelastingen, overleden te Wehl (Gelderland) op 31 oktober 1856, trouwt te Oisterwijk op 7 september 1817 Gerardina van Fenema, dochter van Hector Hieronymus van Fenema (procureur en ontvanger te Oisterwijk) en Johanna Mastenbroek, gedoopt te Oisterwijk op 10 december 1789, overleden te Wehl op 2 augustus 1867. Zij hebben twee zoons met nageslacht.
- c. Petronella Ente, gedoopt te Hapert op 15 mei 1782, overleden te Leiden op 3 juni 1857, trouwt (1) te Oisterwijk op 24 april 1803 Pieter (van) Mastenbroek, zoon van Johan Mastenbroek en Gerardina Bijnen, geboren te Helvoirt (alwaar de datum van zijn doopsel niet is gevonden), notaris te Oisterwijk 1779-1815, overleden te Oisterwijk op 27 juni 1815, trouwt (2) te Hazerswoude op 9 maart 1817 Willem Kooy, zoon van Jan Kooy en Antje van der Vring,

- geboren te Hazerswoude op 26 maart 1787, geëmployeerde ter secretarie van Hazerswoude, vervolgens kantoorbediende te Leiden, overleden aldaar op 18 maart 1869.
- d. Willem Antony Ente, gedoopt te Hapert op 8 februari 1784, kanonnier 1807-1810, later schoenmaker, ongehuwd overleden te Oisterwijk op 9 oktober 1846.
 - e. Susanna Bernhardina Ente, gedoopt te Oisterwijk op 15 juni 1787, ongehuwd overleden te Oisterwijk op 31 maart 1861.
6. Isaac Ente, gedoopt te Eindhoven op 8 april 1756, vermeld als lidmaat te Vessem op 12 mei 1773 en 25 mei 1782, schoolmeester te Hapert (sinds 15 mei 1786), lidmaat der Hervormde Gemeente Bladel c.a. (komende van Vessem) op 24 december 1786.
 7. Carel Ente, gedoopt te Hoogeloon op 27 april 1760.

IV.B. Adriaan Ente, gedoopt in de kerk van Hooge en Lage Mierde op 27 februari 1719, te 's Hertogenbosch in 1737 als lidmaat aangenomen op belijdenis, vandaar met attestatie naar Hooge Mierde op 18 december 1737, commies ten Comptoire Generaal van de Unie, begraven te 's Gravenhage (Nieuwe Kerk) op 27 december 1783, trouwt te Leerdam op 12 mei 1751 Johanna van Londen, dochter van Andries van Londen en Cornelia van Sterenstolk, geboren te 's-Gravenhage.

1. Jan Hendrik Ente, geboren te 's-Gravenhage, gedoopt aldaar (in de Grote Kerk) op 25 oktober 1752, notaris aldaar (28 juli 1775), doch niet vermeld als zodanig in Hartong, wel in de lijst ten gemeentearchieve van notarissen die in Den Haag hebben geresideerd tussen 1597-1842, overleden te 's-Gravenhage op 28 november 1796 (begraven in de Grote Kerk), trouwt te 's-Gravenhage (Schev.K.) op 6 november 1781 Gerardina Maria van den Kerkhoff, dochter van Johannes Cornelis van den Kerkhoff en Maria de Bruyn van Binsbergen, gedoopt aldaar (Grote Kerk) op 16 mei 1762.

Kinderen:

- a. Jan Gerard Ente, gedoopt te 's-Gravenhage (in de Grote Kerk) op 6 november 1782.
 - b. Adriaan Johannes Ente, gedoopt te 's-Gravenhage (Nieuwe Kerk) op 30 juli 1786.
2. Andrietta Ente, gedoopt te 's-Gravenhage (in de Grote Kerk) op 23 april 1753, begraven aldaar op 12 januari 1775.

IV.C. Isaak Ente, geboren in de Meierij van 's-Hertogenbosch, gedoopt in de kerk van Hooge en Lage Mierde op 9 juni 1720, schoolmeester te Beek (en Donk bij Aarle 13 december 1745), overleden na februari 1755, trouwt (ondertrouwd te 's-Gravenhage 'Hoogd.K.' op 24 mei 1746) Lammertje Rebekka van Leeuwen, dochter van Damianus van Leeuwen en Anna Catharina NN, ge-

boren te Lichtevoorde, gedoopt aldaar op 20 december 1711.

Kinderen (allemaal gedoopt te Aarle):

1. Jan Ente, gedoopt op 26 februari 1747, jong gestorven.
2. Catharina Elisabeth Ente, gedoopt op 7 februari 1748.
3. Jan Ente, geboren te Beek, gedoopt te Aarle op 23 november 1749, te Geldrop lidmaat op 11 juli 1766, vandaar met attestatie vertrokken naar 's-Hertogenbosch 14 februari 1767, schoolmeester te Veurne (8 februari 1771) daarna te Nieuwkuijk (sinds 20 oktober 1774), alwaar hij nog in functie is in juli 1796, trouwt te 's-Hertogenbosch op 23 mei 1769 Johanna Schat (of Schaet), dochter van Jan Adam Schat en Dirkje van Miel, geboren aldaar op 17 maart 1748.

Kinderen (allemaal gedoopt te 's-Hertogenbosch):

- a. Rebecca Ente, geboren te 's-Hertogenbosch, aldaar gedoopt in de Grote Kerk op 21 juli 1769, overleden aldaar op 24 februari 1840, trouwt (ondertrouwd te Steenberghe op 8 februari 1794) Johanna Frederik Mees, (Johan Frederik Andreas Mees), geboren te Rygerstein (?) bij Halberstadt in Hannover, ten tijde van zijn huwelijk sergeant in het regiment de Thouars, overleefd door zijn vrouw en overleden na de 26 juni 1801.
 - b. Diederik Johan Ente, gedoopt in de Grote Kerk op 28 december 1770.
 - c. Martha Adriana Ente, gedoopt in de Grote Kerk op 6 januari 1773 (doopgetuige Pieter Martinus Schats).
 - d. Johanna Christina Ente, gedoopt in de Grote Kerk op 23 december 1774, begraven te 's-Hertogenbosch op het Sint Janskerkhof op 27 december 1774.
 - e. Maria Cornelia Ente, geboren te Nieuwkuijk, aldaar gedoopt op 1 december 1776, overleden te Nieuwkuijk op 16 augustus 1848, trouwt te Nieuwkuijk (voor schepenen) op 18 oktober 1807 Hendrik (Hendrikus) Roskam, zoon van Francis Roskam en Ardina NN, geboren te Bokhoven rond 1784, bouwman, overleden te Nieuwkuijk op 3 juli 1834.
 - f. Geertruida Francoise Ente, gedoopt te Nieuwkuijk op 25 april 1779.
 - g. Isack Jan Ente, gedoopt te Nieuwkuijk op 30 september 1781.
 - h. Johanna Alida Ente, gedoopt te Nieuwkuijk op 26 september 1784.
4. Anna Catharina Ente, gedoopt op 24 januari 1751, te 's-Hertogenbosch, komende uit Sint Oedenrode, lidmaat geworden in 1786, overleden te 's-Hertogenbosch op 23 januari 1802, begraven aldaar op het Sint Janskerkhof.
 5. Elisabeth Jacoba Ente, gedoopt op 4 februari 1753, te 's-Hertogenbosch, komend uit Aarle, lidmaat geworden in januari 1771, vandaar op 11 juli 1777 vertrokken naar Amsterdam, vandaar terugkerend naar Den Bosch en 22 de-

ember 1785 vandaar met attestatie vertrokken naar Sint Oedenrode, trouwt vóór 1783 met Lammert Luikes.

6. Damianus Ente, gedoopt op 9 februari 1755.

IV.D. Cornelis Elias Ente, geboren te Hoge Mierde, gedoopt in de kerk van Hoge en Lage Mierde op 31 mei 1723, poorter van 's-Hertogenbosch op 6 juni 1754, overleden aldaar op 8 februari 1783, aldaar begraven op het Sint Geertruidskerkhof, trouwt te 's-Hertogenbosch op 19 mei 1754 Maria Slagboom, dochter van Peter Slagboom en Heilke van Doesburg, gedoopt te Driel (in de Bommelerwaard) op 15 april 1725, overleden te 's-Hertogenbosch op 23 februari 1783, begraven aldaar op het Sint Geertruidskerkhof op 25 februari 1783.

Kind:

1. Heiltje Ente, gedoopt te 's-Hertogenbosch op 19 april 1755.

IV.E. Mathijs Ente, geboren te Hoge Mierde, gedoopt in de kerk van Hoge en Lage Mierde op 23 november 1727, poorter van 's-Hertogenbosch op 11 juni 1753, begraven aldaar op het Sint Janskerkhof op 25 april 1786, trouwt te Boxtel op 17 juni 1753 Dirkje (van) Schoonwinkel (Schoonewinkel), dochter van Hendrik Schoonewinkel en Anna Duiveveld, geboren te Leiden, aldaar gedoopt (Marekerk) op 17 mei 1717, in 1753 wonend te 's-Hertogenbosch, begraven te 's-Hertogenbosch (Grote Kerk) op 9 november 1769.

Kinderen:

1. Een kind, begraven te 's-Hertogenbosch, in de Grote Kerk, op 20 maart 1754.
2. Anna Elisabeth Ente, gedoopt te 's-Hertogenbosch (Grote Kerk) op 4 januari 1756.
3. Een kind, begraven te 's-Hertogenbosch, in de Grote Kerk, op 6 juni 1757.
4. Maria Ente, geboren te 's-Hertogenbosch, aldaar gedoopt in de Grote Kerk op 14 december 1757, overleden te 's-Hertogenbosch op 13 december 1829, trouwt aldaar op 14 augustus 1784 Jan Engelbert Ritz, zoon van George Lucas Herman Ritz en Hendrica Catharina Franszen, geboren te Vollehove op 27 april 1754, majoor der infanterie, overleden te 's-Hertogenbosch op 7 april 1838.

IV.F. Hendrik Ente, geboren te Hoge Mierde, op 15 augustus 1729, gedoopt in de kerk van Hoge en Lage Mierde op 21 augustus 1729, schoolmeester, collecteur van de gemene middelen te 's-Gravenmoer, landsgaarder aldaar, overleden te 's-Gravenmoer op 14 april 1797, trouwt te 's-Gravenmoer op 23 april 1758 Anna Fack, dochter van Claas Fack en Elisabeth Konings, gedoopt te 's-Gravenmoer 25 april 1723, overleden aldaar 12 oktober 1794.

Kinderen, (allemaal geboren te 's-Gravenmoer):

1. Nicolaas Ente, geboren te 's-Gravenmoer op 19 januari 1759, te Giessendam 'President van het Gemeentebestuur', op 8 maart 1794 bij testament aangewezen als voogd over de negen kinderen van zijn oom en tante Ente-Thobie, overleden te Giessendam op 9 juli 1819, trouwt te Hardinxveld op 29 april 1804 Adriaantje van 't Verlaat, dochter van Adriaan van 't Verlaat en Pleuntje Florisdochter van Hoek, geboren te Hardinxveld op 8 december 1765, winkelierster, aldaar overleden op 31 oktober 1845.
Kinderen (allemaal geboren en gestorven te Giessendam):
 - a. Hendrik Ente, geboren op 28 mei 1805, overleden op 8 november 1810.
 - b. Plonia Ente, geboren op 30 september 1807, overleden op 19 augustus 1884, trouwt te Giessendam op 5 april 1832 Cornelis de Hoog, zoon van Gijsbert de Hoog en Maria de Haas, geboren te Giessendam op 5 januari 1808, griendsman en later aannemer, overleden te Giessendam op 16 januari 1864.
 - c. Jan Ente, geboren op 23 april 1810, overleden op 1 juni 1814.
2. Hendrik Ente, geboren op 22 mei 1760, overleden te 's-Gravenmoer op 11 augustus 1773.
3. Elisabeth Ente, geboren op 22 mei 1760, overleden te 's-Gravenmoer op 25 juli 1760.
4. Elisabeth Ente, geboren op 15 februari 1763, gedoopt te 's-Gravenmoer op 20 februari 1763, overleden aldaar op 20 oktober 1842.

IV. G. Wijnand Ente, geboren te Hoge Mierde op 18 februari 1732, gedoopt in de kerk van Hoge en Lage Mierde op 24 februari 1732, in 1755 lidmaat te Boxtel met attestatie van Rotterdam, deurwaarder te Oisterwijk (5 augustus 1760), vorster van de baronie van Boxtel, begraven in de kerk van Boxtel op 12 mei 1794, trouwt te Boxtel op 21 december 1755 Gratiana Johanna Thobie, dochter van Simon Thobie en Margariet (Margretha) Tonne, gedoopt te Boxtel op 11 september 1729, lidmaat der Nederduits Gereformeerde Gemeente te Boxtel op 13 mei 1748 met attestatie van Woensel en Tongeren.
Kinderen:

1. Elisabeth Ente, gedoopt te Boxtel op 12 september 1756, doet te Boxtel belijdenis op 31 juli 1773, overleden te Rotterdam op 9 september 1820, trouwt aldaar op 7 mei 1788 Johan Gerrit Coert, geboren in het graafschap Tecklenburg (Nedersaksen), overleden te Rotterdam op 30 april 1799.
2. Maria Ente, gedoopt te Boxtel op 18 december 1757.
3. Wilhelmus Ente, gedoopt te Boxtel op 11 november 1759, overleden aldaar op 15 mei 1836.
4. Johanna Hendrika Ente, gedoopt te Boxtel op 20 mei 1762, overleden na 12 augustus 1798.

5. Henricus Josephus Ente, gedoopt te Boxtel op 30 december 1764, overleden te Rotterdam op 27 maart 1831, trouwt te Rotterdam op 27 maart 1784 Lena (of Helena) de Graaf, dochter van Leendert de Graaf en Cornelia Lucia Harden, geboren te Alblasserdam, gedoopt aldaar op 27 december 1749, overleden te Rotterdam op 30 januari 1820.

Kinderen:

- a. Hendrik Joseph Ente, geboren te Rotterdam, kleermaker, overleden aldaar op 18 april 1844, trouwt aldaar (voor schepenen en kerk) op 6 februari 1803. Adriana Boeser, dochter van Adrianus Boeser en Cornelia Vermeijs, geboren te Rotterdam, gedoopt aldaar op 29 juli 1783, overleden aldaar op 22 september 1851. Zij hebben twee zoons die jong zijn gestorven en twee dochters welke zijn getrouwd.
 - b. Wijnand Ente, geboren te Rotterdam op 4 oktober 1785, overleden aldaar op 8 december 1790.
 - c. Leendert Ente, gedoopt te Utrecht in de Janskerk op 19 augustus 1787.
6. Maria Margo Ente, gedoopt te Boxtel op 1 maart 1767, komt op 1 oktober 1789 met attestatie van Boxtel naar Dordrecht, overleden na 13 augustus 1798.
7. Gratiana Susanna Ente, geboren te Boxtel, gedoopt aldaar op 4 december 1768, komt in 1790 met attestatie van Dordrecht naar 's-Hertogenbosch en gaat vandaar in 1883 naar 's-Gravenhage, aldaar overleden op 25 september 1850, trouwt (Schev.k. en stadhuys) op 8 maart 1807 Henricus Timmermans, zoon van Thomas Timmermans en Maria Elisabeth Wijneke, weduwnaar van Louise Philipine Herssel, gedoopt te Deurne op 6 mei 1759, bloemist te 's-Gravenhage, overleden aldaar op 14 maart 1832.
8. Wijnand Ente, geboren te Boxtel, gedoopt aldaar op 12 mei 1771, ontvangt op 12 maart 1799 een ontlastbrief voor Rotterdam en andere plaatsen, ingeschreven als poorter van Rotterdam op 10 april 1799, meester schoenmaker te Rotterdam, alwaar zijn overlijdensdatum niet is gevonden. Zij hebben als kinderen een jong gestorven zoon en twee dochters van wie een eveneens jong is gestorven.
9. Dirk Ente, gedoopt te Boxtel op 21 november 1773, koetsier, later ondermeester (1802-1805) en bovenmeester (1805-1816) te Sint Oedenrode, overleden aldaar op 8 december 1816, trouwt (1) te 's-Hertogenbosch op 19 juni 1803 Maria Frederika Sauzer, geboren te Nassau, overleden te Sint Oedenrode op 29 maart 1804; trouwt (2) te Sint Oedenrode op 21 april 1805 Anna Elisabeth Ferringer, dochter van Johan Hendrik Ferringer en Ida Camphausen. Zij hertrouwt te Sint Oedenrode op 5 februari 1818 Roelof van Nouhuys, vrederechter te Sint Oedenrode.

Kinderen:

Uit het eerste huwelijk:

- a. Maria Fredrika Ente, gedoopt te Sint Oedenrode op 25 maart 1804, aldaar overleden op 3 april 1804, begraven te 's-Hertogenbosch op het Sint Janskerkhof op 6 april 1804.
Uit het tweede huwelijk:
 - b. Gratiana Suzanna Ente, gedoopt te Sint Oedenrode op 23 maart 1806, overleden te Sint Oedenrode op 23 november 1823.
 - c. Yda Hendrika Ente, gedoopt te Sint Oedenrode op 10 augustus 1807, naar Veghel vertrokken op 23 april 1843, overleden te Tiel op 8 september 1886, trouwt te Veghel op 6 november 1856 jonkheer Johann Heinrich Adolph von Schmidt auf Altenstadt, zoon van Johann Heinrich Adolph von Schmidt auf Altenstadt en Johanna Judith Gualtheri, weduwnaar van Charlotte Cornelia de Jong, geboren te Venlo op 2 oktober 1815, griffier van het vredegerecht te Sint Oedenrode, gemeenteontvanger en later rijksontvanger aldaar, overleden te Gorinchem op 27 november 1861.
 - d. Dirk Wijnand Ente, gedoopt te Sint Oedenrode op 15 januari 1809, looiersgezel, overleden aldaar op 25 juli 1831.
 - e. Maria Louisa Ente, gedoopt te Sint Oedenrode op 12 augustus 1810, overleden te Vianen op 22 november 1867.
 - f. Henri Johan, geboren te Sint Oedenrode op 3 september 1811, klerk der directe belastingen en accijnzen (1823-1837), later ontvanger der directe belastingen en accijnzen te Ridderkerk (1849-1876), overleden te Ridderkerk op 21 maart 1876, zijn vier kinderen overleefd hebbend, trouwt te 's-Gravenzande op 31 juli 1842 Cornelia Dina 't Hart, dochter van Cornelis Helenus 't Hart en Maria Ruimschoot, weduwe van Jacobus Dingemans Alberti, geboren te 's-Gravenzande op 6 april 1807, overleden te Ridderkerk op 2 september 1872.
Kinderen: twee zoons en twee dochters die allemaal jong zijn gestorven.
 - g. Elisabeth Ente, geboren te Sint Oedenrode op 14 april 1813, overleden te Hendrik-Ido-Ambacht op 7 augustus 1865, trouwt te Veghel op 16 april 1853 Pieter Labrijn, zoon van Hendrik Labrijn en Hendrika Peternella van Olivier, geboren te Sandelingenambacht op 13 april 1821, koopman en zaakwaarnemer, overleden als weduwnaar.
 - h. Alberdina Ente, geboren te Sint Oedenrode op 15 februari 1815, overleden aldaar op 22 april 1818.
 - i. Wilhelmina Diderica Antonia Ente, geboren te Sint Oedenrode op 19 januari 1817, overleden aldaar op 25 januari 1817.
10. Cornelis Ente, gedoopt te Boxtel op 11 januari 1778, bediende, overleden te Utrecht op 7 juli 1836, trouwt aldaar in de Catharinakerk op 10 november 1807 Jaantje Spierenburg, dochter

van Cornelis Spierenburg en Jaantje Roeser, geboren te Zuilen (doch daar niet gedoopt), 'waschvrouw', overleden te Utrecht op 1 juli 1866. Hieruit een tak te Utrecht.

IV.H. Mathijs Ente Nicolaaszoon, geboren te Oosterhout op 16 januari 1723, adjunctschoolmeester te Oosterhout (1 maart 1752), effectief (24 juli 1772), voorlezer en voorzanger aldaar, overleden te Oosterhout op 26 december 1808, trouwt te Oosterhout op 30 april 1752 Peryna Struyk, dochter van Adriaan Struyk en Magdalena van Bergen, gedoopt te Oosterhout op 5 april 1731, overleden aldaar op 22 februari 1804.

Kinderen:

1. Clasina Ente, gedoopt te Oosterhout op 26 augustus 1753, overleden te Heusden op 16 juli 1814, trouwt te Oosterhout (ondertrouwd op 28 oktober) november 1778 Isaac de Bosson, zoon van Paulus de Bosson en Cornelia van Diessen, gedoopt te Oosterhout, op 13 oktober 1743, bierbrouwer te Woudrichem, overleden aldaar op 16 oktober 1815.
2. Adriaan (1754-1803) volgt onder V.A.
3. Petronella Magdalena Ente, gedoopt te Oosterhout op 28 maart 1756, overleden aldaar op 13 mei, begraven op 15 mei 1759.
4. Hendrik Ente, gedoopt te Oosterhout op 11 december 1757.
5. Jan Ente, gedoopt te Oosterhout op 26 september 1759, vermoedelijk jong gestorven (zie onder 8).
6. Perina Cornelia Ente, gedoopt te Oosterhout op 9 november 1760.
7. Maria Perina Ente, gedoopt te Oosterhout op 4 maart 1764, vermoedelijk jong gestorven.
8. Jan Ente, gedoopt te Oosterhout op 26 september 1765.
9. Perina Maria Ente, geboren te Oosterhout begin maart 1768, overleden te Rotterdam op 14 januari 1849.

V.A. Adriaan Ente, geboren te Oosterhout, gedoopt aldaar op 20 oktober 1754, gezworen klerk te Alphen, Baarle en Chaam (23 september 1776), komt 4 januari 1778 met attestatie van Oosterhout naar Chaam, vanwaar hij weer verhuist naar Baarle, belast met de voorlopige waarneming van de functie van secretaris (3 januari 1781), secretaris (25 augustus 1792), waarnemend schout (19 juni 1787) provisioneel schout te Baarle (24 augustus 1788) schout te Chaam (20 augustus 1792), overleden te Baarle-Nassau op 18 februari 1803, begraven in de Sint Salvatorskapel aldaar op 21 februari 1803; trouwt (1) (ondertrouwd voor schepenen van de bank van Baarle Nassau op 18 februari 1786) Sophia Petronella van Gils, dochter van Floris van Gils en Maria van Vechelen, geboren te Baarle-Nassau op 8 oktober 1758, aldaar overleden op 9 juli 1795 en begraven in Sint Salvatorskapel op 14 juli 1795, trouwt (2) (ondertrouwd te Tilburg op 16 september 1797) Sophia Adriana van

Vechelen, dochter van Pieter van Vechelen en Adriana Sophia de Bringues, geboren te Etten, gedoopt aldaar op 1 januari 1759, winkelierster (1826), overleden te 's-Hertogenbosch op 16 december 1805.

Kinderen:

Uit het eerste huwelijk:

1. Matthijs Perinus Ente, gedoopt te Baarle-Nassau op 14 januari 1787, rijksontvanger, laatstelijk te Veenebrugge (Ambt Hardenberg), overleden aldaar op 16 oktober 1850, trouwt (1) te Nordhorn (graafschap Bentheim) op 24 oktober 1812 Elisabeth Geertruit Meuleman, dochter van Otto Meuleman en Bernardina Eilers, gedoopt te Nordhorn op 5 september 1784, overleden te Groesbeek op 10 oktober 1832, trouwt (2) te Heemse (Ambt Hardenberg) op 23 juni 1838 Gesina Catharina Bosman, dochter van Jan Bosman en Johanna Catharina Meuleman, geboren te Nordhorn op 30 augustus 1805, gedoopt aldaar op 4 september 1805, overleden vóór 30 januari 1879.

Uit het eerste huwelijk vijf kinderen, van wie er tenminste vier jong zijn gestorven.

Uit het tweede huwelijk:

- a. Jan Adrianus Ente, geboren te Veenebrugge op 15 juli 1840, winkelbediende (1862), later fabrieksarbeider (1879), overleden te Borne op 14 maart 1884, trouwt (1) te Zwolle op 30 januari 1862 Everdina van Raalte, dochter van Stelling van Raalte en Everdina Sluiter, geboren te Zwolle op 5 mei 1838, overleden te Borne op 10 oktober 1878; trouwt (2) te Borne op 30 januari 1879 Johanna Blekkenhorst, dochter van Jan Hendrik Blekkenhorst en Daatje te Keurs, en weduwe van Hermanus Siemerink.

Uit het eerste huwelijk vier dochters en een zoon met nageslacht.

Uit het tweede huwelijk drie dochters.

2. Floris Marinus Ente, sedert 1805 genoemd Ente van Gils, geboren te Baarle-Nassau op 2 februari 1788, aldaar gedoopt op 3 februari 1788, ambtenaar bij het ministerie van financiën, overleden te 's-Gravenhage op 10 maart 1857, trouwt te Tiel op 12 december 1816 Aleida Peters, dochter van Johannes Wilhelmus Peters en Engelberta Philipse, geboren te Tiel, gedoopt (R.K.) aldaar op 17 februari 1800, overleden te 's-Gravenhage op 10 maart 1844.

Uit dit huwelijk o.a.:

- a. Hendrik Jacobus Ente van Gils, geboren te 's-Gravenhage op 9 oktober 1829, overleden aldaar op 16 juni 1903, trouwt te 's-Gravenhage op 4 juli 1855 Jacoba Maria Führer, dochter van Johan Ernst Frederik Führer en Maria Jacoba van Eden (van Eeden).
Uit dit huwelijk o.a.

- aa. Jacobus Marie Ente van Gils, geboren te 's-Gravenhage op 5 november 1861, kapitein der mariniers, kapitein van de landweer, agent der Rijksverzekeringsbank, overleden te Amsterdam op 21 februari 1945, trouwt te Utrecht in 1890 Sophia Johanna Daams, dochter van Johannes Fredericus Daams en Sophia Johanna Termijtelen, geboren te Arnhem op 13 januari 1864, overleden te Breda op 7 december 1952. Uit dit huwelijk:
 - aaa Maria Jacoba Johanna Ente van Gils, geboren in Den Helder op 29 mei 1896, onderwijzer, lerares Frans M.O. Breda.
 - bbb Hendrik Jacobus Ente van Gils, geboren in Den Helder op 9 juli 1897, kolonel der artillerie KNIL, adviseur van een groothandel in staal, trouwt (1) (echtscheiding uitgesproken Rb Breda 29 april 1930) te Weltevreden (West-Java) op 6 september 1924 Margaretha Johanna Lambooi, geboren te Amsterdam op 12 juni 1896 's-Hertogenbosch, trouwt (2) te Holbrin (graafschap Londen) op 19 november 1930 (echtscheiding uitgesproken Rb Amsterdam op 17 mei 1956, ingeschreven 's-Gravenhage 7 juni 1956), zijn eerste echtgenote, trouwt (3) te Amsterdam op 4 februari 1957 Antonetta Petronella Cornelia Boemaars, geboren te Breda op 3 juni 1907. Kinderen uit de huwelijken met M. J. Lambooi.
- 3. Martin Johan Ente, geboren te Baarle-Nassau op 20 mei 1789, gedoopt aldaar op 1 juni 1789, secretaris der gemeente Ossendrecht en Putte (1817), overleden te Ossendrecht op 23 oktober 1823, trouwt te Wouw op 9 juli 1817 Maria Elisabeth Hendrina Spancker Morin, dochter van Joan Jacob Spancker Morin en Anna Anosi, geboren te Ossendrecht op 24 juni 1794, overleden te Bergen op Zoom op 6 september 1870. Kinderen:
 - a. Adriaan Johan Jacob Ente, geboren te Ossendrecht op 15 juli 1818, leerling van de kweekschool voor de zeevaart te Amsterdam, overleden te Amsterdam op 1 september 1837.
 - b. Johan Jacob Spancker Ente, geboren te Ossendrecht op 19 november 1820, kantoorbediende, overleden te Roosendaal op 18 februari 1896, trouwt (1) te Nijmegen op 31 juli 1850 Maria Johanna Duppen, dochter van Jacobus Duppen en Marie Aartz, geboren te Nijmegen op 23 juni 1825, overleden aldaar op 10 juni 1855; trouwt (2) te Roosendaal op 12 augustus 1860 Hendrina Elisabeth Goedheer, dochter van Carel Goedheer en Lucretia Sluijters, geboren te Bergen op Zoom op 18 april 1832,

overleden te Roosendaal op 15 juli 1911.

Uit het eerste huwelijk:

- aa. Maria Elisabeth Hendrina Spancker Ente, geboren te Nijmegen op 14 juli 1851, overleden te Roosendaal op 15 juni 1918.
- bb. Johan Bartholomeus Ente, geboren te Nijmegen op 21 november 1852, overleden te Roosendaal op 18 mei 1863.

Uit het tweede huwelijk:

- cc. Lucretia Maria Spancker Ente, geboren te Roosendaal op 9 november 1865, overleden te Bergen op Zoom op 21 januari 1947.
- c. Johan Bartholomeus Ente, geboren te Ossendrecht op 17 december 1822, kandidaat-notaris, overleden te Bergen op Zoom op 18 mei 1904, trouwt (1) te Bergen op Zoom op 13 augustus 1852 Elisa Geertruy Augustijn, dochter van Lambertus Augustijn en Johanna van Melick, geboren te Bergen op Zoom op 1 mei 1824, overleden aldaar op 26 juni 1853; trouwt (2) te Bergen op Zoom op 9 juli 1856 Maria Elisabeth Johanna Smeltzer, dochter van Marinus Laurens Smeltzer en Cornelia Francina Augustijn, geboren te Bergen op Zoom op 25 juni 1828, overleden aldaar op 29 november 1915.

Kinderen uit het eerste huwelijk:

- aa. Martin Johan Lambertus Ente, geboren te Bergen op Zoom op 19 juni 1853, jur. cand. (1885), overleden te Oegstgeest op 22 augustus 1927.

Kinderen uit het tweede huwelijk:

- bb. Cornelia Francisca Ente, geboren te Bergen op Zoom op 6 juni 1857, trouwt te Bergen op Zoom op 14 april 1880 Cornelis Bloem, zoon van Paulus Johannes Bloem en geboren te Zuidland op 18 mei 1853, (gepensioneerd) kapitein ter infanterie, overleden te Bergen op Zoom op 16 december 1911.
- cc. Adriaan Johan Jacob Ente, Ron, geboren te Bergen op Zoom op 12 januari 1861, ontvanger der directe belastingen te Tilburg, overleden te Leusden op 16 januari 1845, trouwt te Geldrop op 10 juni 1885 Arnolda Johanna Jacoba Ravel, dochter van Carel Ravel en Johanna Neiszen, geboren te Geldrop op 20 juli 1862, overleden te Amersfoort op 16 oktober 1955.

Uit dit huwelijk o.a.

- aaa Johan Ente, Oon, geboren te Leende op 1 april 1886, hoofdinspecteur NS, chef afd. vervoer, res. majoor speciale diensten van de generale staf, overleden te Bosch en Duin op 5 januari 1941, trouwt te Bergen op Zoom op 16 juli 1913 Anna Justine Alice Walters, dochter van Wilhelmus

Franciscus Walters en Marie Adriane Wilhelmine van de Wijnpersse, geboren te Bergen op Zoom op 26 april 1890, arts, overleden te Bosch en Duin op 24 februari 1941.

Uit dit huwelijk kinderen.

4. Isabella Clasina Ente, gedoopt te Baarle-Nassau op 26 juni 1791, aangenomen als lidmaat te Chaam op 15 april 1810, overleden te Chaam op 15 augustus 1830.
5. Catharina Marca Ente, gedoopt te Baarle-Nassau op 19 januari 1794, overleden te Dordrecht op 12 augustus 1794, begraven in de Grote Kerk aldaar op 15 augustus 1794.

Uit het tweede huwelijk van Adriaan Ente (V.A.).

6. Sophia Perretta Johanna Ente, gedoopt te Baarle-Nassau op 2 december 1798, trouwt te Baarle-Nassau op 3 december 1820 Peter Kaijzer, zoon van Meente Pieters en Vrouwke Hendriks ter Borgh, weduwnaar van Aaltje Harms Leuning, geboren te Delfzijl op 22 april 1781, commies der belastingen.
7. Catharina Otteline Ente, gedoopt te Baarle-Nassau op 31 mei 1801, met attestatie van Chaam vertrokken naar 's-Hertogenbosch in april 1833 en in 1839 vandaar weer naar Bergen op Zoom.
8. Abraham Bernard Ente, gedoopt te Baarle-Nassau op 29 augustus 1802, met attestatie van Chaam naar 's-Hertogenbosch (juli 1835), boekhouder op een koopmanskantoor (1835), slijter en winkelier (1837), verhuisd naar Bergen op Zoom (1839), onderdirecteur te Veenhuizen (1840), naar Leeuwarden op 28 maart 1884, overleden te Heerenveen (Schoterland) op 15 februari 1888, trouwt in 1830 Maria Julia Dens.

Kinderen:

- a. Maria Anna Charlotta Ente, geboren te Merksplas (provincie Antwerpen) rond 1830, overleden te 's-Hertogenbosch op 7 mei 1834.
- b. Catharina Desirée Ente, geboren te Merksplas op 12 april 1831, overleden te 's-Hertogenbosch op 17 mei 1834.
- c. Marie Eugénie Françoise Ente, geboren te 's-Hertogenbosch op 11 september 1835 (door haar vader overleefd).
- d. Adriaan Otto Franciscus Ente, geboren te 's-Hertogenbosch op 3 juni 1837, overleden aldaar op 25 oktober 1837.
- e. Maria Adriana Ottolina Ente, geboren te 's-Hertogenbosch op 20 augustus 1838, overleden te Leeuwarden op 13 juni 1911, trouwt te Heerenveen (Schoterland) op 27 april 1884 Gerard Wilhelm Tepe (Gerardus Wilhelmus Tepe), zoon van Johann Wilhelm Tepe en Maria Catharina Heitmann, weduwnaar van Gerbregjen Roelofs Boosman, geboren te Lindern (Oldenburg) rond 1837, R.K. gedoopt (datum niet gevonden), koopman in manufacturen te Heerenveen, overleden na zijn schoonvader.

- f. Marie Desirée Julie Ente, geboren te Veenhuizen (gemeente Norg) op 20 september 1840, trouwt te Ommen op 19 november 1870 Josephus Hermannus Evers, zoon van Bastiaan Evers en Maria Joanna Brons, geboren te Zwolle op 15 augustus 1845.

NOTEN

1. W. de Vries, 150 Jaar welstand, Tilburg 1972, 24.
2. Jaarboek Centraal Bureau voor Genealogie, 1977: De voorouders van Anna Petronella Vermeulen (1760—1792), echtgenote van Thomas Cornelis van Rijckevorsel (1751—1818).
3. Jaarboek CBG, 1972: Salomon Simon, een markante figuur in het midden van de 18de-eeuwse Joodse gemeenschap te Oisterwijk.
4. De Nederlandsche Leeuw jg 95 (1978) kolom 5 e.v. wijdt aandacht aan het verscheiden van mr. dr. W. de Vries.
5. Er moet een voorbehoud worden gemaakt ten aanzien van de juiste weergave van plaats- en familienamen. Met instemming van de erven van de auteur worden de kladaantekeningen waaruit de hier gepubliceerde gegevens zijn geput bewaard te 's-Hertogenbosch in de bibliotheek van Het Noordbrabants Genootschap.
6. Gegevens over deze predikant zijn ontleend aan het handschrift van W. M. C. Regt, Naamlijst der predikanten in Noord-Brabant, pag. 209, in de Bibliotheek van het CBG.
7. RA 's-Hertogenbosch, Boxtel 155, 2569.
8. Poortersboek 291, 465.
9. W. Heesters, De school van Liempde, in: Brabants Heem, 32, p. 161 (1980).

VRAGEN

Dekker

1. Jan Pietersz. Dekker, J. M. van Almkerk, wonende te Groot-Ammers (1701), tr. (geref.) Groot-Ammers 19 maart 1701 Jannigjen Claasdr. Baertman, J. D. van Bleskensgraaf, ged. (geref.) Bleskensgraaf 4 nov. 1674, in leven 1 okt. 1713 (doopgetuige te De Lindt), dr. van Claes Willemse (Baertman) en Lijsbeth Janses. Kinderen:
 1. Claas, ged. (geref.) Bleskensgraaf 4 sept. 1701 (get. Willem Claasz., Willem Dirksz., Doeltien Dirksdr.).
 2. Pijtter (Pieter), geb. te Ammerstol, ged. (geref.) Groot-Ammers 3 dec. 1702 (moeder onvermeld, geen doopgetuigen), J. M. van Gijbeland (1727), tr. (geref.) Zwiindrecht 30 nov. 1727 (zijn nicht) Pietertje Cornelisdr. Baertman, ged. (geref.) De Lindt 19 sept. 1706, dr. van Cornelis Claesz. Baertman en Lijsbeth Pietersdr. Visser.
(Uit dit echtpaar een geslacht Dekker op de Zuidhollandse eilanden).
 3. Adriaan, ged. (geref.) Brandwijk 30 jan. 1707 (get. Floris Bastiaans, Neeltje Cornelisdr. Meerdervoort).

Gevraagd: de kwartieren van Jan Pietersz. Dekker.

K. J. Slijkerman, Zegenstraat 73, 3082 XP Rotterdam

De laatste bezitters van de Oudenburg, het leen van Werkendam.

Mr. J. Belonje

Nassaulaan 39, 1815 GJ Alkmaar

Werkendam heeft een *leenhof* gehad. De schrijvers zijn het daarover volledig ééns. Niettemin lijkt het goed om de verschillende inlichtingen over deze oude instelling, die naar tijdsorde nogal afwijkend zijn geweest, hier elk voor zich in herinnering te brengen.

De lijst der voormalige leenhoven in Nederland met aanwijzingen omtrent de verblijfplaats van de archieven¹ is al uiterst beperkt in haar bericht over het bestaan hebbende leenhof van Werkendam. Noch over de laatst bekende bezitter(s) noch zelfs over de aanwezigheid van leenregisters kon hier iets vermeld worden, men volstond simpelweg met een verwijzing naar Oudenhovens *Zuid-Holland*, waarin op bldz. 166 *achterlenen* worden vermeld. De hier niet genoemde Mr. Jacob van Eyck, in diens *Corte Beschrijvinghe mitsgaders Hantvesten, Privilegien, Costumen ende Ordonnantien vanden Lande van Zuyt-Hollandt*² had daarentegen in deze min of meer officiële opsomming beter aangehaald kunnen worden, immers deze schrijver verschafte een heel wat beter én uitvoeriger exposé. Hij schreef namelijk als volgt:

'Werckendam. In den eersten het Dorp ende Ambachtsheerlijckheydt (sommigen noement oock Borch-Graefschap) van Werckendam, also gheuoemt van een Water de Wercke, dat aldaer overgaen ende ghedampt is, hebbende een kercke ende Slot, ofte Borgh, waer op de oude Heeren ofte Borch-Graven plachten te woonen, ende nu onlangs wederomme opgebout is, by Ionkheer Hendrick van Eck, tegenwoordigh Ambachts-Heer, als ghetrouwt hebbende Ioffrouw Ida van Bronckhorst, Dochter van Heer Laurens van Bronckhorst Ridder, eerst weduwe van Meester Otto van Arckel, Licentiet in den Rechte, dese Ambachts heerlijkheyt wert te Leene gehouden van de Graeffelijccheyt van Hollandt, als Heeren van den Landen van Althēna, ende heeft veel en schoone achter Leenen, zijnde de selve Ambachts-heerlijckheyt geleghen aende Noort ende Noort-west-zijde vanden voorsz Lande van Althēna, ghelijck aende Zuijdt-oost-zijde van de selve ghelegen is'.

De samensteller van het moderne standaardwerk over Werkendam³ noemt ook de aanwezigheid ener leenkamer o.a. door de vermelding van het optreden van Johan Oem van Wijngaarden, heer van Werkendam en tevens president van het Hof van Holland als '*stadhouder in de leenbank te Werkendam*'⁴, maar, zo verklaart deze schijver verder, 'daar de ambachtsheer van Werkendam ook goederen in leen uitgaf, trad de hierbedoelde college (de schepēbank) tevens op als leenbank. In de leenakten worden de schout

genoemd 'stadhouder van de lenen van Werkendam' en de overige leden (dus de schepenen) 'leenmannen' van den huize en heerlijkheid van Werkendam ende in die qualiteit achterleenmannen van de Graafelijkheid van Holland'.

Voorts blijkt daar, dat er inderdaad leenregisters bewaard zijn gebleven en wel over het tijdvak 1623—1750. Maar een opsomming van de 'schoone achter leenen' ontbreekt helaas daar evenzeer als verdere statistische gegevens daarover.

Onder deze lenen nu behoorde één uitzonderlijk en belangrijk object. Dat was de Burcht, de zetel van weleer van de borg-graven ofwel *de Oudenburg* van Werkendam⁵.

Weliswaar ressorteerde dit plaatselijk zo kapitale leengoed naar alle waarschijnlijkheid en dan onder de naam van het Huis te Werkendam vanouds rechtstreeks onder de leengoederen die de dagelijkse heer van de Graafelijkheid zelf in bezit had, maar, zoals wel meermalen voorviel, die leenman stelde dan diezelfde zaak op zijn beurt aan een derde ter beschikking. Die nieuwe uitgifte in leenverband maakte dus van het betrokken object een *achterleen*. Daarnaast bestond er ook nog een bekende wijze om de leenband niet te veranderen van karakter, maar om haar geheel te doen ophouden. Het leenrecht liet namelijk de manier toe om bijvoorbeeld door uitkoop de weg tot *allodificering* van het leen in te slaan, waartoe, uit de aard der zaak evenwel, de instemming van alle betrokken personen een duidelijke voorwaarde was.

Dit laatste systeem is ten aanzien van de Oudenburg gekozen in het jaar 1737. Gerechtigde Vrouwe van Werkendam was in dat jaar Catharina Jacoba van der Rijt, de echtgenote van Frederik des H. R. Rijksgraaf van Diepenbroeck-Impel, heer van Impel, Millingen Heurst en Groen (Groin), Pruisisch geheimraad⁶. Man en vrouw hebben te zamen voor notaris Willem Ruybroeck te 's-Gravenhage op 12 november 1739 de huizinge de Oudenburg c.a. onder Werkendam, overeenkomstig octrooi door hun rechtsvoorgangers jonker Hendrik van Eck en diens vrouw Ida van Bronckhorst weduwe van Mr. Otto van Arkel⁷ van de Staten van Holland op 29 juli 1603 verricht transport voor president en leenmannen van Werkendam, overgedragen aan Adriaan van Helden, destijds schout en secretaris van Werkendam, zoals het uitgedrukt werd '*in vollen vrijen absoluten eygendom*'. (Zie bijlage 1 hierna).

Van deze koper is de Oudenburg vervolgens vererfd op zijn zoon Diederik, die ook schout en secretaris van Werkendam, De Werken en Sleewijk is geweest en die voorts diende als baljuw, dijkgraaf en schout over het Land van Altena. Genoemde Diederik van Helden was getrouwd met Agatha Jacomina van Hardenbroek, de dochter van Jacob, gedurende lange tijd Commandeur op het Fort Loevestein en naderhand kolonel in het Regiment Van Leyden uit diens eerste te Purmerend gesloten huwelijk met Catharina Sijes⁸.

Na Diederik van Helden's dood vererfde de Oudenburg uit de aard der zaak als vol eigendom op een zoon en zo kwam het voormalige

leengoed dan in handen van een officier, de latere luitenant-generaal Adriaan van Helden. Deze nieuwe eigenaar begon zijn militaire loopbaan bij de Genie. Hij was een man, die sterke patriotische neigingen met grote sympathie voor Frankrijk heeft gekoesterd. Hij heeft bekendheid verkregen als bestrijder (!) van het stadhouderschap en tengevolge van de ommekeer van zaken verwisselde hij aanstonds zijn Hollandse dienst voor de Franse, waarbij hij snel promotie maakte. Zijn staat van dienst die zeer uitvoerig bewaard is, werd reeds bij herhaling gepubliceerd; waarbij echter in aanmerking genomen dient te worden, dat de weergave van de militaire mutaties van belanghebbende bij de Franse krijgsmacht opgelegd in het archief te Vincennes, op sommige punten afwijkingen vertoont⁹.

Na de revolutie van november 1813 toen de Fransen hier verjaagd waren heeft de generaal niet gedraald zich tot zijn Souvereine Vorst te wenden. En destijds is er administratief veel te doen geweest aangaande Van Heldens min of meer dubieuze positie. In '*Erfrechten*' komt zijn naam niet voor en het Koninklijk Besluit van 25 oktober 1815, no. 95, waarbij zijn oppensioenstelling volgde, leverde evenmin nieuws op. Maar wél treft het dat in het Archief van Oorlog onder het 'exhibitum' van 14 november 1814 van hem een zeer gedetailleerd request aan Z.M. de Koning bewaard is gebleven, dat hier als bijlage 2 in extenso moge volgen.

Op dat request reageerde de Commissaris-Generaal van Oorlog als volgt:

'Op de bij missive van den Commissaris-Generaal in België dd. 7 October no. 592 aan hem gezonden requête van den gepensioneerden luitenant-generaal Van Helden en bij appointment van Z.K.H. dd. 3 October no. 1066 aan eerstgemelden commissaris-generaal gerenvoyeerd, houdende om aangevoerde redenen verzoek om uitbetaling van achterstallig pensioen, informeert de requestrant dat Z.K.H. bij hoogstdeszelfs besluit van 26 October no. 95 de staten van militaire pensioenen boven de f 1500.— 's jaars welke in het Grootboek van de Fransche schatkist zijn ingeschreven geweest, heeft geaprobeerd en aan Z.E. de Secretaris van Staat voor de Finantiën gerenvoyeerd teneinde dezelve in het Grootboek der pensioenen van de Generale Thesaurie te doen inschrijven en op de verevening de nodige ordre te doen stellen'.

De generaal, die ongetrouwd gebleven is en in de zomermaanden wel naar zijn 'Oudenburg' vertrok, woonde in Den Haag in het huis wijk D, no. 49 aan de Drinkemansstraat¹⁰. Op zijn oude dag heeft hij van de te Hoog Blokland woonachtig Theodora Cornelia Margaretha van Son weduwe van Hendrik 't Hooft in 1820 de Heerlijkheid Gellicum met daarbij drie percelen grond aangekocht¹¹. Deze aanwinst moet de man bepaald met trots vervuld hebben want een schriftelijke volmacht door hem in onderhandse vorm verstrekt op de plaatselijke schout J. H. Tukker begon hij aldus: 'Wij Adriaan van Helden, Ridder, Luitenant Generaal, Heer van Gellicum ...' om

haar te eindigen met de woorden: *'Gegeven onder onze handtekening en gebruikelijk pitschier op onse hofstede den Oudenburg van Werkendam den drie en twintigsten April 1821 A. van Helden van Gellicum'*. Het bewuste zegel of pitsier vertoonde in zwarte lak 's mans wapen: gevierendeeld: 1. en 4. drie aanzienende manshoofden, 2 en 1 (op groen geblazoeneerd); 2. en 3. het wapen-Van Hardenbroek;¹² gekroonde helm; helmteken een uitkomende leeuw.

Op zijn Haagse adres overleed de Generaal. Een portret van hem in uniform, en profil naar links, te Parijs omstreeks 1790 naar een tekening door Fouquet, gegraveerd door Chrétien, is meermalen afgedrukt¹³. Na zijn overlijden werd het lichaam verscheept naar de vesting Loevestein, waar het op het westelijke bastion begraven werd onder een liggende steen, die daar nog heden, hoewel in zwaar geschonden staat, terug te vinden is. Het opschrift in Romeinsche kapitalen luidt:

R.I.P. / ADRIANUS HELDEN / EQUES / PRAEFECTUS (Generali)SSIMUS
COHORTIS BELGICAE / QUIA SIC VOLUIT / HIC SEPULTUS EST / OBIIT D
XIII MENSIS FEBRUARII A^o MDCCCXXII.

Van den Oudenburg was de Generaal de laatste bewoner geworden want dit kasteeltje werd afgebroken en het was alleen de Heerlijkheid Gellicum, die de talrijke erfgenamen voor zich hebben behouden.

BIJLAGE 1

Op Huyden den 12^e November 1739 Compareerde voor mij Willem Ruybroeck, openbaar en bij den Ed:Hove van Holland, geadmitteert Notaris in 's Hage resideerende en voor de getuygen naargenoemt Den Hoog Edele Welgeb: Heer Frederik Baron van Dipenbroek Vrijheere van den Empel Millingen Heurst en Groen, als in huwelijk hebbende de hoog Edele Welgeb: Vrouwe Catharina Jacoba Baronnesse van der Rijt, Vrouwe van Werkendam & a Ednde nog de gemelte hoog Edele Welgeb. Vrouwe Catharina Jacoba Baronnesse van der Rijt Vrouwe van Werkendam, ten deese met haere voorn: heer gemaal geassisteert ter Eenre; Ende d'Heer Adriaan van Helden schout en secretaris van Werkendam & a tegenwoordig alhier mij Notaris mede bekentter andere zijde, Ende verclaerde de heer en vrouwe 1e comparanten verkogt gelijk den 2e comparant bij deesen verclaarden ende bekende gekogt te hebben zekere huijzinge, tuijn, gragt, kade boomgaart en wilde plantages daer aan gehoorende staande en geleegenbinne de heerlykheyt van Werkendam voorsz: belent ten Oosten de Buyte banne van de Werken en Jacob de Keyzer, ten westen de Moolewerff en Moolepadt van de heer en vrouwe comparanten (ende welke Moolepad, jegens de rosmolen en het huysje daar agter staande breed zal moeten blijven seeve en een halve Zuythollandse voeten) ten Zuiden de Swemsloot ende Moole Werff en ten noorden Bastiaen van den Heuvel, en Jan Jonker cum suis, Mitsgaders nog de twee huysjes en Erven over de graft ten weeder zijde aan de poort van gemelde huyzinge staande en geleegen belent ten oosten Gerrit Claasse Baggerman en ten westen Floris Baggerman als meede het erf en aanleg ten noorden de straat daer aen behoorende Dogh behouden de heer en vrouwe 1e comparanten het regt van overpad over hetzelfde erf ten noorden de straat en het leggen en houden van een vaste boom over de Bootersloot tot het uijtweege van t Slik; soo in reguarde van de heer en vrouwe 1e comparanten gront aldaer als voor de gezamentlijke Erfpagters als voor deesen.

Den 2e comparant zal daer jeegens ook hebben het regt van uytweegen over de Moole paden moolen steegh, mitsgaders losse en laaden aan de voet van de

Moolewerff op de Swemsloot tot gebruyk van de gemelde huyzinge Boomgaart off kade nodig hebbende. Ende zal den 2e: comparant ook tot verder securiteyt jegens watervloeden de Moolesteeg op zijn eyge kosten moogen verhoogen soo als nodig en goet zal vinden. ende ook alle de aarde van de heele sloot van de Boomgaart jeegen de Moolen werff wanneer die gegrave moet werden op den onder voet van de Moole Werff moogen opschieten, dog die droog zijnde op eyge kosten moeten laete weg voeren ende ook de geheele sloot tot des selfs uytwateringe van de gragt tot in de Swem toe alleen moeten onderhouden ten zijnen kosten.

De gemelde huyzinge soo groot als klyn midsgaders tuyn erve en boomgaard met alle de gevolge en aankleeve van dien sullen aen den kooper uyt kragte van seeker octroy jonkheer Hendrik van Eck en jonkvrouw Yda van Bronkhorst ten dien eynde van de Hooge Overigheyt geimpetreert in dato den 29 julij 1603; geleevert over gedraagen ende getransporteert werden voor president en leenmannen van de voorn: heerlijkheyd van Werkendam als een goed onversterffelijk erfagterleen van de heerlijkheyt van Werkendam voorsz:soo ende in diervoege als alle andere agterleenen van dezelve heerlijkheyt gehoude ende verlyd werden en voorts met alle sodanige vrijdommen ende geregtigheeden van ouds ende tegenwoordig daer toe behoorende vrij en onbelast van alle hoofdsommen en renten, ende gevrijd van alle ordinaire en extraordinare laste en verpondinge tot den jaere 1738 alle incluyt ende belovende de heer en vrouwe 1e comparanten het verkogte den kooper jeegens elk en een eygelijk te zullen vrijen en waeren als regt is.

En alschoon de opdragte van het voorsz verkogte nog niet voor president en leenmannen van de voorsz heerlijkheyt van Werkendam ofte daert behoort ten behoeve van den 2e comp d'heer Adriaan van Helden en is geschiet soo bekende d'Heer en vrouwe 1e comparanten van de kooppenningen van nu af aen geheel en al te zijn voldaeuvanden laeste penning met de eerste en dat met de somma van twee duysent ses hondert car: guldens vrij gelt eens. Tot naarkominge vant geene voorsz:staet verclaeren de respectievelijke heeren en vrouwe comparanten bij deesen te verbinden haere persoonen en goederen deselve subjecteerende allen regten regteren ende speciaal den Ed: Hove en Hogen Raedein Holland te vrede wesende omme haer comparanten soo bij opgemelden hove als hogen raede in den innehoude deses vrijwilliglijk te doen en laeten condemneeren daer toe onwederroepelijk constituerende en magtig makende bij deesen Jacob van Zanen Robbertus van Texel en Jacob Spruyt alle procureur voor opgemelden hove en hoogen raede te saeme en yder van en int byzonder soo omme de condemnatie te versoeken als daer inne te consenteerden respectievelijk.

Wijders verclaere de heer en vrouwe 1e comparanten te hebben geconstitueert & magtig gemaakt gelijk zij comparanten constitueren en magtig maeken bij deesen Monsieur Johannes van Langen president scheepe van Werkendam speciaal omme uyt naem ende van wegens haer heer en vrouwe 1e comparanten voor president en leenmannen van de voorsz heerlijkheyt Werkendam ofte daer het behoort aen de Heer Adriaan van Helden den 2e comparant in het voorsz contract van coop gemelt in conformiteyt vant zelve contract van coop in volle vrijen absoluten eygendom op en over te dragen het voorsz aan hem verkogte huys met zijn tuyn gragt bogaert en de wilde plantagiedaeraen behoorende hem wegens onder belofte van vrijing en waering als regt te quitteeren en voorts generaelick alles verder te doen en verrigten wat omtrent het transporteeren op en overdraage als quiteerde zal werde vereyst de de heer en vrouwe comparanten zelfs present wesende soude kunnen mogen en moeten doen belovende voor goet vast bondig en van waerde te zulle en doen houde alle tgunt uyt kragte deses door den geconstitueerde sal werden gedaen & verrigt onder verbant en subjectie als vooren.

Aldus gedaen & gepasseert in 's Hage ter presentie van Bastiaen en Gabriel Ruybroeck als getuygen frederich Baron van Diepenbroich v d l. Catharina Jacoba B: dipenbroeck gebore van der Ryt. A:V:Helden 1739. B. Ruybroeck. G. Ruijbroeck. W. Ruijbroeck nots. publ. ¹⁴.

BIJLAGE 2

à Son Altesse Royale, Monseigneur le Prince d'Orange et de Nassau, Prince Souverain des Pays-Bas Unis.

Monseigneur!

Dès votre heureux et désiré retour dans la Patrie, Je me suis empressé de présenter à votre Altesse Royale, l'hommage de mon respect et de mon dévouement.

Par ma respectueuse du 18 Décembre dernier, présentant à Votre Altesse Royale le duplicat de l'état de mes services, requis par le Commissaire général de la guerre, j'offris de consacrer les restes de mes forces, tous mes moyens, au service de la patrie et de votre Altesse Royale Son illustre Prince Souverain; et j'eus l'honneur de renouveler cette offre de vive voix, à l'audience où j'eus celui de me trouver ensuite. Le fardeau des affaires publiques dont Votre Altesse Royale a d'abord été accablé ne m'a pas permis d'invoquer depuis Son attention sur mes intérêts personnels; j'aurais été importun. Rassuré d'ailleurs sur mon sort par la magnanime équité de Votre Altesse Royale, j'ai cru devoir garder jusqu'ici le silence. Des intérêts individuels majeurs, tous les jours plus croissants, et plus impérieux, me forcent à le rompre et sont de nature à me permettre de réclamer Monseigneur un regard de votre magnanime équité, sur ma situation, mes vœux et mes espérances. Seul et unique Lieutenant-General né Hollandais en activité de service, alors de la réunion de la Hollande à la France je recus bientôt la déclaration verbale de Mr. le Maréchal **Duc de Reggio**, en présence de son Etat Major et d'un officier du mien, que tous les scrutins déposant en ma faveur, sans qu'aucun me fut défavorable, sous aucun rapport, je pourrais non seulement compter sur la bienveillance de l'Empereur, mais être rassuré sur mon sort et sur le maintien dans mon commandement, expressément ordonné par sa Majesté; ce qui me fut répété ensuite, par écrit, de la part du Maréchal par le chef de son état major. J'appris néanmoins bientôt à n'en pas douter, que j'allais être destiné à servir en Espagne comme général de division; (qualification que les autorités civiles et militaires m'avait donnée depuis notre réunion à la France). Convaincu que mes forces physiques seraient insuffisantes à mon âge avancé dans un pays lointain, et frappé de l'inconvenance de me ranger après avoir blanchi par quarante quatre ans de service d'officier, parmi des compétiteurs dans la force de l'âge, je m'adressais sur le champ à Mr. le **duc de Feltre**, ministre de la guerre; et en lui soumettant mes considérations, je témoignai mes vœux de fournir ma carrière militaire dans un commandement territorial, dans ma Patrie, ou dans son voisinage, tel que celui dont j'étais investi. Mais comme il est manifeste par l'expérience, qu'on n'admettait pas en Hollande et dans son voisinage, à des commandements quelconques, des généraux et des officiers de l'état-major, nés Hollandais, il en résulte que je fus enveloppé dans la série des généraux Hollandais d'un certain âge, déclarés admissibles à la pension de retraite; mais je le fus à la vérité, par un décret en termes très flatteurs. Un décret antérieur ayant statué, que les pensions jusqu'au 31 Décembre 1810, pour tous les militaires nés Hollandais, qui en seraient susceptibles, seraient fixées sur le pied et d'après les lois et réglemens en vigueur en Hollande; il me fut accordé dans les derniers jours de Décembre 1810, une pension annuelle de f. 4000,—. J'en reçus l'avis officiel, l'Empereur la confirma par son décret du 9e septembre 1811; elle fut inscrite sur le grand livre; et le paiement m'en a été fait, tous les semestres jusqu'au 22 juin 1813. Cependant tous les pensionnés Hollandais à dater jusqu'au premier Juillet 1810, ayant reçu leur semestre depuis le premier Janvier jusqu'au premier Juillet 1814 -- excepté avec ceux qui ne l'étaient qu'après cette époque, je n'ai pu Monseigneur! qu'être fort sensible à cette exception; et à me voir ainsi privé de tout traitement depuis quinze mois; aussi ne puis-je me défendre, d'en appeler à la justice notoire de votre Altesse Royale; en la suppliant de se souvenir: d'abord que j'ai été pensionné **non comme français** que je ne suis pas, mais **comme Hollandais** que je suis de naissance et par mes ancêtres de temps immémorial; ensuite que j'ai été mis à la pension, arraché à l'activité de service par le droit du plus fort: en troisième lieu, que la pension de f. 4000,—. ne m'a été assignée, que d'après nos lois et notre tarif en vertu des recherches préalables les plus scrupuleux, sur mes titres et ma compétence: et que par conséquent, j'y ai autant de droit que ceux qui ont perçu leur semestre jusqu'au premier Juillet dernier: enfin, que pour avoir servi jusqu'après

l'abdication du Roi, et par tant avoir mérité la confiance jusqu'au dernier moment je devais le moins m'attendre à une pareille exception, le moins à y être exposé; attendu qu'en admettant le contraire, il en résulterait que ceux qui pour avoir perdu la confiance, ou en couru la disgrâce du Roi, auraient été mis à la pension seulement très peu de temps avant cet événement se trouveraient dans une position plus heureuse que ceux qui ont été maintenus dans le service actif jusqu'après cette époque mémorable. -- Certes Monseigneur! Votre Altesse Royale justifiera mes doléances, si Elle daigne considérer mon âge avancé ma longue carrière militaire, et qu'élevé au grade d'officier général depuis 22, et à celui de Lieutenant-Général depuis dix ans, je n'y suis pas parvenu par des passe-droits, par des moyens révolutionnaires, mais par des promotions, régulières, successives, toujours émanées directement des gouvernements respectifs; sans dépasser un seul grade inférieur: et ce qui plus est. Votre Altesse Royale en demeurera convaincu et ses sentiments magnanimes n'apprendront qu'avec le plus vif intérêt le zèle, la loyauté, l'abnégation personnelle, que dans les circonstances les plus critiques j'ai déployées dans ma longue carrière, de l'aveu même des deux derniers Monarques prussiens: comme il appert par le témoignage que j'ai par devers moi de Sa Majesté Frédérique Guillaume de glorieuse mémoire, fait à mon sujet au gouvernement français d'abord après la signature de la paix de Basle: ainsi que par la lettre dont le temps le Monarque prussien actuellement régnant daignait d'honorer: monuments qui attesteront ce que pour d'autres époques affirmeraient quantité d'hommes illustres dans l'état civil et militaire qui m'honorèrent de leur estime; ainsi que nos quatre derniers ministres de la guerre qui m'ont connu, exerçant sous leur ministère des commandements importants. Cependant plein de confiance dans les sentiments magnanimes de Votre Altesse Royale, j'aurais encore attendu dans le silence si ma situation individuelle ne m'eût forcé à le rompre. C'est le délabrement de mon patrimoine par des calamités publiques à diverses époques; qui constitue les motifs impérieux dont j'ai eu l'honneur de parler: des inondations fréquentes; en dernier lieu et surtout celle qui eut lieu par la rupture de la digue du pays d'Althena en 1809: jointes aux vexations d'un Préfet et principalement de ses vils supports; ainsi que l'interruption continuelle de tout transit et l'épuisement toujours existant des habitants de la campagne, ont rendus les revenus de débris de ce modique patrimoine depuis plusieurs années entièrement nul et insuffisants aux frais de la conservation. Tels sont les considérations, Monseigneur, tels les motifs qui m'ont permis d'implorer votre bienveillance et votre protection. J'ose me flatter que Votre Altesse Royale les trouvera de nature à faire cesser la privation dont je me plains; et que dans Sa magnanime bonté, Elle daignera d'ordonner que la pension qui m'a été accordée d'après les lois et règlements en vigueur en ma patrie, me soit payée à l'instar du paiement fait à d'autres, jusqu'au premier Juillet de l'année courante. J'ai l'honneur d'être avec la soumission la plus respectueuse,

Monseigneur!

De Votre Altesse Royale, le très humble et très obéissant serviteur,

A. van Helden.

La Haye le 28 Septembre 1814.

NOTEN

1. Afgedrukt als Bijlage III der **verslagen omtrent 's Rijks Oude Archieven** XLIII, deel 1, 1920, 's-Gravenhage 1922, bldz. 66.
2. Dordrecht 1628, bldz. 5.
3. Andr. Visser **Werkendam ontdekt Verleden Fragmenten uit de Geschiedenis van Werkendam en De Werken**, z.pl. 1978, bldz. 45.
4. Visser, **Werkendam** t.a.p. bldz. 44.
5. Als voren t.a.p. bldz. 143.
6. A. Fahne von Roland **Geschichte der Westphälischen Geschlechter**, Cöln 1858, S. 121 en **Leidsch Jaarboekje** VI, 1909, Tabel II.
7. Zie voor hun afstamming S. van Leeuwen, **Batavia Illustrata**, 's-Gravenhage 1685, bldz. 894 en mijn **Gedenkwaardigheden N.-Holland**, V, Utrecht 1931, bldz. 2 sub 2 met noot 1.

8. **Brabantia** V, 1956, bldz. 4; **De Nederlandse Leeuw** XL 1922, kolom 160; C. G. Boonzajer en J. G. W. M. Merkes, **Geschiedkundige Aanteekeningen betreffende het Slot Loevestein**, Gorinchem 1840. Over de familie Van Helden zie voorts nog Algemeen Rijksarchief te 's-Gravenhage Requesten mandement Hof van Holland deel 3172 met verlening provisie van 6 september 1730; deel 3175 om rau actie te institueren met edicte ad valvas curiae; fiat ut petitur 3 februari 1736 en deel 3191 in cas van salaris, oktober 1775.
9. Visser, **Werkendam** t.a.p. bldz. 11/2/3.
10. Andere benaming voor de Korte Hoogstraat; zie Th. Morren, **Haagsche straatnamen voorheen en thans** 's-Gravenhage 1912, bldz. 255/6 en J. E. J. Geselschap, **Inventaris van de Archieven van de Buurten van 's-Gravenhage 1584—1816** 's-Gravenhage 1958, bldz. 17.
11. Dit vervangt gedeeltelijk het aangehaalde in **Bijdragen en Mededelingen Gelede XXVII**, 1924, bldz. 120 met noot 1.
12. Dus dat van de moeder van de Generaal; zie J. B. Rietstap, **De Wapens van den tegenwoordigen en vroegeren Nederlandschen Adel**, Groningen 1890, bldz. 93.
13. **Brabantia** V. t.a.p., bldz. 9 en Visser, **Werkendam**, bldz. 13.
14. Ontleend aan Gemeente-archief 's-Gravenhage, notarieel archief deel 2018, acte 76.

AANKONDIGING

Eigen tijd

Koninklijke PBNA introduceert onder de titel Eigen Tijd een schriftelijke cursus 'Genealogie' (geslachtskunde), bestemd voor ca. 40.000 Nederlanders die uit liefhebberij op zoek zijn naar hun voorouders en hun geschiedenis. Auteur is Nico Plomp, conservator van het Centraal Bureau voor Genealogie te Den Haag.

Dat PBNA niet over één nacht ijs is gegaan bewijst de degelijke opzet van het lesmateriaal, dat bijvoorbeeld ook kwartierstaten en gezinsbladen bevat, en de volledigheid van de leerstof. Achtereenvolgens worden ondermeer behandeld: Wat is een genealogie? De verwerking van de gegevens en genealogiebeoefening in Nederland. Het begin van het archiefonderzoek, de registers van de burgerlijke stand en andere bronnen uit de negentiende en twintigste eeuw. Doop-, trouw- en begraafregisters. De rechterlijke archieven alsmede de archieven van notarissen en van de weeskamers. Administraties van grondbezit en bevolkingsoverzichten uit vroeger tijd, zoals belastingkohieren en weerbare mannen. Migratie, immigratie, emigratie en verblijf in de koloniën. Het beroep, de familienamen en het portret. Het familiewapen, adel en patriciaat. De leerstof wordt afgesloten met antwoorden op de vraag wat we doen met de resultaten van ons werk. Dankzij een alfabetisch trefwoordenregister is het ook mogelijk de cursus als permanent naslagwerk te gebruiken. Dit wordt bevorderd door het meeleveren van een opbergband. Tenslotte is een zeer uitgebreid overzicht van genealogische bronnen in de Nederlandse archieven opgenomen.

De cursus bestaat uit 24 lessen en duurt ca. 8 maanden. Cursisten zijn meteen bezig met hun eigen familiegeschiedenis of die van iemand anders. Bij goed resultaat wordt door PBNA op verzoek een Verklaring afgegeven. Er worden geen bijzondere eisen gesteld aan de opleiding of aan de genealogische kennis van de cursisten. Eigenlijk kan iedereen met enkele jaren voortgezet onderwijs deze cursus met het beoogde resultaat volgen.

Inlichtingen:

Koninklijke PBNA, Velperbuitensingel 6,
6828 CT Arnhem. Tel. 085 - 716151.

AANKONDIGING

J. A. J. Becx, Het geslacht Becx, vijf eeuwen in de Meierij (1475-1975)

Hilvarenbeek, eigen uitg. (overdr.), 1980. 96 bldz. afbn. Prijs f 20,— per exemplaar (excl. verzendkosten) en verkrijgbaar bij de auteur, Herlaerstraat 41, 5081 BJ Hilvarenbeek.

De stamreeks vangt aan met Jan Janszn. Beck (in genitivusvorm ontstaat Becks en Becx), die in 1475 in het poortersboek van Helmond werd ingeschreven en hoogstwaarschijnlijk afkomstig is uit het Land van Valkenburg, mede vanwege het slangenkopkruis (streekwapen) als familiewapen. De schrijver (archivaris) heeft de opeenvolgende generaties van deze stamreeks geschetst tegen de achtergrond van vijf eeuwen geschiedenis in de Meierij van 's-Hertogenbosch.

Vragen

De Gavere

De stamvader van de familie De Gavere in Friesland is Rogier Jansz. (doopsgezind) die in 1575 te Harlingen woonachtig was en aldaar in 1601 overleed. Zijn broer Dominicus Jansz. was ook aldaar woonachtig. In 1606 is er te Leiden sprake van een huwelijk tussen Nicolaas Gielles Jansz. van de Gavere jongman van Harlingen en Dina Anthonis. In de oude archieven van Friesland is uitputtend gezocht naar relatie met elders levende dragers van voornoemde naam. Helaas zonder succes. Te Leiden word ook verder geen succes geboekt, daar andere dragers van voornoemde naam niet aansluitbaar bleken. Zijn er onder de abonnees die iets naders kunnen mededelen over het voorkomen van de namen: De Gavere, De Gavre, Van de Gavere, Van Gaveren enz. in Noord-Brabant?

R. M. A. de Jong, de Gavere 1, 8437 PE Zorgvlied.

Van Gorp (Schellekens van Gorp)

Volgens dr. Van Schijndel (in **Met Gansen Trou**, jaargang 1970 is het geslacht Van Gorp, beschreven door dr. B. W. van Schijndel in zijn **Généalogie Otten dit Otto de Mentock**, Antwerpen, 1954, verwant aan de familie van Gorp te Alphen NB, waarvan de oudst bekende generaties zijn: Petrus van Gorp (1625—1703) en diens zonen Thomas (1655—1738) en Mattias van Gorp. Vóór zijn dood heeft dr. Van Schijndel schriftelijk bevestigd dat de relatie tussen Van Gorop te Hilvarenbeek en Van Gorp te Alphen (alsook Van Gorp te Tilburg) beschreven staat in een aantal manuscripten en artikelen, doch ik ben er tot nu toe niet in geslaagd deze literatuur op te sporen.

Is er wellicht onder de lezers iemand die mij meer inlichtingen hierover kan verschaffen?

Drs. A. P. A. Kerkhof, Armstrongstraat 26, 5175 XC Loon op Zand

ANTWOORD

Van Hoof (De Brabantse Leeuw, 1971, 128) Ardina Maria van Hoof, dochter van Augustines en Maria Lambertz, overleed in het klooster te St. Oedenrode 3 juni 1892. Ongehuwd.

L. W. Trompenaars, Bredeweg 30, Amsterdam

TER OVERNAME AANGEBODEN:

'GENS NOSTRA' jaarg. 1973 t/m 1976, volledig, en 4 nos. 1977, in zeer goede staat, als nieuw.

Incl. porto f 75,—.

Adm. van het blad W. F. van der Velden, Stationssingel 47C, 3033 HC ROTTERDAM.

de brabantse leeuw

Tweemaandelijks tijdschrift van de Sectie voor Geslacht-, Naam- en Wapenkunde van Het Noordbrabantse Genootschap (het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant).
Redactie: mr. G. Berkelmans; dr. ir. C. H. J. van den Brekel; mevr. P. L. Leget-Kuijlen; drs. G. J. W. Steijns; J. W. M. Weijts; J. H. G. J. van Heeswijk, redactiesecretaris, Postbus 29, 5330 AA Kerkdriel.

Manuscripten zenden aan: Redactie De Brabantse Leeuw, Postbus 1104, 5200 BD 's-Hertogenbosch.

Abonnement per jaargang: binnenland en België f 27,50, buitenland excl. België f 29,50. Men wordt verzocht te betalen via een toe te zenden acceptgirokaart. Opzeggingen alleen schriftelijk mogelijk vóór 1 december.

Administratie: Postbus 1104, 5200 BD 's-Hertogenbosch, tel. 073 - 139484, postgiro 3879363.

JAARGANG 30 NR. 3

MEI - JUNI 1981

Friscus

J. W. M. Weijts

Heilige Geestland 26, 4623 VD Bergen op Zoom

Het is onbetwistbaar dat de familie Friscus behoort tot één van de oudere families, die ooit te Bergen op Zoom woonachtig waren. Reeds in 1586 wordt in de gildenregisters¹ een Friscus vermeld, nl. de kuiper Robbrecht.

Drie jaar later wendt een Pieter Frisquens zich tot de Bergse magistraat teneinde een subsidie te verkrijgen om zijn verwoeste huis "De Croon" in de Lange Meestraat (huidige Fortuinstraat) op te bouwen².

Merkwaardig is het feit dat de familie in een ongewoon snelle tijd "uitgedund" werd: het aantal gezinshoofden verminderde van dertien (derde generatie) tot vijf (vijfde generatie). En het ging verder in dalende lijn, zodat we mogen stellen dat de naam in het laatste kwart van de achttiende eeuw praktisch uitgestorven is. De wijklijsten van 1799³, waarin we alle gezinshoofden terugvinden, vermelden de naam niet meer.

Een onderzoek naar genoemde familie is verre van eenvoudig gebleken. Immers, bijna alle leden hingen de R.K.-godsdienst aan en daar de doopboeken van de R.K.-kerk te Bergen op Zoom pas vanaf 1650 werden bijgehouden, moest ik soms, wanneer andere bronnen ontbraken enigszins gewaagd reconstrueren. De lezer mag het me dan ook niet kwalijk nemen dat het zicht door de mist niet altijd optimaal was. Uiteraard zal ik die gevallen zoveel mogelijk aangeven.

Als stamvader van deze genealogie wil ik de reeds vermelde Robbrecht Friscus, ook wel Frisco genoemd, aanwijzen. Het gaat me te ver om de overstap naar Frisus te maken, hetgeen volgens Huizinga⁴ Fries betekent. Ook lijkt me de afstand naar Frisco en Frieske, volgens Van der Schaar⁵ wederom staande voor Fries te groot, hoewel opgemerkt dient te worden dat Friscus en Friskens (zoon van Frieske?) in enkele gevallen naast elkaar voorkomen. Robbrechts huwelijk met Maijken Manuels is in de trouwboeken van Bergen op Zoom niet te vinden. Wel vermelden de gildenregisters de naam van de echtgenoot in vele varianten (Friskus, Friscussen, Frisken, Friskens, Frisques, Friscs en zelfs Frische): deken van de kuipers in 1592, 1602 en 1612; gezworene van dit gilde in 1586, 1588, 1590, 1593, 1596, 1598, 1600, 1603, 1605, 1608, 1613, 1619, 1622 en 1634. Op 20.8.1599 wendt Robbrecht zich tot de magistraat met het verzoek hem subsidie te verlenen voor het optimmeren van zijn huisje in de Lievevrouwestraat⁶.

Het echtpaar liet te Bergen op Zoom zes, misschien zeven kinderen Gereformeerd⁷ dopen te weten:

1. Jacobus, volgt onder IIa.
2. Magdaleentken, gedoopt op 22.7.1597.
3. Samuel (= Emanuel), volgt onder IIb.
4. Cornelia, gedoopt op 15.7.1602.
5. Petrus, volgt onder IIc.
6. Johannes, volgt onder IId.
7. (mogelijk) Klaercken, overleden te Bergen op Zoom op 21.4.1661.

IIa. Jacobus Friscus, gedoopt (Gereformeerd) te Bergen op Zoom op 22.7.1597, overleden aldaar op 31.5.1670, kuiper, huwde te Bergen op Zoom op 31.8.1622 (ondertrouw op 3.8.1622) met Lijsbet Francois, jongedochter van Bergen op Zoom, mogelijk aldaar overleden (Elijsabet Frans, vrouw) op 4.8.1682 en begraven op het Groot Kerkhof van Bergen op Zoom op 5.8.1682 (ééns geluid, kosten 3 gulden en 6 stuivers).

Jacobus treedt in 1637 op als deken van de kuipers, terwijl we hem in 1625, 1628, 1630, 1638, 1642, 1645, 1649, 1651, 1660 en 1661 tegenkomen als gezworene van dit gilde.

Uit dit huwelijk zijn mij de volgende kinderen bekend:

1. Robertus, volgt onder IIIa.
2. Jacobus, volgt onder IIIb.
3. Christophorus, volgt onder IIIc.
4. Joannes, volgt onder IIId.
5. Maria, bijna zeker gehuwd met Franciscus Jansz. van Weert.

IIb. Emmanuel Friscus, gedoopt (Gereformeerd) te Bergen op Zoom op 2.5.1600, zeepzieder⁸ en kuiper, huwde te Bergen op Zoom op 12.9.1638 (ondertrouw op 18.8.1638) met Maijken Jans, jongedochter van Bergen op Zoom.

Emmanuel vinden we in de gildenregisters terug als deken van de kuipers in 1639, 1643, 1658 en 1662; als gezworene van dit ambacht in 1640, 1644, 1648, 1659 en 1663. In de jaren 1630 en 1651 blijkt hij deken van het St.-Jacobs-gilde te zijn⁹.

Aan het echtpaar werden de volgende kinderen geschonken:

1. Jacobus, volgt onder IIIe.
2. Pieter, volgt onder IIIf.
3. Maria, gedoopt (R.K.) te Bergen op Zoom op 24.7.1650, zeer waarschijnlijk overleden aldaar op 17.10.1673, huwde te Bergen op Zoom op 7.7.1671 (ondertrouw op 18.6.1671) met Johannes de Witt, jongeman van Bergen op Zoom, gedoopt (Gereformeerd) aldaar op 26.4.1645, overleden te Bergen op Zoom op 16.11.1706, zoon van Wouter Janss de Wit en Janneken Jans.
4. Robertus, volgt onder IIIg.
5. Catharina, overleden te Bergen op Zoom (Catleijn) op 20.2.1697, begraven aldaar (Minnebroederskerkhof) op 20.2.1697 (3½ uur geluid, kosten 11 gulden en 11 stuivers), huwde te Bergen op Zoom met attestatie op Vlissingen op 3.4.1668 (ondertrouw op 17.2.1668) met Pieter van der Snippe¹⁰, jongeman van Middelburg, woonachtig te Vlissingen.

IIc. Petrus Friscus, gedoopt (Gereformeerd) te Bergen op Zoom op 18.3.1605, overleden aldaar op 17.3.1682, begraven te Bergen op Zoom (Minnebroederskerkhof) op 18.3.1682 (2½ uur geluid, kosten 8 gulden en 5 stuivers), kuiper, huwde te Bergen op Zoom op 19.6.1635 (ondertrouw op 28.5.1635) met Tanneken Jacques (Jacobs), jongedochter van Roosendaal.

Het gezinshoofd Petrus of Pieter Friscus vinden we vermeld als deken van het kuipersgilde in 1646, 1652 en 1659, terwijl hij als gezworene voor dezelfde groep optreedt in 1636, 1641, 1644, 1647, 1650, 1653 en 1660.

Bovendien is hij in 1640 gezworene van de Poortერი¹¹.

Zijn echtgenote schonk hem de volgende kinderen:

1. Jacobus, volgt onder IIIh.
2. Joannes, volgt onder IIIi.
3. Christophorus, gedoopt (R.K.) te Bergen op Zoom op 17.2.1653 en waarschijnlijk op jonge leeftijd overleden.
4. Robertus, overleden als "jongman" te Bergen op Zoom op 14.10.1666.

IId. Johannes (Jan) Friscus, gedoopt (Gereformeerd) te Bergen op Zoom op 7.3.1607, overleden aldaar op 28.2.1681, begraven te Bergen op Zoom (Minnebroederskerkhof) op 3.3.1681 (3½ uur geluid, kosten 11 gulden en 11 stuivers), lakenhandelaar, kleermaker en oudeklerenkoper, huwde te Bergen op Zoom op 29.1.1641 (ondertrouw op 12.1.1641) met Catelijne Pieters, jongedochter van Kruisland.

Jan Friscus treedt in 1635 op als gezworene van het kleermakers-gilde. In 1644 treffen we hem aan als deken en in 1645 als gezworene namens de oude-klerenkopers. Hij eindigt zijn carrière als lakenhandelaar: in 1659 is hij één van de ondertekenaars van het verzoek, gericht aan het Bergse stadsbestuur, waarin deken, gezworenen en leden van de lakennering om een keure verzoeken¹². Jan Friscus en Catelijne Pieters waren de ouders van minstens vier kinderen:

1. Robbrecht, volgt onder IIIj.
2. Petrus, volgt onder IIIk.
3. Jacobus, volgt onder IIIl.
4. Emmanuel, volgt onder IIIm.

IIIa. Robertus (Robbrecht) Friscus, gedoopt (Gereformeerd) te Bergen op Zoom op 3.9.1627, kuiper, huwde voor de eerste maal te Bergen op Zoom op 14.4.1652 (ondertrouw op 22.3.1652) met Barbara Pontenij, jongedochter, hoogstwaarschijnlijk dochter van Valentijn Pontenij en Margreta Jans.

Robertus hertrouwde te Bergen op Zoom op 28.1.1656 met Maria Adriaens Verwijmer, jongedochter van Gastel en na haar dood te Bergen op Zoom op 12.6.1668 met Janneken Jans, jongedochter van Bergen op Zoom.

Robbrecht Friscus, kuiper en poorter van Bergen op Zoom verkoopt in 1662 aan Jan Brouwers een huis in de Lievevrouwestraat, genaamd "De witte Rose"¹³.

Uit het eerste huwelijk stammen de volgende kinderen:

1. Elisabetha, gedoopt (R.K.) te Bergen op Zoom op 28.1.1653. Zij huwde te Bergen op Zoom (attestatie gegeven op Wouw) op 26.4.1676 (ondertrouw op 10.4.1676) met Guillaum Huijwaard, weduwnaar van Wouw(?).
2. Valenting, gedoopt (R.K.) te Bergen op Zoom op 1.10.1654. Zijn tweede echtgenote schonk hem zeven kinderen, die te Bergen op Zoom R.K. gedoopt werden:
3. Maria, gedoopt op 3.2.1657, huwde te Bergen op Zoom op 7.6.1683 (ondertrouw op 22.5.1683) met Johannes Cornelissen Smout, jongeman van Bergen op Zoom, aldaar gedoopt (R.K.) op 11.2.1661 (Joannes Smaut), zoon van Cornelis Smaut en Paulina Guens.
4. Jacobus, gedoopt op 1.3.1658.
5. Adrianus, gedoopt op 1.10.1659.
6. Adrianus, gedoopt op 24.8.1660.
7. Franciscus, gedoopt op 28.8.1661.
8. Adrianus, gedoopt op 7.10.1663, overleden te Bergen op Zoom op 20.10.1666.
9. Cornelia, gedoopt op 17.7.1666. Het derde huwelijk werd gezegend met drie kinderen, eveneens gedoopt (R.K.) te Bergen op Zoom:
10. Catharina, gedoopt op 8.9.1670, overleden te Bergen op

Zoom op 20.2.1697.

11. Magdalena, gedoopt op 15.1.1672.

12. Rubertus, volgt onder IVa.

Uit het bovenstaande blijkt dat, hoewel Robertus uit zijn drie huwelijken zeven zonen "won" slechts één zoon de naam voort kan zetten. Zijn halfbroers zijn, gezien de naamgeving hoogstwaarschijnlijk op jeugdige leeftijd overleden. Dit, en het feit dat er nog enkele kinderloze huwelijken zullen volgen, verklaart uiteraard voor een groot deel de omstandigheid dat het aantal gezinshoofden binnen de familie Friscus zo snel verminderde.

IIlb. Jacobus Friscus, kuiper, huwde te Bergen op Zoom op 4.4.1657 (ondertrouw op 10.5.1657) met Janneken Jans, jongedochter van Bergen op Zoom. Uit de huwelijksinschrijving blijkt dat de ouders van beide zijden aanwezig zijn. Na de dood van Janneken Jans sloot Jacobus te Bergen op Zoom op 14.3.1676 (ondertrouw op 22.2.1676) een nieuw huwelijk en wel met Pieter-nella Everts, jongedochter van Bergen op Zoom. Voor dit huwelijk werd attest gegeven op Wouw. Pieter-nella Everts was ten tijde van haar huwelijk wees, zoals de predikant in het trouwboek noteerde. Jacobus maakt zich in de jaren 1664, 1667, 1678 en 1679 verdienstelijk als gezworene van het kuipersgilde. Tot deken heeft hij het niet kunnen brengen.

Uit het eerste huwelijk werden zeven kinderen geboren, die te Bergen op Zoom R.K. gedoopt werden:

1. Jacobus, gedoopt op 28.9.1657.

2. Joannes, volgt onder IVb.

3. Jacobus, gedoopt op 14.8.1663.

4. Cornelia, gedoopt op 28.10.1665, huwde te Bergen op Zoom op 6.7.1687 (ondertrouw op 21.6.1687) met Jan Wreijt, jongeman, soldaat in de compagnie van kapitein Bastingius.

5. Anna (Tanna, Tanneken), gedoopt op 8.4.1669, huwde te Bergen op Zoom op 24.9.1692 (ondertrouw op 5.9.1692) met Machiel Groenewalt, weduwnaar van Bergen op Zoom, die verklaart tien maanden weduwnaar te zijn geweest, gedoopt (Gereformeerd) te Bergen op Zoom op 30.6.1652, overleden aldaar (Machgiel Groenewal) op 12.7.1706, zoon van Willem Groenewalt en Lijsbet Cooremans.

Anna hertrouwde te Bergen op Zoom op 11.2.1711 (ondertrouw op 23.1.1711) met Johannes Geller, weduwnaar uit Gulikerland, ruiter in de compagnie van generaal-majoor Pritzelwitz.

6. Franciscus, gedoopt op 23.2.1670.

7. Elisabetha, gedoopt op 30.7.1672, huwde te Bergen op Zoom op 16.11.1696 (ondertrouw op 3.11.1696) met Jacob Exels, jongeman uit Zwitserland, soldaat.

Het is voor een gezin, levende binnen een garnizoensstad niet zo opmerkelijk dat alle vrouwelijke leden met militairen

huwen. Wie de trouwboeken van Bergen op Zoom doorleest, zal snel tot deze conclusie komen. Over de invloed van het garnizoen op de stedelijke bevolking heeft Slootmans een heldere uiteenzetting geschreven¹⁴.

Uit het tweede huwelijk werden drie kinderen geboren, die ook te Bergen op Zoom R.K. gedoopt werden:

8. Geertrudis, gedoopt op 27.11.1676, overleden te Bergen op Zoom op 21.1.1677.
9. Robertus, gedoopt op 3.9.1678.
10. Jacoba, gedoopt op 7.3.1680.

IIlc. Christophorus (Stoffel) Friscus, begraven te Bergen op Zoom (Minnebroederskerkhof) op 7.12.1702 (2 uur geluid, kosten 6 gulden en 12 stuivers), smid, huwde te Bergen op Zoom op 26.1.1663 (ondertrouw op 6.1.1663) met Maria Coenraedts, jongedochter van Bergen op Zoom, gedoopt (Gereformeerd) aldaar op 23.9.1639 als dochter van G Coenraets en Maria Robrechts. Stoffel Friscus is in 1673, 1680 en 1690 deken en in 1665, 1669, 1671, 1674, 1681, 1683, 1685, 1691 en 1695 gezworene van het gilde der smeden.

Christophorus en Maria waren de ouders van de volgende kinderen, die zij te Bergen op Zoom R.K. lieten dopen:

1. Jacobus, gedoopt op 2.4.1663.
2. Conrardus, volgt onder IVc.
3. Franciscus, gedoopt op 26.7.1667, waarschijnlijk overleden te Bergen op Zoom op 3.5.1678.
4. Robertus, gedoopt op 2.8.1669.
5. Maria, gedoopt op 28.2.1672.
6. Elisabetha, gedoopt op 11.3.1674.
7. Elisabetha, gedoopt op 26.1.1676.

IIId. Joannes Friscus, overleden te Bergen op Zoom op 5.12.1700, kuiper, huwde te Bergen op Zoom op 15.7.1663 (ondertrouw op 23.6.1663) met Anna Pontenij, gedoopt (Gereformeerd) te Bergen op Zoom op 13.8.1636 als dochter van Valentijn Pontenij en Margreta Jans.

Joannes (Jan) Friscus dient het gilde van de kuipers in 1666 en 1670 als gezworene.

Het echtpaar bleef kinderloos.

IIIf. Jacobus Friscus, kuiper, huwde te Bergen op Zoom op 21.1.1674 (ondertrouw op 6.1.1674) met Adriaentgen Thomas, jongedochter van Roosendaal, gedoopt (R.K.) aldaar op 22.9.1648 als zesde kind van Jacobus Thomas en Adriana Cornelissen. Jacobus treedt in 1672 en 1677 op als gezworene van het kuipers-gilde.

Het echtpaar liet te Bergen op Zoom de volgende kinderen R.K. dopen:

1. Anna (Maria), gedoopt op 18.12.1674, overleden te Bergen op Zoom op 20.5.1676.
2. Anna, gedoopt op 18.2.1679, deed op 22.4.1702 te Bergen op Zoom ondertrouw en trouwde elders met Jan Mueljus, jongeman van Lier, gelegen in het kampement bij Roosendaal.
3. Adriana, gedoopt op 23.7.1682, overleden te Bergen op Zoom op 8.9.1727.
4. Emmanuel, gedoopt op 11.2.1684, overleden te Bergen op Zoom op 12.2.1684.
5. Catharina, gedoopt op 11.2.1684, overleden te Bergen op Zoom (Marijken??) op 12.2.1684.
6. Emmanuel, gedoopt op 7.3.1685.

III f. Pieter Friscus, overleden te Bergen op Zoom op 19.8.1697, begraven aldaar (in de kerk) op 17(??).8.1697 (3½ uur geluid, kosten 19 gulden en 11 stuivers), mogelijk ramer, huwde te Bergen op Zoom (attestatie gegeven op Vlissingen) op 23.7.1679 (ondertrouw op 29.6.1679) met Maria Hulstman, jongedochter van Middelburg.

Het is niet helemaal duidelijk wélke Pieter Friscus als bestuurslid van het ramersgilde werkzaam was. In ieder geval treedt er een Pieter Friscus in 1689, 1693 en 1696 op als gezworene van genoemd gilde. Wél zeker is dat de hier behandelde Pieter in 1684 en 1694 gezworene van de Poorterij¹¹ en in 1687 en 1689 gezworene van de Meerse is. Dit laatste gilde dient hij in 1686 als deken. Pieter Emanuel Frisons (moet Friscus zijn) is het enige lid van zijn familie, die het ambt van stadsbestuurder vervulde: in 1684 vinden we zijn naam onder de raadsleden van de zeven natiën¹⁵.

Zijn weduwe blijkt een kordate zakenvrouw te zijn: zij noemt zich koopvrouw in "brandewijnen, genever en annijs" en uit een "Inventaris van de briefjens van uijtgeslagen brandewijnen"¹⁶ krijgen we een goed beeld van haar klantenkring, waartoe zelfs behoort "Hare Hoogheijt Mevrouw de Princesse van Auvergne", (de markiezin van Bergen op Zoom) aan wie drie stoop brandewijn geleverd was. Deze lijst, daterend uit 1710 en goedgekeurd door de getuigen Godefridus van Aghthoven en Pieter Hellinck geeft verder een opsomming van haar klanten buiten de stad. Dat zijn: Hendrick Dirksen, Jan Verheijt, Cornelis Dielbeek en Cornelis Joossen te Huijbergen; de weduwe Martijns te Halsteren; Gerit Gozewijn, Philip Claessen, Adriaen van de Linden, Adriaen Beukelaer, Jan de Bruijn, Maria Mulders, Pieter Leijs, Pieter Huijgen en Adriaen Gijsen te Putte; Claes Hoex te Hoogerheide; Dirck Jansen te Ossendrecht; Pieter Joossen te Nieuwland; Jan Marijnissen, Carel Tobias, Claes Corstiaensen, Pieter Joossen, Adriaen Catte en Marijnis Marijnissen te Krabbendijke; Van der Schoor te Vossemeer; Heer de Grijs te Hulst en tenslotte Philip(?) de Back, Cornelis de Bruijn, Jan Pieters, Willem Adriaensen en Tanneken Macharias te Weerde (= Waarde??).

Het echtpaar liet te Bergen op Zoom de volgende kinderen Gereformeerd dopen:

1. Johannes, gedoopt op 30.7.1680.
2. Suzanna Maria, gedoopt op 6.4.1683, huwde te Bergen op Zoom op 18.12.1709 (ondertrouw op 26.11.1709) met Willem de Grijs, jongeman van Breda, wonende te Halsteren. Hij heeft geen ouders meer, terwijl haar moeder toestemt in het huwelijk.

IIlg. Robbrecht Friscus, kuiper, huwde te Bergen op Zoom op 29.9.1671 (ondertrouw op 11.9.1671) met Johanna de Wit, jongedochter van Bergen op Zoom, aldaar gedoopt (Gereformeerd) op 14.11.1651 als dochter van Wouter Janss de Wit en Janneken Jans. Zie ook IIb,3.

Bij de huwelijksinschrijving wordt het duidelijk dat de echtelieden van verschillend geloof zijn en het volgende citaat hieruit spreekt voor zich:

"Monsieur Block verklaert, als vooght van moeders wegen, sijne toestemminge. verklaert oock van sijn vaders wegen, dat hij geseght heeft, hij magh doen wat hem belieft: heeft oock dat en diergelijcke meer geseght tegen de Predicant Balstius. Als mede al wierdt hij noch so menighmael ontboden, dat hij niet en conden koomen: Haer vader consenteert in het huwelick volgens het getuigenisse van de oudtste suster. konde niet komen omdat impotent was. Hij belooft haer over het stuck van Religie noch ten aensien van haer noch van hare kinderen geene moeilijkheden te sullen aendoen. verklaert oock het selvige alrede aen haer belooft te hebben".

Na dit merkwaardig stukje proza vermeld ik dat het gezinshoofd Rob(b)recht in 1669 als deken van het kuipersgilde optreedt, terwijl hij voor hetzelfde gilde in de jaren 1670, 1671 en 1673 gezworene is. De kinderen uit dit huwelijk werden te Bergen op Zoom Gereformeerd gedoopt:

1. Manuel, gedoopt op 7.8.1672.
2. Johanna, gedoopt op 27.3.1674.

IIIh. Jacobus Friscus, kuiper, huwde te Bergen op Zoom (attestatie gegeven op Wouw) op 10.6.1662 (ondertrouw op 20.5.1662) met Wilhelmina van (den) Hove, jongedochter van Bergen op Zoom. Jacobus vinden we vermeld als deken van de kuipers in 1663 en 1676, terwijl hij in de jaren 1664, 1666, 1671, 1675, 1677, 1685, 1692 en 1695 hetzelfde gilde als gezworene dient.

Gelet op de namen der levenspartners van twee dochters uit dit huwelijk, lijkt het me niet helemaal uitgesloten dat hun moeder behoorde tot een potmakersfamilie Van (den) Hove¹⁷.

De kinderen uit dit huwelijk werden te Bergen op Zoom R.K. gedoopt:

1. Petrus, volgt onder IVd.

2. Cornelius, volgt onder IVe.
3. Anna, gedoopt op 13.8.1668, huwde te Bergen op Zoom op 9.6.1694 (ondertrouw op 22.5.1694) met Johannes Hoek, weduwnaar van Maria van Weerd, gedoopt (Gereformeerd) te Bergen op Zoom (Johannes Houck) op 18.10.1661, overleden aldaar op 6.9.1706, zoon van Jan Claesen Houck en Cornelia Jacobs (van Adden). Na de dood van haar echtgenoot verkoopt Anna reeds op 22.10.1706 de pottierij "de groote en kleinje Gapert" aan Hendrick de Pauw¹⁸.
4. Maria, gedoopt op 13.8.1668, overleden te Bergen op Zoom op 11.9.1668.
5. Maria Johanna, gedoopt op 8.1.1672, huwde te Bergen op Zoom op 4.5.1695 (ondertrouw op 14.4.1695) Anthoni van Adden, jongeman van Bergen op Zoom, gedoopt (R.K.) aldaar op 20.11.1668, zoon van Cornelis Jacobss van Adden en Catharina Mouwen. Maria Johanna hertrouwde te Bergen op Zoom op 6.2.1704 (ondertrouw op 19.1.1704) met Lauwerijs van Mirum, weduwnaar van Bergen op Zoom.
6. Petronella, gedoopt op 5.10.1674, huwde te Bergen op Zoom op 23.10.1696 (ondertrouw op 6.10.1696) met Petrus Friscus (zie IVf.).

IIIi. Joannes Friscus, overleden te Bergen op Zoom op 12.12.1691, begraven aldaar (Minnebroederskerkhof) op 12.12.1691 (1½ uur geluid, kosten 4 gulden en 19 stuivers), broodmaker, huwde te Bergen op Zoom (ondertrouw op 14.5.1672) met Janneken Verberkmoes, jongedochter uit het Land van Waas, gedoopt St.-Niklaas (België) op 18.3.1651, overleden te Bergen op Zoom op 25.1.1732, begraven aldaar op 28.1.1732, dochter van Matthijs Verber(c)kmoes en Anna van Duijse¹⁹.

Jan (Johannes) Friscus is in 1690 deken en in 1676, 1680, 1683, 1686 en 1691 gezwoorene van het gilde der broodmakers.

Uit dit huwelijk stammen de volgende kinderen, die te Bergen op Zoom R.K. gedoopt werden:

1. Petrus, volgt onder IVf.
2. Matthias, volgt onder IVg.
3. Joannes, volgt onder IVh.

IIIj. Robertus Friscus, begraven te Roosendaal op 29.11.1710, ontvanger der vrijheid Roosendaal, huwde te Bergen op Zoom op 7.2.1677 (ondertrouw op 22.1.1677) met Elisabeth Cril(s), jongedochter van Roosendaal, gedoopt (R.K.) aldaar op 19.7.1643, begraven te Roosendaal op 29.9.1711, dochter van Lambertus Jacobsen Crils en Cornelia Leonardusdr. Vosbergen.

Van Robertus Friscus en Elisabeth Cril(s) is bekend dat zij een besloten testament hebben opgesteld²⁰. Dit document, met vijf zegels op verschillende plaatsen vastgehecht, wordt ongeschonden door Joanna Catharina Friscus, hun dochter, Gerardus

Sprongh, hun schoonzoon en Emanuel Friscus, broer van Robertus aan notaris Van Pelt overhandigd. Uit het document blijkt dat het wettelijk erfdeel van hun dochter Joanna Catharina verminderd zal worden met datgene, wat zij reeds ontvangen heeft of nog zal ontvangen en waarvan rekening wordt gehouden. De echtelieden benoemen elkaar over en weer tot enige en universele erfgenaam(e). Bij overlijden van de langstlevende zullen alle bezittingen geërfd worden door hun reeds genoemde dochter en bij haar "vooroverlijden" door haar kinderen, eventueel kleinkinderen. Zouden deze bepalingen niet uitgevoerd kunnen worden, dan moeten alle goederen in de familie blijven en tot deze restrictie is de langstlevende echtgenoot ook gebonden, m.a.w. hij of zij mag het testament op dit punt niet veranderen. Tot uitvoerders van dit testament worden benoemd Robertus' broer Emanuel Friscus en Jacobus Crils, "coordeken tot Diest". Beide heren worden aangesteld tot voogden over de neven²¹. In 1725, vijftien jaar na het opstellen van dit testament blijken Gerardus Sprongh en zijn echtgenote overleden te zijn²², zodat hun enig kind Johannes Robertus Sprongh de enige erfgenaam wordt.

Te Roosendaal liet het echtpaar de volgende kinderen R.K. dopen:

1. Joanna Catharina (Friscq), gedoopt op 28.7.1680, overleden vóór 1725, huwde te Roosendaal op 14.7.1707 (ondertrouw op 6.6.1707) met Gerardus Sprongh, jongeman, geboren en wonende te Breda.
2. Joannes, gedoopt op 1.5.1683, op jeugdige leeftijd overleden.

IIIk. Petrus, Friscus, overleden te Bergen op Zoom op 4.12.1703, huwde te Bergen op Zoom op 14.7.1680 (ondertrouw op 21.1.1680) met Lijsbeth van Weert, jongedochter van Bergen op Zoom, gedoopt (R.K.) aldaar (Van Werdt) op 28.1.1658 als dochter van Franciscus van Werdt en Maria Friscens (zie IIa, 5). Petrus en Lijsbeth waren de ouders van de volgende kinderen, die zij te Bergen op Zoom R.K. lieten dopen:

1. Catharina, gedoopt op 22.5.1681.
2. Maria, gedoopt op 4.1.1683, overleden te Bergen op Zoom op 9.1.1753 en weggevoerd naar Huijbergen (kosten 35 gulden), huwde te Bergen op Zoom op 19.6.1726 (ondertrouw op 1.6.1726) met Gommarus Braeckmans, jongeman van Rumpst in Brabant, wonende te Bergen op Zoom.

In 1749 is zij weduwe en boedelhoudster van wijlen Gommarus Braeckmans en in dit jaar maakt zij haar testament²³. Hieruit blijkt dat zij eerder met haar man (d.d. 10.7.1746) en alleen (7.3.1747) verschenen is voor notaris Alexander Middelton teneinde de laatste wilsbeschikking vast te leggen. Maria wil 3 gulden ineens legateren aan de armen van de stad en een legaat schenken van 2000 gulden aan de naaste vrienden van haar overleden man. Haar dochter Maria, huisvrouw van Francois Vergoet en daarvoor van Huijbregt Cools komt er wat

bekaaid vanaf: zij erft slechts haar wettelijk erfdeel, verminderd met 1233 gulden, 15 stuivers en 14 penningen, zijnde gemaakte schulden door Huijbregt Cools (geleend geld en geleverde winkelwaren). Ook indien haar dochter eerder mocht overlijden dan de weduwe Braeckmans is dit geen reden om de schulden kwijt te schelden en in dat geval zullen zij ten laste van de erfgenamen komen. Maria benoemt tot haar enige en algemene erfgenaam haar neef Pieter Godefridus Numan, zoon van haar overleden zuster Johanna Friscus en Cornelis Numan. Bij zijn "vooroverlijden" treden zijn kinderen in hun vaders rechten en in het geval dat Pieter Godefridus ongehuwd of zonder wettige kinderen zou komen te sterven, is de erfenis bestemd voor zijn vader Cornelis Numan. Deze laatste wordt tot "adminstrerend" voogd en Willem van der Sluijs tot toezienend voogd benoemd.

3. Joanna, gedoopt op 29.11.1684, overleden te Bergen op Zoom op 2.12.1684 en begraven aldaar (Minnebroederskerkhof) op dezelfde dag (ééns geluid, kosten 3 gulden en 6 stuivers).
4. Franciscus, gedoopt op 22.2.1686.
5. Joanna, gedoopt op 10.3.1687, huwde te Bergen op Zoom op 25.9.1726 (ondertrouw op 4.9.1726) met Cornelis Numan, jongeman van Steenberg, R.K.
6. Joannes, gedoopt op 20.11.1689, pastoor in Hoogstraten op Spijker²⁴ of pater minderbroeder in het convent, genaamd Spijk te Hoogstraten, zoals hij aangeduid wordt in zijn testament²⁵. Voordat notaris Van Engelen Joannes' laatste wilbeschikking mag noteren, moet hij hem eerst vragen hoe de pater in het bezit van zijn goederen is gekomen, daar het volgens de wet geestelijken niet toegestaan is per testament te beschikken over de goederen, die zij van hun ouders geërfd hebben. Joannes (hier Johan genoemd) verklaart daarop dat hij alles geërfd heeft van zijn oom. Zoals we later nog zullen zien, bedoeld hij Emanuel Friscus (zie *IIIm*). Johan benoemt tot zijn enige en algehele erfgenaam Pieter Godefridus Numan en "bij vooroverlijden" Pieter Godefridus' vader, die in eerste instantie als voogd aangesteld wordt. Zo wordt de jonge, minderjarige Pieter Godefridus Numan zowel door zijn tante Maria (zie *IIk*, 2) en zijn oom Joannes tot enige en algehele erfgenaam gekozen.

III. Jacobus Friscus, gedoopt (R.K.) te Bergen op Zoom op 30.4.1655, overleden aldaar op 30.9.1679, begraven te Bergen op Zoom (Minnebroederskerkhof) op 3.10.1679, huwde te Bergen op Zoom (ondertrouw op 15.10.1675) met Francoise Werre. Dit huwelijk bleef kinderloos.

IIIm. Emanuel Friscus, gedoopt (R.K.) te Bergen op Zoom op 18.12.1658, overleden aldaar op 7.10.1727, begraven te Bergen op

Zoom (Minnebroederskerkhof) op dezelfde dag, koopman in laken²⁶, huwde te Bergen op Zoom op 5.2.1695 (ondertrouw op 21.1.1695) met Francoise van Weerdt, jongedochter van Bergen op Zoom, aldaar gedoopt (R.K.) op 4.4.1670 (Francisca van Weert), overleden te Bergen op Zoom op 22.5.1698 (Fransose van Weert, vrouw), dochter van Franciscus Janssen van Weert en Maria Friscus en diens enige zuster van Lijsbeth van Weert, echtgenote van Emanuels broer Petrus (zie IIIk.).

Emanuel is vaak gildebestuurder geweest: in 1687, 1692, 1706, 1710, 1715, 1717 en 1720 dient hij als deken en in 1688, 1690, 1693, 1701, 1703, 1705, 1707, 1708, 1711, 1713, 1714, 1716, 1718 en 1719 als gezworene het gilde van de ramers. Verder komt hij in de gildenregisters voor als deken van de meerse in 1696 en 1709 en als gezworene van hetzelfde gilde in 1697, 1699, 1702, 1704, 1706, 1710, 1712, 1714, 1716, 1718 en 1720.

Hoewel ik niet helemaal zeker ben, meen ik uit een acte d.d. 13.1.1696²⁷ te mogen besluiten dat Emanuel het aanzienlijke pand "Londen" in de Lievevrouwestraat bewoonde.

Zijn neef Jan Janssen Hoek, zoon van Jan Hoek en Maria Fransdr. van Weert, schipper, machtigt hem tot het waarnemen van zijn zaken²⁸ en op 20.4.1722 geeft Emanuel: "Reekeninge bewijs ende Reliqua", d.w.z. een nauwgezet bijgehouden administratie, lopend van 28.6.1715 tot 20.4.1722²⁹.

Na het overlijden van zijn nicht Joanna Catharina Friscus en haar echtgenoot Gerardus Sprongh, in leven koopman in ijzer te Breda (zie IIIj, 1) heeft hij de zorg over hun nagelaten minderjarige zoon Johannes Robertus en namens hem verkoopt hij in 1726 aan Cornelis Bogerts drie percelen schaarhout, gelegen in de "Cabeljauwse bosschen" onder Steenberg en wel voor veertig gulden het gemet. Emanuel blijkt een gewiekst zakenman te zijn en stelt aan Bogerts de voorwaarde dat hij moet "hacken zoo als de bijle laetst gegaen heeft met goede instrumenten zonder eenige koe-klauwen te maken, en sonder eenige schade aent jong plantsoen aen te brengen"³⁰.

Op 28.9.1727 blijkt Emanuel ziek te zijn en hij oordeelt dat de tijd gekomen is om zijn testament op te stellen³¹. Waarschijnlijk gaat het zijn krachten te boven om nog langer voor zijn neef Johannes Robertus Sprongh te zorgen³² en daarom besluit hij zijn aangetrouwde neef Cornelis Nu(e)man, die bij hem inwoont en bij diens "vooroverlijden" zijn andere neef Gomarus Braekman(s) tot plaatsvervanger te benoemen³³.

Daar Emanuel kinderloos overlijdt, erven zijn neven en nichten, geheel volgens de wil van hun gefortuneerde oom: voor één-derde zijn neef Jan Friscus, pastoor te Hoogstraten en zijn aangetrouwde neven Gomarus Braekmans en Cornelis Numan; voor één-derde zijn aangetrouwde neef Cornelis Numan voor hemzelf en als voogd over zijn minderjarige broers en zussen, kinderen van wijlen Pieter Numan en Anna Elisabet van Dijk, met name Johannes, Maria

Catharijna en Anna Elisabeth Numan en tenslotte voor één-derde wederom zijn aangetrouwde neef Cornelis Numan in zijn kwaliteit van testamentaire voogd over Johannes Robertus Sprongh.

Behalve geld hebben zij een omvangrijk huizenbezit te verdelen. Begin 1728 worden de verkoopvoorwaarden van zestien huizen opgesteld³⁴, die kort daarop inderdaad verkocht worden. Het mooie huis "Constantinopelen", gelegen in de Gasthuisstraat (tegenwoordig Blauwehandstraat) wordt in februari 1729 te koop aangeboden³⁵. In juni 1729 bekent de smid Willem van Meer de erfgenenamen 700 Car. gulden schuldig te zijn. Hij kan nl. de hypotheekschuld op zijn huis "Zirckzee", gelegen in de Steenbergsestraat niet voldoen³⁶. De erfgenenamen besluiten het pand te verkopen, docht tonen enige clementie: de woning zal pas met pinksteren 1730 door de nieuwe eigenaar betrokken mogen worden en tot die tijd mag Van Meer het huis huren voor 42 gulden per jaar³⁷.

Voor de niet verkochte huizen wordt op verzoek van de erfgenenamen een taxatie uitgevoerd³⁸. Tenslotte volgt op 14.6.1730 de uitgebreide "Staet en inventaris mitsgaders cavelingen van den Boedel van monsieur Emanuel Friscus"³⁹.

De "Staet" vermeldt o.a. de huurders van de huizen. Dit legertje vindt U terug in bijlage I. Er zijn nog meer inkomsten, nl. de rente van uitgeleend geld en/of terugbetaald kapitaal: de schuldenaren zijn Lambertus Brouwers, Pieter Friscus, Jacobus de Grau als borg voor de weduwe Kerseboom, Joris Hemmecam, de weduwe van Goris Kerssenboom, Pieter Reijnierse(n) en Robbert de Wit. De reeds verkochte huizen hebben meer dan 11.000 gulden opgebracht met als topser "Constantinopelen", waarvoor Martijmus van Lanschot 2921 gulden en 16 stuivers moest neertellen om het pand zijn eigendom te mogen noemen. Maar zelfs een bemiddeld heer heeft natuurlijk ook schulden, b.v. aan de heer Rupertus voor geleverde medicijnen en aan chirurgijn Jan Biesman voor een behandeling van zijn been en wanneer deze hulp niet heeft mogen baten komen er andere schuldeisers: de lijkbidder Jan Savee "bidt" voor 15 gulden en 6 stuivers, Catharina van Weert wil de overledene wel afleggen voor 5 gulden en 11 stuivers, de weesjongens brengen de mantels thuis en zijn met 11 stuivers tevreden, doch "vader" Dendermans is niet zo gauw content en wil voor de huur van mantels, baarkleed, e.d. gaarne 20 gulden en 11 stuivers ontvangen, de dragers berekenen 36 gulden en de huurkoetsen kosten 22 gulden en 4 stuivers. En dan moet er voor het zieleheil van de overledene gebeden worden: pater Verbeek, pater Thibaut, neef pater Friscus en Godefridus van Dijk zullen hiervoor zorgen, maar uiteraard wordt een geldelijke bijdrage verwacht. Tenslotte zijn er nog de vaklui, die voor het onderhoud van Emmanuels huizen gezorgd hebben. Ik zal U de lijst van metselaars, loodgieters, timmerlui, glazenmakers, kalkleveranciers, voerlui en houtleveranciers maar besparen, omdat er onder dit nummer al zoveel namen vermeld zijn. Enfin, een onderzoeker, die graag wil

weten door wie je in de eerste helft van de achttiende eeuw een karweitje kon laten opknappen, kent nu het bestaan van deze "gouden gids".

Ik keer terug tot de erfgenamen, die voor wat betreft de huizenverdeling een bevredigende oplossing gevonden hebben, nl. het bezit in nagenoeg gelijke parten splitsen en deze dan door loting over de erfgenamen verdelen.

Hoe de verdeling tenslotte is uitgevallen, heb ik vermeld in bijlage II, waarin ook de kopers van Emanuels huizen verzameld zijn.

IVa. Robertus Friscus, gedoopt (R.K.) te Bergen op Zoom op 16.12.1673, huwde te Bergen op Zoom op 23.1.1695 (ondertrouw op 7.1.1695) met Anna Margriet Capel, jongedochter van Bergen op Zoom.

Het echtpaar liet te Bergen op Zoom de volgende kinderen R.K. dopen:

1. Maria, gedoopt op 9.12.1695, overleden aldaar op 20.12.1695.
2. Catharina, gedoopt op 30.9.1698, overleden te Bergen op Zoom op 26.1.1723?
3. Conrardus, gedoopt op 18.1.1700.
4. Robertus, gedoopt op 14.8.1701.

IVb. Joannes (Henrik) Friscus, gedoopt (R.K.) te Bergen op Zoom op 13.12.1659, huwde te Bergen op Zoom op 12.2.1697 (ondertrouw op 26.1.1697) als jongeman van 's-Gravenhage (??) met Anna Verberkmoes, jongedochter, gedoopt te Sint-Niklaas (België) op 19.12.1660 als dochter van Matthijs Verberkmoes en Anna van Duijse¹⁹.

Uit dit huwelijk zijn mij de volgende kinderen bekend:

1. Cornelis, gedoopt (Gereformeerd) te Bergen op Zoom op 22.10.1698.
2. Jacobus, volgt onder Va.
3. Gillis, gedoopt (Gereformeerd) te Bergen op Zoom op 21.11.1703, overleden aldaar op 14.3.1704.

IVc. Conrardus Friscus, gedoopt (R.K.) te Bergen op Zoom op 24.5.1665, pachter van het gemaal (1708)⁴⁰ en pachter van de impost op brandewijnen (1710)⁴¹, huwde te Bergen op Zoom op 16.12.1695 (ondertrouw op 8.1.1695) als weduwnaar van Maria van Gils (het huwelijk Friscus x Van Gils het ik te Bergen op Zoom niet kunnen vinden) met Elisabeth Monmorts, weduwe van . . . van Drunen.

Uit deze verbintenis werden geen kinderen geboren.

IVd. Petrus Friscus, gedoopt (R.K.) te Bergen op Zoom op 24.4.1664, broodmaker, huwde te Bergen op Zoom op 18.7.1690 (ondertrouw op 1.7.1690) met Pieterella de Coningh, jongedochter van Bergen op Zoom, aldaar gedoopt (R.K.) op 19.7.1664

als dochter van Bartholomeus Pietersen de Coninck en Maijken Jacobs van Adden.

Pieter Friscus treedt in 1694 als deken en in 1695 en 1697 als gezworene op van het broodmakersgilde.

Het huwelijk werd gezegend met zeven kinderen, die R.K. gedoopt werden:

1. Jacobus, gedoopt te Bergen op Zoom op 30.3.1691, overleden aldaar op 19.4.1691.
2. Bartholomeus, gedoopt te Bergen op Zoom op 9.5.1692.
3. Wilhelmus, volgt onder Vb.
4. Wilhelmina, gedoopt te Bergen op Zoom op 1.2.1698.
5. Joanna, gedoopt te Bergen op Zoom op 27.11.1699, overleden aldaar op 18.1.1700.
6. Cornelius, gedoopt te Bergen op Zoom op 27.2.1701, mogelijk overleden aldaar op 16.8.1701.
7. Jacobus, gedoopt te Bergen op Zoom op 28.6.1706.

IVe. Cornelius Friscus, gedoopt (R.K.) te Bergen op Zoom op 31.10.1665, overleden aldaar op 15.1.1693, begraven te Bergen op Zoom (Minnebroederskerkhof) op 7(??).1.1693 (2½ uur geluid, kosten 8 gulden en 5 stuivers), meester broodmaker, huwde te Bergen op Zoom op 2.10.1689 (ondertrouw op 18.9.1689) met Elisabeth Verberkmoes, jongedochter van Bergen op Zoom, aldaar gedoopt (Gereformeerd) op 16.1.1665, overleden te Bergen op Zoom op 19.5.1713, dochter van Matthijs Verberkmoes en Anna van Duijse¹⁹.

In 1691 is Cornelius deken en het jaar daarop gezworene van het gilde der broodmakers.

Zijn weduwe verkoopt in 1697 aan Pieter Friscus "Den Spiegel", gelegen buiten de Gevangenpoort "op den westhoeck van St.-Geertruijdstraete" en wel voor 200 gulden "ofte soo veel meer als den Cooper sal gelieven"⁴².

Twee jaar later verkoopt zij aan Jacobus van der Vliet een huis en stal in de Rozemarijnstraat "sijnde nummero één" (koopsom 270 gulden)⁴³.

Cornelius en Elisabetha waren de ouders van de volgende kinderen, die te Bergen op Zoom R.K. gedoopt werden:

1. Cornelius, gedoopt op 3.8.1690.
2. Jacobus, gedoopt op 13.9.1691.
3. Matthias Cornelius, volgt onder Vc.

IVf. Petrus (Pieter) Friscus, gedoopt (R.K.) te Bergen op Zoom op 16.2.1675, waarschijnlijk aldaar overleden op 17.3.1757, meester broodmaker⁴⁴, huwde te Bergen op Zoom op 23.10.1696 (ondertrouw op 6.10.1696) met Petronella Friscus, jongedochter van Bergen op Zoom, gedoopt (R.K.) te Bergen op Zoom op 5.10.1674 als dochter van Jacobus Friscus en Wilhelmina van (den) Hove (zie IIIh.), zodat we hier mogen spreken van een huwelijk tussen volle

neef en volle nicht.

Pieter Friscus vervult in 1695, 1697 en 1699 binnen het gilde der broodmakers de functie van gezworene.

In 1698 komt hij in het bezit van "De Eijcke"⁴⁴, een huis en bakkerij, gelegen in de Lievevrouwestraat, hetwelk hij in 1738 weer verkoopt aan Jan Pieterse Friscus⁴⁵. Na ruim drie maanden verkoopt deze de bakkerij weer door aan Cornelis Jooste Vadde⁴⁶. Verder verkoopt Pieter op 9.2.1699 aan Servaes Doelders voor 177 gulden drie woningen met stal en hof, genaamd het "Rabaeuwen Gasthuis", gelegen in de Rozemarijnstraat⁴⁷.

Uit hun verbintenis werden de volgende kinderen geboren, die te Bergen op Zoom R.K. gedoopt werden:

1. Joanna, gedoopt op 11.11.1697, huwde te Bergen op Zoom op 19.1.1721 (ondertrouw op 3.1.1721) met Willem Morgen, jongeman van Bergen op Zoom, gedoopt (R.K.) aldaar op 19.3.1702 (onder de naam Johannes!) als zoon van Willem Morgan en Anna Vlengen.
2. Joannes, gedoopt op 3.1.1700, overleden te Bergen op Zoom op 3.11.1702.
3. Jacobus, volgt onder Vd.
4. Willemina, gedoopt op 11.6.1705, huwde te Bergen op Zoom (met attestatie van Steenberg) op 24.1.1731 (ondertrouw op 5.1.1731) met Anthoon Assenburgh, jongeman van Caloi, soldaat in het regiment van de prins van Holsteijn in de compagnie van kapitein Dreves in het garnizoen te Steenberg.
5. Anna, gedoopt op 25.1.1708.
6. Joannes, gedoopt op 15.3.1711, overleden te Bergen op Zoom op 7.2.1729.

IVg. Matthias Friscus, gedoopt (R.K.) te Bergen op Zoom op 4.7.1677, koperslager, huwde te Ossendrecht op 18.12.1698 (ondertrouw te Bergen op Zoom op 20.11.1698) met Amelberga Verveeken, jongedochter van St.-Niklaas (België), begraven te Bergen op Zoom (Minnebroederskerkhof) op 6.12.1742 (ééns geluid, kosten 3 gulden en 6 stuivers).

Matthias vervult jarenlang een bestuursfunctie binnen het gilde der smeden: in 1700, 1705, 1708 en 1711 is hij deken en in 1701, 1702, 1706, 1707, 1709, 1710, 1712, 1713, 1718, 1720, 1722, 1723, 1730, 1735, 1737, 1738, 1740 en 1743 gezworene van dit gilde.

Zijn moeder Janneken Verberckmoes koopt in 1697 het huis "Antwerpen", gelegen op de hoek van de Lange Meestraat (huidige Fortuinstraat) en Lievevrouwestraat, voor hem⁴⁸. Volgens de legger van huizen in de stad van 1750 tot 1810 is hij eigenaar van de "Hartshoorn"⁴⁹. Dit huis is hem toegekomen uit de boedel van zijn moeder, weduwnaar van Johan Friscus volgens een acte, gepasseerd voor de Bergse schepenen d.d. 10.2.1719⁵⁰.

De echtelieden lieten hun kinderen dopen (R.K.) te Bergen op Zoom:

1. Joannes, gedoopt op 11.10.1699.
2. Jacobus, gedoopt op 6.3.1701.
3. Joannes, gedoopt op 21.2.1705, overleden te Bergen op Zoom op 29.12.1709.
4. Maria Francisca, gedoopt op 15.4.1707.
5. Andrisina, gedoopt op 7.1.1710.
6. Isabella, gedoopt op 24.1.1712.
7. Catharina, gedoopt op 20.6.1714.
8. Matthias, gedoopt op 10.12.1715, overleden te Bergen op Zoom op 25.2.1716.

IVh. Joannes Friscus, gedoopt (R.K.) te Bergen op Zoom op 18.2.1680, broodmaker⁵¹, huwde te Halsteren of elders (ondertrouw te Bergen op Zoom op 27.9.1704) met Barbara Uwarts, jongedochter van Bergen op Zoom, gedoopt (R.K.) te Bergen op Zoom op 31.8.1678 (Barbara Huwart) als dochter van Guilelmus Huwart en Elisabeth Friscus (zie IIIa., 1).

Na de dood van Barbara Uwarts hertrouwt Joannes te Bergen op Zoom op 3.2.1732 (ondertrouw op 18.1.1732) met Jacoba Garst, jongedochter van Roosendaal, gedoopt (R.K.) aldaar op 5.3.1710 als dochter van Antonius Garst en Antonia van Achthoven.

In 1722 blijkt Barbara Uwarts ernstig ziek te zijn: ze is zelfs te zwak om het testament, gewenst door haar en haar echtgenoot te ondertekenen.

Ze benoemen elkaar over en weer tot enige en algemene erfgena(a)m(e) met de verplichting dat hij of zij de minderjarige kinderen zal verzorgen.

Bovendien benoemen zij elkander tot voogd over de na te laten minderjarigen, met de volmacht andere personen in die functie te benoemen of naast zich te wens⁵².

In 1751 blijkt Johannes het raadzaam te vinden een voogd te benoemen over zijn eventueel na te laten minderjarige kinderen. Als zodanig stelt hij aan zijn zoon uit het eerste huwelijk Wilhelmus, terwijl hij als toeziend voogd wenst zijn broer Pieter Friscus (zie IVf.)⁵³.

Uit het eerste huwelijk werden de volgende kinderen geboren, die te Bergen op Zoom R.K. gedoopt werden:

1. Elizabetha, gedoopt op 6.9.1707, huwde te Bergen op Zoom (met attestatie van Sluis) op 5.9.1731 (ondertrouw op 10.8.1731) met Adrianus Libens, jongeman van Maastricht, R.K., chirurgijn in het regiment van prins Holsteijn Beek in het garnizoen te Sluis.
2. Joannes, gedoopt op 14.12.1709, waarschijnlijk overleden te Bergen op Zoom op 29.12.1709.
3. Joannes, gedoopt op 11.6.1711, overleden te Bergen op Zoom op 12.5.1741 ("jongman").
4. Guilelmus, gedoopt op 21.8.1713, overleden te Bergen op Zoom op 19.8.1714.

5. Franciscus, gedoopt op 14.8.1716, overleden te Bergen op Zoom op 16.8.1716.
6. Wilhelmus, volgt onder Ve.

Uit het tweede huwelijk zijn mij de volgende kinderen, die wederom te Bergen op Zoom R.K. gedoopt werden, bekend:

7. Joanna, gedoopt op 25.11.1732, overleden te Bergen op Zoom op 26.1.1733.
8. Carolus, gedoopt op 28.1.1734, overleden te Bergen op Zoom op 4.7.1734.
9. Joannes, gedoopt op 19.4.1735, op 44 jarige leeftijd ongehuwd overleden te Bergen op Zoom op 22.11.1780 (doods-oorzaak: pleuris)⁵⁴.
10. Antonius, gedoopt op 18.10.1736, overleden te Bergen op Zoom op 26.10.1736.
11. Adriana, gedoopt op 11.2.1738.
12. Antonia, gedoopt op 23.4.1739, overleden te Bergen op Zoom op 13.3.1817, oud 78 jaar, gewoond hebbende in de 3e wijk nummer 121⁵⁵, huwde met Johannes Blom.
13. Carolus, gedoopt op 22.12.1740, mogelijk overleden onder de naam Cornelis te Bergen op Zoom op 16.1.1741.
14. Johanna, gedoopt op 22.10.1742, overleden te Bergen op Zoom op 25.12.1742.
15. Elisabetha, gedoopt op 21.1.1744, overleden te Bergen op Zoom op 23.4.1809 aan de gevolgen van een beroerte, 65 jaar oud, geen kinderen nalatende en gewoond hebbende in de 7e wijk nummer 11⁵⁶, huwde met Franciscus Haaneberg.

Va. Jacobus Friscus, gedoopt (Gereformeerd) te Bergen op Zoom op 5.11.1702, brouwer, huwde te Bergen op Zoom op 28.10.1725 (ondertrouw op 13.10.1725) met Pieternelle Free, jongedochter van Bergen op Zoom, gedoopt aldaar (Gereformeerd) op 13.12.1705 als dochter van Johannes Fré en Rooksina Smout.

Het gezinshoofd Jacobus vinden we terug in de gildenregisters: in 1731 als deken en in 1727, 1728, 1729, 1730, 1732, 1733 en 1734 als gezworene van het brouwersgilde.

Het huwelijk bleef kinderloos.

Vb. Wilhelmus Friscus, gedoopt (R.K.) te Bergen op Zoom op 24.8.1695, huwde te Bergen op Zoom op 10.8.1725 (ondertrouw op 20.7.1725) met Catharina Boeboe, jongedochter van Bergen op Zoom, aldaar gedoopt (R.K.) op 10.4.1699 (Babou) als dochter van Jacobus Babou en Anna Aries.

In 1753 woont Willem Frieskes in de Lievevrouwestraat (noord-zijde)⁵⁷.

Nuttige informatie over de familierelaties is te putten uit een acte, gepasseerd voor notaris C. J. Aelmans⁵⁸.

Het echtpaar liet de volgende kinderen te Bergen op Zoom R.K. dopen:

1. Petronella, gedoopt op 7.6.1726.
2. Jacobus, gedoopt op 20.11.1729.
3. Jacoba, gedoopt op 26.2.1731.

Vc. Matthijs Cornelius Friscus, gedoopt (R.K.) te Bergen op Zoom op 12.4.1693, koperslager in de Fortuinstraat (1746)⁵⁹, huwde met Johanna Vos.

Eén kind werd uit deze verbintenis geboren:

1. Maria Anna, gedoopt (R.K.) te Bergen op Zoom op 9.7.1733, overleden aldaar op 5.8.1733.

Vd. Jacobus Friscus, gedoopt (R.K.) te Bergen op Zoom op 10.8.1702, huwde met Cornelia Smits.

Het echtpaar liet te Bergen op Zoom de volgende kinderen R.K. dopen:

1. Petronella, gedoopt op 17.12.1740, overleden te Bergen op Zoom op 20.7.1741.
2. Petrus, gedoopt op 29.11.1741.
3. Joannes, gedoopt op 16.10.1743, overleden te Bergen op Zoom op 17.7.1745.
4. Joannes, gedoopt op 2.12.1745, overleden te Bergen op Zoom op 8.4.1750.
5. Helena, gedoopt op 20.11.1747, overleden te Bergen op Zoom op 3.10.1750.
6. Helena, gedoopt op 14.7.1751.
7. Maria, gedoopt op 21.11.1754, overleden te Bergen op Zoom onder de naam Anna Maria op 22.4.1763.

Ve. Willem Friscus, gedoopt (R.K.) te Bergen op Zoom op 11.4.1718, waarschijnlijk overleden aldaar op 15.4.1778, huwde te Bergen op Zoom op 8.7.1750 (ondertrouw op 11.6.1750) met Maria Wagemakers, jongedochter, geboren te Etten.
Dit huwelijk bleef kinderloos.

Hiermee besluit ik de beschrijving van deze familie Friscus, die in de derde generatie een grote belofde te worden. Het verliep anders: nogal wat kinderloze huwelijken en erg veel op jeugdige leeftijd overleden stamhouders juist in die derde generatie en ook wel in de volgende waren er de oorzaak van.

Hoewel de meeste gezinshoofden het binnen de gilden tot deken en/of gezworene brachten, bleef de gebruikelijke doorstroming naar de functies van raadslid van de zeven natiën en schepene achterwege. Toch brachten sommige leden van de familie het tot een zekere welstand, terwijl uit de namen van hun huwelijkspartners blijkt dat ze maatschappelijk aanzien genoten.

Het zal de lezer duidelijk zijn dat dergelijke, klaarblijkelijk reeds

lang geleden uitgestorven families zonder al te hoge "toppen" bijna altijd tussen wal en schip dreigen te raken, omdat ze voor de meeste onderzoekers alleen interessant zijn bij het opstellen van een kwartierstaat. Vandaar deze stamboom, want in de genealogie is geen enkele familie onbelangrijk, zoals volgens mij ook weer uit dit artikel blijkt. Rest mij nog mijn bureau op te ruimen en de lezer te melden dat de volgende personen in deze genealogie niet ingepast konden worden: Pieter Frisquens, die zich in 1589 tot de Bergse magistraat wendde², Cornelia Friscus, die huwde met Johannes Francoissen Numan⁶⁰, Berbera Friskus, echtgenote van Lukas Prins⁶¹, de echtelieden Johannes Friscus en Maria Vogelaars⁶² en tenslotte de huwelijkspartners Joannis Friscus en Joanna Pruijboom⁶³.

BIJLAGE I

De huurders van huizen, toebehorende aan Emanuel Friscus, zoals ze vermeld worden in "Staet en inventaris mitsgaders cavelingen van den Boedel van monsieur Emanuel Friscus"³⁹.

Naam:	Bijzonderheden
Agt, weduwe van Anna	"de Pensvrouw"
Breda, Claes van Breda, Maria van Brouwers, weduwe van Jan Calkoen, Jacob Clopman	bewoner "De glazen St.-Jan"
Coenraets, Maurits Costers, Susanna Daukom, Jan Deckers, Anna Dingemans, Jan Domen, Jan Dun, heer van Franken, Jan Gouw, Matje van ter Huijkers, Maria Jansen, Huijbregt Kusters, Janneke Lely, Jan de Malen, Cornelis Meel, Cornelis Meer, Willem van Melis, weduwe Mertens, Bartholomeus Morgen, Willem Rasschaert, Jillis	huurder "Constantinopolen" kapitein
Reijnierssen, Pieter Savée, Jan Stadhoude, Jan Turcq	huurder "De ketel"
Valk, vrouw van de Wit, Jacobus de	huurder van een huis op Scholiersberg
	huurder Zierikzee
	als voogd over de kinderen van Andries van Dueren
	huurder "Voetboogh"
	kapitein

BIJLAGE II

Lijst van het huizenbezit van Emanuel Friscus en de nieuwe eigenaars ervan.

Straat/pand	Getaxeerd⁶⁴	Aankoopsom⁶⁴	Nieuwe eigenaar door aankoop	Nieuwe eigenaar door erfenis
Lievevrouwestraat:	*			
Londen	1200-0-0	—	—	J. R. Sprongh
Maegdenhooft, nu Katte	—	443- 6- 8	G. Croon	—
Het vliegent hart	400-0-0	—	—	J. Friscus
De witte roose	500-0-0	—	—	C. Numan
Den kleijnen voetboogh en Het blauwe schilt	1400-0-0	—	—	kinderen Numan
Moeregrebstraat:				
Den wildeman	300-0-0	—	—	J. Friscus
Den luthoff (½)	—	237-13- 3	M. v. Damme	—
De kleine belle	—	277-11-12	J. Boenders	—
Steenbergsestraat:				
Zierikzee	—	636- 7- 0	A. v. Aghthoven	—
Vismarkt:				
Het gulde maelslot	—	210- 7-14	G. Braekmans	—
De zijld nonnenpoorte	350-0-0	—	—	G. Braekmans
Korte Wijngaartstraat:				
De kleenen wijngaert	—	351-18-12	M. v. d. Berg	—
Drie huisjes	100-0-0	—	—	kinderen Numan
De vier gecroonde	—	320- 0- 9	G. Braekmans	—
Den cleijnen St.-Joris	—	178- 6- 5	C. Numan	—
Bij Minnebroederskerkhof:				
Negen huisjes	—	1096-14- 8	M. v. den Berg	—
Scholiersberg:				
Negen woningen	—	765- 0- 8	G. Braekmans	—
Engelsestraat:				
Den haen	—	695- 1- 0	Wed. A. Facrit	—
Den glazen St.-Jan	800-0-0	—	—	kinderen Numan
De rose	—	1041-19- 2	Wed. Facrit	—
Korenmarkt:				
Het raemhuijs	150-0-0	—	—	J. R. Sprongh
Blauwehandstraat:				
Waijenburg	—	248- 0- 6	M. v. den Berg	—
Constantinopolen	—	2921-16- 0	M. v. Lanschot	—
Het kleijn wargaren	—	177-17- 0	J. Ketgens	—
Wouwsestraat:				
Breda	150-0-0	—	—	kinderen Numan
De ketel en het spoorken	450-0-0	—	—	G. Braekmans
De drij truweeltiens	200-0-0	—	—	J. Friscus
Het wiltwijff	125-0-0	—	—	kinderen Numan
Zuivelstraat:				
Huis (½)	—	98-17- 0	J. Boenders	—

Straat/pand	Getaxeerd⁶⁴	Aankoopsom⁶⁴	Nieuwe eigenaar door aankoop	Nieuwe eigenaar door erfenis
Schoolstraat: Het Westland	—	374-13-12	J. v. der Schriek	—
Kerkstraat: Het verbrande huijs	200-0-0	—	—	C. Numan
Hoogstraat: Drie huizen	400-0-0	—	—	kinderen Numan
Potterstraat: Drie huisjes	350-0-0	—	—	J. R. Sprongh
Molstraat: St.-Thomas	—	318-15- 6	C. Numan	—
Den kleijnen mol	150-0-0	—	—	G. Braekmans
Balance	150-0-0	—	—	C. Numan
Zandmolenstraat: Drie huisjes	400-0-0	—	—	kinderen Numan
Bosstraat: Maestrigt (½)	—	90- 0- 0	S. Hennevelt	—

NOTEN

1. Bergen op Zoom, Gildenregisters. Voor dit artikel werden geraadpleegd die van 1583—1608, van 1609—1650 en van 1651—1696, resp. voorlopig inventarisnummer 1266, 1267 en 1268.
2. Bergen op Zoom, Rekestén aan het stadsbestuur, d.d. 1.3.1589.
3. Bergen op Zoom, Oud stadsarchief in het algemeen, inventarisnummer 959.
4. A. Huizinga: Encyclopedie van namen. Amsterdam, z.j. (1955), blz. 230.
5. J. van der Schaar: Woordenboek van voornamen. Aula 176. Utrecht enz., 1974, blz. 289 en 95.
6. Bergen op Zoom, Rekestén aan het stadsbestuur, d.d. 20.8.1599.
7. Dit wil overigens niet zeggen, dat de ouders de Gereformeerde religie toegedaan waren, omdat het in de zeventiende eeuw voorkwam dat R.K.-dopen in de Gereformeerde doopboeken werden ingeschreven. Vgl. b.v. W. Donker: De kerkelijke verhoudingen te Bergen op Zoom van de zestiende tot en met de achttiende eeuw. Studies uit Bergen op Zoom, deel 2. Bergen op Zoom, 1977, blz. 95.
8. Bergen op Zoom, Rechterlijk archief (hierna vermeld als R.) 239, fol. 224r., d.d. 18.11.1661. Emanuel verkoopt een huis aan Anthonij Colen.
9. W. A. van Ham e.a.: De Sint Jacobskapel aan de Vismarkt te Bergen op Zoom. Bergen op Zoom, 1976, blz. 22.
10. Dit gegeven baseer ik op het feit dat Pieter van der Snippe doopheffer is van Susanna Maria Friscus, dochter van Pieter Friscus, die dan wel zijn zwager moet zijn.
11. De poorterij was een gilde, waarvan de leden uit hoofde van hun vak of ambacht niet bij de andere gilden ondergebracht konden worden. Aangezien het tenslotte bijna geheel uit hoveniers bestond, werd het een gilde van agrariërs. Zie W. A. van Ham: Bestuur en rechtspraak te Bergen op Zoom. Bergen op Zoom, 1976, blz. 89—90.
12. Bergen op Zoom, Rekestén aan het stadsbestuur, d.d. 20.3.1659.
13. Bergen op Zoom, R. 239, fol. 314v., d.d. 15.12.1662.
14. Korneel Sloomans: Bergen op Zoom. Een stad als een huis. Z.pl., z.j. (1966), blz. 193 e.v.
15. Bergen op Zoom, Naamlijsten van stadsbestuurders, 1601—1794.

- 22.10.1670) met Johannes Francoissen Numan, weduwnaar van Breda.
61. Berbera Friskus, jongedochter van Zandvliet en woonachtig aldaar huwde te Bergen op Zoom op 8.8.1703 (ondertrouw op 21.7.1703) met Lukas Prins, jongeman van Breda, timmerman der artillerie in de compagnie van wijlen kapitein Francois in garnizoen van Bergen op Zoom.
 62. Johannes Friscus, jongeman van Breda, soldaat in de compagnie van kapitein Balfour in het garnizoen van Bergen op Zoom, huwde te Bergen op Zoom op 24.12.1724 (ondertrouw op 8.12.1724) met Maria Vogelaers, jongedochter van Zevenbergen.
 63. Bekend is mij de doop (R.K.) te Bergen op Zoom op 15.2.1762 van Josepha Friscus, dochter van Joannis Friscus en Joanna Pruijboom
 64. Achtereenvolgens: guldens, stuivers en penningen.

Brabanders naar Berbice

J. N. Leget

Dr. Hermanslaan 36, 5348 JK Oss

De West-Indische Compagnie had bezittingen in Amerika en op de kust van Guinea. Eén van die gebieden in Amerika was de Kolonie van Berbice¹. 'De Edel Achtbare Heeren Directeuren van de Geoctroijeerde Colonie de Berbice' exploiteerden o.m. plantages en gaven ook gronden uit om plantages aan te leggen.

Op die plantages werd het zware werk verricht door slaven: zwarte (negers) en rode (indianen). Voorts was er Europees personeel nodig: voor het bestuur, voor exploitatie van de plantages, als toezichhouders. Ook zorgen de Directeuren voor de aanwezigheid voor geestelijken en schoolmeesters.

Gezien de grote aantallen slaven, was er ook een uit Europeanen bestaande legermacht, welke, behalve voor de defensie, ook nodig was om het hoofd te bieden aan slavenopstanden.

Onder degenen, die in dienst traden van de 'Directeuren van de Geoctroijeerde Colonie de Berbice', bevonden zich ook Brabanders², zoals moge blijken uit onderstaande lijst.

Wouter van Rienxt, van Oosterhoud, 38 jaar oud, gereformeerd, huistimmerman, gaat een dienstverband aan voor zes jaren op een gage van f/ 14,- per maand. Hij vertrekt op 10.10.1762 met het schip Standvastigheid onder kapitein Roelof Lauwrensens³.

Cornelis Peters, uit Meeren bij Breda, 25 jaar oud. Gaat een dienstverband van zes jaar aan als soldaat. Hij vertrekt op 23.7.1763 met het schip Hercules onder kapitein Dirk Kraay. Cornelis is op 18.2.1764 overleden.

Petrus Verbiest, van Oirschot, 17 jaar oud, gereformeerd, 'kent boerenwerk'. Vertrekt op 17.5.1766 met het schip Jonge Pieter onder kapitein Jan Colling.

Hendrik Peijpers, van 's-Hertogenbosch, oud 41 jaar, gereformeerd, gaat als clerc een contract voor zes jaren aan tegen een gage van f/ 12,- per maand en heeft twee maanden salaris 'op hand'

16. Bergen op Zoom, Notarieel (hierna vermeld als Not., terwijl het woord acte in het vervolg zal worden weggelaten) 423 (acte 6), d.d. 21.10.1710.
17. Zie de artikelen van K. van de Watering: Bergen op Zoomse potbakkers-families. Brabantse Leeuw, 5e jrg. (1956). Herzien versie in: L. J. Weijs, C. C. J. van de Watering en C. J. F. Slootmans: Tussen hete vuren, deel II. Bijdragen tot de geschiedenis van het zuiden van Nederland. Deel XIX. Tilburg, 1970.
18. Bergen op Zoom, R. 247, fol. 186v., d.d. 22.10.1706.
19. Voor de familie Verberkmoes kan verwezen worden naar: J. W. M. Weijs: Verberkmoes (Bergen op Zoom). Gens Nostra, 35e jrg. (1980), blz. 122—134.
20. Roosendaal, Not. 6731 (15), d.d. 29.10.1710.
21. Roosendaal, Not. 6731 (124), d.d. 16.10.1711.
22. Bergen op Zoom, Not. 438 (56), d.d. 1.11.1725.
23. Bergen op Zoom, Not. 668 (27), d.d. 18.7.1749.
24. Bergen op Zoom, Not. 443 (20), d.d. 14.6.1730.
25. Bergen op Zoom, Not. 669 (4), d.d. 16.1.1750.
26. Bergen op Zoom, R. 246, fol. 13v., d.d. 27.1.1699.
27. Bergen op Zoom, R. 245, fol. 1r., d.d. 13.1.1696.
28. Bergen op Zoom, Not. 428 (47), d.d. 30.6.1715.
29. Bergen op Zoom, Not. 435 (23), d.d. 20.4.1722.
30. Bergen op Zoom, Not. 439 (78), d.d. 7.12.1726.
31. Bergen op Zoom, Not. 440 (35), d.d. 28.9.1727.
32. Emanuels administratie is terug te vinden: Not. 441 (99), d.d. 2.3.1728.
33. Bergen op Zoom, Not. 440 (36), d.d. 28.9.1727.
34. Bergen op Zoom, Not. 441 (11), d.d. 4.2.1728.
35. Bergen op Zoom, Not. 442 (11), d.d. 24.2.1729.
36. Bergen op Zoom, Not. 442 (42), d.d. 30.6.1729.
37. Bergen op Zoom, Not. 442 (91), d.d. 10.12.1729.
38. Bergen op Zoom, Not. 442 (7), d.d. 12.2.1729.
39. Bergen op Zoom, Not. 443 (20), d.d. 14.6.1730.
40. Bergen op Zoom, Rekest en aan het stadsbestuur, d.d. 28.3.1708.
Deken en gezworenen van het gruttersgilde verzoeken op te treden tegen de pachter van het gemaal Coenraad Friscus.
41. Bergen op Zoom, Rekest en aan het stadsbestuur, d.d. 12.3.1710.
Jan de Haas, Coenraad Friscus en Katrijna de Mageron, weduwe van wijlen Witte van Haemste, pachters van de impost op brandewijnen verzoeken kwijtschelding van de laatste termijn van de pachtsom.
42. Bergen op Zoom, R. 245, fol. 64v., d.d. 8.2.1697.
43. Bergen op Zoom, R. 246, fol. 111r., d.d. 15.12.1699.
44. Bergen op Zoom, R. 245, fol. 124r., d.d. 25.7.1698.
45. Bergen op Zoom, Not. 519 (602), d.d. 22.8.1738.
46. Bergen op Zoom, Not. 519 (627), d.d. 29.11.1738.
47. Bergen op Zoom, R. 246, fol. 25r., d.d. 9.2.1699.
48. Bergen op Zoom, R. 245, fol. 65v., d.d. 9.2.1697.
49. Bergen op Zoom, Legger van huizen 1750—1810, fol. 24r.
50. Bergen op Zoom, Not. 442 (100), d.d. 24.12.1729.
51. Bergen op Zoom, Oud stadsarchief in het algemeen, inventarisnr. 959. Wijklijsten van 1746, 2e wijk. Johannes Friscus is broodmaker in de Lievevrouwestraat.
52. Bergen op Zoom, Not. 435 (65), d.d. 23.10.1722.
53. Bergen op Zoom, Not. 659 (17), d.d. 1.3.1751.
54. Bergen op Zoom, DTB 59 (inventaris Kruijff): Doodboek 1769—1801.
55. Bergen op Zoom, Burgerlijke Stand. Overlijdensakten van 1817, nr. 36.
56. Bergen op Zoom, DTB 60 (inventaris Kruijff): Doodboek 1802—1810.
57. Bergen op Zoom, Oud stadsarchief in het algemeen, inventarisnr. 959. Wijklijsten van 1753, 2e wijk.
58. Bergen op Zoom, Not. 660 (25), d.d. 30.11.1752.
59. Bergen op Zoom, Oud stadsarchief in het algemeen, inventarisnr. 959. Wijklijsten van 1746, 1e wijk.
60. Cornelia Friskens, jongedochter van Bergen op Zoom, huwde te Bergen op Zoom (attestatie gegeven op Halsteren) op 10.11.1670 (ondertrouw op

ontvangen⁵. Hij vertrekt met het schip Neptunus onder kapitein Marten Visser op 8.7.1767.

Hendrikus Brull, van 's-Hertogenbosch, 18 jaar oud, broodbakker, contracteert als soldaat en vertrekt op 28.8.1768 met het schip het Fortuijn onder kapitein Alexander Griepman.

Frederik Sonnaville, van Breda, 19 jaar oud, gereformeerd, contracteert voor zes jaren tegen fl 20,- per maand en fl 200,- per jaar tafelgeld. Vertrekt op 6.12.1769 met het schip: de Zeevaard onder kapitein Cornelis Gerritsz Luijtjes.

Jan van Hall, van 's-Hertogenbosch, 30 jaar oud, Luthers, metseelaar, verbindt zich als soldaat voor zes jaren op een gage van fl 7,- per maand en vertrekt op 3.10.1770 met het schip Elisabeth Adriana onder kapitein Michiel Ramelo.

Frederik Campagne, van 's-Hertogenbosch, 16 jaar oud, Luthers, verbindt zich als soldaat en vertrekt met schip Neptunus onder kapitein Hendrik Bettmer op 11.1.1771.

Pieter Barthold Schaats, van den Graaf⁶, 23 jaar, gereformeerd, vaandrig en adjudant, gaat een verbindtenis aan voor 6 jaren tegen een gage van fl 20,- per maand en fl 200,- tafelgeld per jaar. Hij vertrekt op 12.4.1774 met het schip de Vrijheid onder kapitein Jan Pietersz.

Anthonij Joseph Dotmans, van Eesteren bij de Graaf, 18 jaar oud⁷, Luthers, verstaat boerewerk, verbindt zich als soldaat en vertrekt op 19.12.1775 met het schip de Pieter Elias onder kapitein Jan Frederik van Setouw.

Abraham Johannes Vrolijk, van Geertruidenberg, oud 17 jaar, als clerq om op een plantagie geplaatst te worden voor den tijd van zes jaren tegen fl 12,- per maand. Heeft twee maanden salaris op hand ontvangen. Hij vertrekt met het schip de Jonge Helena onder kapitein Dirk Hogerduijn op 3.1.1776.

Francis van de Pas, van Zeelts, 26 jaar oud, Luthers, is soldaat geweest. Vertrekt op 10.5.1776 met het schip Juffrouw Anna Louisa onder kapitein Jan Geertz Knol.

Hendrik van den Beugel, van Breda, koster, voorzanger en schoolmeester, voor een periode van zes jaren tegen fl 500,- 's jaars. Hij heeft reeds fl 333/6/- ontvangen, waarvoor de kerkekas moet worden belast. Met hem vertrekt zijn huisvrouw Adriana Smeekes met het schip de Vrouwe Geertruid onder kapitein Cornelis Geritsz Luijtjes op 26.10.1776.

Andries van Dijk, van Oskot⁸ in de Meijerij van 's-Hertogenbosch, 18 jaar oud, Luthers, is soldaat geweest. Vertrekt met het schip de Juffrouw Anna Louisa onder kapitein Jan Geertz Knol op 27.8.1777.

Abraham Jacob van Imbijze van Batenburg, van Breda, 30 jaar oud, gereformeerd, 'major over de Troupes in de Colonie', verbindt zich voor zes jaren op een traktement van fl 1200,- per jaar, verhoogd met fl 600,- tafelgeld. Hij neemt fl 3000,- op tegen een korting van fl 500,- per jaar op zijn traktement plus tafelgeld. Hij passeert op 4.9.1783 voor notaris Benjamin van der Hagen te Bergen op Zoom

een akte ten behoeve van J. A. Christ om jaarlijks fl 400,- uit zijn salaris te betalen, gedurende vier jaren. Samen met zijn echtgenote Wilhelmina Susanna Zurmege de en zijn zuster Marianna Augustine van Imbijze van Batenburg vertrekt hij op 13.10.1783 met het schip St. Jan en Pieter onder kapitein Cornelis Jacobs Schots. Jan Hendrik Gommers, van 's-Hertogenbosch, 30 jaar, gereformeerd, metselaar, gaat een verbindtenis aan voor zes jaren tegen fl 20,- per maand. Hij vertrekt op 3.4.1785 met het schip de vrouw Anna onder kapitein Fedde de Jong.

Joseph Schalks, van Boxtel, 17 jaar oud, Luthers. Hij verstaat geen handwerk. Zijn verbindtenis is voor acht jaren, tegen een gage van fl 7,- per maand. Vertrekt op 11.5.1785 met het schip de Jaager onder kapitein Hendrik Klok.

Dirk van Hoeven, van Kuijk bij Nijmegen, 29 jaar, gereformeerd, schoenmaker, verbindt zich als soldaat en vertrekt op 24.11.1788 met het schip Vrouwe Lena Jacoba, onder kapitein Cornelis Bos.

Frederik Wilhelmus Mahieu, van Bergen op Zoom, 40 jaar, gereformeerd, kapitein bij de troepen in de kolonie, op een traktement van fl 700,- en fl 300,- tafelgeld per jaar en fl 160,- in plaats van een slaaf of een slavin.

Verder Pieter Fredrik Nicolaas Mahieu, van Oosterhout, 13 jaar oud, gereformeerd, kadet, op een gage van fl 7,- per maand en Willem Lambertus Mahieu, eveneens geboren te Oosterhout, 7 jaar (!) oud, kadet, op een gage van fl 7,- per maand. Zij vertrokken op 21.10.1790 met het schip Vrouwe Maria Geertruida onder kapitein Pieter Janssen.

Charles Alexander Bollaerts, van Oosterhout, 16 jaar oud, gereformeerd, verbindt zich als clercq voor zes jaren tegen fl 20,- per maand. Hij heeft twee maanden salaris op hand ontvangen; vertrekt op 30.11.1790 met het schip Vrouwe Lena Jacoba onder kapitein Cornelis Bos.

Jan van der Heijden, van Geldrop, in de Meijerij van 's-Hertogenbosch, 21 jaren, oud, gereformeerd, is soldaat geweest. Hij vertrekt op 4.2.1791 met het schip St. Jan en Pieter onder de kapitein Hendrik Fritz.

Mevrouw Cornelia Maria Mahieu, geboren Croon vertrekt, met haar kinderen Maria Jacoba, Frederika Adriana, Elisabeth Petronella en Willem Scharlois, vergezeld van hun dienstmaagd, op 22.4.1791 met het schip Maria Isabel onder kapitein Ancelij Everts.

Arnoldus La Bonte, van 's-Hertogenbosch, 42 jaar oud, gereformeerd, verbindt zich als vaandrig en adjudant. Zijn salaris is als volgt opgebouwd: fl 300,- per jaar, het traktement van een vaandrig, verhoogd met fl 200,- tafelgeld. Hierop komt dan nog het traktement van een adjudant ten bedrage van fl 200,- per jaar en in plaats van een slaaf een jaarlijkse toelage van fl 80,-. Hij heeft een transport gemaakt van fl 500,- ten behoeve van Jan Willem Zeegers en heeft nog fl 84,- op hand ontvangen⁹. Op 16.12.1791 vertrekt hij met het schip de Jonge Jacob onder kapitein Tjebbe Swart.

Marianne Augustina van Imbijze van Batenburg vertrekt op 12.5.1792 met het schip St. Jan en Pieter, onder kapitein Hendrik Fritz¹⁰.

Jean Francois Stapel, uit Brabant, gereformeerd, chirurgijn, verbindt zich op een salaris van f/ 20,- per maand. Hij heeft een transport gemaakt, groot f/ 300,-, en heeft twee maanden gage op hand ontvangen. Hij vertrekt op 24.5.1792 met het schip Vrouwe Lena Jacoba onder kapitein Cornelis Bos. Dit schip keert evenwel op 29.5.1792 terug op de rede van Texel omdat het schip zijn stengen verloren had. Na reparatie op 8.6.1792 naar Berbice vertrokken.

NOTEN

1. De kolonie Berbice is het meest oostelijke district van het huidige Guyana en grenst via de Corantijne rivier aan westelijk Suriname.
2. Van de in dienst getreden personen staat meestal de godsdienst aangegeven. De vermelding Luters, is in verschillende gevallen aan bedenkingen onderhevig.
3. De vermelde gegevens zijn afkomstig uit Lijsten van personen, die zich naar Berbice begeven, welke aanwezig zijn in het A.R.A. te 's-Gravenhage, aangeduid als: Sociëteit van Berbice no. 437 en 438 (1760 — 1796).
4. De Directie van de Geocroloijerde Colonie de Berbice hield te Amsterdam kantoor op de Keizersgracht, tussen de Berenstraat en de Runstraat. De schepen, waarmede naar Berbice gevaren wordt, vertrekken alle van de rede van Texel.
5. Alles wat men "op hand" ontvangen heeft, is een voorschot, dat in mindering komt op de uit te betalen gages. De reis duurde ongeveer twee maanden, gedurende welke periode geen salaris werd uitgekeerd.
6. De bedoelde plaats is Grave.
7. Eesteren = Escharen.
8. Oskot = Oirschot.
9. Onder transport wordt verstaan een akte waarbij de Directeuren van de Kolonie Berbice verzocht wordt een nader omschreven bedrag voor rekening van de verzoeker aan een door deze aangeduide persoon uit te betalen.
10. Marianne is voor de eerste maal op 13.10.1783 naar Berbice vertrokken en kennelijk daarna gerepatriceerd.

Aert Jan Adriaen Oomen in Raamsdonk

H. A. Aardoom

Driehoek 43, 3328 KH Dordrecht

In *De Brabantse Leeuw*, jaargang 1963, p. 8 e.v. beschrijft H. v. d. Vloodt de eerste generaties Oomen te Oosterhout en 's-Gravenmoer in de vijftiende en begin zestiende eeuw.

Als kinderen van Jan Adriaen Omenzoon en diens vrouw Elisabeth, een boerengezin woonachtig onder Oosterhout, noemt hij acht kinderen van wie de oudste heet Aert Jan Adr. Omenzoon, geboren omstreeks 1485, en in het jaar 1540 overleden^{1,3}. (IV a.)

Aert was gehuwd met Marie Marten Jans sMayersdochter¹. Dit echtpaar had volgens een Oosterhoutse schepenakte³ in 1540 elf kinderen, nl. Marten, Claes, Berthout, Katharina (die gehuwd was met Steven Adriaen Peterszoon), Michiel, Jan, Joachim, Cornelia (gehuwd met Jan Anthoniszoon), Yken, Peterken en Jenneken.

H. v. d. Vloodt merkt over hen op '... de vele zoons van Aert hebben te Oosterhout geen sporen nagelaten. Vermoedelijk is de familie dus naar elders verhuisd'.

Voortgezet onderzoek heeft aangetoond dat bovengenoemde Aert in Raamsdonk Aert Jansz die Scheerder werd genoemd.

Ik voer de volgende argumenten aan voor deze stelling.

- Op 1 maart 1533 wordt in Oosterhout vermeld² dat Aert Jan Adr. Oomen moet zorgen voor '... Suffisante onderpanden binnenbans van Raamsdonk'. Dit kan slechts betekenen dat Aert daar woonde of althans vooral daar land bezat.
- In de registers van de tiende penning van Raamsdonk⁶ van het jaar 1557 lezen we: 'Mary sMaghers erfgenen met Mary Aert Jansdr. erfgenen met Joachim Buysen erfgenen bruycken 7 mergen eygen lant in het Rysbrouck'. Hebben we hier te maken met de weduwe van Aert en met een van zijn dochters?
- Op 2 november 1568 verkoopt⁷ Cornelia Aertsdr, gehuwd met Jan Thonissoen Hannemaet en zuster van Michiel Aerts., haar land in Raamsdonk '... daer Aerdt Janssoen die scherder en Mary syn huysvrouw uyt gestorven syn ... in Peter Aertssoen wer plach te wesen ...'

De hier genoemde Cornelia met haar echtgenoot en haar broer Michiel herkennen we uit de aktie uit Oosterhout van 26 april 1540³. We kunnen nog meer kinderen terugvinden.

- In 1570 lost¹³ Joachim Aerts. een rentebrief op zijn hofstee in Raamsdonk af, hem aangekomen van zijn vader Aert Janssoen die scherder.
- Op 25 oktober 1566 wordt Michiel Aerts. voogd over het weeskind van zijn broer Berthout Aertssoen, beiden wonende in Raamsdonk^{14, 15}.
- Op 7 april 1578 heeft Lijnken Aert Jansdr. haar broer Michiel Aerts tot voogd benoemd¹⁶. Zij bezit land in Raamsdonk naast Michiel en Joachim Aerts.
- Op 12 juli 1569 draagt Joachim Aerts. haar portie uit de erfenis van haar broer Jan over²¹ aan zijn zuster Peerken. Het betreft land op de Vlaeykens in Raamsdonk.
- Op 23 februari 1569 vindt er een erfdeling²⁴ plaats tussen Adriaen Mertenssoen scherder en zijn twee zwagers. Het betreft land in de polder 'Engelant' in Raamsdonk, afkomstig van zijn vader Merten Aerts.

Ik meen samenvattend te mogen stellen: We vinden het merendeel van de kinderen van Aert Jan Adr. Oomen terug in Raamsdonk, tezamen met hun moeder, maar onder een andere 'naam'.

IV.a. Aert Janssoen die scherder en zijn vrouw Marie sMaghers⁵⁰. Aert bezat land⁶ op de Vlaeykens aan de westkant van het dorp.

Op 22 december 1598 wordt zelfs gesproken van 'Aert Jans scheerders weer'.

Het land wordt op 26 januari 1549 nader omschreven⁹ als . . . Op de Vlaeykens, ten westen van Ariaen Ariaen Cleysz. als erfgenaam van Cleys Berth Vassen.

Op 2 november 1568 wordt het stuk land op de Vlaeykens verkocht⁷, ' . . . van de kreecke af aent suyden eynde, streckende noortwaert op ter Maesen toe, Ariaen Gijben aen die westsyde en Ariaen Jan Maessoen kyndt en Anniken Berthen int selve lant gelegen aen die oestsyde . . . '.

Op 11 juni 1557 maakt 'Mary Aert Jans die scherders weu' haar testament⁵ voor schout en schepenen van Raamsdonk. Zij bepaalt dat al haar kinderen evenveel zullen erven als Mariken Mertensdr. In dat jaar 1557 moet zij overleden zijn, want dan staat reeds vermeld⁶ ' . . . Mary Smaghers erfgenamen . . . '.

Aert was reeds overleden^{1,3} tussen 7 februari 1540 en 26 april 1540. De kinderen van Aert Janssoen die scherder en Marie sMaghersdr. waren:

1. Merten, volgt onder V.f.
2. Claes, volgt onder V.g.
3. Berthout, volgt onder V.h.
4. Katharina Aertsdr. Vóór 26 april 1540 is zij gehuwd³ met Steven Ariaen Peterssoen. Op 3 februari 1563 blijkt ze de weduwe van Dierick Peterssoen³⁵. Ze verkoopt dan de erfenis van haar ouders, land in 'Mary Smaghers hoeccampe', tussen het Rysbrouck in het zuiden en het cloosterwater in het noorden.
5. Michiel, volgt onder V.i.
6. Jan Aertsz.
Er zijn weinig sporen van Jan terug te vinden. In 1540 is hij nog minderjarig³. Op 12 juli 1552 heeft Jan een geschil⁴⁵ met Fijk Pouwelsz in Raamsdonk en moet dan dus meerderjarig zijn. Jan is vóór 12 juli 1569 overleden²¹; dan draagt zijn broer Joachim een deel van de erfenis van Jan afkomstig, over aan zijn zuster Peerken. Jan bezat land op de Vlaeykens, tussen Marijtje Jan Andriesdr. (west) en zijn broers Joachim en Michiel Aertsz. (oost).
7. Joachim, volgt onder V.j.
8. Cornela Aert Jansdr.
Zij is na 2 november 1568 overleden⁷. Reeds vóór 26 april 1540 is zij gehuwd³ met Jan Thonissoen Hannemaet. Ze erft land op de Vlaeykens 'in Aert Jans scherders weer'.
9. Marie Aert Jansdr.
In 1540 is zij nog minderjarig³. Zij is overleden tussen 1553 en 1557. Marie was gehuwd met Peter Jans⁴⁹. Dit echtpaar woont³³ in Raamsdonk: in 1553 heeft het echtpaar samen met

Marie Smaghers, moeder van Marie, land in pacht in de Sint Thomispolder.

10. Peerken Aertsdr.
Over Peerken valt niet meer te melden dan dat zij geërfd heeft van haar broer Jan.
11. Jenneken.
Van Jenneken heb ik in het geheel niets kunnen vinden.

V.f. Merten Aertssoen scherder

Merten is de oudste zoon³ van het echtpaar. In 1540 is hij meerderjarig.

In 1553 bezit²⁶ Merten Aertssoen een huis in Raamsdonk, in de polder 'Engelant', waarvoor hij 30 stuivers belasting moet betalen. Merten Aerden tot Raamsdonck had in 1556 ook land in 's-Gravenmoer²⁷. Dit grensde aan dat van zijn ooms Hendrik Jan Adr. Omen en Adries Jan Adr. Omen, diens weduwe en haar zoon Adriaen Andrieszoon, (*IVb, resp. IVd*). Waarschijnlijk heeft dit stuk land nog deel uitgemaakt van de erfenis van grootvader Jan Adriaen Omen aan diens oudste zoon Aert (*IIIa*).

Maarten is vóór 1561 overleden¹⁸, want in dit jaar wordt gesproken over 'Maerten Aert Janssoen erfgenamen'. Die bezitten dan land in zowel 'de oude' als 'de nieuwe' polder.

De naam van de vrouw van Maerten Aertsz. heb ik niet kunnen vinden. Het echtpaar had drie kinderen, die gezamenlijk op 26 juni 1590 het huis dat vader Maerten had bezeten, in 'Engeland', verkopen^{23, 24, 25}.

Kinderen van Maerten en N.N.:

1. Adriaen Mertensz scherder (ook: Adriaen Mertensz. Canter) leeft 26 juni 1590. Gehuwd met Ariaenken.
2. Een dochter N.N., gehuwd met Jan Joost Cornelissen.
3. Een dochter N.N., gehuwd met Ariaen Ariaensz. v. d. Corsput.

V.g. Claes Aertssoen was gehuwd met Anniken.

In mei 1558 is hij zwager van Wouter Cornelissoen¹⁷. Ook hij bezat land op de Vlaeykens⁸, als erfenis van zijn vader Aert Jans de scheerder. Hij moest pacht betalen aan Meeus Willems en Ariaen Lang, zo verklaart op 22 december 1598 zijn zoon Joachim Claesz., dan reeds een oud man. Op 15 september 1588 maakt Anniken Cleys Aerts als weduwe haar testament²⁸, waarin ze bepaalt dat haar kinderen Gijsbrecht en Ariaenken van haar zullen erven omdat zij hun moeder goed hebben verzorgd.

Kinderen van Claes Aertssoen:

1. Peeter Claesz., overleden¹⁹ vóór 29 december 1584. Hij bezat land op de Vlaeykens ' . . . streckende van de poelsloot aff suytwaert op ter halven vlaeykensstraat toe, Jan Adriaen Peetersz (voogd over de weeskinderen van Peeter Claesz) oostwaerts en Michiel Aertsz. cum suis westwaert'.
2. Joachim Claesz.⁸. Leeft 22 december 1598.

3. Gijsbrecht. Leeft 14 mei 1604.
4. Ariaenken. Leeft 15 september 1588, overleden voor 14 mei 1604.

V.h. Berthout Aertssoen. Ook Berthout is in 1540 meerderjarig³. Hij is overleden^{14, 34} tussen 9 januari 1562 en 25 oktober 1563. Berthout bezit^{32, 33, 34} een huis in Raamsdonk, in de buurtschap 'het Clooster'.

Kind van Berthout Aertssoen bij N.N.:

1. Peeter Berthouts, geboren vóór 30 oktober 1555. Peeter wordt na de dood van zijn vader opgevoed¹⁴ door Segher Gerritsz., de schout van Raamsdonk, die een uitkoopakte laat passeren met Michiel Aertsz, broer van de overledene en voogd over diens weeskind. Peeter is op 30 oktober 1571 meerderjarig¹⁵.

V.i. Michiel Aert Jans.

In 1540 is Michiel nog minderjarig³. Hij is overleden^{39, 42} tussen 11 november 1584 en 27 december 1592. Hij was gehuwd met een dochter van Jan Buys¹⁰. Michiel bezat een hofstede en erf 'op het Gat' in Raamsdonk³⁷. Op 16 oktober 1597 wordt die door de erfgenen verkocht aan Adriaen Peters den Olden alias straff. Reeds in 1553 bezat Michiel een huis in Raamsdonk, getaxeerd op 30 stuivers belasting^{32, 33}. Hij bezit veel land^{10, 36, 38, 39}. In 1561 heeft hij in 's-Gravenmoer twee hont land. Hij bezat bijna het gehele vaderlijke erfdeel op de Vlaeykens. Op 19 maart 1572 bezit hij het gors aan de zeekant van Raamsdonk. Ook heeft hij land 'op de Bergen'. Michiel wordt op 25 oktober 1566 genoemd als voogd¹⁴ over Peeter, het weeskind van zijn broer Berthout. Op 7 april 1578 is hij voogd¹⁶ over zijn zuster Lijnken Aert Jansdr. Vóór 11 juni 1570 is zijn vrouw overleden⁴⁰. Wouter Janssoens die Wit die men noemt Wouter Heys, is dan voogd over de onmondige weeskinderen. Het jongste kind wordt die winter zes jaar.

Kinderen van Michiel Aert Jans en een dochter van Jan Buys.

1. Anniken Gielen^{37, 42}, gehuwd met Peter Bastiaens. Zij is overleden vóór 11 november 1584: vader Michiel belooft dan voor de weeskinderen van zijn dochter te zorgen.
2. Mayken Giel Aertsdr. Vóór 27 december 1592 is zij gehuwd^{37, 39} met Cornelis Jansz.
3. Lesken Giel Aertsdr. Vóór 27 december 1592 gehuwd³⁹, met Jan Cornelisz Timmerman.
4. Cleys Gielen. Op 27 december 1592 is hij voogd over het weeskind van zijn zus Anniken. Cleys is op 27 januari 1593 voogd⁴⁴ over de kinderen van de overleden Joost Zegers en bovendien mede-erfgenaar. Waarschijnlijk is hij gehuwd met de dochter van Joost Zegers. Op 18 februari 1593 koopt⁶ Gleys Gielen van zijn zwagers alle land op de Vlaeykens terug dat van zijn vader Michiel, en daarvóór van zijn grootvader Aert Jans die scheerder, was.

V.j. Joachim Aerts scherder. In 1540 is hij nog minderjarig³. Hij is vóór 20 maart 1577 overleden⁴⁸ waarna zijn boedel wordt verkocht. Zijn vrouw Tryuken blijkt op 3 februari 1579 hertrouwd⁴⁷ te zijn met Huybrecht Jansz.

In 1570 woont¹³ Joachim op de stee, hem aangekomen van zijn vader Aert Jans de scherder. Joachim heeft land²¹ op de Vlaeykens, naast zijn broers Jan en Michiel. Verder bezit hij land²² naast Cornelis Thomasse '... van der halve Donge af noortwaart op ter Maese toe'.

Wat Joachim van beroep is geweest is niet duidelijk^{20, 46}. Misschien was hij schipper. Op 1 juli 1567 is hij geld schuldig aan Gerrit Jacobssoen tot Dordrecht. De schout van Raamsdonk, Segher Gerrits, is borg voor Joachim.

Samenvatting

De nakomelingen van Aert Jan Adr. Omenzoon hebben onder een andere naam in Raamsdonk geleefd. Waarschijnlijk waren het boeren. Wat de namen 'scherder', 'canter' en 'Smagher' (door v. d. Vloodt gelezen als 's-Mayer) betekenen heb ik niet kunnen achterhalen. Mogelijk zijn het aanduidingen van beroepen: schaapscheerder, slotebaggeraar resp. maaier.

NOTEN

R.: Oud Rechterlijk Archief. N.: Oud Notarieel. 10e p.: Cohier van de tiende penning. 1. R. Oosterhout 270, f. 79, 7 febr 1540. 2. R. Oosterhout 268, f. 66, 1 mrt 1533. 3. R. Oosterhout 270, f. 90v, 26 apr 1540. 4. R. Oosterhout 270, f. 23v, 22 jun 1538. 5. R. Raamsdonk 54, f. 8, 11 jun 1557. 6. 10e p. Raamsdonk jr 1557, inv. Meylink nr. 1081. 7. R. Raamsdonk 55, f. 9, 2 nov 1568. 8. R. Raamsdonk 57, f. 13v, 22 dec 1598. 9. R. Hendrik Luyten Ambacht 1., 29 jan 1549. 10. R. Raamsdonk 57, f. 13v, en 24, 18 febr en 21 dec 1598. 11. R. Raamsdonk 57, f. 13, 18 febr 1598. 12. R. Raamsdonk 54, f. 69v, 6 febr 1566. 13. R. Raamsdonk 55, f. 41. 14. R. Raamsdonk 54, f. 76v, 25 okt 1566. 15. R. Raamsdonk 1, f. 53v, 30 okt 1571. 16. R. Raamsdonk 54, f. 166, 7 apr 1578. 17. R. Cleyn Waspyck 15, f. 13, mei 1558. 18. 10e p. Raamsdonk jr 1561, f. 8. 19. R. Groot Waspick 39, f. 204v, 29 dec 1584. 20. R. Raamsdonk 54, f. 64v, 21 sept 1567. 21. R. Raamsdonk 55, f. 25, 12 juli 1569. 22. R. Groot-Waspick 39, f. 65, 15 apr 1569. 23. R. Raamsdonk 56, f. 48v, 26 jun 1590. 24. R. Raamsdonk 55, f. 14v, 23 febr 1569. 25. R. Raamsdonk 54, f. 79, 29 jan 1567. en: 132v, 26 febr 1568. 26. 10e p. inv. nr. 758, Raamsdonk, 1553. 27. Inv. Arch. rentmeesters prins Frederik inv. nr. 1257, f. 11 en 57. 28. N. Raamsdonk 6419, 15 sept 1588. 29. R. Raamsdonk 56, f. 35, 22 febr 1589. 30. R. Raamsdonk 1, f. 82v, 19 febr 1578. 31. R. Raamsdonk 1, f. 73, 26 jun 1577. 32. 10e p. Raamsdonk 1557, inv. Meylink 1081. 33. 10e p. Raamsdonk 1553, inv. nr. 758. 34. R. Raamsdonk 54, f. 44v, 9 jan 1562. 35. R. Raamsdonk 54, f. 95v, 3 febr 1563. 36. 10e p. sGravenmoer jaar 1561, inv. nr. 1264. 37. R. Raamsdonk 57, f. 10v, 16 okt 1597. 38. R. Raamsdonk 1, f. 60, 19 mrt 1572. 39. R. Raamsdonk 56, f. 61v, 27 dec 1592. 40. R. Raamsdonk 55, f. 39v, 11 jun 1570. 41. R. Raamsdonk 1, f. 86v, 2 jun 1578. 42. R. Raamsdonk 56, los stuk 11 nov 1584. 43. R. Raamsdonk 57, f. 10v, 16 okt 1597. 44. R. Raamsdonk 56, fol. 69 en 78, 27 jan 1593. 45. R. Hendrik-Luyten-Ambacht 1. 12 juli 1552. 46. R. Raamsdonk 54, f. 55v, 1 jul 1567. 47. R. Raamsdonk 55, f. 60v, 3 febr 1579. 48. R. Raamsdonk 1, f. 70v, 20 mrt 1577. 49. R. Cleyn-Waspyck 15, f. 225. 50. De codering van de generaties als hier gebruikt sluit aan op die welke H. v. d. Vloodt in "De oudste generaties van het geslacht Oomen te Oosterhout", Brabantse Leeuw, 1963, p. 8 heeft toegepast.

Het wapen van de Hinckaerts

Mr. J. Belonje

Nassaulaan 39, 1815 GJ Alkmaar.

Het Brabantse onverdacht adellijke geslacht van de Hinkaert's voerde een wapen, dat er in de beschrijving door de heraldicus J. B. Rietstap in diens vermaard "Armorial Général" nogal "kaal afkomt". Hij beschijft het daar namelijk als te zijn: "De sable semé de billettes d'argent; au léon du même, couronné d'or, broché sur le tout", dit met een wapenspreuk "marche droit, Hinckaert". Géén wonder overigens, want het lijkt zeer waarschijnlijk dat deze befaamde deskundige kennis heeft gehad van de bonte casuïstiek ten aanzien van dit wapen, die hem vermoedelijk op een dwaalspoor gebracht zou hebben. Dat daartoe alle reden was valt aanstonds op aan degene, die kennis neemt van de verscheidenheid van wapens dezer familie, die bijvoorbeeld J.-Th. de Raadt bijeen gebracht heeft in het 2e deel van diens "Seaux Armoriés". Deze onvermoeide compilerator namelijk beschreef daar een reeks van zegels, beginnende met die van Brusselse schepenen: Henricus Hein(e)cart van 1276—1285, voerende een leeuw vergezeld van 2 rozen en Gerelmus Hein(e)cart, 1292—1301, die ook een leeuw als wapenfiguur voerde, doch ditmaal was het schild bezaaid met biljetten. Het laatstbeschreven wapen bezat ook Gerelmus Heincart, in 1307 schepenen van Brussel, met verstande, dat de leeuw bij hem gekroond was. Dan komt er weer een schepenen ter plaatse Godefridus Heyncart dictus Nacke van 1372 insgelijks met een gekroonde leeuw, waarbij toen weer de biljetten ontbraken.

En aan de variaties was hiermee volstrekt nog geen einde gekomen want de vroegere krijgsgevangene van Baesweiler Philippe Hinkaert onder Jacques de Bourbon van 1374 droeg als eigen wapen weer de leeuw en de biljetten, doch thans daarbij een gekroonde helm en als helmteken een *baardeloos hoofd met golvend haar*.

Voor verdere voorbeelden, die er nog verschillenden zijn, zij hier hoofdzakelijk verwezen naar de laatstaangehaalde bron, maar wel dient hieruit nog naar voren gebracht te worden, dat Willem Hinckert, die als gerichtshandelaar een acte van de Richter in het Land van Maas en Waal in 1531 bezegelde, blijkens dit een gevierendeeld wapen gebruikte, zijn de in 1. en 3. en 2. en 4 telkenmale een klimmende leeuw en over alles heen in het schildhoofd een barensteel van drie hangers. De helm was in dit geval gekroond en als helmteken valt een buste van een vrouw te ontdekken met op het hoofd een bos van 11 haneveren. De XVe eeuwse samensteller van het vervolg op de "Heraut Gelre"² heeft, zoals bij een belangrijke familie als deze te wachten was, het wapen Hinckaert niet achterwege gelaten. Ofschoon hij de verduidelijkende naam onvermeld liet, is het toch duidelijk, dat hier Hinckaert bedoeld was., ofschoon

Foto: Algemeen Rijksarchief, 's-Gravenhage.

we ook in dit geval met een variant te doen hebben: een zilveren leeuw, getongd, genageld en gekroond van goud op zwart, het schild bezaaid met biljetten; hartschild van zwart, beladen met een gouden leeuw; gekroonde helm; helmteken een baardeloos borstbeeld van ruw voorkomen, gekleed in *hermelijn*.

Het zal ongetwijfeld veel studie vereisen om eens een sluitende genealogie van de Hinckaerts te kunnen opstellen, al was het alleen daarom dat de familie behalve reeds vroegtijdig sterk vertakt zich uit Brabant bij verloop van tijd naar verschillende windstreken verplaatst heeft, onder andere naar Noord-Brabant, het Land van Maas en Waal, de Veluwe en de Graafschap Zutphen. Zo is o.a. Anthony Willemsz. Hinckaert, de hoogschout van 's-Hertogenbosch, getrouwd met Adriana, de dochter van Johan van Balveren tot Isendoorn en Belia van Varick degene geweest wiens nazaten uitsluitend in de Noordelijke Nederlanden zijn terecht gekomen: de adeldom verschaftte hen plaatsen op de ridderoedullen van Maas en Waal en in de Ridderchap van Veluwe³. Bronnen over de Hinckaert's zijn in de Nederlanden zo overvloedig in aantal dat ik in verband met de hier beschikbare ruimte van publicatie moet afzien. Uit latere tijd heb ik tenslotte nog maar twee en dan nogwel onderling sterk afwijkende voorstellingen van het wapen Hinckaert kun-

nen opsporen. Eén daarvan treft men in het MS.104 van de collectie Mr. W. A. Baron van Spaen LaLecq bij de Hoge Raad van Adel te 's-Gravenhage⁴.

Het komt daarin voor op bldz. 629 in de daar gegeven kwartierstaat - Van Haeften - van Broeckhuizen die hierbij weergegeven wordt (zie afbeelding). De samensteller van dit HS. voorzag zijn wapenschilden hier van deze onderschriften:

(1) v. Haeften (5) Pieck (2) Bruikhuizen (6) Hinckaert (3) Werdenberch (7) Drongelen (4) Grössbeck (8) Straten.

De samensteller bracht hier in zover een correctie aan, dat de naam "Hinkart" doorgehaald werd en vervangen door "Brederode". Het wapen Hinckaert bleef evenwel ongewijzigd staan. Waarschijnlijk was de correctie juist, doch er is kans dat er nog een tweede verbetering had moeten zijn aangebracht, namelijk Redinchaven inplaats van Straten, zodat dan wordt verkregen:

Haeften.	Broeckhuizen.
Pieck.	Brederode.
Werdenberg.	Groesbeeck.
Drongelen.	Redinchaven ⁵ .

Op de gereproduceerde tekening nu staat op de vierde plaats der bovenste rij zoals gezegd het wapen Hinkaert, in dit geval gevierendeeld met de vier leeuwen zoals in voorkomen eerder reeds gesignaleerd werd. De helm heeft een kroon van drie fleurons en uitkomende daarboven zien wij de *mannen*-figuur zonder armen, gehuld in een gesloten buis van hermelijn, die op het hoofd vijf haneveren draagt. Nu is deze afbeelding van het wapen te dateren op het einde der XVIe eeuw. Toevallig is er echter ook een van nagenoeg een eeuw daarna te vermelden. Deze komt voor in het MS.-wapenboek "Armorial Manuscrit de la fin du 17me siècle", dat in november 1918 geveild werd uit de nalatenschap van Jhr. Coenen van 's Gravesloot⁶.

Met het onderschrift "HINCART" in kapitalen is het wapen daar óók in kleuren weergegeven: een zilveren leeuw op een met biljetten van hetzelfde bezaaid schild en over alles heen een hartschild van zwart, beladen met een gouden leeuw; gekroonde helm en als helmteken een naakte uitkomende vrouw zonder armen, op het hoofd dragende een gouden kroon van drie fleurons.

Dat de "dichterlijke vrijheden" ten aanzien van het bewuste wapen overigens in meer opzichten een langdurig voortbestaan hebben gehad wordt nogmaals duidelijk gedemonstreerd bij het aanschouwen van het wapen Hinckaert, zoals dat door Mr. Baron d'Ablaing van Giessenburg is afgebeeld in diens "Ridderschap van Veluwe"⁷. Daar ziet men namelijk opnieuw de vier leeuwen verschijnen met in dit geval voor de variatie als helmteken de baardeloze man zonder armen gehuld in een zwart kleed en dragende een kap bestoken met 6 haneveren . . .

Voor al sedert de XVIe eeuw zijn de lands-overheden de adeldom meer en meer o.a. met behulp van registratie gaan organiseren en

als gevolg verkregen de gevoerde en erkend geworden wapens een grotere uniformiteit. Dat de hiermee samenhangende voorschriften in oude tijden meestal ver te zoeken waren, daarvan vormt het wapen Hinckaert met zijn talrijke variëteiten wel een heel duidelijk voorbeeld.

NOTEN

1. Bruxelles 1898 p. 82 en 85 met een aanvulling in deel IV, Bruxelles 1901, p. 476.
2. Zie Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland "Beijeren quondam Gelre Armorum Rex de Ruyris", 's-Gravenhage 1933; "Geldrischer Heimatkalender" 1955, S. 19 sqq. en de in noot 6 aangehaalde bron bldz. 1/2 sub 1 met plaat 1 alsook de verdere daar gegeven literatuur.
3. Mr. W. J. Baron d'Ablaing van Giessenburg "De Ridderschap van Veluwe", 's-Gravenhage, 1859. Zie ook nog Mr. A. P. van Schilfgaarde "Register op de Leenen van het Huis Bergh", Arnhem 1929, bldz. 148: Otto Hinckart oom van en namens de onmondige Cornelis de Whiele genaamd Collart oudste zoon van Jacob de Wihell, heer zu Kessenich 1580, Augustus 27 beleend met een Berghs leen Horstengroet te Gendringen.
4. Zie ook Dr. S. W. A. Drossaers "Het Archief van de Nassausche Domeinenraad" I, 's-Gravenhage 1948, bldz. 219 regist 2068.
5. Diederik van Haeften tot Ophemert en Gameren, † vóór 1539 trouwde Agnes van Broeckhuysen. Hij was zoon van Allard van Haeften heer van Gameren † vóór 1495 en Aleid van Werdenburg; zij, de dochter van Reinier van Broeckhuysen en Irmgard van Groesbeek. De grootouders waren respectievelijk Otto van Haeften met Jutta Pieck; Dirck van Werdenburg met Aleid van Drongelen; Gerard van Broeckhuysen met Walravina van Brederode en heer Jan van Groesbeek-Calbeck, ridder met Hadewich van Redinchaven; vgl. A. Fahne "Geschichte der Kölnischen Geschlechter" II, Köln-Bonn 1853, S. 221/2, enz.
6. In de gedrukte catalogus der "Bibliothèque Jhr. J. F. L. Coenen van 's Gravesloot", Amsterdam 1918, bldz. 5 sub 15; dit MS. is nu in mijn bezit.
7. Mr. Baron d'Ablaing v. Giessenburg "De Ridderschap v. Veluwe" t.a.p. wapen no. 39. V en H.V. Rolland "Illustrations to the Armorial Général by J. B. Rietstap" III, London 1967, plaat CCI sub 9 geeft het wapen der Brabantsche familie Hinckaert met de vier leeuwen.

de brabantse leeuw

Tweemaandelijks tijdschrift van de Sectie voor Geslacht-, Naam- en Wapenkunde van Het Noordbrabantse Genootschap (het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant).
Redactie: mr. G. Berkelmans; dr. ir. C. H. J. van den Brekel; mevr. P. L. Leget-Kuijlen; drs. G. J. W. Steijns; J. W. M. Weijts; J. H. G. J. van Heeswijk, redactiesecretaris, Postbus 29, 5330 AA Kerkdriel.

Manuscripten zenden aan: Redactie De Brabantse Leeuw, Postbus 1104, 5200 BD 's-Hertogenbosch.

Abonnement per jaargang: binnenland en België f 27,50, buitenland excl. België f 29,50. Men wordt verzocht te betalen via een toe te zenden acceptgirokaart. Opzeggingen alleen schriftelijk mogelijk vóór 1 december.

Administratie: Postbus 1104, 5200 BD 's-Hertogenbosch, tel. 073 - 139484, postgiro 3879363.

JAARGANG 30 NR. 4

JULI - AUGUSTUS 1981

Ketelaers alias Den Steenbecker

W. de Bakker

Schepersdijk 15, 5062 EA Oisterwijk

In het akkergebied Kerkhoven, gelegen tussen Creytenheide en Oisterwijk, bezat in het begin van de 16-de eeuw Jan Henric Blanckaert een stuk land. Het komt in handen van Wijtman Willem Coeyten. Diens erfgenamen Henric en Peter zonen van Willem Coeyten verkopen het 24 april 1522 aan *Claes Jacop Claess*¹. Intussen was er een huis gebouwd.

Nadat Claes overleden is dragen Jacob, zijn oudste zoon, Aelbert, Mathijs, en hun zuster Elisabeth getrouwd met Ariaen Jans van Aken hun rechten in vier-vijfde van dit huis binnen de vrijheid van Oisterwijk te Kerkhoven over aan hun broer *Jan Claes Jacobs*². Als vroegere burens worden nu genoemd Cornelis Peters en Heilwich weduwe van Jacob van der Heyden. Nauwkeuriger is de aanduiding van de belendingen ten tijde van deze overdracht. Het erf ligt tussen erven van Jan Verheyen en Jan Henricx de Steenbecker, het strekt zich uit van de straat tot genoemde Jan de Steenbecker.

Jacob, de oudste zoon van Claes Jacop Claess verkrijgt diezelfde dag de rechten in een ander huis te Kerkhoven van zijn broers en zuster. Dat huis lag dicht bij de Donkersteeg aan de westzijde van de Udenhoutseweg, in welke omgeving de Gemeente Oisterwijk momenteel zijn uitbreiding De Pannenschuur tot stand aan het brengen is. Dat erf grensde aan de landerijen van de Heer van Cloetingen van het goed Ten Bijgaerde, en aan die van het Leenhof van Kerkhoven van Lucas van Amerzoyen³.

Door het buurerf van de eerstgenoemde hoeve komen we nog wat nadere gegevens over Claes en zijn familie op het spoor. In 1539 bezat namelijk Jan Henricx die Steenbeckere reeds een huis met 4 lopense naast een erf van *Elisabeth weduwe van Claes Jacobs*, verder grensde die hoeve rondom aan gemene straten⁴. In 1541 wordt de hoeve van Jan Henricx die Snijder, nu met een grootte van een zesterzaat (is 2 lopense), begrensd door het erf van *Jan Claes Jacobs*⁵.

Wanneer de kinderen van Jan Henric de Steenbecker in 1564 delen komt deze hoeve op de hoek van de straat naast een erf van *Jan Claes de Keteler* aan de zoon Henric; de dochter Elisabeth verkrijgt het aanliggende land^{5a}. Deze Elisabeth getrouwd met Jacop Peter Henricx Haecx verkoopt 21 januari 1574 een huis te Kerkhoven met 4 lopense land, gelegen in het zuiden aan de straat, in het noorden aan Wouter Arien de Molder en Henric Jans, en in het westen aan een erf van Michiel Peters, aan Jan Adriaen van Aken en Claes Jacob Claess⁶. Genoemde Wouter Ariens de Molder had 11 maart 1570 van de erfgenamen van Jan Verheyen - die we in 1541 reeds als belender tegen kwamen - een huis met 6 lopense land te Kerkhoven verkregen, dat gelegen was tussen de gemeint en tussen *Jan Claes de Steenbecker*, en zich uitstrekkende was van de erfgenamen van Jan Henric Steenbeckers tot de gemeint⁷.

Willemken weduwe van Jan Claes de Steenbecker bezit tot 1571 een huis, dat haar man verkregen had van Willem Wynants¹³. Het was gelegen tussen erven van Henric die Loze, kuiper, en Marcelis Kuysten, en strekte zich uit van de straat tot een erf van Cornelis Aert sMolders. In 1581 koopt *Claes Jan Claes de Keteler* een huis te Kerkhoven ten westen van een eigen erf, mogelijk het hiervoor genoemde. Hij kocht het namelijk van Cornelis, Thomas en Anna, kinderen van Mercelis Jan Kuysten bij Margriet Adriaen Meeus¹⁴. In 1584 staat Claes dit erf af aan Adriaen Jan Kuysten¹⁵.

Het is nu mogelijk uit deze bijeengevonden gegevens rond de hoeve te Kerkhoven een aanzet te geven van de oudste generaties van de familie Ketelaers, die ook Steenbeckers genoemd werd.

- I. *Claes Jacop Claes*, overleden voor 1539, getrouwd met Elisabeth.
Zijn kinderen volgen onder II.
- II.
 1. *Jacob*, de oudste zoon.
 2. *Jan Claes de Keteler* of *de Steenbecker*, getrouwd met Willemken dochter van Willem Jans de Vriese bij Aleyt⁸. Willemke was tevoren getrouwd geweest met Laureys Elias Jan Jacob sBeren, uit welk huwelijk een dochter Margriet, getrouwd met Henrick Jan Henricx^{8a}. Het kind van Jan en Willemken volgt onder III.
 3. *Aelbert*.
 4. *Mathijs*.

- I 5. *Elisabeth* dochter van Claes de Steenbeckere, getrouwd met Ariaen Jans van Aken⁹. In 1563 is Jan Claes de Steenbecker momboor van hun kinderen¹⁰. Hun kinderen zijn:
- Jan Ariens van Aken, getrouwd met Aleyt Marcelis Aert Nycols¹¹, en hertrouwd met Elisabeth dochter van Jan Adriaen Gijsberts van Helvoirt¹².
 - Claes Ariens van Aken.

III. *Claes Jan Claes de Ketelaer*¹⁶ of *de Steenbecker*¹⁷, overleden voor 1606¹⁸, trouwt Barbara dochter van Henric Jan Roeters¹⁹. Hun kinderen²⁰ volgen onder IV.

IV. 1. *Peter Claes Ketelers*, geboren omstreeks 1575, daar hij in 1611 36 jaar oud is²¹, overleden voor 1643²², trouwt 5 maart 1601 te Oisterwijk (r.k.) Geritken dochter van Corstiaen (Corstiaen²³) Jan Anthonis Wijten²⁴ bij Lucia Wouter Jan Hessels²³. De echtelieden maken 8 augustus 1641, wanneer Peter ziek het bed moet houden, hun testament voor de Oisterwijkse schepenen²⁵. Hun kinderen delen 2 maart 1656²⁶. Ze worden uitvoerig besproken in de bijdrage van de heer S. Ketelaars.

Lange jaren lijkt Peter pachter geweest te zijn van hoeven die tot de bezittingen van de heren van Durendaal behoord hebben. Wanneer Johan Wolphaert van Brederode zijn hoeve in de Donkersteeg te Oisterwijk verkoopt aan Jan Jans Timmermans is Peter er pachter²⁷. Ook in 1636 beteult hij een hoeve van Durendaal van de Heer van Asten²⁸.

2. *Lucia*, trouwt 28 december 1604 te Oisterwijk (r.k.) Marten Andries Priems, overleden voor 1637²⁹. Hun kinderen zijn:

- Peter Marten Priems.
- Margriet dochter van Marten Priems.
- Barbara dochter van Marten Priems, trouwt, na in ondertrouw gegaan te zijn te Waalwijk, te Oisterwijk (r.k.) 10 juni 1635 Dierck Aerts.
- Mayken dochter van Marten Priems, trouwt te Oisterwijk (r.k.) 28 juni 1633 Cornelis Adriaen Jacobs.
- Nicolaia dochter van Marten Priems, gedoopt te Oisterwijk (r.k.) 10 januari 1607.
- Petronella dochter van Marten Priems, gedoopt te Oisterwijk (r.k.) 27 januari 1608.
- Nicolaus Marten Priems, gedoopt te Oisterwijk (r.k.) 22 december 1609.

Mogelijk is Marten Andries Priems tevoren getrouwd geweest met Meriken dochter van Adriaen Mattheus Cornelis bij Jenneken Adriaen Jan Hessels³⁰.

3. *Maria*, overleden voor 1646³¹, trouwt de eerste maal te

Oisterwijk (r.k.) 4 december 1607 Henric Herberts de Cort, mogelijk een zoon van Herbert Wouters de Cort en Lijsken Jan Goyaert Roestenborch³². Maria hertrouwt te Oisterwijk (r.k.) in december 1635 Jan Peter Jans Swaenen, die "hertrouwt" te Oisterwijk voor de schepenen 29 januari 1654 met Maria Aerts Peters, doch was reeds veertien dagen na de Munsterse Vrede door heer Willem van Duppen, 'capelaen der vrijhey't in de echt verbonden³³. Jan is 26 juni 1663 onder de parochie Oisterwijk overleden, van Maria (abusievelijk nu dochter van Claes Claes Jans Ketelaers genoemd) bezat hij toen nog de tocht in een huiske met anderhalve Iopense land te Kerkhoven onder de parochie Oisterwijk³⁴.

Een kind van Henric en Maria is:

- a. Maria dochter van Henric de Cort, gedoopt te Oisterwijk (r.k.) 19 juli 1615.

Niet enkel bij de hiervoor bijeengeplaatste oudste generaties van de familie die tot in onze dagen als familienaam Ketelaars is gaan voeren kwam deze toe-naam voor. Opmerkelijk is dat de oude burens te Kerkhoven, de Steenbeckers, zich ook later Ketelaars zijn gaan noemen.

Daarom zijn dezen ook hier bijeengeplaatst.

Een Jan zoon van wijlen Henric die Steenbackere bij Cornelia dochter van Peter Verdiesen verkocht, waarschijnlijk voor 1522, een jaarlijkse erfcijns van 3 karolusgulden op Lichtmis uit zijn huis en hof te Carchoven, gelegen tussen erven van Claes Jacobs en de kinderen Jan Blanckers en met beide einden aan gemene straten, aan Adriaen Cornelis van Gorchum. In 1642 komt deze cijns aan het Arme Manhuis der vrijheid Oisterwijk³⁵.

Mogelijk hebben we hier met de oudst bekende generatie te doen.

I. *Jan Henricx de Steenbecker.*

Zijn kinderen delen de hoeve te Kerkhoven. Het huis komt aan de zoon Henric, de akker van 4 Iopense aan dochter Elisabeth³⁶. Jans kinderen volgen onder II.

- II. 1. *Henric Jan Henrics de Steenbeckere*, getrouwd met Margriet dochter van Jan Laureys Elyns sBeren bij Willemken³⁷. Henric is voor 1624 overleden³⁸. Hun kinderen volgen onder III.
2. *Elisabeth dochter van Jan de Steenbecker*, getrouwd met Jacob Peter Henrick Haecx³⁹.
3. *Engelken dochter van Jan de Steenbecker*, getrouwd met Michiel Peters⁴⁰.

III. 1. *Herman Henric Jan Steenbeckers*, geboren omstreeks 1589

(hij is in 1611 22 jaar⁴¹, trouwt voor 1614 Joostken Jan Joosten. Beiden maken 5 juni 1653 hun testament voor de Oisterwijkse schepenen⁴².

In Hermans jonge jaren treedt Gielis Jans de Weer op als zijn curator. Die is 30 juli 1611 als zodanig beëdigd⁴³. Op 16 maart 1624 belooft Herman uit zijn hoeve te Kerkhoven een cijns te betalen van 25 karolusgulden⁴⁴.

Hun kinderen volgen onder IV.

2. *Margareta dochter van Henric Jan de Steenbeckere* trouwt 1 december 1607 te Oisterwijk (r.k.) Wouter Everaert Wouter Heymans⁴⁵.

Hun kinderen:

- a. Everardus, gedoopt te Oisterwijk (r.k.) 3 oktober 1608.
- b. Henricus, gedoopt te Oisterwijk (r.k.) 27 november 1610.

- IV.1. *Angela*, dochter van "Hermanni Henricx" bij "Judocae", gedoopt te Oisterwijk (r.k.) 12 april 1614.

2. *Margareta*, dochter van "Hermanni Henricx" bij "Judocae", gedoopt te Oisterwijk (r.k.) 2 juli 1620, getrouwd met Peter Anthonis Peters van de Pasch⁴⁶. Daar Peter voor 1667 overleden is, treedt Jan Herman *Ketelaers* als momboor van hun kinderen op⁴⁷.

3. *Henricus*, zoon van "Hermanni Henrici" Steenbeckers bij "Jodocae", gedoopt te Oisterwijk (r.k.) 9 juli 1623; mogelijk dezelfde als Hendrick Herman *Ketelaers* den ouden, overleden voor 1702⁴⁸, die te Oisterwijk (r.k. en sch.) op 6 februari 1689 getrouwd is met Jenneken Frans Goyaerts⁴⁹.

4. *Johannes*, zoon van "Hermanni Henrici" Steenbeckers bij "Jodocae", gedoopt te Oisterwijk (r.k.) 21 mei 1628, trouwt Mayken dochter van Jan Adriaen Lathouwers⁵⁰. Als momboor van drie onmondige kinderen worden 7 oktober 1680 Henrick Hermans den ouden en Arien Peeter Wagenmaeckers beëdigd⁵¹. Jan en Mayken lieten echter meerdere kinderen dopen. Bij de doopschrijving van 1668 wordt hij *Cetelaers* genoemd. Hun kinderen:

- a. Petrus, gedoopt te Oisterwijk (r.k.) 30 maart 1663.
- b. Maria, gedoopt te Oisterwijk (r.k.) 18 maart 1664.
- c. Joanna, gedoopt te Oisterwijk (r.k.) 10 juni 1666.
- d. Elisabetha, gedoopt te Oisterwijk (r.k.) 16 december 1668.
- e. Joostjen, gedoopt te Oisterwijk (r.k.) 2 juni 1671.
- f. Henricus, gedoopt te Oisterwijk (r.k.) 22 februari 1676.

5. *Henricus*, zoon van "Hermanni Henrici" bij "Jodocae", gedoopt te Oisterwijk (r.k.) 20 maart 1633. Henric Hermans *Ketelaers* de jonge trouwt 15 november 1663 te Haaren (r.k.) Mechteld Timmermans. Als Henrics weduwe doet Mechteld 31 mei 1680 afstand van tocht in een hoeve ter grootte van 8

à 9 lopense te Kerkhoven bij de molen ten behoeve van haar vier onmondige kinderen. Jan Hermans Ketelaers hun momboor moet echter zorgen dat binnen drie maanden voor Mechteld een huisje op de Langhvennen getimmerd wordt. Kort hierna verkopen de momboren de hoeve aan Jeronimus Geens⁵². Op 23 juli 1677 waren Jan Hermans Ketelaers en Aert Jan Eysbrant als momboren beëdigd⁵³. Die kinderen waren:

- a. Hermanus, gedoopt te Oisterwijk (r.k.) 3 december 1664.
- b. Maria, gedoopt te Oisterwijk (r.k.) 18 september 1668.
- c. Josina, gedoopt te Oisterwijk (r.k.) 14 september 1671.
- d. Franciscus, gedoopt te Oisterwijk (r.k.) 13 juli 1674.

Een *Jan Henrick de Keteler* wordt in 1563 genoemd als eigenaar van een erf naast een huis en hof in de vrijheid van Oisterwijk in de Carchovensestraat - de tegenwoordige Johannes Lenaertsstraat en over de overweg de Heusdensebaan - dat afkomstig was van Cornelis Jacobs de Brouwer. Het huis werd in 1563 door Barbara weduwe van Jan Gerit Michiels verkocht aan Cornelis van Oss⁵⁴. Bij een vroeger transport van dit huis wordt als belending Peter die Momber in plaats van Jan Henrics de Keteler genoemd⁵⁵. Een door Peter die Momber eertijds van Jan Borgers van Aken verkregen stukje hof achter zijn huis verkoopt *Jan Henric Goyaerts* 17 maart 1557 aan Jan Gerits de Baen⁵⁶.

Jan Henric Goyaerts van Strijp verkoopt in 1555 een cijns van 15 stuiver aan zijn zusters Geertruyt en Marie uit zijn huis, erf en hof in de vrijheid aan de Karchovensestraat. Geertruyt dochter van wijlen Henric Goyaerts van Strijp retourneert de helft van deze cijns op 17 februari 1558 aan haar broer Jan⁵⁷.

Vooralsnog is het enkel speculatief als men verband meent te kunnen zien in Henric Goyaerts van Strijp en diens kinderen Jan Henric de Keteler, Geertruyt en Marie met de hiervoor te Kerkhoven gesitueerde Jan Henricx de Steenbecker, wiens nageslacht zich pas veel later Ketelaars liet noemen.

Temeer dient voorzichtigheid betracht te worden, wanneer men weet dat mogelijk nog een andere Jan Henricx de Keteler op het eind van de 16-de eeuw te Oisterwijk voorkwam. Op 7 maart 1582 doet namelijk *Mechtelt weduwe van Jan Henric de Keteler* afstand van tocht ten behoeve van haar twee kinderen Jacob en Marie⁵⁸.

NOTEN

Met dankbaarheid is gebruik gemaakt van aantekeningen uit het Oisterwijkse protocol voor 1600 van mr. G. Berkelmans te Oisterwijk. De aanzet tot dit onderzoek alsook de stimulans om tot een afronding te komen was de heer S. Ketelaars te Rosmalen.

Voor zover niet anders vermeld betreffen de hier volgende bronnen het rechterlijk archief van Oisterwijk op het Rijksarchief te 's-Hertogenbosch.

1. R. 226, 19-1522; 2. R. 245, 15v-1541; 3. Zie De Kleine Meijerij, jrg. 29 (1978), 75; 4. Den Bosch, R. 1329, 132v-1539; 5. Den Bosch, R. 1333, 392v-1541; 5a. R. 268, 42v-1564; 6. R. 278, 1v-1574; 7. R. 274, 11v-1570; 8. R. 260, 7v-1556: haar moeder was Aleyt van de Venne, zuster van heer Laureys van de Venne, rector van het altaar van St. Jan baptist en St. Jan evangelist in de kerk van Oisterwijk; 8a. R. 263, 34-1559; R. 269, 6-1565; 9. R. 263, 33v-1559; 10. R. 267, 40v-1563; 11. R. 286, 7v-1591; 12. R. 307, 57v-1613; N. 5247, dd. 17-8-1611; 13. R. 275, 35-1571; 14. R. 282, 91-1581; 15. R. 283, II, 63-1584; 16. R. 280, 3v-1576; 17. R. 331, 73v-1637; R. 340, 19v-1646; 18. R. 300, 40v-1606; 19. R. 280, 3v-1576; 20. R. 309, 9v-1615; 21. N. 5247, dd. 15-11-1611; 22. R. 337, 23 en 40v-1643; 23. R. 333, 83v-1640; 24. R. 98, 15v-1597; N. 5247, dd. 15-11-1611; 25. R. 335, 103-1641; 26. R. 350, 21v-1656; 27. Den Bosch, R. 1532, 137v-1621; vgl. De Kleine Meijerij, jrg. 29 (1978), 69-87; 28. GA Oisterwijk, 241, 38, II, kommerboek 1636; 29. R. 331, 73-1637; 30. R. 294, 10v-1599; 31. R. 340, 19v-1646; 32. Moergestel, R. 302, 77v-1607; 33. vgl. N. 5263, 1 dd. 2-1-1660; door heer Willem van Duppen, gewesene capelaan der vrijheyt, nadat alsdan kynderen tsamen verweckt, alsoe verstaen hebben dat omtrent 14 d. naer de vrede bij placate van Ha. Ho. Mo. dat alsulck huwelijck niet wel weerdigh soude wesen; 34. R. 357, II, 32v-1663; 35. R. 336, 78-1642; 36. R. 268, 42v-1564; 37. R. 276, 10-1572; vgl. R. 269, 6-1565; 38. Den Bosch, R. 1524, 219-1624; 39. R. 269, 16-1565; R. 278, 1v-1574; 40. R. 268, 42v-1564; 41. Den Bosch, R. 1457, 208-1611; 42. R. 347, 134-1653; 43. R. 98, 46-1611; 44. Den Bosch, R. 1524, 219-1624; 45. R. 305, 49v-1611; 46. R. 361, II, 1-1667; 47. vgl. R. 99, 69v-1666; 48. R. 406, 58v-1702; 49. vgl. GA Oisterwijk, 250, 15v-1704; 259, 5-1714; 50. R. 357, I, 29v-1663; 51. R. 99, 121-1680; 52. R. 374, II, 28 en 36-1680; 53. R. 99, 99v-1677; 54. R. 267, 11-1563; 55. R. 254, 2-1550; 56. R. 261, 38-1557; 57. Den Bosch, R. 1369, 331 en margo-1555/1558; 58. R. 283, 10-1582.

Een lijn van nakomelingen van Peter zoon van Claes Janse de Ketelaer.

S. J. M.M. Ketelaars

Rooseveltlaan 6/a, 5242 AA Rosmalen

De oudste generatie van deze genealogie wordt gevormd door de kinderen van Peter zoon van Claes Janse de Ketelaer. Zoals blijkt uit een tweetal door hem afgelegde getuigenverklaringen^{87,88} is hij omstreeks 1575 geboren. Hij trouwde Geritken dochter van Corstiaen Jan Anthonis Wijten en Lucia Wouter Jan Hessels^{93, 94}; het huwelijk werd gesloten te Oisterwijk op 5 maart 1601⁷⁵. Hun kinderen zijn:

I. 1. Jenneken, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 21 november 1601⁷⁵. Ze was getrouwd met Corstiaen Janssen Roestenborch^{114, 115}; ondertrouw voor de pastoor te Oisterwijk op 23 januari 1626⁷⁶. Er zijn twee kinderen bekend:

- Johannes Roestenborch, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 16 juni 1628⁷⁶ en

- Gualterus Roestenborch, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 23 oktober 1630⁷⁶.

Jenneken werd weduwe voor 20 januari 1664¹²¹.

I. 2. Nicolaa, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 14 december 1603⁷⁵. Ze trouwde (NH) te Oisterwijk op 15 februari 1654⁹⁴ Jan Peters Ariaens van Esch uit Berkel, weduwnaar van Jenneken Ariens^{114, 115}.

Door hen werd in 1659 3½ lopensaat akkerland in de Hupperinge onder Oisterwijk verkocht¹²⁰. Nicolaa werd weduwe voor 3 augustus 1680¹²⁵.

I. 3. Antonius, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 16 juli 1606⁷⁵.

I. 4. Anna, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 5 augustus 1607⁷⁵. Ze kreeg een onwettige zoon Cornelis van Philips Cornelis Verbeeck, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 3 juli 1631^{77, 110}; deze zoon trouwde met Margareta Leenarts Cornelissen van Rhety.

Anna Ketelaers trouwde Marten Jan Martens van de Wouw^{114, 115}. Als weduwnaar hertrouwde deze Margareta Leenarts Cornelissen van Rhety, de weduwe van de zoon van zijn overleden vrouw^{131, 134}; het huwelijk werd ingezegend (RK) te Oisterwijk op 17 juni 1667⁷⁹. Marten Jansen van de Wouw is overleden te Oisterwijk op 16 november 1680¹²⁷. Zijn weduwe hertrouwde Wouter Willem Vorsters^{131, 134}, haar derde echtgenoot.

I. 5. Christianus, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 25 april 1610⁷⁵, overleden voor 16 november 1647¹⁰⁸, kreeg twee kinderen^{114, 115}:

- Sijmen. Hij is omstreeks 1631 geboren blijkens een transportacte waarin zijn leeftijd werd vermeld¹¹⁷.

- Barbara, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 16 februari 1632⁷⁷, een onwettige dochter van Corstiaen Ketelaers en Angela Peters Bernaerts Wagemakers¹¹⁹.

I. 6. Jan. Een doopacte werd niet gevonden.

Deze volgt onder II.

I. 7. Walterus, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 20 september 1615⁷⁶. Hij was getrouwd met Elisabeth Peter van Baest en overleed voor 30 maart 1669¹²³. Er zijn dan vier onmondige kinderen en nog een zoon Jan.

In 1643 verwierf Wouter Ketelaers 3½ lopensaat akkerland⁹⁹. In 1645 kocht hij een huis aan de windmolen ter Nedervonder¹⁰³. Hierop rustten enige lasten waarover in een latere acte een regeling met de verkoper werd getroffen¹⁰⁴. In 1648 verwierf hij 6 lopensaat 46 roeden akkerland, genaamd de laeracker¹⁰⁹. Op 29 juli 1651 werden aan hem 5 lopensaat beemd getransporteerd¹⁰². Op 13 december 1653 verwierf hij 6 lopensaat nieuwe erven¹¹², die hij op 9 maart 1655 verkocht¹¹³. In 1664 verkocht hij de helft in een huis onder Oisterwijk, ter plaatse genoemd Kerckhoven¹²² zoals hem dat getransporteerd was door Dirck van der Plas als man van Berbel Martens en door Margriet Martens volgens een accoord gepasseerd voor notaris Adriaan de Weer.

I. 8. Niclaus, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 4 maart 1618⁷⁶. Hij trouwde (NH) te Oisterwijk op 19 januari 1653⁸⁴ Maaijken Freessen Ariaens uit Berkel.

Zij werd (RK) te Oisterwijk gedoopt op 2 september 1629⁷⁷ en was een dochter van Laureijs Adriaen Rembouts en Peterken Wouter Stevens^{96, 124}. Van Nicolaas Peter Ketelaers werden drie kinderen gevonden: Laurens, Ariaentje en Peeter¹³³. Peter was op 21 mei

1693 uitlandig¹³² en is voor 26 juli 1695 overleden¹¹³; hij liet kinderen na.

l. 9. Barbara, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 17 april 1622⁷⁶. Haar huwelijk met Thijs Janssen de Bruijn uit Enschoot werd ingezegend (RK) te Tilburg op 23 februari 1648¹⁹⁷.

l. 10. Lucia, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 23 maart 1625⁷⁶, trouwde Jan Embert Sijmons^{114, 115}. Deze was gedoopt (RK) te Oisterwijk op 30 april 1620⁷⁶ en was een zoon van Embert Sijmon Emberts en Willemken Adriaen Gerits Verhoeven⁹⁵.

Hun kinderen, die meestal met de familienaam Emmen worden aangeduid, zijn:

- Peter Jan Emmen, overleden voor 1 oktober 1700¹⁵¹. Hij was getrouwd met Ercke Anthony Jan Rochus, die op 4 juni 1704 haar testament maakte¹⁵². Ze benoemde hierin tot haar erfgenamen voor de ene helft haar zuster Adriaentje Anthony Jan Rochus, weduwe van Herman van Ierssel of bij haar vooroverlijden haar zes wettige kinderen, en voor de andere helft de kinderen van haar zuster Jenneke Anthony Jan Rochus, in haar leven huisvrouw van Wouter van Giersbergen. Wanneer op 5 december 1713 de erfgenamen de nalatenschap verkopen, blijkt een van hen Jan Adriaan Ketelaars te zijn (zie generatie IV), getrouwd met een dochter van Herman van Ierssel en Adriaentje Anthony Jan Rochus¹³⁹.

- Wouter Jan Emmen. Zijn huwelijk met Jacomijn Anthonissen Bastiaens werd ingezegend (RK) te Oisterwijk op 30 april 1673⁷⁹.

- Sijmen Jan Emmen.

- Geertruyt Jan Emmen. Haar huwelijk met Arnoldus Artsen van Roessel werd ingezegend (RK) te Oisterwijk op 30 november 1681⁸⁰. Hun dochter Johanna van Roessel was bij Ercke weduwe Peter Jan Emmen in de kost¹⁵¹.

- Embert Jan Emmen, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 24 september 1662⁷⁸.

- Maria Jan Emmen, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 8 oktober 1665⁷⁹, ging in ondertrouw resp. trouwde voor schepenen te Oisterwijk op 5 resp. 20 januari 1692⁸⁶ met Adriaen Robbert Henricx. Het huwelijk werd ingezegend (RK) te Oisterwijk op 20 januari 1692⁸¹.

Peeter Claasen Ketelaars wordt in 1621 vermeld als pachter van de Timmermansstede in de Donkersteeg te Oisterwijk².

Op 8 augustus 1641 maken Peter, ziek te bed liggend, en zijn vrouw hun testament⁹⁸. Hij is overleden voor 17 februari 1643⁹⁹.

In 1647 blijkt de weduwe in ernstige financiële moeilijkheden te verkeren¹⁰⁸. Ze is "vergeldende veele ende verscheijde renthen ende chijnsen uut haere goederen gelegen tot Carchoven die altesaemen op hoogen interest zijn loopende". De kinderen komen overeen dat hun broer Jan Ketelaars de renten zal opzeggen en lossen en daartoe een bedrag van 800 gulden op tafel zal leggen. Hiervoor krijgt hij de stede van zijn moeder te Carchoven in huur, zoals Jan Thonis Bernaerts die in pacht heeft. De rente van het verschieft bedraagt 40 gulden per jaar, welk bedrag Jan mag korten

op de huur van deze stede.

In 1655 en 1656 wordt wederom melding gemaakt van geldzorgen waarin de weduwe verkeert^{114, 115}: "... bevonde haere goederen de welcke sij in tochtrecht waer besittende ende oock haeren persooone met veele ende swaere lasten ende schulden beswaert, soo van uijtgaende pachten, opgenomen penningen, verlooopen ende onbetaelde achterstelle der selver, als van andere vliegende ende persooonele schulden. Tot voldoeninge der welcker sij dagelijcx bij de pandt als andere crediteuren wierde versocht ende oock gerechtelijck vermaent tot haere groote moejelijckheijt, quellinge ende verdriet ende oock tot der selver groote schaede, mits deselve, wesende eene oude vrouwpersooone, egeene gevoegelijcke middelen en conde vinden om haere voorschreven crediteuren contentement met betaelinghe der voorschreven schulden te connen geven".

De kinderen beloven hun moeder uit de problemen te helpen en gaan met haar een accoord aan, hetgeen inhoudt een verdeling van haar onroerend goed. Jan Peters van Esch neemt de weduwe, zijn schoonmoeder, een jaar in de kost.

Bij de verdeling valt Jan Ketelaers een huis hof schuur en schop met 6 lopensen erf ten deel. Hierbij wordt afgesproken dat de rente van 800 gulden met het verschenen interest daarvan, die Jan op deze stede heeft staan¹⁰⁸, vervallen is.

Wouter Ketelaers en Matthijs Janssen de Bruijn verwerven een tiende part in een windmolen, rosmolen en oude hofstad, genaamd de molen ter Creijten gelegen onder de parochie Oisterwijk, ter plaatse genoemd Udenhout (met een tiende in de lasten). Uit dit lot moet ter vereffening van de deling aan Marten Jansen van de Wouw 100 gulden worden betaald en nog 70 gulden aan Corstiaen Jansen Roestenborch en de onmondige kinderen van Corstiaen Ketelaers. Deze bedragen blijven op de goederen staan zolang Geritken in leven is, tegen een interest van 5%.

Op het eind van 1657 vinden de betalingen grotendeels plaats.

Niclaes Ketelaers krijgt 2 lopensaat akkerland in de parochie van Oisterwijk ter plaatse genoemd Kerkhoven, waarop een pacht rust van een sester rogge per jaar met 15 stuivers aan de H. Geest te Oisterwijk.

Corstiaen Jansen Roestenborch en de onmondige kinderen van Corstiaen Ketelaers valt 4 lopensaat akker- en weiland ten deel, genaamd de langhvenne, in de parochie van Oisterwijk ter plaatse genaamd Heukelom; voorts 80 gulden te betalen door Jan Embert Sijmons en 70 gulden van Wouter Ketelaers en Matthijs de Bruijn.

Jan Peters van Esch krijgt een huis hof en erf, tesamen 2 lopensaat te Oisterwijk ter plaatse genaamd Kerkhoven, waaruit jaarlijks 31 stuivers te vergelden staan aan de H. Geest te Oisterwijk en waarop de verplichting rust de vonder van het kerkpad te onderhouden. Tevens moeten ter vereffening 150 gulden worden betaald aan Marten van de Wouw, uit te keren als hun (schoon-)moeder is

overleden.

Jan Emmert Sijmons verwerft 3 lopensaat akkerland in de vrijheid van Oisterwijk in de Hupperinge waaruit ter vereffening van de deling te betalen aan Corstiaen Janssen Roestenborch en de onmondige kinderen van Corstiaen Ketelaers 80 gulden uit te keren na overlijden van hun moeder resp. grootmoeder.

De vermelde gerechtelijke vermaning kan betrekking hebben op⁹⁰ een eis van 47 gulden 14 stuivers van Nicolaes Kempen "soo van geleende gelde, verdienste ende affgesproocken gelagen", een eis van Adriaen Anthonissen uit Waalwijk van 48½ loope koren, bosche maat, waarvan 2/3 rogge en 1/3 boekweit "ter saecke als reste van lantpacht" en⁹¹ "aenspraecke voor Henrick Peter Roeters aanlegger tegens Geritken wed. Peter Claes Ketelaers". Peter had op 26 juni 1634 ten behoeve van de aanlegger een obligatie verleend, wegens geleend geld, arbeidsloon en anderszins. Volgens deze obligatie moest aan de aanlegger 32 gulden worden betaald (met interest). Voorts waren er enkele kleinere schulden aan deze aanlegger.

Niet alleen de weduwe van Peter Ketelaers, maar ook hun zoon Wouter was in enkele rechtszaken verwickeld^{91, 92}.

Wouter had een windmolen te Oisterwijk ter plaatse genaamd ter Nedervonder in pacht van Adriaen van Esch, Adriaen Melis, Cornelis Cornelissen van Beurden en diens broer Jeroon van Beurden, volgens een huurcedulle gepasseerd voor notaris van Hees op 3 juni 1652. Een deel van de afgesproken pacht kon hij niet opbrengen.

II. Jan Peter Ketelaers was eveneens in enkele rechtszaken betrokken^{90, 92}. Een zaak, die in 1654 en 1655 diende, betrof het niet betalen van 3 gulden 15 stuivers aan Jan Peeter Janssen te Heukelom, aanlegger, voor geleverd bier. Jan Peter Ketelaers stelde dat hij van de aanlegger 3 gulden 14 stuivers te goed had "ter saecke ende als reste van verdient arbeidsloon bij hem, ten thijde Hendrick Herberts de Cort borgemeester deser vrijheijt is geweest, int leger verdient, sustinerende dat den voorschreven aanleggere, als getrouwt geweest sijnde met de weduwe des voorschreven Hendricx ende dochter haerder goederen, gehouden is het voorschreven restant te voldoen".

De aanlegger stelde dat de diensten in het leger alle zijn afgerekend en staafde dit met een uittreksel uit de rekeningen van Hendrick de Cort, waaruit blijkt dat afgerekend is met Peter de vader van Jan Ketelaers.

Deze beweerde dat met dit extract niet is aangetoond dat de geëiste som is voldaan. De aanlegger antwoordde "dat de wagen dienste die (Jan Ketelaers) compt eijsschen hem int minsten niet en sijn aengaende ofte niet en competeren, alwaert schoon soo dat de selve noch niet voldaan en waeren, . . . , aengesien (Jan Ketelaers) ter dier tijt was in den broode ende dienste van sijnen vader, ende

door zijne commande de wagen dienste heeft gedaen, die (wijlen de huisvrouw van de aanlegger) op 5 februari 1635 finalijck met (Jan Ketelaers') vader affrekende".

Jan Ketelaers voerde aan dat hem de geëiste wagensdiensten competeerden en ontkende "ten thijde van zijne voorschreven diensten aen haer ho.mog. in der selver leger gedaen, in den broode van sijn ouders te sijn geweest, maer deselve buijten hunne costen ende broode, oock met sijnen eijgen peerden, bij hem met sijne cameraeden gecocht, heeft verdient".

Uit het voorgaande mag blijken dat Jan Ketelaers voor 1635 zelfstandig spandiensten t.b.v. het leger kan hebben verricht. Dit gegeven gecombineerd met de doopdata van de andere kinderen van Peter Ketelaers, doet vermoeden dan Jan omstreeks 1613 geboren is.

Hij was getrouwd met Anneken, dochter van Adriaen Hendrick Adriaen Laureijs Witloxc en Cornelia Henrick Rochus Hendrixen¹⁰⁰. Het huwelijk werd voor 11 oktober 1641 gesloten⁹⁷.

Op deze dag werden de goederen van de (groot)ouders Witloxc verdeeld, waarbij Herman Witloxc en de kinderen van wijlen Adriaen Witloxc (Anna, gehuwd met Jan Ketelaers, Laureijs en Adriana) samen ten deel vielen een huis met 8 lopensaat grond te Haren ter plaatse genaamd aan de Raam en 2 lopensaat weiveld te Helvoirt ter plaatse genaamd in de Cluijsing. Op 21 maart 1643 verkocht Herman Witloxc zijn deel hierin aan de kinderen van wijlen Adriaen Witloxc⁹⁷. Deze kinderen verdeelden op 5 februari 1644 de goederen die ze gezamenlijk bezaten¹⁰⁰.

Hierbij kreeg Jan Ketelaers naast de materialen van een schuur, het eenmaal mogen knotten van willigen en 100 gulden die de onmondige Laureijs Witloxc hem moest betalen, 7 lopensaat weiveld, de leege creijt te Haren, ter plaatse genaamd aan de Raem, 2 lopensaat land de hoge creijt, 2 lopensaat akkerland genaamd de leemweije en de zuidelijke helft van 10 lopensaat broekland te Helvoirt ter plaatse genaamd aan de Ghefel.

Op 23 mei 1644 verkocht Jan Ketelaers een jaarlijkse chijs aan Jenneken de dochter van Denijs Thomas Denen, uit het weiveld genaamd de hoge creijt¹⁰¹.

Op 18 september 1646 verkocht hij 7 lopensaat weiveld te Haren en het stukje akkerland¹⁰⁵. Dezelfde dag werd de genoemde chijs afgerekend¹⁰¹. Op 26 september 1646 ontving Jan Ketelaers de 100 gulden die de onmondige Laureijs Witloxc hem schuldig was¹⁶⁹.

Op 27 oktober 1646 kocht Jan Ketelaers een huis omtrent de hofstad van Gijsbert de Mombere¹⁰⁶. Dit huis was belast met een kapitaal van 700 gulden aan Jan van Blaijel. Tevens bekend Jan Ketelaers nog 452 gulden en 10 stuivers schuldig te zijn aan Gijsbert de Mombere.

Dit huis was gelegen aan de zuidkant van de huidige Dorpsstraat tegenover het oude postkantoor^{1,3}.

In 1647, wanneer Geritken de moeder van Jan Ketelaers in ernstige

financiële moeilijkheden verkeert, helpen de kinderen haar uit de problemen waarbij Jan Ketelaers 800 gulden op tafel legde¹⁰⁸. Het laat zich raden dat de volgende transacties hiermee te maken hadden.

Op 11 juli 1647 verkocht Jan Ketelaers het huis omtrent de hofstad aan Michiel Cornelis Jansen van Dun¹.

Deze betaalde hiervoor ruim 700 gulden op 15 juli 1647 en nog 450 gulden op 11 oktober 1647¹⁰⁷. Hierna loste Jan Ketelaers zijn schuld van 452 gulden 10 stuivers aan Gijsbert de Mombere af¹⁰⁶.

In 1656, wanneer de goederen van Geritken de weduwe van Peter Ketelaers worden verdeeld, kreeg Jan Ketelaers het huis waarop hij de rente van 800 gulden had staan^{114, 115}. Dit huis werd door hem verkocht op 7 maart 1657¹¹⁶. Daar dit huis onderpand bleek te zijn voor de alimentatie van zijn moeder stelde hij hiervoor in de plaats 2 lopensaat akkerland in de parochie van Oisterwijk ter plaatse genoemd de Bijgaert. Dit akkerland was door hem in 1652 gekocht¹¹¹. Dit nieuwe onderpand werd hetzelfde jaar nog, op 21 november 1657 verkocht¹¹⁸.

Zoals kan blijken uit de doopacten van twee kinderen¹³ is Jan Ketelaers naar Hilvarenbeek vertrokken. Hier werd hij begraven op 18 augustus 1680¹⁵.

Kinderen van Jan Ketelaers en Anneke Witlocx zijn:

II. 1. Hendrick. Van hem werd geen doopacte gevonden. In 1687 wordt vermeld dat hij 20 jaren absent en in het buitenland is¹⁶.

II. 2. Corstiaen. Van hem werd geen doopacte gevonden. Hij trouwde (NH) te Goirle op 8 april 1679 Adriaentjen Gerit Adams jonge dochter van Tilburg¹⁶⁸. Het huwelijk werd ingezegend (RK) te Goirle op 8 mei 1679⁹.

Hun kinderen zijn:

- Joanna, gedoopt (RK) te Tilburg op 31 januari 1681¹⁵⁷.

- Adrianus, gedoopt (RK) te Tilburg op 8 november 1682¹⁵⁷.

- Petrus, gedoopt (RK) te Tilburg op 23 september 1684¹⁵⁷.

- Adamus, gedoopt (RK) te Tilburg op 17 maart 1686¹⁵⁷.

Hij ging in ondertrouw resp. trouwde voor schepenen van Tilburg op 11 resp. 28 oktober 1720¹⁶⁵ met Maria Jan Hendrick Smolders weduwe van Laureijs van Spaendoncq, van wie er 5 onmondige kinderen waren. Bepaald werd dat het echtpaar voor deze onmondige kinderen zou zorgen¹⁷².

Marie Adam Ketelaers werd te Tilburg begraven op 12 september 1726¹⁶⁶. Adam Corstiaen Ketelaers ging in ondertrouw resp. trouwde (NH) te Tilburg op 5 resp. 23 februari 1727 met Marij Willem de Canter¹⁶², zodat de alimentatie van de onmondige kinderen "hem niet meer conveniëerde"¹⁷⁴. Adam Ketelaers huurde nu het huis aan de Berkdijk, zoals hij dat bewoonde en dat eigendom van de onmondige kinderen was¹⁷⁵.

Marie Adam Ketelaers werd te Tilburg begraven op 12 juni 1747¹⁶⁶

en Adam Ketelaers te Tilburg op 30 oktober 1752¹⁶⁷, waarbij vermeld staat: geen kinderen.

- Joannes, gedoopt (RK) te Tilburg op 1 februari 1688¹⁵⁸, ging in ondertrouw resp. trouwde (NH) te Tilburg op 12 resp. 28 november 1717¹⁶¹ met Elisabeth Cornelis van Gorrep. Ze blijkt op 6 augustus 1723 weduwe te zijn¹⁷³ en hertrouwde Peter Joost Leenhouders. Ze had van Jan Corstiaen Ketelaers een kind: Adriana Maria, gedoopt (RK) te Tilburg op 30 januari 1718¹⁶⁰. Deze dochter ging in ondertrouw resp. trouwde (NH) te Tilburg op 1 resp. 16 februari 1744 met Jan van den Nieuwenhuijsen¹⁶³.

- Maria, gedoopt (RK) te Tilburg op 2 februari 1690¹⁵⁸.

- Michael, gedoopt (RK) te Tilburg op 16 september 1694¹⁵⁸.

II. 3. Adriaen. Van hem werd geen doopacte gevonden. Hij volgt onder III.

II. 4. Cornelia. Van haar werd eveneens geen doopacte gevonden. Ze ging in ondertrouw resp. trouwde voor schepenen van Tilburg op 8 resp. 31 januari 1682¹⁶⁴, met Gerridt Jan Smolders weduwnaar van Heijltjen Michiel Meijnaerts¹⁷⁰. Hij is overleden voor 11 september 1691, wanneer Gerit Adriaen Meusen en Corstiaen Jan Ketelaers als momboiren over het onmondig kind worden gesteld¹⁷⁷. De weduwe Cornelia Jan Ketelaers ging in ondertrouw resp. trouwde (NH) te Tilburg op 22 oktober resp. 27 november 1701 met Jacob de Vet weduwnaar van Willemijn Bartholomeus Heijblom¹⁶¹.

II. 5. Gerardus, gedoopt (RK) te Hilvarenbeek op 19 februari 1658¹³. Hij was getrouwd met Anna Boonenberg.

Hun kinderen zijn:

- Joanna, gedoopt (RK) te Tilburg op 1 november 1683¹⁵⁷.

- Joanna, gedoopt (RK) te Tilburg op 28 december 1684¹⁵⁷.

- Anna, gedoopt (RK) te Tilburg op 3 februari 1687¹⁵⁷.

- Henrica, gedoopt (RK) te Tilburg op 6 september 1688¹⁵⁸.

- Margareta, gedoopt (RK) te Tilburg op 8 juni 1690¹⁵⁸.

- Maria, gedoopt (RK) te Tilburg op 3 december 1691¹⁵⁸.

- Elizabeth, gedoopt (RK) te Tilburg op 13 september 1693¹⁵⁸.

- Joannes, gedoopt (RK) te Tilburg op 17 oktober 1695¹⁵⁸.

- Catharina, gedoopt (RK) te Tilburg op 22 oktober 1698¹⁵⁹.

Gerard Ketelaers is voor 24 februari 1706 overleden¹⁷¹.

II. 6. Maria, gedoopt (RK) te Hilvarenbeek op 23 november 1663¹³.

III. Adriaen Jan Peter Ketelaers ging in ondertrouw resp. trouwde (NH) te Oisterwijk op 30 mei resp. 14 juni 1682⁸⁴ met Willemke Willems van Geel. Het huwelijk werd door de pastoor ingezegend op 14 juni 1682⁸⁰.

Willemke Willems van Geel was weduwe van Jan Carel Martens van Hove¹²⁹. Deze was eerder gehuwd geweest met Agnees dochter van Peter Joost Thonissen¹²⁶.

Willemke Willems van Geel had een kind van Jan Carel Martens van Hove, Hendrick genaamd¹³⁰. De goederen van dit kind kwamen aan

Adriaen Ketelaers, die hiervoor beloofde het kind wanneer dit ging trouwen, onder meer enig vee mee te geven¹²⁸.

Willemke Willems van Geel kreeg een kind van Adriaen Ketelaers: Joannes, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 29 april 1683⁸⁰.

Deze volgt onder IV. Doopacten van eventuele ander kinderen werden niet gevonden.

Op 20 december 1708 nam Adriaen Ketelaers op zich te zorgen voor een onmondig kind van Hendrick Janssen van Hooff en Jenneke Peters Vermeer⁸⁹. Waarschijnlijk is dit Henrica van Hoof, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 24 oktober 1701⁸², als dochter van Henricus van Hoof en Joanna Peeters van Megem. Joannes Ariaen Ketelaers en Guilielma Adriaen Ketelaers waren susceptores bij deze doop.

Adriaen Ketelaers was evenals zijn schoonouders pachter op de hoeve van de Hondsborg. Zijn zoon Jan en kleinzoon Hermen zouden hem als pachters opvolgen⁹.

IV. Jan Adriaen Ketelaer ging in ondertrouw resp. trouwde voor schepenen van Helvoirt op 29 januari resp. 13 februari 1707 met Cathalijn Hermans van Ierssel¹². Zij was gedoopt (RK) te Helvoirt op 30 augustus 1687¹¹ als dochter van Hermanus Ariens van Ierssel en Adriana Teunissen Rocchens. Uit dit huwelijk werden zeven kinderen geboren.

Cathalijn van Ierssel is voor 8 juni 1725 overleden¹⁵⁵.

Als weduwnaar ging Jan Ketelaers in ondertrouw resp. trouwde hij voor schepenen van Oisterwijk op 9 resp. 24 juni 1725 met Mechelina Hendrik Martens⁸⁶. Uit dit huwelijk werden drie kinderen geboren.

Op 18 januari 1744 wordt Mechelina Hendriks vermeld als weduwe van Jan Janse(!) Ketelaers¹⁵⁶. Zij ging in ondertrouw resp. trouwde voor schepenen van Haaren op 11 resp. 26 januari 1744 met Adriaan Frijs van de Voort¹⁰.

Op 28 mei 1712¹⁵³ verwierven de drie kinderen van Herman Adriaen van Iersel 3 lopensaat akkerland te Haaren uit de nalatenschap van Jan Cornelis Jans Smolders en Adriaantie Adriaans van Ierssel. Vier jaar eerder hadden zij op zich genomen een deel van een schuld ten laste van Jan Smolders af te lossen¹³⁵. Op 9 juli 1712¹³⁶ verkochten zij dit akkerland.

Op 3 augustus 1712¹³⁷ kocht Jan Ketelaers een hoeve lands te Heukelom ter plaatse genaamd op den Hondsburch met de daarop rustende lasten, voor 1060 gulden.

Op 23 januari 1713 verwierf hij een beemd en een heiveld te Oisterwijk in de Cleijne Heije¹³⁸.

Op 5 december 1713 werd de nalatenschap van Peter Jan Emmen en Erke Anthonij Jan Rochus verkocht door (onder meer) de kinderen van Herman van Iersel, die mede-erfgenaam waren (zie generatie I. 10).

Op 22 mei 1716¹⁴⁰ kocht Jan Ketelaers een weiveld onder Oisterwijk

genaamd de start.

Op 10 juni 1719¹⁴¹ leende hij 240 gulden aan Cornelis Aertse van Diesen en Goyaertie Corn van Diesen, die als onderpand stelden de helft van de ringelweij en 4 lopensaat weiveld te Heukelom. Bepaald werd dat indien de schuld na 3 jaar niet afgelost zou zijn, deze goederen aan Jan Ketelaars zouden worden getransporteerd. Op 3 maart 1722¹⁴² verwierf Jan Ketelaars 5 lopensaat weiveld onder Oisterwijk aan de Cloosterdijk. Voorts kocht hij op 16 december 1723 de helft van 5 lopensaat weiveld genaamd de diesbeemt aldaar¹⁴³.

Kinderen uit het eerste huwelijk van Jan Ketelaars zijn:

IV. 1. Joannes, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 10 maart 1708⁸². Deze volgt onder V.

IV. 2. Henrica, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 7 augustus 1710⁸². Ze trouwde Jacobus Schoonus. Uit dit huwelijk zijn de volgende kinderen geboren⁴⁴:

- Jan Schoonus

- Cornelia Schoonus, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 10 november 1738⁸³. Ze ging in ondertrouw resp. trouwde voor schepenen van Moergestel op 6 resp. 21 februari 1773 met Jan Peter Hobbelen²³. Het huwelijk werd door de pastoor ingezegend op 21 februari 1773¹⁹.

Cornelia Schoonus werd voor 20 mei 1808 weduwe⁵⁴. Ze verkoopt dan een groot aantal bezittingen onder Moergestel die haar bij versterf van haar broer Jan Schoonus waren aangekomen, aan Johanna Maria van Roij, laatst weduwe van Jan Hermen Ketelaars.

- Willem Schoonus. Hij ging in ondertrouw resp. trouwde voor schepenen van Moergestel op 13 resp. 28 juni 1778 met Maria Anna Louis Timmermans²³. Hij overleed voor 22 februari 1785¹⁴⁹; er wordt dan een minderjarig kind vermeld.

In 1740 vertrok het gezin van Jacobis Schonis en Hendrica Jan Ketelaars van Oisterwijk naar Moergestel¹⁴⁵.

IV. 3. Hermanus, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 14 december 1712⁸². Hij ging in ondertrouw resp. trouwde voor schepenen van Moergestel op 21 oktober resp. 5 november 1741 met Adriaentje Aert Cuijpers²¹. Herman Ketelaars was pachter op de hoeve van de Hondenberg³. In 1757 vertrok het gezin van Oisterwijk naar Moergestel¹⁴⁷. Hier wordt Hermen in 1759 vermeld als hoevenaar op de vrije hoeve⁵⁷. Hij overleed te Moergestel op 25 maart 1790²⁰.

Kinderen van Hermen Ketelaars zijn:

- Catharina, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 13 augustus 1742⁸³.

- Maria, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 26 april 1744⁸³.

- Joannes, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 18 december 1745⁸³.

Hij ging in ondertrouw resp. trouwde voor schepenen van Moergestel op 11 resp. 26 november 1775 met Johanna Maria van Rooij²³. Het huwelijk werd kerkelijk bevestigd te Moergestel op 29

november 1775¹⁹. Jennemie Jan van Rooij was weduwe van Denijs Mulders, van wie ze vier minderjarige kinderen had; op 11 november 1775 werd een huwelijkscontract gesloten⁶⁴. Op 2 oktober 1794 lieten de echtelieden hun testament opmaken⁷⁰. De kinderen uit dit huwelijk volgen onder VI-B-(in de bijlage).

- Arnoldus, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 26 april 1747⁸³.

- Joanna Maria, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 20 mei 1748⁸³.

- Arnoldus, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 21 april 1750⁸³.

- Adrianus, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 1 februari 1753⁸³.

Hij ging in ondertrouw resp. trouwde voor schepenen van Moergestel op 6 resp. 21 april 1782 met Maria Appels²³.

Het huwelijk werd kerkelijk ingezegend op 21 april 1782¹⁹.

Kinderen uit dit huwelijk volgen onder VI-C (in de bijlage).

In 1794 vertrok het gezin van Moergestel naar Tilburg⁶⁹.

- Petrus, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 22 september 1755⁸³.

- Adriana, gedoopt (RK) te Moergestel op 10 oktober 1757¹⁸.

IV. 4. Adriana, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 11 juni 1715⁸². Ze huwde (NH) te Oisterwijk op 26 april 1739 Wouter van Asvelt⁸⁵. Hun kinderen zijn:

- Helena van Asvelt, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 25 februari 1740⁸³.

- Catharina van Asvelt, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 1 maart 1742⁸³.

- Joannes van Asvelt, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 14 maart 1744⁸³.

- Joanna van Asvelt, geboren (RK) te Oisterwijk op 17 september 1746⁸³.

- Guilielmus van Asvelt, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 27 maart 1748⁸³.

- Joannes van Asvelt, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 2 november 1750⁸³.

- Joanna van Asvelt, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 6 april 1753⁸³.

- Adriana van Asvelt, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 1 januari 1758⁸³.

Als weduwe ging Adriana Ketelaars in ondertrouw resp. trouwde ze voor schepenen van Moergestel op 14 resp. 29 augustus 1762²² met Andries Aart Cuijpers, weduwnaar van Cornelia Jan Willems bij wie hij vier minderjarige kinderen had, nadat op 14 augustus 1762 afspraken waren gemaakt over het onderhoud van hun beider kinderen⁵⁹. Het huwelijk werd door de pastoor ingezegend te Moergestel op 29 augustus 1762¹⁸.

IV. 5. Guilielma, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 5 oktober 1717⁸². Ze is overleden voor 8 juni 1725¹⁵⁵.

IV. 6. Adrianus, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 8 november 1719⁸², begraven te Tilburg op 3 april 1784¹⁵⁰. Hij vermaakte zijn nalatenschap aan zijn broers en zusters of hun kinderen¹⁷⁶. Aan onroerend goed bevatte deze vier lopensaat weide aan de Diesstroom die door de erfgenamen werden verkocht^{149, 154}.

IV. 7. Antonius, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 6 maart 1724⁸². Hij vertrok in 1764 van Oisterwijk naar Moergestel¹⁴⁸ en ging in onder-

trouw resp. trouwde voor schepenen van Moergestel²² op 17 november resp. 2 december 1764 met Maria Wouter Pijnenborgh, weduwe van Johannis Peeter Appels.

Zij had een zoon Adrianus Appels, gedoopt (RK) te Moergestel op 3 september 1760¹⁸. Voor het levensonderhoud van dit kind, dat blind was, werden op 16 november 1764 regelingen getroffen⁶⁰.

Kinderen van Antonius Ketelaars en Maria Pijnenborg zijn:

- Maria, gedoopt (RK) te Moergestel op 10 september 1765¹⁹.
- Joannes Baptista, gedoopt (RK) te Moergestel op 2 november 1768¹⁹.

- Catharina, gedoopt (RK) te Moergestel op 6 april 1773¹⁹.

Kinderen uit het tweede huwelijk van Jan Ketelaars zijn:

IV. 8. Antonius Hiacintus, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 11 maart 1730⁸³.

IV. 9. Maria, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 8 augustus 1733⁸³.

IV. 10. Maria, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 9 december 1734⁸³.

V. Jan Ketelaars ging in ondertrouw resp. trouwde voor schepenen van Moergestel op 26 september resp. 5 oktober 1732 met Johanna Aert Cuijpers²¹. Het huwelijk werd door de pastoor ingezegend op 5 oktober 1732¹⁸. In 1736 vertrok het gezin van Oisterwijk naar Hilvarenbeek¹⁴⁴. Op 12 maart 1762 treffen we hen te Moergestel aan⁵⁸.

Bij de verdeling van de nalatenschap van Aert Cuijpers en Maria de Ridder, de schoonouders van Jan Ketelaars, verwierf hij 3 hout hei te Besoijen over de oude straat²⁵.

Zijn broer Hermen, die met Adriaentje Cuijpers getrouwd was (zie IV -3) kreeg 1 lopensaat akkerland te Berkel en 1 lopensaat akkerland te Drunen. In 1747 werden nogmaals goederen verdeeld²⁶, terwijl Cornelis van de Pol, weduwnaar van Maria Cuijpers, in ruil voor een jaarlijkse uitkering afstand deed van de tocht⁶.²⁷ In 1750 verkochten de kinderen van Aert Cuijpers 3 lopensaat akkerland te Udenhout omtrent de Kruijsstraat¹⁴⁶.

Op 11 november 1771 maakten Jan Ketelaars en Johanna Cuijpers hun testament⁶². Hierin werd hun zoon Johannis geprelegeerd "en sulks uijt consideratie van sijnen swakken toestand des lighaams".

Jan Ketelaars werd te Moergestel begraven op 31 augustus 1776²⁰.

Op 28 september 1776 werd zijn nalatenschap onder de kinderen verdeeld³⁸.

Uit het huwelijk werden de volgende kinderen geboren:

V. 1. Catharina, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 6 november 1733⁸³. Ze ging in ondertrouw resp. trouwde voor schepenen van Moergestel op 4 resp. 19 april 1761 met Jan van Gorkum²². Het kerkelijk huwelijk vond plaats op 19 april 1761¹⁸. Catharina Ketelaars werd te Moergestel begraven op 2 januari 1770²⁰. Ze schonk het leven aan:

- Joannes van Gorkum, gedoopt (RK) te Moergestel op 15 juli

1762¹⁸.

- Joannes van Gorcum, gedoopt (RK) te Moergestel op 28 december 1763¹⁹.

- Joanna van Gorcum, gedoopt (RK) te Moergestel op 21 januari 1765¹⁹.

- Petrus van Gorcum, gedoopt (RK) te Moergestel op 30 december 1766¹⁹.

De weduwnaar Jan van Gorcum hertrouwde Peternel van Sandbeek; er blijken toen nog twee minderjarige kinderen uit zijn eerste huwelijk in leven te zijn geweest voor wie op 22 augustus 1772 met de voogden een contract werd gesloten⁶³. Deze kinderen, Jan en Johanna van Gorkum, verdeelden de erfenis op 27 augustus 1789⁴⁸.

V. 2. Wilhelmus, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 6 januari 1736⁸³. Deze volgt onder VI-A.

V. 3. Maria, gedoopt (RK) te Hilvarenbeek op 25 maart 1738¹⁴. Ze ging in ondertrouw resp. trouwde voor schepenen van Moergestel op 4 resp. 19 april 1761 met Jan Babtist Timmermans²². Op dezelfde dag trouwde haar oudere zus Catharina (zie V.1). De kerkelijke inzegening van het huwelijk vond eveneens plaats op 19 april 1761¹⁸. In mei 1761 werd door schepenen van Hilvarenbeek een borgbrief afgegeven aan Maria Janse Ketelaers voor de H. Geest van Moergestel¹⁷.

Ze overleed te Moergestel op 9 september 1811.

Ze schonk het leven aan:

- Jacobus Timmermans, gedoopt (RK) te Moergestel op 22 mei 1762¹⁸, zie ook 5.

- Adriana Timmermans, gedoopt (RK) te Moergestel op 1 januari 1764¹⁹.

- Joanna Timmermans, gedoopt (RK) te Moergestel op 22 september 1765¹⁹.

- Antonia Timmermans, gedoopt (RK) te Moergestel op 7 februari 1767¹⁹.

- Petrus Timmermans, gedoopt (R.K.) te Moergestel op 7 februari 1769¹⁹.

- Joannis Timmermans, gedoopt (RK) te Moergestel op 19 oktober 1771¹⁹.

- Joannes Baptista Timmermans, gedoopt (RK) te Moergestel op 24 december 1773¹⁹.

- Catharina Timmermans, gedoopt (RK) te Moergestel op 3 februari 1775¹⁹.

- Joannes Timmermans, gedoopt (RK) te Moergestel op 13 december 1777¹⁹.

- Cornelia Timmermans, gedoopt (RK) te Moergestel op 2 april 1779¹⁹.

V. 4. Arnoldus, gedoopt (RK) te Hilvarenbeek op 27 december 1740¹⁴. Hij ging in ondertrouw resp. trouwde voor schepenen van Moergestel op 22 augustus resp. 7 september 1767 met Johanna

Marcelisse²². Het huwelijk werd door de pastoor ingezegend op 7 september 1767¹⁹.

Er kwamen vier kinderen:

- Johanna Maria, gedoopt (RK) te Moergestel op 2 januari 1769¹⁹.

- Joannes, gedoopt (RK) te Moergestel op 25 oktober 1770¹⁹.

Hij trouwde te Moergestel op 13 januari 1820 met Maria van Akeren en overleed te Moergestel op 30 juli 1849.

Zijn kinderen volgen onder VII-B (in de bijlage).

- Marcellinus, gedoopt (RK) te Moergestel op 10 april 1773¹⁹, aldaar overleden op 13 april 1811.

- Joanna, gedoopt (RK) te Moergestel op 18 augustus 1776¹⁹.

Op 4 mei 1776, wanneer Arnoldus Ketelaars ziekelijk is, lieten de echtelieden hun testament opmaken⁶⁵. Op 18 mei 1776 werd hij te Moergestel begraven²⁰. De jongste dochter werd 'posthuum geboren'.

De weduwe Johanna Marcelis hertrouwde Adriaen Rijnen; er werd met de voogden over de (drie) minderjarige kinderen een accoord gemaakt over de nalatenschap⁶⁶.

V. 5. Joannes, gedoopt (RK) te Hilvarenbeek in april 1743¹⁴. Hij werd op 11 november 1771 in het testament van zijn ouders geprelegateerd wegens zijn zwakke lichamelijke toestand⁶², maar deelde niet mee in de nalatenschap op 28 september 1776³⁸. Hieruit mag worden afgeleid dat de op 12 juni 1773 te Moergestel begraven Johannis Jan Ketelaars²⁰ deze zoon is geweest.

VI.A. Wilhelm Ketelaars ging in ondertrouw resp. trouwde (NH) te Baarle Nassau op 13 januari resp. 3 februari 1760 met Adriana Marcelis⁸. Het huwelijk werd door de pastoor ingezegend op 30 januari 1760⁷. In 1765 wordt Willem Ketelaars als borgemeester te Moergestel vermeld⁶¹ terwijl hij hier ook schepen is geweest.

Op 8 juli 1765 kocht hij van Cornelis Marcelis, de grootvader van zijn vrouw, een hoeve te Moergestel, zoals hij die in huur had³⁰. Cornelis Marcelis had deze hoeve in 1756 gekocht^{28, 29}.

Andere transacties die gevonden werden zijn een aankoop van een deel in een korenrente³¹, verkoop van een akkerland genaamd de groote en klijne loij aan zijn broer Arnoldus³², verkoop van een weiland genaamd luitbeemt of langveldeken³³, een erfomgeling met Gozewien Adriaan van de Wouw³⁴, aankoop van twee weilanden van 1½ lopensaat³⁵, erfomgeling met Andries Mulders³⁶, verkoop van een huis³⁷, verkoop van een weiland genaamd het brieltjen dat vernaderd werd door Johanna Marcelis weduwe van Arnoldus Ketelaars^{39, 40, 41}, aankoop van de groten akker⁴² en verkoop van een akkerland aan het stokske⁴³.

Op 2 januari 1780, wanneer Willem Ketelaars ziekelijk is, lieten de echtelieden hun testament opmaken⁶⁷. Willem Jan Ketelaars werd te Moergestel begraven op 15 december 1780²⁰. Zijn weduwe deed nog enkele transacties, zoals verkoop van een akkerland aan het Stokske⁴⁵, aankoop van een perceel bos in het Helbroek⁴⁶ en ver-

koop van een weiland de nieuwe erven aan het Stokske⁴⁷. Adriana Marcelis werd te Moergestel begraven op 15 september 1786²⁰.

Op 14 resp. 15 september 1786 werden als voogden over de minderjarige kinderen beëdigd Jan Babtist Timmermans en Jan Marcelis^{73, 74}. Op 28 oktober 1786 werd de inventaris van de nalatenschap opgemaakt⁶⁸. Deze werd op 16 januari 1809 verdeeld door Jan en Adriaan Ketelaars en Adriaan Vos, echtgenoot van Johanna Maria Ketelaars⁵⁵.

Kinderen van Willem Ketelaars en Adriana Marcelis zijn:

VI.A. 1. Joannes, gedoopt (RK) te Moergestel op 8 september 1761¹⁸. Hij ging in ondertrouw resp. trouwde voor schepenen van Moergestel op 23 mei resp. 7 juni 1795 met Adriana Brigitta Vivie²⁴. De kerkelijke inzegening van het huwelijk vond plaats op 7 juni 1795¹⁹.

In 1811 verkocht hij twee zaailanden⁵⁶ zoals hem bij de deling in 1809 aangekomen⁵⁵. Hij overleed te Moergestel op 2 november 1844.

Er kwamen negen kinderen: zie VII C (in de bijlage).

VI.A. 2. Joanna Maria, gedoopt (RK) te Moergestel op 3 februari 1764¹⁹. Ze ging in ondertrouw resp. trouwde voor schepenen van Moergestel op 21 mei resp. 5 juni 1785 met Adriaan Nicolaas Vos²³. Ze overleed te Moergestel op 11 oktober 1825. Van dit echtpaar werden elf kinderen gevonden:

- Gerardus Vos, gedoopt (RK) te Moergestel op 16 mei 1787¹⁹.
 - Adriana Vos, gedoopt (RK) te Moergestel op 30 oktober 1788¹⁹.
 - Nicolaus Vos, gedoopt (RK) te Moergestel op 7 februari 1791¹⁹.
- Hierbij staat vermeld: dood.
- Wilhelmus Vos, gedoopt (RK) te Moergestel op 10 september 1793¹⁹.
 - Adriana Vos, gedoopt (RK) te Moergestel op 5 december 1795¹⁹.
 - Gertrudis Vos, gedoopt (RK) te Moergestel op 25 december 1796¹⁹.
 - Wilhelmus Vos, gedoopt (RK) te Moergestel op 26 augustus 1799¹⁹.
 - Adriana Vos, gedoopt (RK) te Moergestel op 1 januari 1802¹⁹.
 - Marcus Vos, gedoopt (RK) te Moergestel op 3 maart 1804¹⁹.
 - Catharina Vos, gedoopt (RK) te Moergestel op 5 november 1806¹⁹.
 - Marcus Vos, gedoopt (RK) te Moergestel op 21 maart 1808¹⁹.

VI.A. 3. Catharina, gedoopt (RK) te Moergestel op 17 mei 1766¹⁹. Ze werd begraven te Moergestel op 5 juni 1779²⁰.

VI.A. 4. Marcus, gedoopt (RK) te Moergestel op 17 april 1769¹⁹. Hij was getrouwd met Margo Kuipers. Een aantal goederen van zijn schoonouders afkomstig, werd mede door hem in 1795 verkocht^{49, 50, 51}. Op 21 augustus 1795 wanneer de echtelieden hun testament opmaken, blijkt Margo Kuipers ziekelijk te zijn⁷¹.

Ze werd te Moergestel begraven op 22 september 1795²⁰, zonder

kinderen na te laten. Op 4 maart 1797 verkocht Marcelis Ketelaars enkele landerijen⁵².

Op 15 april 1801 maakte hij zijn testament, waarin hij de broer en zusters van wijlen zijn vrouw prelegateerde⁷², terwijl hij dezelfde dag aan zijn broers en zuster een vijfde deel verkocht in een groot aantal goederen⁵³, kennelijk de nalatenschap van zijn ouders.

VI.A. 5. Adrianus, gedoopt (RK) te Moergestel op 29 december 1771¹⁹. Deze volgt onder VII.A.

VI.A. 6. Joannes, gedoopt (RK) te Moergestel op 6 augustus 1775¹⁹.

VI.A. 7. Arnoldus, gedoopt (RK) te Moergestel op 19 januari 1779¹⁹, aldaar begraven op 17 december 1781²⁰.

VII.A. Adriaan Ketelaars ging in ondertrouw resp. trouwde voor schepenen van Tilburg op 3 resp. 21 mei 1810 met Johanna Maria van Craij²⁰⁵. Zij was gedoopt (RK) te Tilburg op 3 december 1782 als dochter van Franciscus van Kraijen en Maria van Os²⁰⁴. Adriaan Ketelaars overleed te Tilburg op 22 mei 1837 en Johanna Maria van Kraaij eveneens te Tilburg op 12 januari 1848.

Nadat Francis van Craij op 3 januari 1816 enige stuks vee, meubelen en boerenbouwgereedschap had verkocht¹⁷⁹, transporteerde hij op 16 mei 1816 een boerenhuis schuur schop oliemolen hof en erven te Tilburg, ter plaatse genaamd Enthoven, en enkele percelen land aan zijn schoonzoon Adriaan Ketelaars¹⁸⁰. De molen was een rosoliemolen¹⁹⁸. De koopsom bedroeg 1200 gulden, welk bedrag betaald moest worden aan Heiliger Adriaan van Iersel te Udenhout. De verkoper was hem dit bedrag schuldig volgens een obligatie²⁰⁰. In januari 1816 verkocht Adriaan Ketelaars een perceel zaailand dat hem uit de nalatenschap van zijn ouders ten deel was gevallen²⁰² terwijl hij de andere goederen uit die erfenis op 28 februari 1818 aan zijn zwager Adriaan Vos verkocht²⁰¹. In 1824 kocht hij een tweetal percelen land¹⁷⁸.

Kinderen van Adriaan Ketelaars en Johanna Maria van Craij zijn:

VII.A. 1. Adrienne Marie, geboren te Tilburg op 3 maart 1811, aldaar overleden op 6 maart 1811.

VII.A. 2. Guillaume, geboren te Tilburg op 3 juni 1812.

Deze volgt onder VIII.A.

VII.A. 3. Franciscus, geboren te Tilburg op 5 juni 1815, aldaar overleden op 15 juni 1897. Hij trouwde te Tilburg op 31 mei 1848 met Francisca van Iersel. Hun kinderen volgen onder VIII.P. (in de bijlage). In december 1863 werden onroerende goederen verkocht door Franciscus Ketelaars, in zijn woonhuis te Tilburg aan de Bosschen steenweg^{185, 186}. Op 12 juli 1864 kocht hij een tweetal percelen land te Tilburg¹⁸⁷. Op 9 september 1864 verkocht hij een perceeltje aan zijn broer Willem¹⁸⁸. Op 6 april 1866 verwierf hij een perceel bouwland te Tilburg, ter plaatse Armhoefse Akkers, genaamd Loven¹⁹¹.

Maria Verspaandonk
geb. 15—7—1837
overleden 7—4—1921.
(VIII.A.)

VII.A. 4. Martinus, geboren te Tilburg op 15 april 1818, aldaar overleden op 13 september 1889. Hij huwde te Tilburg op 1 mei 1851 met Francisca Claassen. Kinderen uit dit huwelijk volgen onder VIII.Q. (in de bijlage). In het begin van de jaren 1860 had Martinus Ketelaars drie mensen in dienst¹⁹⁶, onder wie Maria Verspaandonk, de (toekomstige) vrouw van zijn broer Wilhelmus, die bij hem inwoonde. Francisca Claassen is te Tilburg overleden op 18 april 1861. Op 29 april 1862 werd een inventaris van de inboedel opgemaakt¹⁸¹. Op 1 mei 1862 trad Martinus Ketelaars te Tilburg in het huwelijk met Johanna van Heijst. Hun kinderen volgen onder VIII.R (in de bijlage). Op 6 mei 1862 lieten de echtelieden hun testament opmaken¹⁸².

In mei 1866 huurde Martinus Ketelaars een bouwhoeve van Petrus van Beugen, rentenier te 's-Hertogenbosch¹⁹².

VII.A. 5. Johannes, geboren te Tilburg op 1 maart 1821, aldaar overleden op 4 juli 1840.

VII.A. 6. Adriana Maria, geboren te Tilburg op 15 juli 1823, aldaar overleden op 3 februari 1842.

VIII.A. Wilhelmus Ketelaars trouwde te Hooge en Lagemierde op 17 februari 1862 met Maria Verspaandonk. Zij was aldaar geboren op 15 juli 1837 als dochter van Peter Verspaandonk en Barbara van den Berg. De bruid was in dienst bij Martinus Ketelaars, bij wie de bruidegom inwoonde¹⁹⁶. Op 4 juli 1862 lieten de echtelieden hun testament opmaken^{183, 184}. Op 22 oktober 1864 leende Willem Ketelaars 1200 gulden aan Hendricus van Ravels te Dussen, waarvoor een schuldbekentenis werd opgesteld¹⁸⁹. Deze werd op 22 februari 1870 verkocht aan Arnoldus Klijsen¹⁹⁴.

In augustus 1865 verhoogde Willem Ketelaars het bod op een bouwmanswoning, ter plaatse laag Heukelom nabij de watermolen¹⁹⁰; de koop werd opgehouden. In het najaar van 1866 kocht hij drie woningen tegenover de "voormalige kaserne"¹⁹³.

Volgens overlevering werd Willem Ketelaars "de veearts" genoemd; hij bereidde zalven en dergelijke voor het vee van de minderdraagkrachtigen. Hij overleed te Tilburg op 18 april 1876. Op 12 juni 1876 werd Franciscus Ketelaars benoemd tot toezienend voogd over de minderjarige kinderen¹⁹⁹. Op 1 oktober 1877 werd de inboedel geïnventariseerd¹⁹⁵.

Kinderen van Willem Ketelaars en Maria Verspaandonk zijn:

VIII.A. 1. Adrianus Petrus, geboren te Tilburg op 27 mei 1863, aldaar overleden op 28 juli 1892.

VIII.A. 2. Elisabeth Barbara, geboren te Tilburg op 26 december 1864, overleden te Oisterwijk op 9 juni 1943.

VIII.A. 3. Anna Maria, geboren te Tilburg op 21 januari 1867, aldaar overleden op 12 november 1916. Ze trouwde te Tilburg op 3 mei 1899 met Adrianus Nicolaas van Iersel.

VIII.A. 4. Petronella Wilhelmina, geboren te Tilburg op 10 oktober 1868, aldaar overleden op 1 december 1906. Ze trouwde te Tilburg op 21 oktober 1900 met Gerardus Josephus Philipsen.

VIII.A. 5. Johanna Francisca, geboren te Tilburg op 2 oktober 1870, aldaar overleden op 22 februari 1873.

VIII.A. 6. Johannes Wilhelmus, geboren te Tilburg op 27 december 1872, aldaar overleden op 6 december 1943. Hij trouwde te Tilburg op 22 februari 1905 met Maria van der Schoot, geboren te Tilburg op 17 december 1873. Zij overleed aldaar op 17 augustus 1940.

Ze zijn grootouders van de schrijver van deze mededeling.

VIII.A. 7. Josephus Maria, geboren te Tilburg op 29 april 1875, aldaar overleden op 25 mei 1944. Hij was getrouwd met Anna Maria Lucia Verreijt.

De weduwe Maria Verspaandonk hertrouwde te Tilburg op 18 oktober 1877 met Johannes van Hoof. Ze kreeg van hem twee kinderen:

- Wilhelmus Adrianus van Hoof, geboren te Tilburg op 27 september 1878. Hij is naar Canada geëmigreerd.

- Francisca Maria van Hoof, geboren te Tilburg op 5 maart 1880. Maria Verspaandonk is te Tilburg overleden op 7 april 1921.

BIJLAGE.

Bij het opstellen van de hierboven beschreven stamreeks werd een aantal gegevens gevonden in doop- trouw- en begraafboeken en in de burgerlijke stand van enkele aftakkingen. Deze worden medegedeeld in deze bijlage.

Er wordt geen aanspraak gemaakt op volledigheid.

VI.B. Kinderen van Jan Ketelaars en Johanna Maria van Rooij zijn:

1. Dionisius, gedoopt (RK) te Moergestel op 11 november 1776¹⁹ en (?) aldaar begraven op 13 januari 1777.
2. Cornelis, gedoopt (RK) te Moergestel op 9 december 1777¹⁹. Hij trouwde te Moergestel op 17 september 1811 met Wilhelmina Moone. Zie VII.D. Beroep: koperslager.
3. Adriana, gedoopt (RK) te Moergestel op 1 februari 1780¹⁹, en aldaar begraven op 13 september 1826. Ze trouwde te Moergestel op 2 november 1817 met Willem Wolfs, bouwman.
4. Adriaan, gedoopt (RK) te Moergestel op 2 december 1782¹⁹, en aldaar overleden op 13 augustus 1867. Hij trouwde te Moergestel op 23 april 1815 met Maria van Beek. Zie VII.E. Beroep: bouwman.
5. Denis, gedoopt (RK) te Moergestel op 5 januari 1785¹⁹, en aldaar overleden op 2 mei 1842. Hij trouwde te Moergestel op 24 april 1814 met Johanna Maria Mulders. Beroep: landbouwer.
6. Hermanus, gedoopt (RK) te Moergestel op 13 mei 1786¹⁹, overleden te 's-Hertogenbosch op 6 oktober 1827. Hij trouwde te Moergestel op 8 november 1812 met Martha Timmermans. Zie VII.F. Beroepen: landbouwer, logementhouder/herbergier, bierbrouwer en winkelier⁴.

VI.C. Kinderen van Adriaan Ketelaars en Maria Appels zijn:

1. Hermannus, gedoopt (RK) te Moergestel op 6 juni 1782¹⁹, overleden te Tilburg op 14 april 1856. Hij trouwde te Tilburg op 24 mei 1821 met Antonia de Jong. zie VII.G. Beroep: arbeider.
2. Petrus, gedoopt (RK) te Moergestel op 31 januari 1784¹⁹, overleden te Tilburg op 25 april 1854. Hij trouwde te Tilburg op 6 mei 1818 met Johanna Maria Omes. Zie VII.H. Beroep: arbeider.
3. Adriaan, gedoopt (RK) te Moergestel op 11 november 1785¹⁹, aldaar overleden op 22 oktober 1859. Beroep: landbouwer.
4. Arnoldus, gedoopt (RK) te Moergestel op 7 juli 1787¹⁹, aldaar overleden op 1 april 1846. Beroep: landbouwer.
5. Hendrikus, gedoopt (RK) te Moergestel op 14 maart 1789¹⁹.
6. Johanna, gedoopt (RK) te Moergestel op 6 december 1790¹⁹, aldaar overleden op 21 januari 1854. Beroep: landbouwster.
7. Adriana, gedoopt (RK) te Moergestel op 25 april 1793¹⁹, aldaar overleden op 12 april 1847. Ze trouwde te Moergestel op 13 januari 1820 met Willem de Kort, bouwman.
8. Johannes, gedoopt (RK) te Tilburg op 4 december 1794²⁰⁴, overleden te Moergestel op 25 februari 1855. Beroep: landbouwer.
9. Petronilla, gedoopt (RK) te Oisterwijk op 26 december 1797²⁰³.

VII.B. Kinderen van Johannes Ketelaars en Maria van Akeren zijn:

1. Arnoldus, geboren te Moergestel op 6 november 1820, aldaar overleden op 22 augustus 1893. Hij trouwde te Moergestel op 19

- april 1849 met Maria Ketelaars. Zie VIII.C. Beroep: landbouwer.
2. Cornelia, geboren te Moergestel op 4 mei 1822.
 3. Johanna, geboren te Moergestel op 29 augustus 1823.
 4. Adriaan, geboren te Moergestel op 12 oktober 1825, aldaar overleden op 21 december 1829.
 5. Cornelis, geboren te Moergestel op 25 maart 1827. Hij trouwde te Moergestel op 19 april 1860 met Adriana Ketelaars. Zie VIII.D. Beroep: landbouwer.
 6. Johannes, geboren te Moergestel op 30 december 1828, aldaar overleden op 14 juli 1870. Beroep: landbouwer.
 7. Een doodgeboren dochter te Moergestel op 2 februari 1831.
 8. Adriaan, geboren te Moergestel op 28 juni 1832, aldaar overleden op 7 juli 1834.

VII.C. Kinderen van Jan Ketelaars en Adriana Vivi zijn:

1. Wilhelmina, gedoopt (RK) te Moergestel op 21 februari 1796¹⁹, aldaar overleden op 1 januari 1867.
2. Joanna, gedoopt (RK) te Moergestel op 25 oktober 1798¹⁹.
3. Adriaan, gedoopt (RK) te Moergestel op 6 februari 1801¹⁹, overleden te Tilburg op 7 december 1860. Hij trouwde te Tilburg op 24 mei 1832 met Maria van de Langerijt. Zie VIII.B. Beroep: dagloner.
4. Joanna, gedoopt (RK) te Moergestel op 10 maart 1804¹⁹, overleden te Oisterwijk op 23 juli 1844. Beroep: dienstmeid.
5. Marcelis, gedoopt (RK) te Moergestel op 30 december 1806¹⁹.
6. Maria Anna, gedoopt (RK) te Moergestel op 1 juli 1808¹⁹.
7. Cornelia, gedoopt (RK) te Moergestel op 12 augustus 1809¹⁹, aldaar overleden op 18 december 1886. Ze trouwde te Moergestel op 23 november 1838 met Cornelis van Beek, schoenmaker.
8. Engelbertus, geboren te Moergestel op 5 september 1812, overleden te Oisterwijk op 9 november 1871. Hij trouwde te Oisterwijk op 18 augustus 1845 met Arnolda van de Boer. Zie VIII.O. Beroep: schoenmaker.
9. Catharina, geboren te Moergestel op 16 maart 1817, aldaar overleden op 12 november 1818.

VII.D. Kinderen van Cornelis Ketelaars en Wilhelmina Moonen zijn:

1. Maria Catharina, geboren te 's-Hertogenbosch op 18 januari 1815.
2. Johanna Maria, geboren te 's-Hertogenbosch op 4 oktober 1816. Ze trouwde aldaar op 29 september 1840 met Petrus van der Ven, onderwijzer.
3. Elizabeth, geboren te 's-Hertogenbosch op 3 oktober 1818, overleden te Moergestel op 2 april 1887 (liefdezuster).
4. Hermanus Johannes, geboren te 's-Hertogenbosch op 16 april 1820, aldaar overleden op 6 mei 1820.

5. Maria Adriana, geboren te 's-Hertogenbosch op 6 mei 1821. Ze trouwde aldaar op 3 maart 1849 met Wilhelmus van Goch, meester broodbakker.
6. Johanna Wilhelmina, geboren te 's-Hertogenbosch op 22 maart 1824.
7. Een levenloos geboren dochter te 's-Hertogenbosch op 15 juni 1827.

VII.E. Kinderen van Adriaan Ketelaars en Maria van Beek zijn:

1. Johannes, geboren te Moergestel op 16 april 1816, aldaar overleden op 6 september 1881. Hij trouwde te Moergestel op 23 april 1846 met Margo Mulders. Zie VIII.E. Beroep: landbouwer.
2. Elizabeth, geboren te Moergestel op 1 juni 1817, aldaar overleden op 25 juli 1817.
3. Engelbert, geboren te Moergestel op 31 mei 1818, aldaar overleden op 9 juni 1868. Hij trouwde te Moergestel op 15 april 1847 met Maria van Doormalen (zie VIII.F.) en hertrouwde te Moergestel op 2 november 1854 met Maria van Dijk. (zie VIII.G.). Beroep: landbouwer.
4. Hendrikus, geboren te Moergestel op 2 september 1819, aldaar overleden op 7 augustus 1893. Hij trouwde te Moergestel op 15 april 1847 met Maria van de Wouw. Beroep: landbouwer.
5. Hermanus, geboren te Moergestel op 25 februari 1821, aldaar overleden op 12 maart 1823.
6. Maria, geboren te Moergestel op 13 november 1822, aldaar overleden op 11 juli 1900. Ze trouwde te Moergestel op 19 april 1849 met Arnold Ketelaars. Zie VIII.C.
7. Hermanus, geboren te Moergestel op 14 januari 1825, aldaar overleden op 14 januari 1899. Hij trouwde te Moergestel op 3 april 1856 met Cornelia van Akeren (zie VIII.H.) en hertrouwde te Moergestel op 1 februari 1864 met Adriana Bierkens (zie VIII.I.). Beroep: landbouwer.
8. Adriaan, geboren te Moergestel op 17 april 1826, aldaar overleden op 4 november 1832.
9. Gerardus, geboren te Moergestel op 26 augustus 1827. Hij trouwde te Moergestel op 3 maart 1859 met Johanna van Akeren. Zie VIII.J. Beroep: landbouwer.
10. Cornelis, geboren te Moergestel op 20 juli 1829, aldaar overleden op 14 april 1832.
11. Adriana, geboren te Moergestel op 6 maart 1831, aldaar overleden op 31 januari 1868. Ze trouwde te Moergestel op 19 april 1860 met Cornelis Ketelaars. Zie VIII.D.
12. Adriaan, geboren te Moergestel op 12 juli 1833, aldaar overleden op 19 juni 1886. Hij trouwde te Moergestel op 5 mei 1873 met Pitronella Bierkens. Zie VIII.K. Beroep: landbouwer.
13. Elizabeth, geboren te Moergestel op 23 januari 1836, aldaar overleden op 26 september 1874. Ze trouwde te Moergestel op 12

april 1866 met Adriaan Mulders, landbouwer.

14. Kornelis, geboren te Moergestel op 23 januari 1836, aldaar overleden op 14 april 1842.

VII.F. Kinderen van Hermanus Ketelaars en Martha Timmermans zijn:

1. Adriana, geboren te Moergestel op 25 oktober 1813, aldaar overleden op 30 mei 1815.

2. Johanna, geboren te Riel op 19 oktober 1815, overleden te Moergestel op 27 augustus 1879. Ze trouwde te Moergestel op 21 november 1843 met Christiaan van Lommel, landbouwer.

3. Maria, geboren te Riel op 5 mei 1817, overleden te Moergestel op 6 april 1846. Beroep: mutsenmaakster.

4. Jan Baptist, geboren te Riel op 28 maart 1819, overleden te Moergestel op 7 februari 1889. Beroep: landbouwer.

5. Helena, geboren te Moergestel op 27 maart 1821, overleden te Helmond⁴ op 28 december 1854 (liefdezuster).

6. Antonia, geboren te Moergestel op 19 mei 1823, aldaar overleden op 19 mei 1823.

7. Adriana, geboren te Hilvarenbeek op 19 oktober 1824, overleden te Woensel⁴ op 26 maart 1907. Ze trouwde te Moergestel op 18 juni 1860 met Wilhelmus Linnemans, koperslager.

8. Martina, geboren te 's-Hertogenbosch op 23 juli 1827, overleden te Moergestel op 19 april 1899.

VII.G. Kinderen van Hermanus Ketelaars en Antonia de Jong zijn:

1. *Adriana, geboren te Tilburg op 27 april 1822, aldaar overleden op 24 mei 1834.*

2. Johannes, geboren te Tilburg op 29 maart 1824, aldaar overleden op 8 oktober 1854. Beroep: schoenmaker.

3. Hermanus, geboren te Tilburg op 21 augustus 1825, aldaar overleden op 29 mei 1874. Hij trouwde te Tilburg op 7 augustus 1862 met Petronella van Hees (zie VIII.M.) en hertrouwde te Hilvarenbeek op 9 oktober 1865 met Cornelia Hakkens (zie VIII.N.). Beroep: verwer.

VII.H. Kinderen van Peter Ketelaars en Johanna Maria Omes zijn:

1. Adriana, geboren te Tilburg op 23 februari 1819, aldaar overleden op 18 december 1820.

2. Johannes, geboren te Tilburg op 22 september 1821, aldaar overleden op 28 december 1876. Hij trouwde te Tilburg op 13 januari 1853 met Maria Hendrica van de Berg. Zie VIII.L. Beroep: schoenmaker.

3. Adriaan, geboren te Tilburg op 28 november 1823, aldaar overleden op 13 juni 1879.

4. Wilhelmina, geboren te Tilburg op 20 augustus 1826, aldaar overleden op 14 april 1861. Ze trouwde te Tilburg op 19 juli 1860 met Antonie Paridaens, wever.

5. Peter, geboren te Tilburg op 21 juli 1831, aldaar overleden 4 november 1832.

6. Petronella, geboren te Tilburg op 16 september 1834, aldaar overleden op 30 januari 1898. Ze trouwde te Tilburg op 9 augustus 1860 met Ferdinandus Wittens, koperslager.

VIII.B. Kinderen van Adriaan Ketelaars en Maria Hendrica van de Langerijt zijn:

1. Joannes Cornelis, geboren te Tilburg op 12 maart 1833, aldaar overleden op 28 februari 1891. Hij trouwde te Tilburg op 11 juli 1867 met Maria Catharina Groenen. Zie IX.C. Beroep: fabriekwerker.

2. Cornelis, geboren te Tilburg op 28 september 1834, aldaar overleden op 7 januari 1889. Hij trouwde te Tilburg op 9 november 1865 met Johanna Maria Burgers. Zie IX.D. Beroep: fabriekwerker.

3. Joannes Jacobus, geboren te Tilburg op 23 januari 1837. Hij trouwde te Tilburg op 14 april 1864 met Petronella Laureijssen. Zie IX.E. Beroep: wever.

4. Antonie, geboren te Tilburg op 23 september 1839, aldaar overleden op 12 mei 1899. Hij trouwde te Tilburg op 22 april 1869 met Johanna de Roij. Zie IX.F. Beroep: wever.

5. Adriaan, geboren te Tilburg op 26 december 1844, aldaar overleden op 26 januari 1851.

VIII.C. Kinderen van Arnoldus Ketelaars en Maria Ketelaars zijn:

1. Joanna, geboren te Moergestel op 14 maart 1850, aldaar overleden op 21 juli 1896. Beroep: landbouwster.

2. Joannes, geboren te Moergestel op 26 maart 1851.

3. Cornelis, geboren te Moergestel op 25 mei 1852. Hij trouwde te Moergestel op 23 april 1884 met Wilhelmina van Opstal. Zie IX.B. Beroep: landbouwer.

4. Maria, geboren te Moergestel op 19 juli 1854, aldaar overleden op 21 juli 1854.

5. Adrianus, geboren te Moergestel op 28 augustus 1855. Hij trouwde te Moergestel op 1 mei 1889 met Maria van de Laak. Beroep: landbouwer.

6. Martinus, geboren te Moergestel op 27 november 1857, aldaar overleden op 25 januari 1858.

7. Maria, geboren te Moergestel op 27 november 1857.

8. Maria Elisabeth, geboren te Moergestel op 19 maart 1860. Ze trouwde aldaar op 20 april 1887 met Cornelis van de Bosch.

9. Adriana, geboren te Moergestel op 6 februari 1862, aldaar overleden op 1 augustus 1862.

10. Maria Adriana, geboren te Moergestel op 13 juni 1863.

11. Hendrik, geboren te Moergestel op 23 oktober 1866.

VIII.D. Kinderen van Cornelis Ketelaars en Adriana Ketelaars zijn:

1. Johannes, geboren te Moergestel op 26 maart 1861.
2. Adrianus, geboren te Moergestel op 30 november 1862.
3. Maria, geboren te Moergestel op 13 mei 1865.
4. Adriana, geboren te Moergestel op 1 januari 1868, aldaar overleden op 14 februari 1868.

VIII.E. Kinderen van Jan Ketelaars en Margo Mulders zijn:

1. Christina, geboren te Moergestel op 18 januari 1847, aldaar gehuwd op 1 mei 1877 met Francis Hoeven.
2. Cornelis, geboren te Moergestel op 1 december 1848, aldaar gehuwd op 30 januari 1901 met Wilhelmina Schoonis. Beroep: landbouwer.
3. Elizabeth, geboren te Moergestel op 14 februari 1850, aldaar overleden op 3 maart 1857.
4. Adriaan, geboren te Moergestel op 30 januari 1853.
5. Johannes, geboren te Moergestel op 30 april 1855, aldaar overleden op 17 april 1858.
6. Engelbertus, geboren te Moergestel op 14 maart 1857, aldaar getrouwd op 2 maart 1886 met Anna Rijnen (zie IX.G.) en vervolgens te Hilvarenbeek op 20 januari 1895 met Maria Appels (zie IX.H.). Beroep: landbouwer.
7. Maria Elisabeth, geboren te Moergestel op 2 april 1859, aldaar getrouwd op 15 februari 1887 met Antonius Rijnen.
8. Elisabeth Maria, geboren te Moergestel op 16 augustus 1861.
9. Adriana, geboren te Moergestel op 23 augustus 1863.

VIII.F. Kinderen van Engelbertus Ketelaars en Maria (c.q. Johanna Maria) van Doormalen zijn:

1. Hendrikus, geboren te Moergestel op 16 juli 1848, aldaar overleden op 14 april 1854.
2. Peter, geboren te Moergestel op 21 augustus 1850, aldaar getrouwd op 26 februari 1878 met Petronella Schoenmakers (zie IX.I.). Beroep: landbouwer.
3. Adrianus, geboren te Moergestel op 9 november 1852, aldaar overleden op 16 maart 1859.

VIII.G. Kinderen van Engelbertus Ketelaars en Maria Alagonda van Dijk zijn:

1. Johannes, geboren te Moergestel op 9 november 1855, aldaar getrouwd op 7 november 1893 met Elizabeth van Akeren (zie IX.J.). Beroep: landbouwer.

2. Hendrikus, geboren te Moergestel op 22 maart 1857, aldaar getrouwd op 27 april 1891 met Johanna van Eijk (zie IX.K.). Beroep: horlogemaker.

VIII.H. Een kind van Hermanus Ketelaars en Cornelia van Akeren is:

1. Adrianus, geboren te Moergestel op 17 juni 1857, aldaar overleden op 21 juli 1859.

VIII.I. Kinderen van Hermanus Ketelaars en Adriana Bierkens zijn:

1. Cornelia, geboren te Moergestel op 15 november 1864.
2. Maria, geboren te Moergestel op 25 juli 1866.
3. Johanna, geboren te Moergestel op 12 januari 1868.
4. Adriaan, geboren te Moergestel op 19 december 1869, aldaar overleden op 22 maart 1870.
5. Adriaan, geboren te Moergestel op 3 februari 1871.
6. Johannes Engelbertus, geboren te Moergestel op 17 juli 1873.
7. Engelbertus Adriaan, geboren te Moergestel op 10 juli 1875, aldaar overleden op 5 juni 1887.
8. Lamberta, geboren te Moergestel op 23 mei 1877.
9. Hendrik, geboren te Moergestel op 31 oktober 1879, aldaar overleden op 9 juni 1883.
10. Cornelis, geboren te Moergestel op 18 juli 1882, aldaar overleden op 20 oktober 1883.

VIII.J. Kinderen van Gerardus Ketelaars en Johanna van Akeren zijn:

1. Maria, geboren te Moergestel op 19 november 1859, aldaar getrouwd op 3 februari 1885 met Petrus Roozen.
2. Levenloos geboren zoon op 27 september 1861 (Moergestel).
3. Cornelis, geboren te Moergestel op 30 augustus 1862.
4. Adriana, geboren te Moergestel op 6 oktober 1864, aldaar overleden op 28 november 1897. Zij trouwde te Moergestel op 28 april 1892 met Jacobus Johannes van Dijk.
5. Jacobus, geboren te Moergestel op 15 december 1866.
6. Wilhelmina, geboren te Moergestel op 11 december 1869.
7. Adriaan, geboren te Moergestel op 19 december 1872, aldaar overleden op 19 december 1873.
8. Elizabeth, geboren te Moergestel op 13 december 1873.
9. Adriaan, geboren te Moergestel op 3 april 1876.

VIII.K. Kinderen van Adriaan Ketelaars en Pitronella Bierkens zijn:

1. Maria, geboren te Moergestel op 7 april 1874, aldaar overleden op 18 februari 1897. Beroep: landbouwster.

2. Adriaan, geboren te Moergestel op 16 januari 1876.
3. Johannes, geboren te Moergestel op 29 september 1877.
4. Antonius, geboren te Moergestel op 13 juni 1879, aldaar overleden op 1 april 1897. Beroep: landbouwer.
5. Martinus, geboren te Moergestel op 14 juni 1881.
6. Elizabeth, geboren te Moergestel op 12 april 1883.
7. Adriana, geboren te Moergestel op 24 augustus 1885.

VIII.L. Een kind van Johannes Ketelaars en Maria Hendrika van den Berg is:

1. Petrus, geboren te Tilburg op 22 september 1854, aldaar overleden op 20 januari 1886. Hij trouwde te Tilburg op 27 april 1881 met Anna Maria van Keulen (zie IX.L.). Zonder beroep, resp. winkelier.

VIII.M. Een kind van Hermanus Ketelaars en Petronella van Hees is:

1. Antonius Wilhelmus, geboren te Tilburg op 4 november 1863, aldaar overleden op 26 oktober 1867.

VIII.N. Kinderen van Hermanus Ketelaars en Cornelia Hakkens zijn:

1. Johanna Antonia, geboren te Tilburg op 7 augustus 1866, aldaar getrouwd op 6 februari 1889 met Antonius Petrus Prince, wever.
2. Wilhelmina, geboren te Tilburg op 1 januari 1869, aldaar overleden op 10 mei 1898. Ze trouwde te Tilburg op 29 januari 1890 met Josephus Andreas van Oosterhout, fabrikwerker.
3. Johanna Maria, geboren te Tilburg op 9 juni 1873, aldaar overleden op 24 maart 1878.

VIII.O. Kinderen van Engelbert Ketelaars en Arnolda van den Boer zijn:

1. Carel, geboren te Oisterwijk op 26 maart 1848.
2. Johanna, geboren te Oisterwijk op 23 maart 1850, aldaar overleden op 12 oktober 1851.
3. Johanna, geboren te Oisterwijk op 1 augustus 1852.
4. Adriana, geboren te Oisterwijk op 12 november 1857, getrouwd te Tilburg op 9 mei 1877 met Everardus Rijkers en hertrouwd te Tilburg op 6 mei 1885 met Lambertus Janssen.
5. Antonia, geboren te Oisterwijk op 25 december 1859, aldaar overleden op 24 maart 1860.
6. Roedolphus Carolus, geboren te Oisterwijk op 26 oktober 1861, aldaar overleden op 7 december 1861.

VIII.P. Kinderen van Franciscus Ketelaars en Francisca van Iersel

zijn:

1. Johanna Maria, geboren te Tilburg op 15 maart 1849.
2. Adriana, geboren te Tilburg op 29 mei 1850.
3. Wilhelmus, geboren te Tilburg op 24 augustus 1852, aldaar getrouwd op 27 april 1892 met Maria van Pelt. Beroep: bouwman.
4. Johanna, geboren te Tilburg op 7 mei 1854.
5. Arnolda, geboren te Tilburg op 8 augustus 1856, overleden te Moergestel op 3 april 1890 (liefdezuster).
6. Johannes Franciscus, geboren te Tilburg op 29 september 1858.
7. Adrianus Nicolaas, geboren te Tilburg op 22 juli 1860.

VIII.Q. Kinderen van Martinus Ketelaars en Francisca Claassen zijn:

1. Anna Maria, geboren te Tilburg op 17 december 1852, aldaar getrouwd op 5 januari 1881 met Peter Mutzaards, herbergier.
2. Johanna Adriana, geboren te Tilburg op 15 maart 1854, aldaar getrouwd op 28 april 1880 met Johannes Josephus Mutsaers, fabrikant.
3. Adriana Cornelia, geboren te Tilburg op 5 oktober 1855, aldaar getrouwd op 20 juni 1888 met Johannes van Casteren, voerman.
4. Catharina Theresia Maria, geboren te Tilburg op 28 september 1857.
5. Adrianus Martinus, geboren te Tilburg op 21 juni 1859, aldaar getrouwd op 17 juli 1889 met Dina van Dijk. Beroep: bakker.

VIII.R. Kinderen van Martinus Ketelaars en Johanna van Heijst zijn:

1. Johanna Maria, geboren te Tilburg op 17 april 1863, aldaar overleden op 13 maart 1880.
2. Martina, geboren te Tilburg op 17 april 1863, aldaar getrouwd op 18 april 1883 met Petrus Hermanus van den Brink, timmerman.
3. Francisca, geboren te Tilburg op 5 oktober 1864, aldaar getrouwd op 21 november 1887 met Peter Hendrikus Claassen, handelsagent.
4. Wilhelmina Adriana, geboren te Tilburg op 15 mei 1866, aldaar getrouwd op 4 februari 1890 met Johannes Vermeulen, slager.
5. Anna Maria, geboren te Tilburg op 2 juni 1867, aldaar getrouwd op 4 februari 1890 met Johannes Bernardus Dielissen, timmerman.
6. Petronella Cornelia, geboren te Tilburg op 15 december 1868, aldaar getrouwd op 12 november 1889 met Josephus Johannes de Bont, koopman.

IX.B. Kinderen van Cornelis Ketelaars en Wilhelmina van Opstal zijn:

1. Johanna Maria, geboren te Moergestel op 23 juni 1885.
2. Arnoldus Johannes, geboren te Moergestel op 1 juni 1887.
3. Petrus Josephus, geboren te Moergestel op 9 juli 1889.

IX.C. Kinderen van Johannes Cornelis Ketelaars en Maria Catharina Groenen zijn:

1. Adriana Maria, geboren te Tilburg op 22 april 1868, aldaar getrouwd op 4 april 1894 met Johannes Cornelis Versteden, arbeider.
2. Jacobus, geboren te Tilburg op 31 mei 1870, aldaar getrouwd op 11 mei 1898 met Johanna Adriana Wouters. Beroep: smid.
3. Cornelis Henricus, geboren te Tilburg op 11 maart 1873, aldaar getrouwd op 14 oktober 1896 met Antonia Maria Vermeulen. Beroep: smid.
4. Catharina, geboren te Tilburg op 22 september 1875, aldaar overleden op 10 februari 1902. Ze trouwde te Tilburg op 27 september 1899 met Cornelis Johannes van Berkel, fabriekwerker.
5. Adrianus Jacobus, geboren te Tilburg op 28 maart 1879, aldaar overleden op 18 november 1900. Zonder beroep.

IX.D. Kinderen van Cornelis Ketelaars en Johanna Maria Burgers zijn:

1. Johanna Maria, geboren te Tilburg op 29 november 1866, aldaar overleden op 1 juli 1867.
2. Johanna Maria, geboren te Tilburg op 12 juni 1868, aldaar getrouwd op 18 juli 1894 met Adrianus Norbertus van de Pas, fabriekwerker.
3. Cornelia Henrica, geboren te Tilburg op 14 januari 1870, aldaar overleden op 11 september 1872.
4. Adrianus, geboren te Tilburg op 28 januari 1872, aldaar getrouwd op 2 juni 1897 met Martina van de Pol. Beroep: mandenmaker.
5. Henricus Norbertus, geboren te Tilburg op 18 mei 1873.
6. Petronella Henrica, geboren te Tilburg op 21 december 1874.
7. Maria Lucia, geboren te Tilburg op 8 april 1876.
8. Antonius, geboren te Tilburg op 11 februari 1878.
9. Barbara Maria, geboren te Tilburg op 10 juni 1880.

IX.E. Kinderen van Johannes Jacobus Ketelaars en Petronella Laureijssen zijn:

1. Adrianus, geboren te Tilburg op 1 oktober 1864, aldaar getrouwd op 11 mei 1892 met Antonetta van Iersel. Beroep: fabriekwerker.
2. Joseph, geboren te Tilburg op 9 september 1866, aldaar getrouwd op 17 september 1890 met Antonia Kools en aldaar hertrouwd op 11 augustus 1897 met Adriana Aldegonda van Gorp. Beroep: wever.
3. Maria Henrica, geboren te Tilburg op 19 maart 1868, aldaar

overleden op 15 april 1868.

4. Antonia Helena, geboren te Tilburg op 24 maart 1869, aldaar getrouwd op 13 september 1893 met Antonius van den Brand, klompenmaker.

5. Maria Henrica, geboren te Tilburg op 11 september 1870.

6. Jacobus Joannes Antonius, geboren te Tilburg op 3 september 1877.

7. Joanna Henrica, geboren te Tilburg op 25 mei 1879.

IX.F. Kinderen van Antonie Ketelaars en Johanna de Roij zijn:

1. Adrianus, geboren te Tilburg op 14 december 1870, aldaar getrouwd op 21 augustus 1895 met Maria Josefa Beckers. Beroep: wever.

2. Wilhelmus, geboren te Tilburg op 5 april 1872, aldaar getrouwd op 4 mei 1898 met Isabella Josephina van Asten. Beroep: fabriekwerker.

3. Henricus, geboren te Tilburg op 11 augustus 1873, aldaar overleden op 26 augustus 1874.

4. Maria Henrica Cornelia, geboren te Tilburg op 9 juni 1876.

5. Josephus, geboren te Tilburg op 9 januari 1878.

6. Henricus Antonius, geboren te Tilburg op 23 januari 1880, aldaar overleden op 10 februari 1880.

7. Jacobus Joannes, geboren te Tilburg op 27 april 1881, aldaar overleden op 31 december 1884.

8. Franciscus Dionysius, geboren te Tilburg op 21 oktober 1883.

9. Een levenloze dochter geboren te Tilburg op 30 augustus 1886.

10. Antonius Joannes, geboren te Tilburg op 8 april 1888.

IX.G. Kinderen van Engelbertus Ketelaars en Anna Catharina Rijnen zijn:

1. Johannes, geboren te Moergestel op 14 december 1886.

2. Cornelis, geboren te Moergestel op 11 augustus 1888.

3. Denis Adrianus, geboren te Hilvarenbeek op 6 november 1890.

IX.H. Kinderen van Engelbertus Ketelaars en Maria Appels zijn:

1. Anna Catharina, geboren te Hilvarenbeek op 26 maart 1895, aldaar overleden op 9 oktober 1895.

2. Anna Catharina, geboren te Hilvarenbeek op 21 maart 1896.

3. Johanna, geboren te Hilvarenbeek op 5 maart 1897.

4. Hendrikus Maria, geboren te Hilvarenbeek op 25 mei 1898, aldaar overleden op 13 augustus 1898.

5. Margaretha Maria, geboren te Hilvarenbeek op 17 mei 1899.

6. Maria Henrica, geboren te Hilvarenbeek op 5 mei 1900.

7. Christina Wilhelmina, geboren te Hilvarenbeek op 25 november 1901.

IX.I. Kinderen van Peter Ketelaars en Pitronella Schoenmakers zijn:

1. Maria Elizabeth, geboren te Moergestel op 11 april 1879.
2. Anna Maria, geboren te Moergestel op 15 augustus 1880.
3. Maria Adriana, geboren te Moergestel op 16 mei 1882.
4. Cornelis, geboren te Moergestel op 25 november 1883.
5. Hendrik, geboren te Moergestel op 3 juli 1886.
6. Een levenloos geboren zoon (Moergestel 24 januari 1889).
7. Johanna, geboren te Moergestel op 1 maart 1890.
8. Adriaan, geboren te Moergestel op 29 januari 1893, aldaar overleden op 15 maart 1893.
9. Een levenloos geboren zoon (Moergestel 2 februari 1894).
10. Johannes, geboren te Moergestel op 20 juni 1895, aldaar overleden op 7 maart 1897.
11. Martinus Johannes, geboren te Moergestel op 7 maart 1898.
12. Peter, geboren te Moergestel op 8 april 1901.

IX.J. Kinderen van Johannes Ketelaars en Elisabeth van Akeren zijn:

1. Maria Allegonda, geboren te Moergestel op 25 maart 1895.
2. Jacoba Anna, geboren te Moergestel op 29 oktober 1897.
3. Adriana Elisabeth, geboren te Moergestel op 3 september 1900.

IX.K. Kinderen van Hendrikus Ketelaars en Johanna van Eijk zijn:

1. Maria Elizabeth, geboren te Moergestel op 14 maart 1892.
2. Peter, geboren te Moergestel op 15 november 1893.
3. Maria Allegonda, geboren te Moergestel op 27 april 1895.
4. Cornelis, geboren te Moergestel op 10 maart 1896.
5. Adriana Maria, geboren te Moergestel op 10 april 1897.
6. Johannes Petrus, geboren te Moergestel op 23 april 1898.
7. Adrianus Hendrikus, geboren te Moergestel op 22 januari 1900.
8. Hendrikus Johannes, geboren te Moergestel op 17 april 1901.

IX.L. Kinderen van Petrus Ketelaars en Anna Maria van Keulen zijn:

1. Henrica Catharina, geboren te Tilburg op 10 februari 1882, aldaar overleden op 13 februari 1900.
2. Catharina Joanna Adriana Maria, geboren te Tilburg op 7 april 1883.
3. Joanna Maria Josephina, geboren te Tilburg op 12 maart 1885.

Bij het tot stand komen van deze stamreeks is dankbaar gebruik gemaakt van een groot aantal verwijzingen ter hand gesteld door de heren W. de Bakker uit Oisterwijk en J. N. Leget uit Oss.

Geraadpleegde werken en bronnen:

1. W. de Bakker en P. L. Leget-Kuijlen, De Kleine Meijerij XXV, 12 (1974).
 2. W. de Bakker, De Kleine Meijerij XXIX, 69 (1979).
 3. W. de Bakker, persoonlijke mededeling.
 4. J. A. J. Becx, De Kleine Meijerij XXXI, 9 (1980).
 5. J. N. Leget, De Brabantse Leeuw 28, 90 (1979).
 6. J. N. Leget, De Brabantse Leeuw 28, 110 (1979).
- In het Rijksarchief in N.Brabant:
7. Baarle Nassau DTB 3; 8. Baarle Nassau DTB 6; 9. Goirle DTB 1; 10. Haaren DTB 10; 11. Helvoirt DTB 3; 12. Helvoirt DTB 12; 13. Hilvarenbeek DTB 3; 14. Hilvarenbeek DTB 4; 15. Hilvarenbeek DTB 10; 16. Hilvarenbeek R. 70 f. 189-v; 17. Hilvarenbeek R. 180 f. 279-v; 18. Moergestel DTB 2; 19. Moergestel DTB 3; 20. Moergestel DTB 9; 21. Moergestel DTB 11; 22. Moergestel DTB 12; 23. Moergestel DTB 13; 24. Moergestel DTB 14; 25. Moergestel R. 313 f. 141; 26. Moergestel R. 313 f. 296; 27. Moergestel R. 313 f. 299; 28. Moergestel R. 315 f. 131-v; 29. Moergestel R. 315 f. 151-v; 30. Moergestel R. 317 f. 51-v; 31. Moergestel R. 317 f. 113; 32. Moergestel R. 317 f. 122; 33. Moergestel R. 317 f. 141; 34. Moergestel R. 317 f. 141-v; 35. Moergestel R. 318 f. 175-v; 36. Moergestel R. 319 f. 41-v; 37. Moergestel R. 319 f. 58-v; 38. Moergestel R. 319 f. 104-v; 39. Moergestel R. 319 f. 110-v; 40. Moergestel R. 319 f. 111; 41. Moergestel R. 319 f. 112; 42. Moergestel R. 319 f. 121; 43. Moergestel R. 319 f. 129; 44. Moergestel R. 319 f. 173; 45. Moergestel R. 320 f. 45-v; 46. Moergestel R. 320 f. 64-v; 47. Moergestel R. 320 f. 65-v; 48. Moergestel R. 321 f. 72; 49. Moergestel R. 322 f. 20-v; 50. Moergestel R. 322 f. 22; 51. Moergestel R. 322 f. 37-v; 52. Moergestel R. 322 f. 92; 53. Moergestel R. 323 f. 36-v; 54. Moergestel R. 324 f. 125; 55. Moergestel R. 325 f. 10; 56. Moergestel R. 325 nr. 222; 57. Moergestel R. 344 f. 127-v; 58. Moergestel R. 345 f. 8; 59. Moergestel R. 345 f. 24-v; 60. Moergestel R. 345 f. 106; 61. Moergestel R. 345 f. 117-v; 62. Moergestel R. 347 f. 34-v; 63. Moergestel R. 347 f. 54; 64. Moergestel R. 347 f. 120; 65. Moergestel R. 347 f. 135; 66. Moergestel R. 347 f. 166; 67. Moergestel R. 348 f. 43; 68. Moergestel R. 349 f. 84; 69. Moergestel R. 350 f. 36; 70. Moergestel R. 350 f. 53; 71. Moergestel R. 350 f. 72; 72. Moergestel R. 351 f. 102-v; 73. Moergestel R. 419 f. 50; 74. Moergestel R. 419 f. 50-v; 75. Oisterwijk DTB 1; 76. Oisterwijk DTB 2; 77. Oisterwijk DTB 3; 78. Oisterwijk DTB 4; 79. Oisterwijk DTB 5; 80. Oisterwijk DTB 6; 81. Oisterwijk DTB 7; 82. Oisterwijk DTB 9; 83. Oisterwijk DTB 10; 84. Oisterwijk DTB 12; 85. Oisterwijk DTB 15; 86. Oisterwijk DTB 19; 87. Oisterwijk N. 5247 15-11-1611; 88. Oisterwijk N. 5247 15-5-1614; 89. Oisterwijk N. 5291-A; 90. Oisterwijk R. 2; 91. Oisterwijk R. 68; 92. Oisterwijk R. 69; 93. Oisterwijk R. 317 f. 47; 94. Oisterwijk R. 324 f. 67-v; 95. Oisterwijk R. 330 f. 20; 96. Oisterwijk R. 332 f. 43-v; 97. Oisterwijk R. 335 f. 75; 98. Oisterwijk R. 335 f. 103; 99. Oisterwijk R. 337 f. 18-v; 100. Oisterwijk R. 338 f. 7-v; 101. Oisterwijk R. 338 f. 25-v; 102. Oisterwijk R. 338 f. 66; 103. Oisterwijk R. 339 f. 40; 104. Oisterwijk R. 339 f. 108; 105. Oisterwijk R. 340 f. 58-v; 106. Oisterwijk R. 340 f. 64; 107. Oisterwijk R. 341 f. 73; 108. Oisterwijk R. 341 f. 96; 109. Oisterwijk R. 342 f. 68; 110. Oisterwijk R. 345 f. 84; 111. Oisterwijk R. 346 f. 22-v; 112. Oisterwijk R. 347 f. 78-v; 113. Oisterwijk R. 349 f. 15-v; 114. Oisterwijk R. 349 f. 86; 115. Oisterwijk R. 350 f. 20; 116. Oisterwijk R. 351 f. 29-v; 117. Oisterwijk R. 351 f. 87-v; 118. Oisterwijk R. 351 f. 89-v; 119. Oisterwijk R. 352 f. 47; 120. Oisterwijk R. 353 f. 43-v; 121. Oisterwijk R. 358 f. 3-v; 122. Oisterwijk R. 358 f. 7; 123. Oisterwijk R. 363 deel 2, f. 28-v; 124. Oisterwijk R. 371 f. 83; 125. Oisterwijk R. 374 deel 1, f. 39-v; 126. Oisterwijk R. 374 deel 1, f. 63; 127. Oisterwijk R. 374 deel 2, f. 49; 128. Oisterwijk R. 376 f. 36-v; 129. Oisterwijk R. 376 f. 58; 130. Oisterwijk R. 377 deel 1, f. 7-v; 131. Oisterwijk R. 377 deel 2, f. 2-v; 132. Oisterwijk R. 402 f. 127-v; 133. Oisterwijk R. 403 f. 58-v; 134. Oisterwijk R. 405 f. 69-v; 135. Oisterwijk R. 407 f. 306; 136. Oisterwijk R. 409 f. 68; 137. Oisterwijk R. 409 f. 81; 138. Oisterwijk R. 409 f. 121; 139. Oisterwijk R. 409 f. 173-v; 140. Oisterwijk R. 410 f. 157-v; 141. Oisterwijk R. 412 f. 47-v; 142. Oisterwijk R. 413 f. 17-v; 143. Oisterwijk R. 413 f. 175-v; 144. Oisterwijk R. 417 f. 5; 145. Oisterwijk R. 417 f. 176-v; 146. Oisterwijk R. 420 f. 175-v; 147. Oisterwijk R. 422 f. 248-v; 148. Oisterwijk R. 424 f. 201; 149. Oisterwijk R. 432 f. 72-v; 150. Oisterwijk R. 462 f. 75-v; 151. Oisterwijk R. 480 f. 51; 152. Oisterwijk R. 480 f. 243-v; 153. Oisterwijk R. 481. f. 190-v; 154. Oisterwijk R. 495 f. 209-v; 155. Oisterwijk R. 524 niet gefolieerd 8-6-1725; 156. Oisterwijk R. 591 f. 212.

In het Gemeentearchief van Tilburg:

157. Tilburg DTB 5; 158. Tilburg DTB 6; 159. Tilburg DTB 7; 160. Tilburg DTB 9; 161. Tilburg DTB 19; 162. Tilburg DTB 20; 163. Tilburg DTB 22; 164. Tilburg DTB 31; 165. Tilburg DTB 32; 166. Tilburg DTB 43; 167. Tilburg DTB 52; 168. Tilburg DTB 57; 169. Tilburg N. 131 f. 28; 170. Tilburg R. 379 f. 41-v; 171. Tilburg R. 427 f. 208; 172. Tilburg R. 471 f. 248-v; 173. Tilburg R. 472 f. 102; 174. Tilburg R. 472 f. 234; 175. Tilburg R. 472 f. 235; 176. Tilburg R. 481 f. 187; 177. Tilburg R. 668 niet gefolieerd 11-9-1691; 178. Tilburg N. 177 No. 59; 179. Tilburg N. 214 I No. 293; 180. Tilburg N. 214 I No. 388; 181. Tilburg N. 2864 No. 125; 182. Tilburg N. 2864 No. 137; 183. Tilburg N. 2864 No. 213; 184. Tilburg N. 2864 No. 214; 185. Tilburg N. 2865 No. 241; 186. Tilburg N. 2865 No. 256; 187. Tilburg N. 2866 No. 172; 188. Tilburg N. 2866 No. 226; 189. Tilburg N. 2866 No. 257; 190. Tilburg N. 2868 No. 214; 191. Tilburg N. 2869 No. 126; 192. Tilburg N. 2869 No. 185 en van G. Berkelmans, De Gasthuishoeven op hooghout, bakermat van Assisië, De kleine Meijerij, XXXI, p. 14 en 44 (1980); 193. Tilburg N. 2869 No. 344; 194. Tilburg N. 2875 No. 66; 195. Tilburg N. 2885 No. 218; 196. Tilburg Volkstelling 1860-1870 Loven Huisnr. L 34.

Archief van het bisdom voor 's-Hertogenbosch:

197. DTB registers Tilburg-het Goirke XXIX.

Addendum:

198. Tilburg R. 445 f 185-v. (G.A. Tilburg); 199. Kantongerecht Tilburg 1876 No. 179 (R.A. NBr.); 200. 's-Hertogenbosch N. 3532 No. 311 (R.A. NBr.); 201. Moergestel N. 4826 No. 406 (R.A. NBr.); 202. Moergestel N. 4824 No. 247 (R.A. NBr.); 203. Oisterwijk DTB-11 (R.A. NBr.); 204. Tilburg DTB-13; 205. Tilburg DTB-38.

Op zoek naar Jean Davit Ader

A. van Merendonk

Sniederslaan 105a, 5531 EJ Bladel

Ik betitel dit relaas met een naam, die in de loop der jaren een begrip geworden is voor mij. Alle nasporingen omtrent zijn herkomst hebben tot op heden geen concreet resultaat opgeleverd. Toch wil ik de door mij tot nu toe bewandelde wegen U niet onthouden.

Deze naam komt voor in mijn kwartierstaat. Een van mijn grootmoeders is Philomena Virgine Ader, geboren te Tilburg op 29 januari 1845 als dochter van Johannes Wilhelmus Ader. Laatstgenoemde is geboren te Antwerpen op 11 augustus 1809. Hij had nog een broer Michael. Na het overlijden van zijn vader Adriaan Ader, op 30 juni 1814 te Antwerpen, kwam Johannes Wilhelmus naar Tilburg en werd bij zijn grootvader Jean Davit Ader grootgebracht. Hoe ik de naam van zijn moeder en broer achterhaald heb komt verderop in het verhaal.

Eerst Jean Davit. Bij zijn huwelijk op 22 januari 1780 is vermeld dat hij geboren is te Mons; hij was toen 33 jaar, rooms-katholiek en woonde sinds 6 jaar te Tilburg. Er was geen borgbrief ingeleverd want hij was een soldatenkind. In de volkstelling van 1810 staat dat hij 65 jaar is en geboren te Namuer, departement Sambre-et-Meuse (Jemeppe is doorgehaald).

Bij de doopaantekening van een van zijn dochters is vermeld 'Montensis'.

Bij zijn overlijden op 5 november 1824 wordt opgegeven dat hij 82 jaar is en geboortig van Namur, ouders onbekend. Hij heeft verschillende functies bekleed; o.a. vorster van de gemeente, keurmeester, huissier de la police de paix (deurwaarder) en herbergier. Bovendien is hem toestemming verleend om in zijn woonhuis Franse les te geven.

Deze gegevens leidden tot correspondentie met de stads- en rijksarchieven van Bergen, Namen en Luik, de laatste met het oog op Jemappe. Negatieve antwoorden waren aanleiding om deze archieven persoonlijk te bezoeken. Eigen onderzoek leverde evenwel niets op. Men adviseerde mij daar te schrijven naar het Krijgsarchief te Oostenrijk, Stiftgasse 2, omdat in de periode rond 1745 in Bergen het Oostenrijkse leger ingekwartierd was en een bezoek te brengen aan het Rijksarchief te Brussel, afd. Krijgsgeschiedenis.

Bij afwezigheid van de ambtenaar van laatstgenoemde afdeling gaf men mij het adres van Le Musée de l'Armée. Daar kwam uit een kaartenbakje te voorschijn dat ene Ader, rédacteur du constitutionnel, op 19 april 1859 te Bassussary près de Biarritz, dep. Basses Pyrénées in Frankrijk, was overleden.

Zowel Oostenrijk als Frankrijk heb ik aangeschreven. Uit Oostenrijk kreeg ik te horen, dat men geen tijd had om de monsterlijsten (in 1742 lagen te Bergen 4 regimenten) na te zien.

Uit Bassussary kwam geen antwoord. Een kennis van mij, die in Zuid-Frankrijk op vakantie ging, beloofde mij ter plaatse indien mogelijk te informeren. Hij kwam terug met de overlijdensakte, foto's van zijn grafzerk en woonhuis, het opschrift van de zerk en een stafkaart van de omgeving. Uit deze gegevens bleek Ader geen Belg te zijn, zodat er dus geen aanleiding was deze tak meteen na te lopen.

In het telefoonboek van Eindhoven zag ik bij toeval de naam Ader staan. Bij navraag bleek de desbetreffende een afstammeling te zijn van een zoon van Jean Davit.

Ook de telefoongids van Nijmegen vermeldde een Ader; diens familie stamt een paar generaties terug uit Groningen en daarvoor uit de omgeving van Hannover.

Mijn eerste brief naar Hannover werd beantwoord met een stencil waarin staat dat slechts aan afstammelingen in rechte lijn afschriften en gegevens worden verstrekt.

Mijn volgende brieven, die niet over de 'Genealogie Ader' maar over de 'Familiengeschichte Ader' gingen, werden wel positief beantwoord in die zin dat geadviseerd werd kerkarchieven van omliggende plaatsen te raadplegen, ook Evangelische kerkarchieven waar eveneens katholieke dopen werden ingeschreven. Zo kreeg ik van de Evangelisch-Lutherse kerk van Hameln drie fotokopieën van bladzijden uit het doopboek toegezonden. De kosten varieerden van DM 5 tot DM 10. Het spoor leidde naar Wiedensahl waar Matthias Ader, van beroep metselaar, in 1730 huwde. De akte vermeldt echter geen plaats van herkomst. In het Rijksarchief van

Hannover werd vervolgens ontdekt dat Matthias Ader uit Tirol of Steiermark danwel 'Gerichtumensis*' kwam: ergo ook dit spoor leidde naar Oostenrijk.

Ik heb daarop geschreven naar het Landesarchiv Linz. Dit deelde mee dat deze in Oostenrijk zelden voorkomende naam mogelijk te vinden was bij het Pfarramt Vöcklabruck en in de Rijksarchieven te Innsbruck en Graz. Daarnaast werd ik geattendeerd op de heraldische genealogische vereniging te Wenen.

Innsbruck en Graz verwezen me eveneens naar het Krijgsarchief te Wenen.

Van het Stadtpfarramt Vöcklabruck kreeg ik een afschrift uit het doopboek van 1640 en een uit het trouwboek van 1777. Dit waren de enige plaatsen waar Aders voorkwamen.

Via die Heraldische-genealogische Gesellschaft 'Adler' kwam ik in contact met Joseph Köhler, die voor mij de monsterlijsten nagezien heeft (in totaal 7300 namen) en daarvoor 406 Sch. inclusief reiskosten en porti in rekening bracht. Diens uitgetikte staten van namen die maar iets op Ader lijken leverde echter geen positief resultaat op.

Welke wegen ik nu zal bewandelen bestudeer ik nog, maar ik geef het in geen geval op.

Rest mij tot slot het resultaat te geven van het opsporen van de moeder en zoon, van wie ik in het begin melding maakte.

Ik heb vroeger mijn tante ooit horen beweren, dat haar ouders (mijn grootouders) naar Bronbeek gingen op familiebezoek bij Ader of verwanten daarvan. Informeren bij Bronbeek leverde het volgende op.

Francois Adrien Ader, geboren te Brussel op 1 januari 1846, heeft in het Belgische leger en voorts in het koloniale Nederlandse leger gediend. Hij raakte bij Atjeh gewond en werd een van de eerste bewoners van Bronbeek, waar hij op 15 mei 1915 is overleden. Zijn vader, Michael Ader, was een broer van Johannes Wilhelmus Ader die bij zijn moeder gebleven was tot aan zijn huwelijk te Brussel. Zijn moeder is na wat omzwervingen op 30 januari 1871 te Antwerpen overleden.

Ik hoop in de toekomst een vervolg te kunnen schrijven met positief resultaat.

NOOT

* De aanduiding 'Gerichtumensis' kon niet eenduidig geïdentificeerd worden op het Landesarchiv Linz. Schiffmans '**Historisches Ortsnamen-Lexikon des Landes Österreich**' noemt vier dorpsnamen samengesteld met gericht:

- Gerichtbühel, Flurname in St. Stebald, Gemeinde und Pfarre Gafenz, Gerichtsbezirk Weyer.
- Gerichtub, einzelne Häuser nächst Schloss Starhemberg in der Gemeinde Haag am Hausruck.
- Gerichtsberg bei Vöcklabruck.
- Gericht, Flurname an der Traun bei Bad Ischl.

De ethymologie 'Gerichtumensis' stamt uit 'Gericht um Enns' wordt onwaarschijnlijk geacht.

de brabantse leeuw

Tweemaandelijks tijdschrift van de Sectie voor Geslacht-, Naam- en Wapenkunde van Het Noordbrabantse Genootschap (het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant).
Redactie: mr. G. Berkelmans; dr. ir. C. H. J. van den Brekel; mevr. P. L. Leget-Kuijlen; drs. G. J. W. Steijns; J. W. M. Weijts; J. H. G. J. van Heeswijk, redactiesecretaris, Postbus 29, 5330 AA Kerkdriel.

Manuscripten zenden aan: Redactie De Brabantse Leeuw, Postbus 1104, 5200 BD 's-Hertogenbosch.

Abonnement per jaargang: binnenland en België f 27,50, buitenland excl. België f 29,50. Men wordt verzocht te betalen via een toe te zenden acceptgirokaart. Opzeggingen alleen schriftelijk mogelijk vóór 1 december.

Administratie: Postbus 1104, 5200 BD 's-Hertogenbosch, tel. 073 - 139484, postgiro 3879363.

JAARGANG 30 NR. 5

SEPTEMBER - OKTOBER 1981

De slachtoffers van de grote branden te Hilvarenbeek

J. van Gils,
Doelenstraat 68, 5081 CM Hilvarenbeek

Een geschiedkundige en genealogische verkenning.

Tot de oorzaken van het verval van het eens zo welvarende en aanzienlijke Hilvarenbeek na de vrede van Munster in 1648 behoren naast de achterstelling als dorp in het generaliteitsgebied met alle gevolgen van dien, ook zeker de drie grote branden die het dorp teisterden in 1694, 1708 en 1792.

Bij incidentele gevallen van brand, waarbij een enkel huis in vlammen opging, kreeg het slachtoffer meestal de goedkeuring van de regenten tot het doen van een rondgang, waarbij zijn dorpsgenoten hem een vrijwillige bijdrage gaven.

Een enkele keer hielpen de regenten het slachtoffer, zoals in 1757 toen het huis met de inboedel en vijf beesten van Arnoldus Hendrik Deliën te Hilvarenbeek afbrandde in de nacht van 14 op 15 mei. Hij kreeg vrijdom van dorps- en andere lasten voor de tijd van zes jaar.

De grote branden echter dompelden het dorp in zo'n grote en algemene armoede dat de regenten voor een haast onmogelijke taak stonden om de nood te lenigen en de gevolgen bleven dan ook gedurende de gehele 18e eeuw merkbaar.

Het meeste bronnenmateriaal over deze branden bevindt zich in het weinig geraadpleegde gemeente-archief van Hilvarenbeek en is daarom ook zeer interessant voor genealogen omdat ze voor veel

inwoners een plotseling verval betekenden van hun materiële welvaart of een dalen van hun positie op de maatschappelijke ladder.

De brand van 1694

Hiervoor citeer ik het "extract uijt het register van alderleij actens der schepenen der vrijheijt ende dingbancke van Hilvarenbeecq". Staet vande schaede bij particuliere ingeseten en door den brant alhier binnen de vrijheijt van Hilvarenbeecq ontsaen op den vierden deser maent mei naer middagh omtrent de clocke half vier uijren alles binnen den tijt van ander halve uijre geconsumeert ende verslonden ende is als volght te weten daer den brant sijn begin genomen heeft,

Eerstelijck Dirck vande Vlaest sijn huijs staende t' eijnde in de Gelderstraet alhier aenden suijden cant vande selve straet geheelijck verbrant sijnde een seeldraeijer van sijn ambacht met alle sijne meubilen 't samen bij hem opgegeven ten minsten op ses hondert gulden.

Item daer naest Jan vande Vlaest sijn huijs mede tot in den gront verbrant sijnde een schoenmaecker van sijn ambacht sijne meubilen leer ende alle gereetschap alles door den brant geconsumeert t' samen opgegeven ten minsten alsvoor op ses hondert gulden.

Adriaen van Nuenen daer naest woonende in de huijsinge van Christoffel Dawans sijnde een greelmaecker van sijn ambacht ten meeste deele sijne meubilen ende gereetschap verbrant ende de schaede opgegeven op 't minsten de somme van twee hondert gulden.

Item de huijsinge daer den voorschreve Adriaen van Nuenen in woont opgegeven op vijff hondert gulden.

Hendrick Brants daer naest in de huijsinge van Christoffel Dawans voors. een parthije van sijne meubilen sijnde een schoenlapper mettet gereetschap verbrant de schaede opgegeven op vijftigh gulden.

Item de huijsinge tot inde gront verbrant de schaede opgegeven op dijsent gulden.

Item Antonij Goijerts van Oirschoth inde huijsinge van Christoffel Dawans voors. sijnde een clompmaecker van sijn ambacht sijne meubilair inde voors. huijsinge ten deele door 't vuer verteert ende bij hem opgegeven op 't minsten op een hondert gulden.

Item Jan Arts Rijcken in de huijsinge van Peter Naeijkens sijnde een seer geringh ambachtsman sijn meubeltjens meest verbrant ende bij hem opgegeven op de somme van vijff en twintigh gulden.

Item Francis vanden Bergh sijnde een lindewever van sijn ambacht inde huijsinge van Thomas Schilders sijne meubilen ende gereetschap ten deele ofte schier alles verbrant de schaede bij hem opgegeven tot op vijftigh gulden.

Sijnde thuijs van Thomas Schilders de schaede opgegeven op drie hondert vijftigh gulden.

Item Gerit Wouters de With zijn huijs sijnde een hoedemaecker ende meubeltjens t' samen verbrant ende opgegeven op de somme van drie hondert gulden.

Item daer naest Thomas Schilders sijne schuere stallinge schop ende 't huijs ten deele mede verbrant met hoij ende timmerhout alles 't samen op de somme van aght hondert gulden.

Item de weduwe van Cornelis Jan Willem Bruers sijnde een oude weduwe haere meubilen inde brant seer beschadight de schaede daer van opgegeven op vijftigh gulden.

Item de huijsinge van Steven de Hont sijnde een raedemaecker van zijn ambacht comende alsoo wederom boven aende voors. Gelderstraet zijn huijs staende aende westenkant van de voors. Gelderstraet ende meubilen gereetschap ende een groote quantiteit van timmerhout alles gebleven ende verbrant opgegeven op duysent twee hondert gulden.

Item daernaest Laureijs van Roij sijnde een timmerman van zijn ambacht zijn huijs bestaende in drie distincte wooninge timmerhout, gereetschap, turff, hoij ende stroij t' samen alles gebleven ende verbrant met achter daer aen de schuere 't samen met drie beslagen karren de somme van duysent vijff hondert gulden.

Item Adriaentje Willem Hendricx sijnde een oude arme weduwe haere meubeltjens gebleven inde huijsinge van Laureijs van Roij ende opgegeven op negentigh gulden.

Daer naest Adriaen van Trier sijnde een clompmaecker van zijn ambacht inde huijsinge vande weduwe Gerit Schepens sijne meubilen gereetschap met sijne bijen en corven etc. t' samen alles opgegeven op vijff hondert gulden.

't huijs vande voors. weduwe Gerit Schepens mede tot inde gront verbrant ende de schaede daer van opgegeven ten minsten op twaelf hondert gulden.

Item alnogh de weduwe Adriaen Otten haer meubiltjes alles gebleven volgens haere verclaringe ende inde voors. huijsinge woonende van de voors. weduwe Gerit Schepens t' samen opgegeven de somme van tseventigh gulden.

Item daer naest Jan van Dijck sijnde een smit van zijn ambacht woonende inde huijsinge van Jacobmijna Rijsbosch zijn verbrant ende voeragie t' samen opgegeven op vijff en twintigh.

Item de schuere ende stallinge tot inden gront verbrant met de huijsinge aghter beschadight de schaede opgegeven op ses hondert gulden.

Item daer aghter in 't straetjen 't huijs van Adriaen Hendrick Daemen verbrant getauxeert op twee hondert gulden.

De weduwe Marten vande Bergh daerin woonende de meubilen alles verbrant ende opgegeven op veertigh gulden.

Item daer naest de huijsinge van Peter Tielmans met schuer ende peertstal alles verbrant de schaede opgegeven op seventien hondert gulden.

Peter Naeijkens daer inwoonende sijne meubilen ten deel verbrant

hoij stroij ende turff etc. alles mede verbrant de schaede daer van ten minsten opgegeven op twee hondert gulden.

Item overt voors. straetjen de schuere schop beesten ende peerdenstal van Tielman Lemnius brouwer alhier mitsgaders hoij stroij branthout ende turff biervaeten ende andere backen kar etc. daer inne alles verbrant opgegeven opde somme t' samen bij gissinge tot vijftien hondert gulden.

Item daer naest de huijsinge ende schop van Jan Anthonis Ketelaers met alnogh een groote quantiteit timmerhout ende branthout turff bien als andersints t' samen opgegeven op de somme van vijff hondert.

Item daer naest de huijsinge van Hendrick Bosmans met de schuere ende stal t' eensmael verbrant ende opgegeven de schaede van dien tot duijsent gulden.

Adriaen Pauwels van Roij daer in woonende sijnde een wullewever van sijn ambacht sijn getouw mettet laecken mitsgaders een goet quantiteit wol ende garen, wielen, kast, kist etc. alles verbrant de schade opgegeven op drie hondert gulden.

Perijntje weduwe Crijn Smolders daerinne mede woonende haere meubiltjes verbrant sijnde een seer arme vrouw de schaede opgegeven op dartigh gulden.

Item daer naest de huijsinge van Jan Mollen sijnde een schoenmaecker van sijn ambacht sijn huijs meubilen als gereetschap t' samen alles verbrant ende geruineert de schaede daer van opgegeven op de somme van ses hondert gulden.

Item daer naest volgende Hendrick Huijsmans sijn huijs met schuer almede tot inden gront verbrant met sijne meubilen ende voorderen huijsraet t' samen opgegeven op de somme van twaelf hondert gulden.

Margriet weduwe Peter Nouwen daer inne mede woonende haere meubilen verbrant opgegeven de schade op hondert gulden.

Peter Arts van Heese daerinne woonende sijnde een schoenmaecker van sijn ambacht alle sijne gereetschap leer ende gemaecte schoenen met sijn meubiltjes t' samen verbrant opgegeven op twee hondert gulden.

Item Jan Verhoeve sijne meubilen daer inne staende al mede verbrant ende opgegeven op hondert vijftigh gulden.

Item de huijsinge van Jacobmijna Rijsbosch mettet brouwhuijs ende stallinge t' samen verbrant mettet groot huijs t' samen de schaede daer van opgegeven tot op drie duijsent gulden.

Hendrick van Roij backer ende winckelier daer inwoonende sijne meubilen branthout turff coorn andere eetwaeren etc mitsgaders een groot quantiteit winckelwaeren daer inne verbrant t' samen de schaede daarvan opgegeven de somme van ten minste vijff hondert gulden.

Item daer naest te weten aende plaetse sijnde 't hoeckhuijs vande Gelderstraet sijnde schuer mette stallingen verbrant van Mathijs vande Kieboom ende de huijsinge mede seer beschadight de

De zuidzijde van het Vrijthof met de Gelderstraat, zeer zwaar getroffen bij de brand van 1694, de brand woedde voornamelijk in de Gelderstraat, de Koestraat en de zuidzijde van het Vrijthof.

Het huis rechts, "de Ossekop", heette bij de de brand van 1694 "de Rode Leeuw" en wordt dan omschreven als " 't huijs aende plaetse sijnde 't hoeckhuijs vande Gelderstraat van Mathijs van de Kieboom".

Bij de branden van 1694, 1708 en 1792 verloren een tiental personen die voorkomen in mijn kwartierstaat al hun bezittingen.

schaede daarvan opgegeven tot vier hondert gulden.

Item de weduwe Andries vande Nieuwenhuijsen daer naest de schuere verbrant metten brant daer inne ende 't huijs mede beschaedicht de schaede daer van opgegeven op vijff hondert gulden.

Item de weduwe Adriaen Roijmans woonende inde huijsinge van voors. weduwe achter int schop haer branthout ende winkelwaeren t' samen verbrant de schaede bij gissinge opgegeven op vijftigh gulden.

Item daer naest Cornelis van Heese sijnde een herbergier een seer groote stallinge met brouwhuijs inden gront verbrant mitsgaders 't huijs seer beschadicht daer en boven een groot quantiteit hoi stroij als andersints verbrant met de kar brouwvaten etc. alles de schaede daer van opgegeven op de somme van twaelff hondert gulden.

Item denselve nogh een huijs over de beecke inde nissestraet alles mede daer inne verbrant sonder ietwes te behouden de schaede daer van opgegeven tot op ses hondert gulden.

Item daer naest de huijsinge sijnde aende plaetse met de huijsinge voor inde Koestraete van mr. Adriaen Hanegraeff chirurgijn alhier te eenemaal inde gront met agter de schuere ende stallinge daer

aen mede doort vuer geheelijck geconsumeert met alle, sijne wijnige meubilen behouden, hoij ende stroij ende alle gereetschap totte de chirurgije de schaede daer van opgegeven op de somme van vijff duijsent gulden.

Item daer naest de huijsinge van Dielis Bosch mede inden gront verbrant opgegeven de schadinge bestaende in twee wooninge, de schaede tot op seven hondert gulden.

Adriaen Vincent daer inne woonende alle sijne meubilen verbrant sonder ietwes te hebben behouden opgegeven op drie hondert vijftigh gulden.

Item daer naest Elisabeth van Poppel sijnde seer arm daer mede in woonende de meubeltjes alles mede verbrant ende opgegeven op dartigh gulden.

Item daernaest de huijsinge van Jacobmijna Rijsbosch tot inden gront verbrant opgegeven de schaede tot op duijsent gulden.

Aen alderlije meubilen ende huijsraet daer inne verbrant de schaede daer van opgegeven op ses hondert gulden.

Daer aen volgende alnogh de huijsinge ende schop van meer gemelte Jacobmijna Rijsbosch tot inden gront verbrant alwaer Peter Bruirs inwoont opgegeven op drie duijsent gulden.

Item haer eijgen meubilen als biblioteecq daer instaeende opgegeven op vijftien hondert gulden.

Peter Bruirs daer inwoonende alle sijne meubilen verbrant sonder ietwes te hebben connen behouden opgegeven ten minsten op seven hondert gulden.

Daer naest alsoo volgende tot aende huijsinge van Helena Bockmair weduwe wijlen Pieter van Trier omde brant te stuijten de geheele logie van omtrent de hondert schreden omverre getrocken, memorie.

Daer recht over de straete de huijsinge van de kinderen Jacob van Oirschot bestaende in twee wooninge ende twee huijsgesinnen mettet verlies vande meubelen opgegeven t' samen op de somme van vier hondert vijftigh gulden.

Item weder over de voors. straete naeste plaetse het brouwhuijs van meergemelte Jacobmijna Rijsbosch met alle rependentiën vandien verbrant met de stallinge hoij stroij turff hout verckens ende kalveren met nogh een particuliere wooninge daer aen behalven t'woonhuijs dat mede eenigssints beschadicht is de schaede opgegeven op aght duijsent gulden.

Item alnogh aen mout coorn als andersints t'samen opgegeven op vijftien hondert gulden.

Item daer naest volgende aende plaetse de stallinge ende schuere met logie ende poorte van Helena Bockmair weduwe wijlen Pieter van Trier in sijn leven advocaet tot inden gront mede doort vuer vergaen ende geconsumeert de schaede daer van opgegeven is ten minsten vijff hondert gulden.

Jacobus de Bitter out predicant alhier daer inwoonende sijne brant etc. tot op het eene met andere opgegeven op vijff en twintigh

gulden.

Item daer naest aende plaetse aghter de huijsinge van Christoffel Dawans twee aghterhuijsen met keucken, backhuijs turffhuijs verbrant met merckelijcke schaede aent woonhuijs item alnogh alle meubilen speck turff mutsert als andersints t' samen de schaede op duijssent gulden.

Item daer naest aende huijsinge vanden secretaris saliger de plancke heijninge die separeert de erve vanden voors. Dawans ende d' erfgenamen vande secretaris salr. als daer bij ondert huijs een turffhuijs t' gene door de goede sorge is om verre gesmeeten ende aldaer de brant met groote sorge gestuijt de schaede daer van omtrent opgegeven tot vijftigh gulden.

(In deze akte staat ook nog een grote brand te Riel vermeld, waarvan de schade is opgenomen in de totale som van de schade).

Item de huijsinge stallinge schuer brouwhuijs ende schop vande kinderen Herman de Roij sijnde een seer groote uijtspanninge gelegen tot Riel dingbancke Hilvarenbeecq op den vijften der voorschreven maent mei smorgens omtrent de drie uijren binnen den tijt van een halve uijren tot inden gront verbrant met alle meubilen ende vordere huijsraet hoij stroij ende een groot quantiteit graen, beesten schaepen verckens etc. alles mede daerinne gebleven ende verbrant de schade daer van opgegeven is ten minsten op ses duijssent gulden.

Somma totalis van de geledene schaede door den voors. brant veroorsaecht de somme van vijff ende vijftigh duijssent een hondert vijff en taghtentigh gulden.

Verclaeren wij schepenen der vrije heerlijkheit ende dingbancke van Hilvarenbeecq op ten eedt int aenveerden onser respectie schepenampten gedaen alsdat de voorschreven schaede soo wanneer alles nouwer wierde ondersoght ruijm veel meer soude importeren als hier voor opgegeven is alsoo aldaer nogh niet eens is onder begrepen de veltvruchten gewassen van boomen als andersints tgeene almede omtrent doort vuer geconsumeert is insgelijcx van een seer groote importantie geconsidereert can worden dat wijders onder de voors. affgebrande arme ingesetene schier meest daerdoor tot inde gront sijn geruineert alsoo de selve niet anders in eigendom hadde als haer woonhuijsken daer in den cost voor haer ende haere kinderen moesten gewinnen boven ende behalvens de huerluijden daer mede eenige niets ter werelt ende andere seer weijnigh van haere meubiltjens overigh gebleven is ende sonder toe doen ende assistentie van goede medogende luijden onmogelijk sullen connen substiteren ende bestaen in teecken en der waarheit is ons schepenen 't voorschreven seer wel kennelijck ende bij inspectie oculair alsoo bevonden alles sonder argh offte list den aghsten mei 1694 testis Peter Bruirs, Johannes Tilius, Nicolaes Beersmans, Hendrick van Diessen, Dirck van Laerhoven ende Niclaes Otten schepenen.

De zuidkant van het Vrijthof of "de plaetse" met de ingang van de Koestraat. Het grote huis links bij de ingang van de Koestraat werd bij het uitbreken van de brand in 1694 bewoond door mr. Adriaen Hanegraeff. Dit huis dat toen de naam "de Oyvaersnest" droeg had hij in 1682 gekocht van Barbara dochter van mr. Lambrecht Verrijth en weduwe van Wouter van Liemde. Hanegraeff was geboortig van Balen, chirurgijn van beroep en een van mijn voorouders. Hij huwde te Hilvarenbeek in 1678 met Maria Wilborts en hertrouwde er in 1688 met Jenneke Biemans uit Poppel. Hij was ook tavernier. Rechts van de ingang van de Koestraat aan het Vrijthof stonden de huizen "de Sonne" en "de Hasenwint", in 1694 eigendom van resp. Jacobmijna Rijsbosch en Helena van Bockxmeer weduwe van Peter van Trier.

De brand van 1708 *Voorspel*

De brand van 1708 was het gevolg van een internationaal geschil, bekend geworden als de Spaanse Successieoorlog.

De Spaanse Successieoorlog was een strijd over de troonopvolging in Spanje tussen Engeland, de Republiek en Oostenrijk enerzijds en Frankrijk anderzijds.

Reeds in 1686 sloten Oostenrijk, Spanje, Zweden, Engeland en de Republiek der Verenigde Nederlanden onder stadhouder Willem III een defensief verdrag tegen de Franse expansiedrang, de zogenaamde Liga van Augsburg. In deze tijd regeerde te Spanje koning Karel II en diens opvolger zou worden de jonge Jozef Ferdinand, erfprins van Beieren en zoon van Maximiliaan II Emanuel van Beieren, landvoogd van de Zuidelijke Nederlanden, maar het erfprinsje overleed reeds op 6.2.1699.

Een jaar later 1.11.1700 overleed de Spaanse koning Karel II en op zijn sterfbed tekende hij onder druk van paus Innocentius XII een testament waarin hij tot universeel erfgenaam Filips van Anjou

benoemde, kleinzoon van de Franse koning Lodewijk XIV, onder voorwaarde echter dat de Spaanse en Franse kronen nooit verenigd zouden worden.

Het is duidelijk dat deze beschikking afbreuk deed aan de Liga van Augsburg en een uitbreiding betekende van de Franse invloedssfeer, maar Filips van Anjou werd toch koning van Spanje onder de naam Filips V.

De Franse koning, Lodewijk XIV was het niet eens met de clausule over de onverenigbaarheid van de Franse en Spaanse troon en handhaafde de rechten van Filips V op de Franse troon.

Filips op zijn beurt bekleedde zijn grootvader, de Franse koning, met regeringsmacht in de Zuidelijke Nederlanden en kende hem zelfs het recht van bezetting toe.

Engeland en de republiek der Verenigde Nederlanden namen dit niet en sloten zich in september 1701 aan bij keizer Leopold I van Oostenrijk, de enige vorst die Filips V niet erkend had en die aartshertog Karel van Oostenrijk op de Spaanse troon wilde, en zo ontstond de Spaanse Successieoorlog.

Na het overlijden van stadhouder Willem III in het voorjaar van 1702 sloot de republiek zich ook daadwerkelijk bij de oorlogvoerenden aan en voor jaren werden de Zuidelijke Nederlanden en in mindere mate de generaliteitsgebieden, als barrière tussen de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden, het toneel van Europese legeroperaties.

De vrede kwam pas tot stand op 11 april 1713, maar bleef een vrede op papier tot de vrede van Kastoff op 7.3.1714.

Al in het najaar van 1702 ondervinden de Bekenaren de Spaanse Successieoorlog aan den lijve. In november 1702 verklaren de regenten dat "onlanghs ses regimenten Engelse troupes meest cavallerie alhier sijn nedergeslaegen ende hebben d' ingesetenen soo met fourageren als andersints onuijspreeckelijck lastigh gevallen, voorheen sijn de ingesetenen tot drie achter een volgende dagen door Franschen ende Spaenschen afgesackte merodeurs uijtgeplundert".

Hierover schrijft van Heurn (III, p. 376):

1702. "Het Leger der Franfchen deed oneindig meer fchade. Terwyl het te Eindhoven lag, vielen eenigen van hun in het Dorp Dieffen, daar zy de Opgezetenen, van al hun Huisraad, Linnen, Wolle, en het grootfte gedeelte van hun Vee, beroofden. Die van Hilvarenbeek, een groot half uur van Dieffen gelegen, vlugten terftond op dit gerugt met alle hunne goederen in de Kerk, en Toren, en verfchanften zig op den Kerkhof, daar zy zig eenigen tyd tegen de Franfchen befchermden; doch deeze hun te fterk zynde, moeftten zy zig eindlyk overgeven, waar na de Franfchen alle de geborge Goederen, op de Paarden en Beeften der gevlugte Opgezetenen weg voerden. De fchaade, hier door veroorzaakt, werd op meer dan tien duizend guldens gefchat (n). Meerder geweldenaryen moeten 'er te Tilburg, Goirle, Riel, Weftelbeers, Hooge en

Laagemierde, Hulfel, en Moergeftel gepleegd zyn, om dat ik vinde, dat de Algemeene Staaten aan die Plaatfen, en aan Diesfen, ter zaake van de uitplundering, eenen kwytflag van negen duizend vier en zettig gulden toeffonden (o). In deeze byzondere Lyft, vind ik Hilvarenbeek niet gemeld".

In 1703 werd het dorp geplunderd door Deense dragonders, een leger van 7 à 8000 Engelsen slaat in 1705 voor twee dagen zijn tenten op in het dorp en datzelfde jaar zijn de bewoners verplicht paarden en karren te leveren ten dienste van het leger der Verenigde Nederlanden.

Dat de soldaten bepaald niet zachtzinnig met de inwoners omgingen blijkt uit de volgende verklaringen; Dirk Jacob Bressers en Peter Antonis van Hooff uit Diessen gaan voor zaken naar Breda, maar worden op de terugweg onder Goirle overvallen door tien à twaalf soldaten die hun beroven van vier paarden, geld, kleding en de huiven van de karren.

Laureijs van den Nieuwenhuijsen en Jan Dirck Bartels, schepenen van Diessen, worden in 1703 afgeperst door Franse of Spaanse troepen. Ze moeten 15 pistolen leveren of worden anders in het vuur gesmeten.

De schepenen van Hilvarenbeek worden in 1703 ook afgeperst onder de bedreiging in het vuur geworpen te worden.

Jan Deonijs Gerrits zetter en Gerrit Janz. burgemeester van Westelbeers worden aan elkaar gebonden en afgeperst voor 26.1.- Hendrik Sweens, schepen van Diessen en 76 jaar oud wordt hardhandig aangepakt door een Hollandse partij. Zijn vrouw krijgt van de commandant een vuistslag in het gezicht en wordt, liggende op de grond, ook nog door hem geschopt.

Jan Peter Hagen aan de Voort te Hilvarenbeek wordt 525 gulden afhandig gemaakt en zelf wordt hij meegesleept, Spaans Brabant in. De voerman Jan Goissens, die wekelijks naar 's-Hertogenbosch rijdt, wordt in 1707 onder Moergestel overvallen en berooft van kar, paard en vracht.

Dit zijn maar enkele voorbeelden uit de stroom van klachten van de inwoners van de heerlijkheid. Een van de resultaten is het verbod "van alle wulpsheden bij de jeught daer mits de tegenwoordige droevige teijde van oirlog eenige wulpsheden met den vasten avont misplaatsijn 't sij met het trecken van ganse, haene, henne 't sij met klippelen ofte anders soo int heijmelijck als publicq op eene peene van 3 guldens bij ijder persoon".

De brand

Dit alles zal slechts een voorspel blijken te zijn van de ramp die Hilvarenbeek overkomt in 1708.

De oorzaak van de ramp blijkt uit het volgende bevel;

"Jean Philippe comte de Salians d' Estaing lieutenant general des armées du Roy, capitaine au regiment des gardes francoises, chevalier de l' ordre de Saint Louis, commandant les troupes de

leurs majesté dans la ville et comté de Namur paijs d' entre Sambre et Meuse et outre Meuse, il est ordonné à Des Moulins lieutenant collonel d' aller dans la mairie de Bois le Ducq avec une troupe de cavallerie et dragons et les officiers necessaires et de brûler deux bourgs ou villages en représaille d' un que les ennemies ont brûlé dans les paijs d' Artois contre toutes les regles de la guerre".

De slachtoffers van deze represaille worden de inwoners van Veldhoven en Hilvarenbeek. Dit laatste dorp wordt 17.11.1708 overvallen door 130 à 140 vijandelijke dragonders en "die troupen hadden soo dra de eerste huijse onser plaetse niet bereijckt off men sagh een aenvanck met branden en plonderen ende op eenen oogenblick daer naer sagh men op vijff à ses verscheijde plaetsen alomme in het dorp de vlammen sigh verthoonen".

De overval duurde van 12 uur tot 3 uur in de namiddag, 19 huizen en schuren gingen in vlammen op en het plunderen duurde tot de meeste inwoners niets meer bezaten.

Reeds twee dagen na de ramp wordt de schade opgenomen en in 1710 zal nog eens een lijst worden samengesteld;

"19.11.1708 op 't raethuijs gevaceert 't collegie van schepenen en secretaris om de lijste te formeren opt minsten een geheel acht daegen van ider sijn schade dinstinctelijck op te doen geven van 's morgens ten negen uijren tot naer de middagh ten vier à vijff uijren comt haer op ten minste 24.-."

"ingeolge appointe van haer Ed. M. van 1e meert 1710 mede alnogh op ten raethuijse gevaceert int maecken en formeeren van een tweede lijste waerin ider sijn schade bestaet en om die met eede te stercken comt mede voor acht daegen op 't minste 24.-."

"ende comen heeren schepenen voor 123 eeden 18.9.-".

Volgens de eerste lijst was de schade als volgt:

Eerstelijck Adriaen Moonen sijn nieuwe schuer afgebrant daer aen schade 300.-.

de oigst 289.-.

Den timmer daer in leggende tot het maecken van een nieuw gebont daer voor betaelt 21.-.

Merten van Aelst sijn huijs en schuer verbrant weert 700.-.

de oigst 54.10.-

In huijs aen huijsraet kisten kasten lijwaet als anderen gemeenen huijsraet en timmergereetschap verbrant en geplundert t samen 150.-.

Noch 14 vaten boekweijt verbrant van Marie Jan Bosmans 7.14.-

Aert van Loon sijn huijs en schuer verbrant waert 700.-.

de oigst daerinne 86.-.

In huijs verbrant en geplundert aen huijsraet, kist, kast, linden wollen en voorts alderhande huijsraet met het timmergereetschap als gemaecte huijsvloer 200.-.

Peter Leijten en Marie Jan Bosmans haer oigst gelegen in de schuer van Aert van Loon 110.-.

't huijs behorende aent landt onder het beneficium omnium sanc-

torum bewoont door Jacobus Wouter van Loon waert 900.-.-
 de oigst daerinne 37.12.-
 Item noch geplundert ende verbrant aen bed, kleeren, linden en
 wollen, copen en tin en verderen huijsraet waert t samen tot 75.-.-
 Geertruij Goijaert van Ostaden de meijt aen linden ende wollen
 cleeren geplundert en verbrant 25.-.-
 Item de schuer verbrant vant selve beneficie 450.-.-
 met de oigst, turf en branthout 352.5.-
 't vercken van Peter van Hees verbrant weert 12.-.-
 noch verbrant 6 vemmen coorn van Jan Laureijs van Roij is 18.-.-
 Wouter van Roij sijn huijs, schuer en schop t samen waert 825.-.-
 sijn oigst daerin, clot, mutsaert en heijtorf 281.5.-
 noch verbrant 2 bedden en toebehoorden wollen tin copen en
 andere huijsraet t samen voor 100.-.-
 noch een stuck gebleeckt lijnwaet van 30 ellen 13.10.-
 noch verbrant een vercken weert 15.-.-
 De schaepskoij van vier gebonden met den oven en backhuijs
 verbrant vande weduwe Peter Blauwens waert 300.-.-
 Daer in verbrant vanden hoevenaer Jan Goirle aen ses karren stroij
 15.-.-
 6 carren postelsche kloth 600 mutsaerts als verders tsamen weert
 tot 51.-.-
 noch van hem geplundert wolle cleederen linden hoeft peuluwe als
 verders voor 65.10.-
 Item alnoch aende dragonders omt huijs en schuer te rantsoeneren
 voor den brant betaelt 12.-.-
 Jenneke de meijt aen linden en wollen geplundert voor 20.-.-
 Marie de meijt oock geplundert een nieuw kleedt hemden en
 lijwaet 't samen op 18.-.-
 Adriaen van Trier een nieuw huijs van desen jaere getimmerd en
 schuer en schop verbrant t samen weert 750.-.-
 item aen branthout verbrant 25.-.-
 noch geplundert linden ende wollen hoeft peuluwe en deeckens t
 samen voor 200.-.-
 In de schuer verbrant van Cornelis Claes Aben aen coorn tot 36
 vemmen 162.-.-
 noch wel 80 vaten haver ende gerste 32.-.-
 Item 't gedeelte vant huijs schuer schop ende schaepskoij van
 Hendrick van Dommelen verbrant tsamen weert op 1500.-.-
 Jan Laureijs van Roij den ouden t schop afgebrant daer in alle den
 turf en verdere brant 41.-.-
 Item alnoch 500 mutsaerts mede verbrant met noch ander hout
 14.-.-
 sijn bed gerooft als mede drij deeckens en hemden als andere
 linden t samen weert tot 24.4.-
 Item noch 16 gulden gelt gerooft met den trouwrinck van sijn vrouw
 weert t samen tot 26.10.-
 noch gerooft aen leer en schoen voor 5.-.-

Adriaen Gerit Scheepens zijn huijs stal en schuer verbrant weert
 1100.-.-
 sijn oigst weert 516.6.-
 Alnoch een bed met alle de reste sijne toebehoorten van drie
 andere bedden als mede laeckens servetten hemden en ander
 lijwaet als mede wolle cleederen van hem ende sijn vrouw als alles
 vande kinderen als andere huijsraet kisten kasten als verdere stoe-
 len etc. t samen voor 300.-.-
 noch turf soo klot als heijtorf brandhout en mutsaert t samen weert
 66.-.-
 De kinderen Adriaen Cornelis Melis haer huijs verbrant met den stal
 bestaende in 6 gebonden met een backhuijs peerdestal en turfhuijs
 t samen weerdich op 1200.-.-
 Item alnoch vande selve een huijsinge daer neven staende
 bestaende in seven gebonden weerdich 800.-.-
 de oigst 172.-.-
 noch het bouwgereetschap t samen tot 120.-.-
 Item timmermans gereetschap van alderhande soorte t samen
 weerdich tot 20.-.-
 item bedde linde wolle als ander huijsraet kisten en kasten en
 andersints t samen verbrant en gerooft 75.-.-
 noch turf en hout t samen 40.-.-
 noch 800 mutsaerts als timmerhout t samen weert 70.-.-
 noch twee carren hoij verbrant 10.-.-
 Mathijs vande Kieboom is mede geheelijck en tot inden grondt
 door den brant geruineert en bestaende sijn schade het naer-
 volgende
 eerstelijck het huijs stal schop bakhuijs etc. samen weert 1500.-.-
 sijnde in de schuer verbrant de oigst t samen 756.15.-
 noch drie carren eijcke schors 18.-.-
 noch aen turf ende branthout tot 120.-.-
 noch int generael alle bouwgereetschap t samen tot 130.-.-
 item noch twee biestocken 6.-.-
 troch tonnen cuijpen op 25.-.-
 noch drie bedden 6 kasten en schapraij t samen op 75.-.-
 noch tin en coper op 50.-.-
 20 steen vlas 20.-.-
 noch een veth geslacht beest weert 30.-.-
 Peter Laureijs van Loon den knecht is mede verbrant sijn kleederen
 en alle sijne lijwaet tsamen weert 12.-.-
 Cornelie de meijt is mede verbrant negen ellen nieuw leijwaet ende
 7 à 8 hemden en ander lijwaet weert 15.-.-
 De weduwe Jan Jan Daniëls verbrant haer huijs backhuijs en
 schuer waert 2000.-.-
 noch daer in verbrant de oigst, klot, brandhout heijtorf 200
 mutsaerts vlas, garen en wercke garen 324.15.-
 noch kisten en kasten stoelen en bancken etc. 25.-.-
 noch linden en wollen t samen op 125.-.-

noch bouwgereetschap 10.-.-
 noch daer in verbant van Aert den soon schoenmaecker aen
 nieuwe schoenen tot 30.-.-
 noch leer getouwt en ongetouwt op 25.-.-
 noch aen schors gemaelen en ongemaelen tot 40.-.-
 noch aen kalck, leesten als verder gereetschap tot 5.10.-
 noch aen linden en wollen 10.-.-
 noch van Marie Jan Schilders de meijt daer mede in verbrant haer
 lijwaet en wollen kleeren al wat hadde t samen waert 36.-.-
 Het deeckenhuijs comt aen de gemeijnte van Hilvarenbeeck,
 Diessen en Riel alwaer den dominee woonde mede verbrant op
 3500.-.-
 item de nederhuijsinge bestaende in keucken back en turfhuijs
 500.-.-
 In de tweede lijst is de inventaris opgenomen van de dekanij waar-
 uit blijkt dat in het huis een grote hoeveelheid grote en kleine
 schilderijen, veel "curieuse" portretten en een grote bibliotheek
 aanwezig zijn "ten deelee geerft en ten deelee in veele jaeren bijeen
 vergaert"
 Daarnaast gaan zeer veel geschriften, waaronder de doop- en
 trouwregisters van de Nederduits-Gereformeerde gemeente,
 verloren.
 De totale waarde van de inboedel werd geschat op 3000.-.-
 Van Adriaentje van Dijck, dienstmeid bij predikant Benjamin
 Tielius, ging in de brand voor 350.-.- aan goederen verloren, door
 haar vergaard in 22 jaar trouwe dienst.

Slachtoffers van afpersing tijdens de brand in 1708

Tot zover de inwoners wiens bezittingen door brand verloren
 gingen. Van andere inwoners werd geld afgeperst "omt huijs te
 rantsoeneren voor den brandt"
 Beroofd werden ze van geld, goud, bedden, lakens, dekens, kle-
 ding, koper, tin, kasten, kisten en verdere huisraad, voedsel, wollen
 en linnen stoffen etc. etc.
 De slachtoffers, met de bedragen van hun schade, waren;
 't manhuijs volgens Aert, broeder int voors. manhuijs 52.-.-
 Peter Jan Mesmaeckers den knecht 20.-.-
 Mevrouw van Brecht (bewoonster van kasteel Groenendaal), oock
 van t geene aen stucken gesmeeten is 350.-.-
 Servaes Tielemans 75.-.-
 Peter van Ubelen 15.-.-
 Servaes Middegaels 600.-.- noch geleverd aende voors. parthije soo
 aen wijn bier ende brandewijn en genever t' samen tot 19.5.-
 Den pastoir Bruurs 170.18.-
 Laureijs Rombouts 97.10.-
 Bastiaen van Roover 60.-.-
 De huijsvrouw van Peter van Loon 150.-.-
 Cornelis Janssen van Poppel 97.10.-

Anthonij van Spaendonck 30.-.-
 Adriaen Ffredrickx 31.-.-
 Hendrick Roijmans 265.15.8
 de weduwe Marten vanden Bergh 9.5.-
 Niclaes vanden Nieuwenhuijse 57.-.-
 Niclaes Naijkens 50.3.-
 Corstiaen vande Velde 12.-.-
 Claesien van Loon 6.-.-
 Gerrit O'Prins 40.-.-
 de weduwe Aert Naijkens 20.-.-
 Hendrick Naijkens 125.-.-
 Jan Huijbert Mattheus 27.-.-
 Heijliger Jan Maes 5.-.-
 Jan van Roij de jonghe 80.-.-
 Sijken een innocente dochter daer bij woonende 12.-.-
 Anthonij Walschots 60.-.-
 Jan Peters de Jongh 386.-.-
 Marie Jan Tielemans 200.4.-
 Elisabeth van Dun 50.-.-
 Jan Jan Gerits 20.-.-
 Allegonda Ketelaers 226.-.-
 Goijert van Oorschot 20.-.-
 Elisabeth van Doorn een quantiteit hemden soo genaeyde als
 ongenaijde verscheijde paeren coussens inden winckel en verders
 meer dat in den winckel was t' samen voor 200.-.-
 Cathlijn van Overa 8.-.-
 Judith Jan Gerits 34.-.-
 Margriet haere dochter 36.-.-
 Michiel de Groot 20.10.-
 Wouter Vleminckx 144.-.-
 Bastiaen Ansems van Hoof 10.-.-
 Jasper vande Schoot 12.-.-
 Jan Wouters van Roij 65.-.-
 Maijken weduwe Dirck Otten 10.10.-
 Jan Leenders van Oorschot 25.-.-
 Peter van Hoof 146.-.-
 de weduwe Jan Vlemincx 50.-.-
 alnoch daer in van Marie Corstiaen Jan Aerts 5.-.-
 Alnoch van Elisabeth Merckens 2.10.-
 noch van Dirck Bressers 1.10.-
 noch van Cornelis Rijsbosch 3.-.-
 Herman van den Dam 49.2.-
 Jan Cuppens 30.-.-
 Cornelis Hoosmans 250.-.-
 Gerrit van Roij 62.-.-
 Jan Jan Hendrickx 99.10.-
 Jan vande Kieboom 66.5.-
 Hendrick van Poppel 13.-.-

Martijn Claes Aben 25.-.-
 Geertruij van Spaendonck 5.-.-
 Adriaen Smolders 100.-.-
 de weduwe Jacob Snijders 8.-.-
 Francis vanden Bergh 40.-.-
 Cathlijn weduwe Martinus de Voight 16.-.-
 Hendrick van Oirschot 60.-.-
 Dijonijs de Jongh 84.15.-
 Hendrick vanden Ackerveecken 15.-.-
 Martinus Lemmens 115.10.- noch de glazen ingeslaegen 5.-.-
 Jenneken Goijert Naijkens 30.-.-
 Marcelis Cornelis Marcelis 6.6.-
 Hendrick Mathijs Maes 80.-.-
 Laureijs Emmen 17.3.-
 Bastiaen Naijkens 14.-.-
 Bartholomeus Middegaels 20.-.-
 Jan Verhoeven 200.-.-
 Van Marie sijne dochter die separaet woont haeren rinck, haer
 goude cruijs noch aen nieuwe kleederen fijne servetten bagijn-
 doecken 2 falien 49 neusdoecken onderste en kragen slaep-
 laeckens 11 hemden 5 slaepplaeckens eenen nieuwen boeck met
 silvere sloth t' samen 177.-.-
 noch twee silvere lepels met twee silvere forketten waert 10.-.-
 Jan Hendrick Peters 13.-.-
 Adriaen van Roij 30.-.-
 Peter Moerlants 39.9.-
 Willem van Hees 75.-.-
 Maijken Jan Tielemans 130.-.-
 Hendrick van Roij is geplundert den heelen winckel 250.-.-
 Jan Peter Bruers 57.-.-
 Peter Dawans 120.-.-
 Peter sijne soone de vrouw haer silverwerck geplundert 40.-.- noch
 aen linden ende wollen geplundert tot 70.-.-
 Jan Willem van Oirle den knecht 18.-.-
 Anneken Merten Vrients 15.-.-
 Gijsbert Bacx commis vanden thol alhier 100.-.-
 Niclaes Claes Peter Jans 15.-.-
 Merten Woestenburgh 47.4.-
 Cathlijn Sebrechts 4.10.-
 Willem Jans van Diessen die int gasthuijs woont 16.-.-
 Hendrick de Hondt 20.-.-
 Claes Hendricx van Diessen 5.-.-
 Cornelis Schilders 5.-.-
 Barthelomeus vanden Broeck 1.16.-
 Adriaen van Hees 7.10.-
 Adriaentje weduwe Willem vanden Nieuwenhuijsen 12.-.-
 Gijsbert Jonckers 15.-.-
 de weduwe Francis Fabri 20.-.-

Een tak der familie Boone in Noord-Brabant

dr. A. J. Teychiné Stakenburg,
Landswerf 260, 3063 GH Rotterdam

Het Zeeuwse geslacht Boone, dat men gedurende de 16e en 17e eeuw herhaaldelijk in de stadsregeringen op Walcheren tegenkomt en dat zich vooral te Goes en omgeving enige generaties lang daarin staande heeft gehouden, heeft ook een uitloper naar Noord-Brabant gehad. Aan het hoofd van deze familietak staat *Adriaan Boone*, die te Kloetinge tussen 1575 en 1610 leefde en over wie tot dusver in de archieven van Zuid-Beveland niets is teruggevonden. Het meest waarschijnlijk is dat hij een jongere broeder is van *Cornelis Jansz. Boone* (1563 - 1646), schepen, burgemeester en stadsrentmeester van Goes alsmede dijkgraaf van Krabbendijke, die een talrijk nageslacht achterliet, dat in de Goese magistratuur een rol speelde. Deze heet bij zijn liefst vijf huwelijken te Goes 'geboortich van Bergen op Zoom', maar is aldaar onvindbaar.

Wij beginnen de genealogie met

- I. *Engel Adriaansz. Boone*, geb. Kloetinge circa 1605, woont ald. 1630, te Kruiningen 1636, nadien te Goes, burger van Goes, overl. ald. 14 juli 1661, tr. 1e Kloetinge 1630 *Janneke van Renterghem*, overl. 1639, dr. van Willem en Tanneken Steuyaert; tr. 2e Goes (ondertr. ald. 8 juni) 3 juli 1641 *Margarita Gouwepit*, ged. Goes 4 okt. 1615, overl. ald. 1658, dr. van Jan Adriaansz., schipper uit Hulst, en Agatha Cornelisdr. Speckaert.

Uit het tweede huwelijk o.a.:

1. *Adriaan*, volgt IIa.
 2. *Johannes Boone*, ged. Goes 11 juli 1646, in leven 16 juni 1686.
 3. *Pieter*, volgt IIb.
- IIa. *Adriaan Engels Boone*, ged. Goes 24 febr. 1644, overl. Fort Lillo nà 23 maart 1681¹, tr. 1e circa 1666 *Maria van Langevelt*, geb. Fort Lillo circa 1645, overl. Ginneken 1718. Zij hertr. vóór 1688 *Pieter van 's-Gravenhage*, commies ter recherche van het Hollandse Comptoir te Lillo².

Uit dit huwelijk:

- I. *Adriana Boone*, geb. Fort Lillo circa 1669, lidmaat N.H. kerk Nieuw-Vossemeer 2 nov. 1721 met attestatie van Gilze, overl. nà okt. 1733, tr. 1e Lillo circa 1689 *Martinus Collemans*, overl. vóór 27 okt. 1710³; tr. 2e Nieuw-Vossemeer 4 juli 1728 *Marinus Quist*, geb. Nieuw-Vossemeer 1663, landbouwer en schepen ald., overl. ald. 1729, zn. van Johannes en Adriana Rolle en wedr. van

Gerrit Roijmans 13.-.-
 de weduwe Hendrick Bruers 10.-.-
 de weduwe Gijsbert Noijens 13.10.-
 Jenneken vanden Broeck 6.-.-
 Cathlijn Roijmans 36.-.-
 Marie van Eijndhoven 19.10.-
 noch 18 hemden vande outste soonen van Jan Goossens van een
 stuck lijwaet van 62 ellen en maeckloonen t samen tot 56.10.-
 Corstiaen de Vries is mede door t voors. vijantlijke volck gerooft
 als 18 potten wijn, 22 potten brandewijn 6 ellen wit lijwaet een
 kanneken orange water een kanneken nagelwater noch omt huijs
 te rantsoeneren tsamen 31.18.-
 Adriaen Vincent 28.-.-
 Lambert Naijkens is geplundert de glasen aen sijn huijse ge-
 broocken als vensters samen aen schade voor 4.10.-
 noch 5 stucken lijwaet soo blauw als grauw, bruijn en swart met
 noch een stuck blauw in lappen noch vierder hande geblauwde
 leijwaet en een stuck boomsijde noch genomen vierderhande
 korsaije, roode groene witte en bruijne, kanten en kammen,
 gespen als knopen hemsragen, koussen, galonnen, linten etc.
 etc. 603.-.-
 Cornelis Peter Otten 27.-.-
 Laureijs Bolders 69.-.-
 noch sijn peert moeten geven aende gidts vanden trouw vier dagen
 is 5.-.-
 de heer doctor Glavimans 21.8.-
 Aert Lucas Schoofs verbrant sijn weefgetouw int huijs van Adriaen
 Cornelis Melis kinderen weert 36.-.-
 Peter Bruers heeft moeten betaelen voor rantsoen van 3 gebuer-
 huijsen voor den brant tot 3.12.-
 Michiel vande Zande 2.10.-
 Om het verder branden en plunderen voor te comen ende te
 staecken sijn dese naervolghende penningen bij regenten geleent
 vande nabueren die sij aende officieren hebben moeten voldoen en
 betaelen met lijwaet;
 Van Jacomijna Rijsbosch 179.3.8, van Peter van Andel president
 163.6.-, van Jan Goissens 293.16.- noch vande selve tot vier
 hondert tachtentich ellen lijwaet de el tot veerthien stuijvers be-
 loopt ter somme van 336.-.-, vanden secretaris 269.8.-, van Jasper
 Woestenburgh 101.18.8, van Adriaen van Nuenen 24.15.-, van
 Cornelis de With 13.5.- en van Jacobus Glavimans 14.10.8.
 Volgens de lijst, die 20.6.1709 voor akkoord getekend werd, be-
 droeg de totale schade 32157.19.-, maar volgens de lijst van maart
 1710 bedroeg de totale schade 34075.0.8.
 Dit verschil komt door veranderingen in de tweede lijst:
 in deze lijst is additioneel de inboedel van dominee Benjamin Tilius
 opgenomen, zijn sommige slachtoffers van de ramp inmiddels
 overleden en is het bedrag van de schade soms veranderd.

(wordt vervolgd)

- Janna Stijt.
2. *Engel*, volgt III.

III. *Engel Boone*, geb. Fort Lillo circa 1675, lidmaat N.H. kerk te Ginneken op attestatie van Lillo 1698, schout van Ginneken, Bavel, Gilze en Rijen, overl. Ginneken nà 27 april 1727, tr. 1e Dongen (ondertr. Ginneken 16 juni) 7 juli 1702 *Rachel Anna van Hamerstede*, geb. Dongen 1673, lidmaat N.H. kerk te Ginneken op attestatie van Dongen 7 okt. 1703, overl. Ginneken 1710, dr. van Ds. Simon⁴ en Christina Broun; tr. 2e Breda (ondertr. Ginneken 4 aug.) 20 aug. 1719 *Maria van Kemenade*, ged. Amsterdam (Nieuw Zijds Kapel) 5 febr. 1694, lidmaat Grote Kerk Breda op attestatie van Amsterdam 1719, overl.?, dr. van Philip en Catharina Elisabeth van Thoor.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Maria Adriana Boone*, ged. Ginneken 20 juli 1703, overl. jong.
2. *Simon Adriaan Boone*, ged. Ginneken 7 nov. 1706, overl. jong.
3. *Christina Margarita Boone*, ged. Ginneken 26 dec. 1708, lidmaat N.H. kerk ald. op belijdenis 30 maart 1730, vertr. naar Prinsenhage met attestatie 24 okt. 1734, overl. Breda 12 okt. 1785, tr. Prinsenhage 19 sept. 1734 *Michaël van Réthy*, ged. Ginneken 9 nov. 1697, boswachter van het Liesbosch en plantagemeester der Baronie van Breda, schepen van Prinsenhage, overl. Prinsenhage 1749, zn. van Cornelis Bastiaansz., boswachter te Ulvenhout, ouderling en diaken, en Margriet Jordaans.
4. *Adriaan Boone*, geb. en ged. Ginneken (aan huis 'in summa necessitate') 7 juni 1710, overl. jong.

Uit het tweede huwelijk:

5. *Philippus Johannes Boone*, ged. Ginneken 27 juni 1721, lidmaat N.H. kerk Dongen 31 mei 1740, secretaris der Heerlijkheid Dongen, secretaris der Dingbank van Velt-hoven, Zeelst en Blaerthem, woont te Geertruidenberg, overl. vóór 27 juli 1769, tr. *Catharina Clasina Plassius*, dr. van Ds. Hugo en Elisabeth van Gelder; zij hertr. (ondertr. Ginneken 27 juli) 1769 *Johan Rysterborg*, wedr. van Catharina Gerbrands te Veldhoven.
6. *Maria Simonia Boone*, ged. Ginneken 17 aug. 1722.
7. *Adrianus Adolphus Boone*, ged. Ginneken 9 juli 1724.

IIb. *Pieter Boone*, ged. Goes 19 jan. 1655, vermeld te 's-Gravenpolder als wees 1675, poorter van Tholen 2 juni 1678, schepen ald., begr. Tholen 4 april 1738, tr. 1e Tholen (ondertr. Oud-Vossemeer 21 sept.) 21 okt. 1678 *Cornelia van der Heiden*, wede van Jan van 't Gilde; tr. 2e Geertruidenberg 22 dec. 1702 Catharina Swaen Cornelisdr.⁵.

Uit het eerste huwelijk:

1. *Kind*, begr. Tholen 16 sept. 1679.
2. *Cornelia Pieterella Boone*, ged. Tholen 23 maart 1681, begr. ald. juli 1730.
3. *Engel Boone*, ged. Tholen 25 juli 1683.
4. *Johannes Boone*, ged. Tholen 16 juni 1686.

Uit het tweede huwelijk:

5. *Martyna Boone*, ged. Tholen 26 okt. 1704, overl. ald. 12 okt. 1767, tr. Oud-Vossemeer 30 juni 1734 *Anthony Berckmans*, ged. Oosterhout 23 mei 1706, notaris te Tholen, overl. ald. 19 nov. 1773, zn. van Mattheus en Anna Sibilla van der Hulst.

Een geschilderd portret van Cornelis Jansz. Boone, in de aanhef van deze bijdrage vermeld, bevindt zich in de burgemeesterskamer van het stadhuis te Goes. Het is op paneel in 1636 geschilderd door de Goese schilder P. Peuteman aetatis suae 73 en bevat in de rechterbovenhoek de afbeelding van het familiewapen.

NOTEN

1. Alle retroacta van de Burgerlijke Stand en andere archieven van Lillo zijn in de oorlogsjaren 1940-1945 verloren gegaan.
2. Hij werd als zoon van Wijnant van 's-Gravenhage, kapitein der Burgerij te Schiedam, en Clasina van Leeuwen de Leyden op 3 okt. 1650 te Schiedam gedoopt en overleed 1690/1.
3. Zie mijn *Bredase Families: de families Roelants en Collemans* (R'dam 1967).
4. Ds. Simon van Hamerstede, ged. Bergen op Zoom 17 maart 1643 als zoon van de boekverkoper Rombout en Rachel Muyschondt, predikant te Gilze en Rijen 1666, te Dongen 1674-1723, overl. ald. 11 sept. 1729, gehuwd met Christina Pietersdr. Broun, overl. Dongen 18 april 1721.
5. Zie ook *De Nederl. Leeuw*, 1958, pag. 497, en 1959, pag. 136.

VRAGEN EN ANTWOORDEN

Schoircappen, Van Groeningen

1. In Rijksarchief 's-Hertogenbosch R. 1437 fol. 41 staat in margine: Mechtelt dr. Mr. Henrick van Broeckhoven, bloedverwant met Willem Janszn van Groeningen als van den geslachte van Schoircappen.
Gevraagd: Inlichtingen omtrent geslacht (Van) Schoircappen.
2. Willem Janszn Martenszn van Groeningen, gehuwd met Emerentiana (Ermke) Stooters van Enckevort, kreeg drie kinderen:
 1. Christina huwde met Peter Christiaan van Balen. Hieruit 4 kinderen;
 2. Jan volgens R. 1397 fol. 14 d.d. 20.4.1573 's-Hertogenbosch te goeder naam en faam bekend;
 3. Gerard.
Christina, Jan en Gerard zijn geboren tussen 1552 en 1559.
Gevraagd nadere inlichtingen omtrent Jan en vooral Gerard van Groeningen. De Willem uit vraag 2 is zeer waarschijnlijk een oormzegger van de Willem uit vraag 1.

A. J. van Groeningen, Stationsstraat 30, 5281 GE Bostel

Een verre erfenis voor de Idelets

mr. J. Belonje

Nassaulaan 39, 1815 GJ Alkmaar

In *De Brabantse Leeuw* van 1968 verscheen een uitgewerkte genealogie der uit Dilbeek herkomstige, vrij aanzienlijke familie *Idelet(h)*, die zich naderhand voornamelijk te Someren gevestigd heeft en vermaagschapt was aan de *Van Helmont's*¹, beide Brabantse geslachten. Helaas is de oude kerk van het laatstgenoemde dorp reeds tussen 1880 en 1890 afgebroken², terwijl volgens overlevering de grafzerken "bij een boer" terechtgekomen zijn, zodat er ter bevestiging van eventuele gegevens vandaar wel niet meer gerekend zal kunnen worden...

De aangehaalde genealogie noemt als vrouw van Wolfert Idelet: Elisabeth van Helmont, die een dochter heet van Thomas Jansz. en Catharina Deenen. De familie van Elisabeth en van Wolfert nu is Brabant trouw gebleven, maar een ander kind van Thomas van Helmont, een zoon, die Jan van Helmont genaamd was, is naar Holland getrokken, waar hij op het eiland Texel, wonende aan De Burg de aanzienlijke en tevens belangrijke functie van Commissaris der Monsterring in het Zuiderkwartier heeft bekleed en zulks gedurende vele jaren. Deze Jan of Johan van Helmont was met een meisje uit Alkmaar getrouwd, Agatha, de dochter van een lakenkoper, de tot een regentenfamilie behorende Cornelis Pieterszoon Baert, en van Guurtje Cornelis Reyersz. in de Craen³. Man en vrouw hebben elk testamenten gemaakt waarin een *fideicommiss* was opgenomen: hij eerst voor notaris Cornelis Cornelisz. Torenheer op Texel en vervolgens voor diens ambtgenoot Aris Corneliszoon Heemskerk te Alkmaar op 20 november 1654, daarbij voorschrijvende dat voor het geval zijn beide kinderen zonder nazaten zouden overlijden, de staken van erflaters twee zusters in het bezit van zijn vermogen zouden komen. Het beheer zou dan worden verleend aan de Weeskamer te Alkmaar. Een van deze zusters, Annetgen van Helmont, was al spoedig overleden maar de andere, Lijsbet, getrouwd met Cornelis Wilkens senior te Amsterdam, overleefde hem.

Toch kwam noch de ene noch de andere zuster voor de erfenis in aanmerking, immers nadat Johan van Helmont, wiens vrouw op 10 juli 1654 hem daarin voorgedaan was, de 20e augustus 1660 in de Grote of St. Laurenskerk te Alkmaar begraven werd, waren er van hen twee kinderen in leven: een dochter, Catalina van Helmont⁴, getrouwd, maar kinderloos, met haar neef Cornelis Wilkens junior, postmeester op de Stad Hamburg, en een zoon, Cornelis van Helmont.

De zoon Cornelis, die een tijd in het buitenland heeft doorgebracht (o.a. in 1678), waarom hij zich van een rentmeester voorzag ter behartiging van omvangrijke financiële belangen, was een rijk

man. Hij bezat, gedeeltelijk bezwaard met het bovenvermelde *fideicommissaire* verband, landerijen op Texel, onder Alkmaar, Koedijk, Bergen, Rinnegum, Broek op Langendijk, Warmenhuizen, los land in de Zijpe en daar een stolp of boerderij in de polder D. letter c nabij Groot-Keins; voorts een huis te Alkmaar om van talrijke andere vermogens-bestanddelen maar te zwijgen. Ongehuwd gebleven overleed hij 6 oktober 1687, waarna hij de 9e dier maand in de Alkmaarse Grote Kerk in het graf van zijn ouders werd bijgezet, blijkens een notitie in het betreffelijke begraafregister luidende: "mijn heer Helmont gesonken Midden Gang (schip) 23 (kosten) f. 66'--". 's Mans executeurs hebben vervolgens aanstonds door de notaris C. Kessel te Alkmaar een boedelbeschrijving laten opmaken, waartoe men eerst ter plaatse op 8 en 10 oktober en daarna van de 14e tot de 17e op de boerderij in de Zijpe, waar de overledene kennelijk geregeld verblijf hield en verschillende vertrekken tot zijn beschikking had. Men vond daar jacht- en visgerei, drie degens en schietgeweer met munitie, een van merendeels klassieke werken goed voorziene bibliotheek, een paard en een "chaise" en verder een royale inboedel. Blijkbaar was Mr. Van Helmont bijzonder geïnteresseerd in de filosofie van René Descartes. Aan de wanden tenslotte is aangetroffen zijn wapen achter glas en de schilderijen, zowel van zijn overleden vader als van Trijn Remme, de Alkmaarse Kenau Simons Hasselaar, de heldin uit het "Beleg van Alkmaar" van 1573, die Mr. Cornelis' overgrootmoeder was geweest.

Zoals te verwachten was bij het heengaan van een celibatair zonder kinderen of naaste familieleden toonden de Verwanten, in dit geval verdeeld in een groep van vaders- en een van moederskant, weldra op levendige wijze en aanstonds aandacht voor de vacant gekomen omvangrijke nalatenschap. Ook bleven geschillen niet achterwege, uitmondende in een rechtsvordering aangebracht bij het Hof van Holland *in cas possessor et mainctenue* "op en jegens de sequesters van de goeden van wijlen Mr. Cornelis van Helmont", uitlopende op een sententie van 29 juli 1689. Ook onderling waren de rechthebbende het soms oneens, maar daarin ontstond bij de Brabantse tak een wijziging ten goede, want op 29 april 1689 werd geaccordeerd, dat "de heer Mr. Thomas Idelet c.s. tussen die datum en 4 weken met en benefens d'Heer Daasdonck binnen 's-Hertogenbosch sullen verschijnen om aldaar alsdan met den anderen in der min of door deskundigen te doen uitmaken hoever elks recht zou strekken".

De erven van vaders- en moederszijde gaven ten slotte alle strijd op gelijk vastgelegd werd in een accoord van verdeling van 28 september 1689. Op dit document werd ten slotte zekerheidshalve een willige condemnatie van de Hoge Raad in Holland, Zeeland en Vriesland verkregen.

Over welke personen ten slotte bij de *Brabantse- of vaderlijke* zijde der familie, dus bij de Idelets, de uitdeling heeft plaatsgevonden

wordt, uitvoerig behandeld in een acte voor de Alkmaarse notaris C. Kessel van 29 april 1689, waarvan de tekst voorzover toepasselijk thans volgt:

d'Heer en Mr. Thomas Ideleth wonende tot Someren in den quartire van Peelant, onder Meijerije van sHertogenbossche soone van Elisabeth van Helmont zaliger, soo voor hem selve als procuratie hebbende van Sinjeur Hendrik Kanters als man en momboir van Juffrouwe Catharina Ideleth, Wilhelmus van Rijsinge als man en momboir van Juffrouwe Elisabeth Idelet, Nicolaes van der Linde als man en momboir van Juffrouwe Margaretha Idelet mitsgaders als beeedigde voogt van Juffrouwe Catharina Idelet, minderjarige dochter van Sinjeur Johannes Idelet en Juffrouw Adriana van Iperen. Item noch van Theodorus van Iersel, als man en momboir van Juffrouwe Maria Idelet (synde d'voorsz procuratie gepasseert voor Henrick Wijnen en Peter Henrix schepenen des dorps en dingbancke van Someren en bij Petrus van der Lith als erfsecretaris van Someren voornoemt onderteeckent den vijffden Martij XVIe. negen en tachtig. Item noch als procuratie hebbende van sinjeur Anthony Tantiolau (sic!) als man en voocht van Maria Geertruijt Ideleth en als momboir over Catharina Ideleth dochter van Johannes Ideleth voornoemt sijnde deselve procuratie verleden voor den notaris Gerart Beestrij en sekere getuijgen binnen Antwerpen den XXVen februari 1689 in dier qualité erfgenamen ab intestato van Mr. Cornelis van Helmont voornoemt, ter eenre en de Heer Henrik Daasdonck Raet en Vroetschap mitsgaders actuele schepen der stad Gouda, als last en procuratie hebbende van Edele Lubbertus Wolfert apothecaris binnen der stad Oudewater in huwelijk hebbende Juffrouwe Maria Daasdonck, die een dochter is van den Heer Anthony Daasdonck zaliger geprocreert bij Johanna van den Winckel, dewelcke een dochter is geweest van Marten van den Winckel en Thomas van Helmont suster van Jan Thomas z. van Helmont voornoemt sijnde deselve procuratie gepassert voor den notaris Jacobus Balbiaen en sekere getuijgen geëxhibeert mede fideicommissaire erfgenamen van deselve Jan van Helmont in dier qualité ter andere zijde verclaarden met malcanderen in der min en vruntschap verdragen ende overeengekomen te zijn, gelijk zij doen mits dezen, dat de Heer Thomas Idelet voornoemt sal ontfangen het restant van de portie van Juffrouwe Maria Daasdonck voorsz. wt de fideicommissaire goederen van Jan Thomas van Helmont meergemelt sijnde noch in den boedel en onder de goederen van Mr. Cornelis van Helmont, deselffs nagelaten soone en dat wt handen van den Heer Mr. Johan Baert Raet en oud Schepen deser stadt (Alkmaar) als executeur van den testamente van den opgemelte Mr. Cornelis van Helmont en sequester van desselffs achtergelaten goederen nevens Laurens Corneliss Veen wonende mede alhier, sijnde de comparanten mede geaccordeert, dat d'Hr. Idelet cum suis tussen dit en vier weken met en benevens d'Heer Daasdonck binnen sHertogenbossche sullen verschijnen, omme aldaer alsdan met den anderen in der minne, off door luijden hen des verstaende, en ist noodt wedersijts te verkiesen alle saken aff te doen en laten termineren en specialijk wat en hoeveel penningen off andere effecten de Heer Daasdonck in sijn voorsz qualiteit competeert wt de fideicommissaire goeden van Jan van Helmont voornoemt".

Het valt hierbij op dat de *geestelijken* uit de familie Idelet - en die waren er blijkens het aangehaalde artikel in De Brabantse Leeuw - niet aan de boedelscheiding deelnamen. Dit was zeker een rechtstreeks gevolg van het in Holland van kracht zijnde voorschrift. Hetgeen natuurlijk allerm minst betekende dat de familie gedwongen was hun belangen te vergeten.

Opgemerkt zij, dat hier een opsomming van de al even talrijke groep erfgenamen aan moederszijde achterwege blijft eensdeels korthedshalve maar bovendien omdat het in dit geval om geen enkele Brabander gaat. Volledigheidshalve wil ik hier echter wel verwijzen naar een bron voor deze gegevens: men raadplege daar-

voor het protocol van de Alkmaarse notaris Cornelis Dirkszoon Kessel⁵.

Het bovenstaande samenvattend kan ten slotte met rede verklaard worden, dat de hier verhaalde gebeurtenissen een sprekend voorbeeld leveren hoe soms bij voortgaande groei ener familie, zelfs na een kort tijdsverloop een aanzienlijk vermogen volkomen kan worden gesloopt ... *et exstructis in altum, divitiis potietur heres*.

NOTEN

1. XVII, bldz. 90, 91 en 92.
Men zie voor zoveel nodig ook nog *Taxandria*, XLIX, 1942, blz. 123-125, 192 en 278.
2. Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins "*Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden in en uit de kerken der Provincie Noord-Brabant*", II, Utrecht 1924, bldz. 175.
3. Zoon van Pieter Thomasz., rentmeester van het huis Egmond en van Aecht Jans, zie "*Nederlands Patriciaat*" XLIII, 1957, bldz. 10/1 en mijn "*Gedenkwaardigheden*" N.-Holland I, Utrecht 1928, bldz. 159 sub 555 en 199 sub 787.
4. In het testament van haar moeder voor notaris A. C. Heemskerck te Alkmaar dd. 28 februari 1654 heette Catalina nog geen 20 jaar en ongetrouwd.
5. Notarieel archief Alkmaar deel 262, fol^o. 153, acte 2 oktober 1667; a.v. dl. 266, fol^o. 88 acte 12 november 1678; a.v. dl. 270 acte 10 oktober 1687; a.v. 271 acten 12 oktober 1688, fol. 39; n°. 67; 29 april 1689, fol^o. 69; 29 april 1689, fol^o. 70; 30 april 1689, fol^o. 71; 10 mei 1689, fol^o. 76 en 28 september 1689, fol^o. 99.

VRAGEN EN ANTWOORDEN

VAN OIJEN

De Brabantse Leeuw, 1981, blz. 35.

Verder onderzoek leverde de volgende aanvullingen op de kwartieren van Gerardus van Oijen op. Deze zijn nu als volgt:

1. Gerardus van Oijen, gedoopt (geref.) Cuyk 3 oktober 1700, schoolmeester en voorzanger te Grave, begraven Grave 19 december 1750, trouwt Grave of elders 3 augustus 1720 Agnes van Diependaal, gedoopt (geref.) Grave 29 april 1696, dochter van Henricus en Johanna van Hee(de).
2. Hendrik Christoffel van Oijen, stadhouder te Cuyk, trouwt vóór oktober 1697.
3. Amelia van den Bosch. Beiden worden in 1704 nog vermeld als doopgetuigen. Volgens *De Navorscher*, 1876, blz. 619-621, is Hendrik Christoffel vermoedelijk een kleinzoon van dr. Hendrick van Oyen, richter van Tiel 1628, overleden 1654. Als dit juist is, dan behoort Hendrik Christoffel tot het Tielse geslacht Van Oyen, welk o.a. beschreven is in *Nederland's Patriciaat*, jrg. 54 (1968).
M.i. kan Hendrik Christoffel ook een zoon zijn van Hendrick van Oyen, houtkoper en weesmr. van Tiel, overleden augustus 1710.
Wie kan mij duidelijkheid geven over de afstamming van Hendrik Christoffel en verdere aanvullingen geven op bovenstaande kwartieren?

A. J. Stasse, Waterpoortstraat 9, 3221 XT Hellevoetsluis

Overpeinzingen van een amateur-genealoog

J. de Leeuw,

St. Petrus Canisiuslaan 104, 5643 WH Eindhoven

Mijn naam is Jan de Leeuw. Ik schrijf dit in oktober 1981.

Ik had - zoals iedereen - twee ouders, vier grootouders en acht overgrootouders.

Als men zo zevenentwintig generaties terug rekent, komt men aan een getal van ruim zevenenzestig miljoen voorouders in die zevenentwintigste generatie.

Indien de - vaak gebruikte - telling van drie generaties per eeuw juist is, dan leefde die zevenentwintigste generatie ongeveer negenhonderd jaar geleden, dus omstreeks 1100 - 1200.

In een artikel in De Brabantse Leeuw, jaargang 1974, schreef de heer F. J. van Ettro op pagina 68 onder andere: "In het jaar 1180, na de afzetting van Hendrik de Leeuw als Hertog van Beieren en Saksen door Keizer Frederik I "Barbarossa" (tot zover het citaat).

Moet ik nu veronderstellen, dat deze Hendrik de Leeuw een voorvader van mij was? Het antwoord kan mijns inziens even goed neen als ja zijn. Het is de vraag of iemand dat ooit zal kunnen uitvinden.

Ik meen, dat ik daar niet rouwig om hoeft te zijn. Als het al mogelijk is om een voorouder uit de twaalfde eeuw terug te vinden, dan is het toch nog maar één uit de miljoenen, die bijna allemaal voor eeuwig zijn verdwenen en opgegaan in de anonimiteit, maar die toch allemaal hebben bijgedragen tot mijn bestaan en aan wie ik het moet danken dat ik ben zoals ik ben.

Weliswaar moet men het getal van zevenenzestig miljoen niet letterlijk nemen, want in die tijd schijnt Europa niet zoveel inwoners te hebben gehad. Schattingen die ik heb vernomen liggen eerder op het niveau van één of enkele miljoenen. Het is wel duidelijk, dat van de toen levende mensen er velen meer dan ééns en zelfs vele malen in mijn kwartierstaat zouden voorkomen, indien die gemaakt zou kunnen worden.

Ik heb daarom besloten - ook met het oog op de beschikbare tijd - om in de kwartierstaten van de acht grootouders van mijn vrouw en van mijzelf in principe niet verder terug te gaan dan die generatie, waarvan ik nog voor het overgrote deel de gezinnen en hun leefomstandigheden kan vinden, zonder vele dagen, maanden of jaren te besteden aan een eindeloos gezoek naar de gegevens van iemand uit een generatie waarvan verder toch weinig of niets bekend is gebleven.

Ik vind, dat men alles dat dateert van vóór de zestiende eeuw, nauwelijks nog familiegeschiedenis kan noemen, maar dat het eerder algemene geschiedenis is, die ons allemaal aangaat, en die gelukkig door voortreffelijke historici is onderzocht en beschreven.

Met Hendrik de Leeuw, die in de twaalfde eeuw leefde, voel ik geen

enkele binding; wel echter met mijn vrouws en mijn voorouders, die geleefd hebben van ca. 1600 tot heden of tot kort geleden, ongeacht of het vaders of moeders waren en welke naam zij ook hebben gedragen.

Aanvullingen genealogie Ente in Noord-Brabant,
De Brabantse Leeuw 30, nr. 2, blz. 37-56

I.

Het is een verheugend feit dat de redactie van dit tijdschrift nog na een aantal jaren sedert het overlijden van mr. dr. W. de Vries, is overgegaan tot publikatie van diens fragment-genealogie Ente¹. Het heeft de heer De Vries - tezamen met de heer B. J. Buma te 's-Gravenhage - soms moeite gekost de leden van dit geslacht in de bronnen op te sporen. De genealogie van de jongere generaties bleek uiteindelijk zo onvolledig te blijven, dat maar besloten is om van een poging tot completering af te zien.

Destijds vond ik de sleutel tot de oudere generaties der familie. Over deze vondsten is geschreven in *Mensen van Vroeger*, jaargang 1975². De familie Ente blijkt uit de voormalige Zuidelijke Nederlanden te stammen en verkeerde in het milieu der lakenbereiders. De vader van de predikant Isaac Ente - waar de genealogie in dit tijdschrift mee aanvangt¹ - vestigde zich in Leiden, alwaar hij een enigszins voor-aanstaande plaats onder de Vlaamse immigranten heeft ingenomen. De familienaam Ente is al zeer oud. Reeds in de veertiende eeuw bleek deze geslachtsnaam in Vlaanderen gangbaar te zijn. Nader onderzoek in België zal ongetwijfeld belangwekkend materiaal opleveren.

Het zij mij vergund hier in het kort aandacht te besteden aan de ouders en grootouders - weliswaar buiten Brabant - van de stamvader van de Brabantse familie-groep Ente²:

- I. Franchois Ente, geboren naar schatting omstreeks 1530/1540, lakenbereider te Belle, later te Brugge, overleden aldaar vóór 27 december 1589, was verschillende malen gehuwd; wellicht eerstelijk omstreeks 1560 met N.N., vermoedelijk overleden te Belle na een huwelijk van tenminste 5 jaren.

Uit dit huwelijk o.a.:

- II. Guillaume (Willem) Ente(n), geboren te Belle in Vlaanderen omstreeks 1561, week uit naar de Noordelijke Nederlanden (hoogstwaarschijnlijk vanwege de vervolgingen van de protestanten), poorter van Leiden 20 november 1585, officier van de Belse lakenen, lakenbereider, lakendrapier en koopman te Leiden, begraven aldaar 29 december 1637, huwt vermoedelijk nog in de Zuidelijke Nederlanden Galeyne Kraeye, mogelijk geboortig van Belle of Poperingen, begraven te Leiden 31 januari 1647.

Uit dit huwelijk o.a.:

- III. Ds. Isaac Ente (van Enten); de persoon waar de fragment-genealogie in *De Brabantse Leeuw* jaargang 1981, blz. 38 mee aanvangt. Zijn vrouw was mogelijk een inwonster van West-Friesland.

De genealogie Ente is één van de talloze voorbeelden van het feit dat de predikanten en schoolmeesters rond 1600 in ons land vaak van Zuidnederlandse origine waren.

Margriet (Grietjen) Braskamp (Brascamp(s, de vrouw van Johan(nes) Ente (D.B.L. 1981, blz. 38 bij II.B) vestigde zich op 24 juni 1672 met attestatie van Borculo te Deventer. Zij vertrok aldaar op 15 juni 1674 met attestatie naar Zutphen. Zij was een dochter van Wolter Brascamp, linnenwever te Borculo, later burger van Deventer³)).

NOTEN

1. Zie: Mr. Dr. W. de Vries, Ente in Noord-Brabant, in: *De Brabantse Leeuw*, jaargang 1981, blz. 37-55.
2. Zie: Mr. Dr. W. de Vries, De voorouders van Ds. Isaac Ente in: *Mensen van Vroeger*, jaargang 1975, blz. 168-169.
3. Zie: K. J. Slijkerman, *De voorouders van Kees Jan Slijkerman*, een overzicht van tien jaren kwartierstaatonderzoek, Rotterdam 1981, blz. 54 e.v.

K. J. Slijkerman, Zegenstraat 73, 3082 XP Rotterdam

II.

blz. 38, 9e regel v.o. = 'Maagdeken NN': dient te vervallen, omdat 'Maagdeken' een geslachtsaanduiding is. Bij het dopen te Borculo werd een meisje aangeduid als 'maagdeken' en een jongen als 'ventjen'. De naam van de vrouw van Wolter Brascamp blijft onbekend.

blz. 38, 8e regel v.o. = 'gewoont aldaar in 1652 (na 9 oktober)' is onnauwkeurig. De doopinschrijving luidde: '1652, Cantate in Majo heeft Wolter Brascamp een maegdeken doopen en Grietjen noemen laten'. Cantate in Majo = de 4e zondag na Pasen. Bij de hervormde gemeente te Borculo heeft men nog lang de Lutherse aanduidingen van de zondagen gebruikt.

blz. 40, 14e regel v.b. = 'begraven op 29 juli 1719' is kennelijk een drukfout; mijn aantekening geeft aan: Geldrop, '29 July 1749 is begraven meester Isaak Enten, laat kinderen naar'. Zijn 6e en 7e kind kunnen toch nooit zo lang na zijn overlijden geboren zijn!

blz. 44, 3e regel v.o. = 'overleden na februari 1755' valt nauwkeuriger aan te geven en wel: 'Beek en Donk, begraven 14 januari 1777 in de kerk Izak Entte, schoolmeester van Beek f. - 14 -'.

blz. 45, 5e regel v.b. = 'gedoopt te Aarle' is m.i. onjuist, ik heb aangetekend: 'Aarle, Beek en Donk, den 23 Novemb. 1749 is in de kerk te Beek gedoopt het kind Isaac Ente en Lammarina Rebekka van Leeuwe, egtelieden, en is genoemd Jan. De vader daarover staande'.

blz. 46, 3e regel v.b. = 'Damianus Ente, gedoopt op 9 februari 1755'; uit mijn aantekeningen haal ik het volgende: 'Aarle, Beek en Donk, op den 9 Febr. 1755 is in de kerk te Beek gedoopt het zoontje van Izaak Ente en Lammarina Rebekka van Leeuwe, en genaamt, ten overstaan van de vader, Damianus'.

Verder heb ik nog de volgende aantekening: 'Aarle, Beek en Donk, begraven den 2 April 1757 een kint van Isaak Ente', dit betreft n.a.w. Damianus.

Met betrekking tot de op blz. 45 onder 3a genoemde Rebecca Ente kan nog de volgende aanvulling dienen: haar echtgenoot Johann *Friedrich* Andreas Mees is te 's-Hertogenbosch overleden op 29 oktober 1817 (fol. 119). Haar moeder was: Johanna Schats, gedoopt te 's-Hertogenbosch (hervormd) 17 maart 1748, als dochter van Jan Adam Schaet en Dirkje van Mel. (De juiste geslachtsnamen zijn onderscheidenlijk: Schats en Van Mill, dit laatste, eveneens hervormde geslacht, was afkomstig van Hedel).

De op blz. 45 onder 3 genoemde Jan Ente is n.a.w. overleden op 4 oktober 1821. Bij zijn doopinschrijving is n.l. de aantekening gemaakt: 'Exp. 4 oktober 1821'.

G. Gunderman, Leerdamhof 183, 1106 BR Amsterdam

III.

blz. 38/4. Geleina Ente, gehuwd te Geldrop 28 nov./30 dec. 1665 met Arnoldus Nijhof, schoolmeester te Westerhoven.

blz. 38 IIA. Willem Ente, gehuwd te Geldrop 12 maart/30 april 1669 met Mayken Frans Bogaerts. Hij overleed te Bergeyk 28 dec. 1694 en was bij zijn overlijden

gehuwd met Jenneken van Oostdorp, welke met attestatie vertrok naar 's-Hertogenbosch op 18 jan. 1695 vanuit Bergeyk.

blz. 39. IIIA. François Ente, gehuwd te Veldhoven ca. 30 dec. 1714 met Hendrina Visschers, ged. te Zeelst 12 jan. 1687, dochter van Jan Visschers en Elisabeth Box.

blz. 39. IIIA-2. Elisabeth Ente huwde I Oerle 30 nov. 1749 met Mathijs Verstegen, zoon van Hendrik Verstegen (tr. Budel 29 maart 1716) en Martijntje Freen (niet Fireen).

blz. 40. IIIB-2. Elisabeth Ente, gehuwd te Geldrop 9 maart/24 maart 1737 met Gerard Bokhorst, met van Mierlo.

blz. 40. IIIB-3. Maria Ente, gehuwd te Geldrop 16 febr./2 maart 1732 met Adolph de Groot.

blz. 40. IIIC. Hendrik Ente, begraven te De Mierden 31 jan. 1763, gehuwd te Hoge en Lage Mierde 6 april 1717 Lijsbeth Wijnands, gedoopt Hoge en Lage Mierde 21 jan. 1686, dr. van Adriaan Wijnants en Elisabeth van Herk (zie Gen. Wijnants, Mr. Dr. W. de Vries, *De Brab. Leeuw* 1974 blz. 85).

blz. 44. 6. Isaac Ente, geb. te Strijp, is overleden te Hapert, 11 nov. 1829, oud 73 jaar, ongehuwd.

BRONNEN:

Huwelijken Geldrop uit Ned. Herv. trouwboek bij de Kerkenraad aldaar.

Overlijden Bergeyk, uit Lidmatenboek bij de Kerkenraad te Bergeyk.

Bovendien komt voor in het Lidmatenboek Strijp vanaf 1690: Margo, de moeder van de onderschoolmeester Ente, overleden in 1727. Waarschijnlijk is hiermede bedoeld Maria Zijnen e.v. Johan Ente. blz. 38 IIB.

M. Kooistra-Kruijff, Noorderlaan 33, 5711 VP Someren

VRAGEN EN ANTWOORDEN

Van der Hoff

Aanvullingen op *De Brabantse Leeuw*, 1979, blz. 68; 1980, blz. 61, 103; 1981, blz. 36:

8. Hendrik Pelgrims, J. M. van Zevenbergen, gedoopt aldaar 5 juni 1621, trouwt Zevenbergen 10 augustus 1653.
9. Pieternelleke (Petronella) Jans Molemans, J. D. van Zevenbergen (doop aldaar niet gevonden).
16. Waarschijnlijk: Jan Govertse Molemans, woonde in 1655 te Zevenbergen, wellicht stamvader van de schoolmeestersfamilie (?) aldaar, hertrouwt (ondertrouw Zevenbergen 24 maart) 1655 Cornelia Catmans, weduwe van mr. Albert van Kerkhoven, huwde eerder.
17. Catalijntje Pieter van der Loo.

Gevraagd; aanvullingen op deze en de eerder gegeven kwartieren Van der Hoff.

K. J. Slijkerman, Zegenstraat 73, 3082 XP Rotterdam

CONTACTDAG BRABANTSE FAMILIES

Op 31 oktober organiseren de Noord Brabantse afdelingen van de Ned. Gen. Ver. in restaurant "Boerke Mutsaers" te Tilburg de 6e brabantse contactdag voor familieonderzoek naar Brabantse families. Iedereen is welkom.

Inlichtingen worden verstrekt door P. Wuisman, Durendaalreed 14 te Oisterwijk (04242-83422).

de brabantse leeuw

Tweemaandelijks tijdschrift van de Sectie voor Geslacht-, Naam- en Wapenkunde van Het Noordbrabantse Genootschap (het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noord-Brabant). Redactie: mr. G. Berkmans; dr. ir. C. H. J. van den Brekel; mevr. P. L. Leget-Kuijlen; drs. G. J. W. Steijns; J. W. M. Weijts; J. H. G. J. van Heeswijk, redactiesecretaris, Postbus 29, 5330 AA Kerkdriel.

Manuscripten zenden aan: Redactie De Brabantse Leeuw, Postbus 1104, 5200 BD 's-Hertogenbosch.

Abonnement per jaargang: binnenland en België f 27,50, buitenland excl. België f 29,50. Men wordt verzocht te betalen via een toe te zenden acceptgirokaart. Opzeggingen alleen schriftelijk mogelijk vóór 1 december.

Administratie: Postbus 1104, 5200 BD 's-Hertogenbosch, tel. 073 - 139484, postgiro 3879363.

JAARGANG 30 NR. 6

NOVEMBER - DECEMBER 1981

De fundatie van mr. Peter Everarts van Heeze

De families Raessens en Melchior

J. Th. M. Melssen,
Purmerstraat 14, 5628 HE Eindhoven
en

A. F. N. van Asten,
Apollostraat 13, 5721 CC Asten

In het kader van de identificatie van de wapens op de verguld-zilveren keten van de Ridderlijke Gilde van Sint Sebastiaan Eindhoven uit 1753 werd het probleem van één van die wapens deels opgelost door het voorkomen van een soortgelijk wapen op één van de koningsschilden van de gilde van Sint Jan Baptist van Leenderstrijp uit 1663¹.

Laatstgenoemd schild is dat van Aert Raessen en geeft als familiewapen *drie hangende olie- of godslampjes* (2,1).

De keten uit 1753 geeft een soortgelijk familiewapen voor de mannelijke helft, hier echter doorsneden: I. 3 molenijzers; II. 3 hangende olie- of godslampjes.

Van de wapendragers uit 1753 zijn de namen bekend. Door de identificatie van de meeste andere wapens en door combinatie van de persoonlijke gegevens van die wapendragers, moet genoemd wapen uit 1753 dat van Gerard Arnold Raessens zijn, die van 1713 tot zijn overlijden in 1767 lid van de Ridderlijke Gilde is geweest².

Aangetoond diende echter te worden, dat beide wapendragers uit 1663 en 1752 aan elkaar verwant zijn geweest.

In eerste instantie werd vermoed, dat genoemde Gerard Arnold een kleinzoon zou zijn geweest van Abraham Raessen, koning van genoemde Ridderlijke Gilde in 1638 en 1639³, hetgeen echter niet juist bleek te zijn, zoals uit de hierna afgedrukte genealogie zal blijken. Genoemde Abraham Raessen blijkt thuis te horen in de familie Melchiors. Beide genoemde families zijn echter wel aan elkaar verwant, zoals is bekend geworden uit de stukken handelend over de studiebeursfundatie van Meester Peter Everarts van Heeze (zie hierna).

Daar de eerste van bovengenoemde auteurs afstamt van de echt-paren Cox-Raessens en Mack-Raessens, werd het eigen aantekeningenmateriaal verwerkt, dat resulteerde in twee families Raessens, waarvan de onderlinge verwantschap niet is komen vast te staan.

Mr. Peter Everarts van Heeze

Hij wordt op 28 augustus 1521 ingeschreven als student aan de Leuvense universiteit⁴, wordt in 1541 vermeld als rector van het H. Kruisaltaar te Riethoven en deservitor aldaar, in 1556 als rector van de kapel van Riethoven⁵. Nadat Mr. Peter Everarts van Heeze (ook genoemd Van de Plas⁶) als pastoor van Riethoven in 1564 overlijdt, maken de executeurs-testamentair krachtens zijn wilsbeschikking op 24 september 1566 voor notaris Henricus Verreep te Hilvarenbeek⁷ twee stichtingen. Aan de eerste stichting verbinden zij jaarlijks 72 Carolusguldens voor 9 kleine beurzen ter bevordering van het onderwijs; zes jongens uit de familie, bij hun ouders inwonend, ontvangen jaarlijks 6 guldens en dit gedurende zes jaren dat zij naar school gaan, te beginnen met de leeftijd van zeven jaar. Drie jongens, oud tien jaar en niet bij hun ouders inwonend, ontvangen gedurende zes jaar 12 guldens.

Aan de oudste bloedverwant te Riethoven, Heeze of Dommelen, mits niet religieus zijnde, komt de collatie van deze kleine beurzen toe.

Aan de tweede stichting verbinden zij jaarlijks 52 Carolusguldens voor twee studenten te Leuven in de pedagogie De Valk, die bekwaam zijn voor de grammatica; na drie en een half jaar moeten zij magister artium zijn en kunnen dan de beurs nog vier jaar behouden; hebben zij de genoemde graad niet verkregen, dan verliezen zij hun recht op de beurs. De bursiers moeten dagelijks het De profundis met de collecten voor een overleden priester en voor de gelovige zielen bidden. De pastoor van St. Pieter te Leuven vergeeft deze twee grote beurzen en doet zich, na het openvallen derzelve, binnen de maand, niemand van de familie op, dan kan hij de beurs aan een student uit de Kempen, in Leuven verblijvende, toevoegen. De rentmeester van deze twee fundaties moet jaarlijks rekening afleggen voor de pastoor van Riethoven en voor de oudste en naaste bloedverwant⁸.

De executeurs-testamentair blijken Mr. Jan Andries, pastoor van Bergeyk⁹, en Jan Franssen Jacobs, wonende te Dommelen, te zijn, beiden oomzeggers van Mr. Peter Everarts. In het testament van hem worden tevens zijn drie zusters Cathleyn, Margriet en Heylken genoemd, allen vóór 1573 overleden, voor wier nakomelingen de fundatie is bedoeld¹⁰.

In 1573 geven de Staten van Brabant aan Mr. Jan Andries, pastoor van Bergeyk, als executeur van het testament van wijlen Mr. Peter Everarts, een erfrente uit van 34 Carolusguldens ten laste van de Staten van Brabant¹¹.

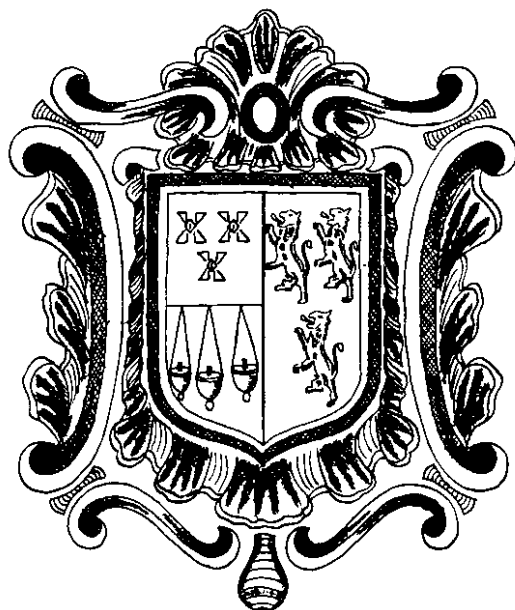
Op 14 januari 1606 heeft Mr. Frans Hezius, zoon van Adriaen Heesen en Heilke N.N., "hem mede sterk makende" voor zijn twee zusters, te weten Heilke (getrouwd met Mathijs Coensen, schepen in Heeze) en Marijke (getrouwd met Jan Jan Peters), opgedragen aan Jacop Cornelis Coppen als rentmeester van de beurzen of fundatie van wijlen Mr. Peter Everaerts en ten behoeve van die fundatie een erfbrief van 5 gulden 15 stuivers jaarlijks, die Hanrick Willem Boelen ertijds erfelijk had verkocht aan Hanrick Jan Goyarts op 29 mei 1549, te heffen uit een huis en hof, gelegen te Creyel (Heeze)¹².

Op 23 mei 1613 treedt Mathijs Coensen¹³ op als executeur van de fundatie van Mr. Peter Everts, met toestemming van Jacop Hogerts, mede-executeur^{14f021}.

Voor notaris Frans Deckers te Eindhoven verschijnt op 28 maart 1665 Raes Gerart Raessen in naam van zijn vader, Gerart Raessen, als rentmeester en ontvanger van de beurzen te Heeze, Riethoven en Dommelen, gefundeerd door wijlen Mr. Peter Everarts, die verklaart volle macht en procuratie te hebben gegeven aan Isacq Melchiors, burger en koopman der stad Eindhoven, "mede van den naeste bloede wesende", om zekere rente, te 's-Hertogenbosch staande ten laste van het Land volgens de constitutiebrief van 18 oktober 1564, te manen, eisen, innen en te vervolgen¹⁵.

Op 4 mei 1666 verschijnt voor dezelfde notaris Gerart Raessen, oud 64 jaar, koopman en inwoner van Leende, en Henrick Raessen, oud 62 jaar, inwoner van Heeze, die verklaren ter instantie en op verzoek van Isacq Melchiors, inwoner en koopman binnen Eindhoven, dat de kinderen van Isacq Melchiors, met name Isacq, zoon van Adriaen Melchiors, alsook Cornelis Raessen, beiden inwoners van Eindhoven, "sijn van den gerechte bloede ende afcompste van heer ende Mr. Peter Everarts, fundateur van zekere beurzen"¹⁶.

Ten verzoeken van Martinus Raessen, borger en koopman binnen Eindhoven, verschijnen op 2 mei en 1 juli 1709 voor schepenen van Heeze twee personen. Zij verklaren dat de moeder van Gerit Raes Francissen te Leenderstrijp, Heylken Hesius was geheten en dochter van Aert Martens volgens schepenbrief van 24 januari 1619. Zij verklaren ook dat de moeder van Arjaentje Tijs Coensen en van haar zuster Catelijn Tijs Coensen, gehuwd met Isaac Melchiors, ook Heylke Hesius werd genoemd; dat deze twee ge-

In de vergadering van de gilde van St. Sebastiaan van 28 december 1752 wordt besloten om alle oude koningsschilden om te laten smelten en een "silveren vlies of beuke" te laten vervaardigen. De gildebroeders die hun wapen in genoemd "vlies" wensden dienen daarvoor één dukaat te betalen. Een van de gildebroeders, die die dukaat betaalt, is Gerard Arnold Raessens.

De zilversmid P. J. Fonson uit Brussel maakte de nieuwe koningsketen en levert die in juni 1753 over in handen van de gilde voor 247 gulden en 15½ stuiver.

Hierboven is afgebeeld de schakel uit de keten waarop het wapen van Gerard Arnold Raessens is afgebeeld. Hij koos hiervoor een alliantiewapen van hem en zijn vrouw (rechts: Raessens; links: Van Hooff, zijnde drie leeuwen 2,1).

noemde Heilkens nichten van elkaar waren¹⁷.

Daar de ouders van Heilke Hesius (gehuwd met Raes Francissen) Aerd Martens Verhoeven en Lijntgen N.N. zijn en de ouders van Heilke Hesius (gehuwd met Mathijs Coensen) Adriaen Heezen (of Adriaen Henrick Gobbels) en Heylke N.N., kunnen wij hier wel stellen, dat wij in genoemde Lijntgen N.N. en Heylke N.N. twee zusters van Mr. Peter Everarts van Heeze menen te herkennen, waarmee dan de familierelatie tussen de families Raessen(s) en Melchiors met de fundateur van de beurs is aangetoond.

Genealogie I.

I. Geraert Francissen, eigenaar van de Rielsche hoeve onder Riel in de parochie Geldrop, testeert in oktober 1573¹⁸

Anno 1573 die ... octobris soe heeft Geraert Francis Lijnen sijnder huysvrouwen (gegeven) alle sijn guet om die kynder mede op te

voden ende te bestaden ende te verteren, soe des van node sall sijn off sij beyde levede wairen. Presentibus Henrico van Gastel et Joanne Lyl.

trouwt Lijn (Cathelij) N.N., vermeld 1587-1594¹⁹.

Uit dit huwelijk bekend (volgorde onbekend):

1. Bartholemeus Gerits Francissen of Meus Francissen²⁰, vermeld in akten 1588-1621, inwoner van en gegoed te Heeze²¹, aldaar overleden op 8 januari 1621, trouwt vóór 1588 Aryken, dochter van Anthonis Martens Verhoeven en Aleyt Henrick Zwuesten²². Bartelmeus verwerft in 1588 vanwege zijn vrouws moeder, Aleit weduwe Anthonis Martens, goederen op het Hout (Geldrop), afkomstig van heer Willem Zwuesten²³.

Op 25 april 1612 maken de kinderen en erfgenamen van Anthonis Martens een akkoord over de goederen van hun overleden ouders. Er waren vier kinderen:

- a. Anthonis, zoon van Anthonis Martens.
- b. Aryke, gehuwd met Meus Gerit Francissen.
- c. Margriet, gehuwd met Hanrick Jan Goyarts.
- d. Marie, gehuwd met Jan Anthonis Dircks²⁴.

Als Meus Geraerts Francissen blijkt hij op 29 januari 1614 samen met Anthonis Thonis Martens 279 gulden tegoed te hebben van Goyart Stoffel Zwoesten²⁵.

Aryken de vrouw van Barthel moet al rond 1615 zijn overleden. Hij hertrouwt met Weyndelke dochter van Goort Adriaens van Velthoven. Nadat Barthel in 1621 overlijdt, hertrouwt ook Weyndelke en wel met Peter Tielen Cuypers (of Peter Tielemans). In 1632 worden Weyndel en Peter samen genoemd bij een akkoord over 'den Vlaesmansecker'²⁶. Op 12 januari 1647 blijkt er verschil van mening te zijn tussen Weyndelke als weduwe van Bartel en de kinderen en erfgenamen van Bartel²⁷. Weyndelke, weduwe van Peter Tielemans, geeft op 10 september 1657 toestemming aan Petyerke (haar en Peter Tielemans dochter) om te trouwen met Hendrik Aertssen van Mierlo, linnenwever te Delft²⁸.

Als kinderen van Barthel en Weyndel o.a.:

- a. Catelij Meeus Francissen, trouwt vóór 1654 Jacob Geerit Swuesten uit Heeze, waaruit kinderen.
 - b. Adriaen Bartel Francissen, wordt in 1648 genoemd als hij een cijs verkoopt uit zijn huis gelegen aan de Ven langs de Venderstraet²⁹. Volgens een specificatie van de schouwen enz. bevonden te Heeze op 24 augustus 1604 had zijn vader, Meeus Francissen, en huys, herdt, schouw en backoven op de Ven en moest hij er toen 3 gulden voor betalen³⁰.
2. Lucas Gerits Francissen of Lucas Francissen³¹, geboren rond 1548, inwoner van Heeze²¹, gegoed aan de Haege aldaar in de Eimerikstraat (dit deel werd Voort genoemd), was voor die straat in 1603/1604 en in 1619/1620 borgemeester, overlijdt op

17 juli 1627. Lucas trouwt een dochter van Gerard Michiels van Exel; deze Gerard koopt op 6 juni 1586 een huis aan de Voortstraat naast de weduwe van Michiel van Exel met haar kinderen³¹.

Lucas koopt op 26 juni 1586 van Jan Anthonis van Eyndhoven gehuwd met Lijsken dochter van Henrick Lemmens, een huis met bakhuisje gelegen aan de Haege bij Eimerick³².

In het archief van de gemeente Helmond berust een brief van de schepenen van Heeze gedateerd 11 juli 1584. In die brief legt het corpus van Heeze een verklaring af over Aert Marthens Verhoeven alias Heezen. Deze Aert zit nu in Helmond gevangen omdat hij aan de zijde van de vijand is gaan dienen om zijn leed te wreken. Adriaen schreef dreigbrieven, stal paarden, zwierf met Hans den Geus om soldaten die Eindhoven belegerden enz. In die verklaring staat o.a. ook, dat Lucas Francissen (36 jaar) getuigt een paard kwijt te zijn uit zijn beempt die Strepe, meegenomen door Aert; ook de buurman Jan Pappen (43 jaar) verklaart dreigbrieven te hebben ontvangen. Op de omslag van het stuk staat: Over Aerden alias Heezen van Heeze, misdadiger.

Lucas Francissen, indertijd burgemeester, heeft op 23 maart 1604 na behoorlijke uitroeping te beuren gesteld om te verkopen "een swartbonte koeyne en eenen koeyketel" waaraan hij, Lucas, met Claes van Gael, ondervorster tot Heeze, had doen richten voor zekere "tachterheyt van bede" (belasting-schuld), toebehorende aan Jan Tielkens, biedende voor de koe en ketel samen 18 gulden. Jan Tielkens mag dat geld lossen binnen drie dagen³³.

Lucas is met Dirk van Velthoven volgens akte van 18 juni 1621 mede-momber over de kinderen van Weyndel, weduwe van Meeus Francissen; zij verkopen in 1623 een beempt aan Adam Mathijs Daems in Heeze³⁴.

Kinderen uit het huwelijk van Lucas:

- a. Goyart Lucas Gerarts, overlijdt vóór 1630, trouwt Breyken (= Brigida) N.N., waaruit kinderen.
- b. Jan Lucas Gerarts. Op 6 november 1630 zijn Jan Lucas Francissen en Jan Goyarts mombers over de onmondige kinderen van wijlen Goyart Lucas Francissen en Breyken zijn vrouw. Zij verhuuren (als mombers) die goederen aan Abraham Luycas, oom van die kinderen³⁵.
Jan blijkt getrouwd te zijn. Zijn zoon Geerit Jan Luycas Francissen doet op 15 november 1649 zijn eed als borge-meester in Heeze voor het jaar 1650³⁶.
- c. Abraham, is in 1633 burgemeester voor de Eimerickerstraat, wordt in 1654 vermeld als momber samen met Geerit Abraham de Laure³⁷.
- d. Marijke, trouwt vóór 1616 met Anthonis Jan Houben uit

Heeze.

- e. Frans Lucass., overlijdt rond 1635 aan de pest en heeft o.a. in Maaseik gewoond. Op 12 april 1635 verklaren de schepenen van Heeze, dat voor hen zijn verschenen: heer Johan Fabri, pastoor van Heeze, samen met Anthonis Franssen en Adriaen Jacobs. Zij hadden ter instantie van Jan en Abraham, broers en zonen van Lucas Gerarts, ook voor Anthonis Jan Houben, man van Marijke wettige dochter Lucas Gerarts voornoemd, verklaard, dat Frans Lucass. hun broer en zwager, was overleden aan de pest. Zij waren geroepen en verzocht om als getuigen te staan bij het testament door Franssen Lucas gemaakt en door heer Fabri geschreven³⁸.
- 3. Anthonis Gerits Francissen of Anthonis Francissen³⁹, borge-meester en koopman te Heeze⁴⁰, overlijdt aldaar op 22 juli 1629, trouwt Lyntgen N.N., die vóór 1649 overlijdt, als hun kinderen de nalatenschap van hun ouders delen⁴¹.
Anthonis koopt op 14 februari 1605 land te Strabrecht (Heeze); de koop wordt vernaderd en Anthonis krijgt op 5 november 1605 zijn kooppenningen terug⁴².
Op 5 november 1614 verkoopt Anthonis aan Hanrick Jan Hanricx een stuk land "het Smeelken" omtrent Genoenhuys (Geldrop), gelegen naast de kinderen van wijlen Adam Pompen⁴³.
Uit dit huwelijk zijn zeven kinderen bekend:
 - a. Lijske Thonis Francissen, trouwt Hendrik Goort Hoebe, die vóór 1651 overlijdt. Hun kinderen delen op 10 december 1654 de ouderlijke goederen te Heeze⁴⁴.
 - b. Gerit Thonis Francissen, verkoopt in 1654 met zijn zwager Anthonis van Gastel hun tweezevende delen in een huis aan de Eimerickstraat⁴⁵.
 - c. Hendrik Thonis Francissen, trouwt Lijntgen Hendrik Wouters dochter van Hendrik Wouters, meier te Sterksel. In die tijd behoorde Sterksel aan de Abdij van Averbode. Lijntgen overlijdt vóór 1655, in welk jaar Hendrik Francissen aan zijn broer Gerrit enkele goederen verkoopt volgens het testament, dat Hendrik op 16 mei 1652 met zijn vrouw Lijntgen heeft gemaakt. Op 3 september 1664 verkoopt Hendrik Thonis Francissen aan Adriaen Jan Snijers „de Oude Voortacker”, gelegen aan de Voort te Heeze, met een einde belendend aan "den Lijckwegh"⁴⁶.
Uit dit huwelijk o.a.:
 - ca. Anthonis Hendrik Thonis Francissen, in 1676 meerderjarig.
 - cb. Catelijn, trouwt vóór 1676 Adriaen Janss. van Hapert, muldersknecht op de watermolen van Woensel.
Op 6 januari 1676 delen deze twee kinderen, samen met Joostgen weduwe van Geerit Vincken, volgens testament,

goederen van wijlen Hendrick Wouters, gewezen meier te Sterksel, hun respectievelijke grootvader en vader.

Geerit Vincken was gehuwd met Judoca (= Joostgen) dochter van Hendrik Wouters, en laat op 12 november 1663 te Heeze een dochter Maria Vincken dopen, waarbij als doophefster optreedt Maria Joosten uxor Henrici Wouters (Heeze DTB1). Bij de deling in 1676 wordt een huis genoemd, dat gelegen is aan de Voortstraat te Heeze⁴⁷.

In 1666 zien wij Marijke Joosten (73 jaar), weduwe van Henrick Wouters Verweirdinghen, gewezen meier te Sterksel, samen met haar zoon Adriaen (34 jaar) optreden. Zij woont dan als hoevenaarse op de hoeve "de Braeck" onder Sterksel⁴⁸.

- d. Lijntgen Francissen, trouwt Jan Jacobs van Velthoven uit Heeze.
- e. Merijke Francissen, trouwt Jan Hompus.
- f. Anna Francissen, trouwt vóór 1663 Anthonis Hendrik van Gastel, die in 1687 78 jaar oud is⁴⁹.
- g. Willemke Francissen, trouwt vóór 1654 Willem Willem Goossens. Op 10 januari 1654 verkopen zij aan Marcelis Anthonis Smulders een akker gelegen onder de Houbraeck-tiende van Eymerick⁵⁰.
- 4. Anneke Gerits Francissen, trouwt Adam Mathijs Engelen, beiden vermeld in 1624⁵¹. Op 18 mei 1626 legt Adam de eed af als kerkmeester⁵², terwijl hij in 1648 wordt genoemd als kapelmeester van de "cappelle tot Eimerick"⁵³. Hun kinderen delen op 3 oktober 1660 de ouderlijke goederen⁵⁴.
- 5. Raes Gerits Francissen, volgt onder II.

II. Raes Gerits Francissen of Raes Francissen⁵⁵, geboren rond 1553, procedeert op 18 februari en 13 mei 1587 namens zijn moeder⁵⁶, gegoed te Heeze en inwoner aldaar⁵⁷. Hij belooft op 11 januari 1605 aan Joost Jan Joosten en Willem Peters de Scheper op Lichtmis a.s. 60 gulden te betalen als "verreycete" schuld, onder conditie dat, als Raes op genoemde dag niet betaalt, Joost en Willem van hem mogen behouden die twintig lammeren, die Raes heeft gekocht van de vrouwe van Geldrop⁵⁸.

Op 15 april 1606 hebben Aerdts Martens Verhoeven, met Adriaen zijn zoon, en Raes Francissen als man van Heylke, dochter van Aerdts, met Yeuwen Bloyssen en Mathijs Anthonis, als mombers over de drie onmondige kinderen, die Peter Aelbrechts heeft verwekt bij Lijntgen zijn vrouw, ook een dochter van Aerdts Martens Verhoeven, met elkaar een akkoord gemaakt over de goederen en renten, die Aerdts in tocht bezit (d.i. in vruchtgebruik heeft), met verder het goed en de renten, die hem door de dood van Lijntgen zijn eerste vrouw zijn aangekomen. Er wordt besloten dat Aerdts zijn

leven lang in vruchtgebruik mag houden alle renten in zijn bezit, behalve twee renten van samen 7 guldens min 5 stuivers jaarlijks tegoed uit onderpanden te Hulst (Geldrop); over deze twee renten kan hij vrij beschikken, desgewenst aan zijn nakinderen geven. Aerdts doet verder afstand van al zijn bezittingen, ook het goed dat hem na de dood van zijn vrouw Lijntgen was aangekomen van heer Willem Hollerts. Als Aerts nakinderen "quamen te sterven sonder wettige geboorte achter te laeten", zullen de twee renten en de rente van 3 gulden jaarlijks van heer Willem Hollerts gekomen, teruggaan naar de zijde waarvan zij zijn gekomen. Verder zal Aerdts de kist die in de kapel staat, mogen behouden. Als Marijke, de tegenwoordige vrouw van Aerdts, komt te sterven, vinden de voorkinderen het goed dat Aerdts zijn leven lang tot zijn behoefte zal mogen gebruiken en aanvaarden "den achtersten Dijkbeempt en het Bulderke"; tevens zullen zijn voorkinderen hem dan jaarlijks 6 vat rogge leveren. Aerdts behoudt tot zijn behoefte "thalf ooft dat in den boomgart wast als tselve op behoerlijcken tijt geschut zal worden"⁵⁹.

Op dezelfde dag van dit akkoord hebben de kinderen eveneens Aerdts goederen gedeeld.

- A. Adriaen krijgt: het woonhuis met de kelder en de hoogkamer met de kelder, het bakhuis met de schop tot de "doorvaert daer die wormden (balken) scheyden, metter calverkoy totter poorter toe ende den misthoff, put ende backoven tsamen te gebruycken", nog elf eikenbomen staande naast de straat, de eerste tegen de kamer en voorts "op ter schueren wart tot elff bomen toe, noch het halff aengeloeh, die zijde noortwaerts en sal sijn huisinge mogen decken ende repareren over sijn mededeylers erffve t'allen tijden", nog "het Bulderken", "die cleyn Weerde", de helft van "Elswinkel" en het middelste derdedeel in "die Braeck", zoals het bepaald is.
- B. Raes Francissen als man van Heylke krijgt: "die camer metter schueren, metten poorten ende den perdstal ende den torffschop aen die schuer tot der duervaert daer die wormdt scheyt, noch vijff eycken achter die schuer ende noch ses eycken staende tegen die camer ende hoff metten halven angeloch, metten hoff t'eynen die camer, die sijde neven Lib Gobbels erff, soe die paelen gesteecken zijn ende den misthoff, put eenen tsamen te gebruycken ende oft geviel dat die schuere van der plaetschen worde gedaen, soe sal die plaetsche van dyen blijven tot behoef van den woenhuys, noch die helft in den achtersten Dijkbeempt, t'eynen het Bulderken, noch den Houbroecksdries, noch die helft van den *Elswinkel*, noch het dorde deel in die Braeck neven den pat soe die paelen gesteecken zijn ende 't voirs, half geloch buyten neven die camer te wegen ende sal die huisinge ende schuere mogen decken sonder (betroon) van yemanden ende off die camer affgenomen worden sal die schouwe blijven bij thuys.

- C. Peter Aelbrechts kynder krijgen: den vorsten dyckbeempt ende den halven achtersten dijkbeempt op den Aacant ende den gehelen dijkbeempt neven den gracht neven Hanrick Roubosch erffve, noch die groote weerd ende het dorde gedeelte in die Braek neven het Boermansgeloch soe die paelen gesteecken sijn⁶⁰.

In 1606 hebben Jan Peter Aelbrechts, meer dan 22 jaar oud, en Peter zijn broer, meer dan 20 jaar oud, en Lijntgen hun zuster mombers gekozen om in hun naam mede te verdelen de goederen van Aerdt Martens, hun "heercken" (= grootvader)⁶¹.

Als omtrent 60-jarige verklaart Raes op 5 november 1612 dat hij rond 26 jaar geleden te Bergen op Zoom gevangen was en dat hij bij die gelegenheid van Jan Geldens 10 Nobels in specie heeft geleend⁶².

Raes heet in 1613 momber van de onmondige kinderen van Adriaen Aert Martens en Marie Gijsberts van Lill⁶³.

Op 11 juli 1613 verkoopt Raes aan Anthonis Joost Michiels een stuk land in de parochie Geldrop, gelegen in de heerlijkheid Heeze-Leende en geheten "den Soeacker"⁶⁴.

Heer Franciscus Hesius, pastoor van Wespelaar, heeft op 16 oktober 1613 aan zijn zwager Mathijs Coensen zijn deel in het huis enz. overgedragen. Dat huis lag te Heeze "aen de Haech" en belendde aan de erfenissen van Raes Francissen en Hendrik Roubosch. In dat huis was *Arien Hezen* zaliger gestorven, de vader van heer Frans en Heilke. Deze Heilke Hesius was gehuwd met Mathijs Coensen, schepen in Heeze.

Catelij, een dochter van Mathijs trouwt met Isaac Melchiors⁶⁵.

Raes verkoopt op 8 februari 1624 met zijn broer Lucas en zijn zuster Anneke (vrouw van Adam Mathijs Engelen) $\frac{3}{4}$ deel van de Rielsche hoeve onder Riel in de parochie Geldrop (d.i. Riel, één van de Zesgehuchten) aan zijn broer Anthonis⁶⁶, in hetzelfde jaar genoemd met zijn dochter Maria⁶⁷.

Raes overlijdt te Heeze op 19 september 1628 en is (o.a. volgens een Eindhovense schepenakte van 25 september 1618) gehuwd geweest met Heylwich (Heilke), dochter van Aert Martens Verhoeven. Hij blijkt dan gegoed te zijn over de Eymericksedijk onder Heeze⁶⁸. Heilke, ook wel Heilke Hesius genoemd, overlijdt als zijn weduwe na 23 juni 1655⁶⁹. Immers op die datum verkopen de kinderen van Hendrik Dirk van Velthoven, hierbij Reym Cocx gehuwd met Jenneken van Velthoven, een cijns uit een huis te Heeze aan "de Hage", belendend aan Heilke weduwe Raes Francissen met haar kinderen "daar het tegen gedeeld is".

Kinderen uit het huwelijk van Raes en Heilke:

1. Gerit Raes Francissen, volgt IIIa.
2. Henrick Raes Francissen, volgt IIIb.
3. Ariken Raes Francissen, is o.a. doopgetuige op 26 dec. 1640, trouwt Gerit Thonis. Zij testeren op 16 april 1652. Uit dit huwelijk drie kinderen.

Als Aryken Raessen en weduwe van Gerit Thonis laat zij op 16 januari 1654 in Heeze enkele eikebomen verkopen⁷⁰. Op 18 januari 1657 verkoopt Arieke weduwe van Gerit Thonis Geerits een timmerplaats (plaats om een huis op te bouwen) bij de kapel gelegen, aan Elske weduwe van Jan Thonis Franssen. Deze verkoopt wordt op 28 februari 1657 genaast door Hendrick Raes Francissen als "nader van den bloede"⁷¹.

In 1664 verkoopt Aryken haar deel in "den Elswinckel" achter het kasteel gelegen aan Hendrick de Jongh, secretaris van Heeze⁷².

4. Maria Raes Francissen, gedoopt te Geldrop Sint Bartholomeusdag (24 augustus) 1591 (Geldrop DTB 1) als dochter van Raes Gerits, vermeld in 1624 (zie hiervoor).
5. Lijntgen Raes Francissen, trouwt vóór 1631 met Willem Jan Claeus of Willem Jan de Cuyper geheten, zoon van Jan Peter Claeus en Thoniske N.N. Een zuster van hem is Lijntgen, gehuwd met Dielis Aert Delen, een andere zuster Libbeke is getrouwd met Job Jansen⁷³.

Kinderen van Willem Claeus en Lijntgen:

a. Jan; b. Thonis; c. Lijntgen (trouwt Michiel Claes Vesters); d. Marijcke.

Op 8 januari 1654 delen deze vier kinderen de goederen van wijlen hun ouders. Gerit Raes Francissen en Dielis Aert Delen treden dan tevens op als mombers over Marijcke, die in 1654 nog onmondig is⁷⁴. Bij die deling gaat het o.a. over een klein huisje en schuur, gelegen in "den Hasenhurck" aan de Ven te Heeze⁷⁵.

IIla. Gerit Raes Francissen of Gerit Raessen, geboren te Heeze 1600/1602, koopman in lijnwaad, kerkmeester en driemaal borge-meester te Leende, woont aldaar op Leenderstrijp⁷⁶, bezit een driet al huizen, een brouwerij (verhuurd aan Thonis Geyens) en landerijen de Heeze en Leenderstrijp, koopt op 28 september 1648 van Catharina dochter van Michiel van Duppen en weduwe van Hubert Marcel Verdonschot met haar zonen Marcel en Joost Verdonschot een cijns van 12 gulden uit haar goederen gelegen te Someren. Deze cijns kan worden gelost met 80 Rijksdaalders⁷⁷.

Gerit koopt op 18 november 1650 een cijns van 16 gulden en 10 stuivers uit een huis aan de kerk van Leende gelegen, dat toebehoort aan Max Sanders (= van Velthoven) en een cijns van 6 gulden uit en akker "op de Husset" van Symon Jan Loots⁷⁸. Hij koopt op 26 maart 1654 een huisje te Leenderstrijp van de H. Geestmeesters van Leende en op 22 januari 1655 een akkerland achter de kapel te Leenderstrijp⁷⁹.

Op 3 januari 1664 koopt hij van Yewen Jacobs Yewens (= Bluijssen) een cijns van 5 gulden uit een huis gelegen te Leenderstrijp naast Frans Aert Raessen; Gerard, Jacob en Adam Raessen, broers, verklaren op 5 januari 1687 betaald en voldaan te

zijn⁸⁰.

Van Gerit van Vroenhoven, burger van Eindhoven, koopt hij op 26 april 1668 een cijns van 15 gulden uit een huis in de Volderstraat te Eindhoven⁸¹.

Jan van Luytelaar en Laureyns van den Berch, indertijd borge-meesters van Helmond, beloven op 17 februari 1667 te zullen betalen aan Gerit Raes Francissen, wonende te Leenderstrijp, de som van 500 gulden. In de marge bij deze overeenkomst staat, dat Jan Dielissen gehuwd met Heilke dochter van Geeraert Raes Francissen heeft bekend dat de helft van dit bedrag door de curators van de geabandonneerde boedel van wijlen Jan van Luytelaar voldaan en betaald zijn op 25 juli 1680⁸².

Dirk Huyberts, wonende te Mierlo, verkoopt op 29 augustus 1668 een cijns van 25 gulden aan Gerard Raessen Francissen, wonende op Leenderstrijp. Deze cijns, te lossen met 500 gulden, heeft als onderpand een huis, hof, brouwhuis enz., gelegen aan de kapel te Mierlo-Hout⁸³.

Op 22 november 1668 verkoopt Heylke, wettige dochter van wijlen Jan Hendrick Costers, oud 33 jaar, met Gerard Raes Francissen te Leende, haar moederlijke oom, een huis te Someren voor 708 gulden. Deze Heylke is ons onbekend⁸⁴.

Gerit Raes Francissen, kerkmeester te Leende in 1670, verklaart ter instantie van de kinderen en erfgenamen van wijlen Hendrik Lambert van Lierop het een en ander over een beneficie van het altaar van de H. Drievuldigheid in de kerk van Leende⁸⁵. Gerit overlijdt op 16 augustus 1671. Een dag eerder had hij in zijn huis op Leenderstrijp zijn testament gemaakt voor notaris Pauwel Smidts uit Heeze.

Op 19 september 1671 verkoopt Antoniske, zijn weduwe, aan Marie en Lijsbeth, dochters van Hendrik Bouwen een groese "het Boelendrieske" aan de Eymerikstraat gelegen⁸⁶.

Gerit is getrouwd geweest met Anthoniske Daems, gedoopt te Leende 18 mei 1608 (doopheffers: Henricus Goyarts Roubos uit Heeze en Maria Anthony Tielens uxor). Anthonia overlijdt te Leende op 27 januari 1676 als dochter van Gerit Adam Pompen ook wel Gerit Daems alias Heynselemans genoemd, en van Elisabeth (Libbeke), dochter van Gijsbert van Lill uit Heeze.

Van de dertien kinderen die wij uit dit huwelijk geboren vonden, deelden er tien de ouderlijke boedel op 31 december 1683⁸⁷.

Uit het huwelijk van Gerit en Anthoniske zijn ons als hun kinderen bekend:

1. Erasmus (Raes) Gerit Raessen, gedoopt in 1629, volgt IVa.
2. Elske Raessen, gedoopt te Leende, waarschijnlijk in 1630, overlijdt aldaar op 29 september 1678. Zij trouwt voor schepenen van Heeze-Leende op 10 februari 1652 met Frans Jan Pompen, eveneens uit Leenderstrijp. Hij heeft naast zijn boerderij ook een bierbrouwerij; in 1668 is hij aldaar bor-

gemeester. Hij overlijdt te Leende op 22 juli 1675 als zoon van Jan Pompen en Heylwigis Peter Tielen.

Deling van de ouderlijke boedel door de kinderen op 16 november 1688⁸⁸.

Uit dit huwelijk als kinderen:

- a. Helena Pompen, gedoopt te Leende 4 december 1652 (DTB Leende 3). Doopheffers: Adriaen Pompen en Catharina Raessen. Vermoedelijk jong gestorven.
- b. Maria Pompen, gedoopt te Leende 16 november 1656, trouwt op 26 juli 1682 te Leende met Jacob Royaerts, zoon van Gijsbert Royaerts en Christina van Dommelen. Maria overlijdt als weduwe ná 1730 te Leende.
- c. Erasmus Pompen, gedoopt te Leende 2 oktober 1658, lijdt aldaar 13 augustus 1659.
- d. Elisabeth Pompen, gedoopt te Leende 25 juli 1660, trouwt op 11 augustus 1691 te Leende met Peter Jacob Bitters, gedoopt te Leende 24 februari 1660 als zoon van Jacob Peter Bitters en Anthonia Martinus Engelen.
- e. Joanna Pompen, gedoopt te Leende 26 september 1662, trouwt op 26 juli 1688 voor de pastoor te Leende met Frans Bluijssen, weduwnaar van Willemijn Wijnants van Gerwen (=van Eynetten). Deze Frans Bluijssen uit Leende was een zoon van Jacob Bluijssen. Dit echtpaar liet in Leende een tiental kinderen dopen.
- f. Adamus Pompen, gedoopt te Leende 2 augustus 1664, overlijdt aldaar 22 november 1689.
- g. Wilhelmus Pompen, gedoopt te Leende 3 oktober 1666, overlijdt aldaar 8 augustus 1670.
- h. Helena Pompen, gedoopt te Leende 17 november 1669.
- i. Gerardus Pompen, gedoopt te Leende 12 december 1674 of 12 januari 1675 (dit is in het doopboek Leende 4 niet duidelijk).

NOTEN

1. S. A. Mulder, *De Leendse gilden*, overdruk uit "Dyt Gheyt aen der kyrcken van Leendt", uitgegeven door de Stichting Torenfeesten Leende 1974, uitgave van de Studie- en Archiefcommissie Kring Kempenland, blz. 148.
2. Gemeentearchief Eindhoven (GAE), Archief Gilde St. Sebastiaan.
3. *De Brabantse Leeuw* 1977, p. 59.
4. Heemkronyk, jrg. IV (1965), p. 18.
5. H. Hens e.a., *De oude dekenaten ...*, deel II, Nijmegen 1970, p. 348-349.
6. Rijksarchief in Noord-Brabant (RANB), Archief Beurzenstichtingen, inv. 520.
7. Verreep is afkomstig van Dommelen en is tevens regent van de Leuvense pedagogie Het Varken en deken van het kapittel van Hilvarenbeek, broer van Simon Verepaeus. H. Bots e.a., *Noordbrabantse studenten 1550-1750*, Tilburg, nummer 5389; H. van der Does de Willebois, *Studiebeurzen*, deel IV, 's-Hertogenbosch 1906, p. 515-526 (Stichtingsakte).
8. L. H. C. Schutjes, *Geschiedenis van het bisdom 's-Hertogenbosch*, deel 2, Sint Michielsgestel 1872, p. 228.
9. Mr. Jan Andriessen van Rythoven, S.T.B., pastoor van Bergeyk 1556-1573, rector van het altaar van het H. Kruis te Riethoven (1556), rector van het altaar

- van de H. Maria in Westerhoven (1566) en deservitor van het altaar van de H. Maria te Bergeyk. Hens, a.w., p. 346 en 349; Schutjes, a.w., p. 238.
10. Van der Does de Willebois, a.w., p. 515-526.
 11. zie noot 6.
 12. RANB, Heeze R 81-9, folio 43, dd. 14 jan 1606. Op 5 februari 1569 hadden de (zeven met name genoemde) kinderen van Jan Happen een cijns van 9 gulden verkocht uit o.a. het tweederde deel van een hoeve "die Heesterbeeck" op Hoog Geldrop gelegen. De koper was Adriaen Henrick Gobbels uit Heeze. Op 26 juni 1623 verkoopt Mathijs zoon van wijlen Thonis Coenss. (= Mathijs Coensen) gehuwd met Heylke dochter van wijlen Adriaen Henrick Gobbels die cijns aan Gerard van Wiel ten behoeve van de arme scholieren, "die men noemt de bonefantien". RANB, R.A. 's-Hertogenbosch, zg. Bosch Protocol nr. 1498, folio 500 verso, dd. 26 juni 1623. Adriaen Henrick Gobbels was in 1575 schepen van Heeze en rond 1585 secretaris aldaar. Hij werd genoemd Adriaen Heezen alias Gobbels en was gehuwd met Heilke N.N., waaruit zeker drie kinderen:
 - a. Heer Franciscus Hesius, promoveert 28 nov. 1605 te Leuven tot A.L., pastoor te Wespelaar (11 km. van Leuven), gestorven rond 1623.
 - b. Marijke, gehuwd met Jan Jan Peters.
 - c. Heylke, gehuwd met Mathijs Coensen, schepen in Heeze.
 Op 12 oktober 1607 delen deze kinderen van wijlen Adriaen Heesen en Heylke de nagelaten goederen van hun ouders, o.a. een huis gelegen aan de Haegerstraet en "de Elsvinckel", een akker die regelmatig bij latere verkopen terugkomt. RANB, Heeze R 81-9, folio 79 verso-80, dd. 12 okt 1607; Bots, a.w., nummer 40; RANB, Heeze R 81-h, folio 44, dd. 29 dec 1623.
 13. In 1610 treedt Mathijs Coensen te Heeze ook op als executeur van het testament c.q. fundatie van heer Tielmans, RANB, Heeze R 91, folio 87 en 102.
 14. RANB, Heeze R 92, folio 92, dd. 23 mei 1613.
 15. GAE, N.A. nummer 1218 sub 149, dd. 28 mrt 1665.
 16. GAE, N.A. nummer 1219 sub 28, dd. 4 mei 1666.
 17. RANB, Heeze R 153, folio 100 verso e.v., dd. 2 mei 1709, en folio 104 verso e.v., dd. 1 jul 1709.
 18. RANB, Heeze R 93 folio 7; Heeze R 75/12, folio 7 verso. De naam Raessen komt ook vroeger al in Heeze e.o. voor. Bij de studenten uit Geldrop aan de Leuvense universiteit zien wij op 28 augustus 1538 een Gerard Rasonis, op 28 augustus 1540 een Joannes Rasonis en op 27 februari 1553 een Petrus filius Rasonis Joannis (Heemkronijk, jrg. IV (1965), p. 18-19). Ook Hens, a.w. (II, p. 299 en 305) noemt leden van de familie Raessen, nl. Mr. Jan Raessen, rector van de kapel van St. Jan Baptist te Leenderstrip in 1510-1524; Mr. Gerardus Rasonis, in 1566 absent als rector van het altaar van de HH. Maria en Agatha in de kerk van Heeze en Rogerus Rasonis, in 1566 absent als rector van het altaar van de HH. Maria, Trudo en Clemens in de kerk van Leende.
 19. Heeze R 1 dd. 14-1-1587, 29-1-1587, 4-11-1592, 18-11-1592 en 31-8-1594; Heeze R 82 folio 52, dd. 14-9-1587.
 20. Heeze R 82, folio 124 en 127 verso; Heeze R 91, folio 21; Heeze R 92, folio 71 verso.
 21. Heeze R 76-II/6.
 22. Heeze R 82, folio 124 en 127 verso-128, dd. 29-10-1588.
 23. Heeze R 82, folio 124, dd. 6-7-1588; zie ook folio 127 verso en 128.
 24. Heeze R 229a, dd. 25-4-1612.
 25. Heeze R 91, folio 100, dd. 29-1-1614.
 26. GA Heeze, diverse stukken, dd. 9-2-1632.
 27. Heeze R 5, folio 109 en 111, dd. 12-1-1647.
 28. Heeze R 79, map 1656, dd. 10-9-1657.
 29. Heeze R 94, folio 8 verso, dd. 5-1-1648.
 30. Heemkronijk Heeze-Leende, 12e jrg., nrs. 2 en 3 ("Huizentelling in 1600 te Heeze").
 31. zie noot 20, 21; Heeze R 94, folio 98 verso-99; Heeze R 93, folio 7. Heeze R 82, folio 14, dd. 6-6-1586.
 32. Heeze R 82, folio 15, dd. 26-6-1586. Zie ook Heeze R 82, folio 123, dd. 1588.

33. Heeze R 81-g, folio 90, dd. 23-3-1604.
34. Heeze R 81-h, folio 15, dd. 2-1-1623.
35. Heeze R 229a, dd. 6-11-1630.
36. Heeze R 94, folio 128, dd. 15-11-1649.
37. Heeze R 7, dd. 21-11-1654.
38. Heeze R 77, map 9, dd. 12-4-1635; Heeze R 78, map 1637, dd. juli 1637.
De onder d. genoemde Marijke, getrouwd met Anthonis Jan Houben, zie:
Heeze R 92, folio 61 verso en 70.
39. Heeze R 94, folio 98 verso-99; Heeze R 93, folio 7.
40. Heeze R 76-VIII, dd. 17-12-1618.
41. Heeze R 94, folio 98 verso-99 verso.
42. Heeze R 81-g, folio 35 verso, dd. 5-11-1605.
43. Heeze R 91, folio 50, dd. 5-11-1614.
44. Heeze R 96, folio 108, dd. 10-12-1654; Heeze R 95, folio 11 verso, dd. 3-2-1650.
45. Heeze R 96, folio 112, dd. 31-12-1654.
46. Heeze R 96, folio 133, dd. 20-1-1655; Heeze R 98, folio 59, dd. 3-9-1664.
Thonis, de zoon van Henrick Thonis Francissen, overlijdt als jongman te
Heeze op 24 mei 1682 (Heeze R 231, o.d.).
47. Heeze R 99, folio 73, dd. 6-1-1676.
48. Heeze R 79, map 1665-1669, dd. 16-11-1666; Heeze R 102, folio 252, dd.
28-12-1696; Heeze R 150, folio 74 verso, dd. 28-8-1693. Hierin worden 5
pachters of hoevenaars uit Sterksel genoemd o.a. Adriaen Hendricx van
Weirden.
49. Heeze R 97, folio 370, dd. 13-8-1663.
50. Heeze R 96, folio 16, dd. 10-1-1654.
51. zie noot 18, o.d.
52. Heeze R 93, folio 123 verso, dd. 18-5-1626.
53. Heeze R 94, folio 118 verso, dd. 12-11-1648.
54. Heeze R 97, folio 191-192, dd. 3-10-1660.
55. Heeze R 97, folio 176; Heeze R 93, folio 7, 51 en 95; Heeze R 92, folio 22 verso
en 56 verso; Heeze R 81, folio 110 verso; overlijdensakte.
56. Heeze R 1, o.d.
57. Heeze R 76-II/6.
58. Heeze R 81-g, folio 110 verso, dd. 11-1-1605.
59. Heeze R 81-g, folio 145-145 verso, dd. 15-4-1606.
60. Heeze R 81-g, folio 56 verso-57, dd. 15-4-1606.
61. Heeze R 81-g, folio 142 verso, dd. 29-3-1606.
62. Heeze R 229a, dd. 5-11-1612.
63. Heeze R 92, folio 36.
64. Heeze R 91, folio 22 verso, dd. 11-7-1613.
65. Heeze R 84, folio 31, dd. 16-10-1613.
66. zie noot 18.
67. Heeze R 93, folio 95.
68. Eindhoven R 38, folio 192.
69. Heeze R 96, folio 97 en folio 175-176, dd. 23-6-1655.
70. Heeze R 229c, dd. 16-1-1654; zie ook Heeze R 98, folio 57.
71. Heeze R 97, folio 16 e.v., dd. 28-2-1657.
72. Heeze R 98, folio 57 en 58, dd. 11-8-1664.
73. Heeze R 81-h, folio 34-34 verso, dd. 10-5-1623.
74. Heeze R 96, folio 4 verso-8 verso, vgl. folio 17.
75. Heeze R 96, folio 5, dd. 8-1-1654, en folio 7, dd. 10-1-1654.
76. GAE, NA 1222 nr. 40 dd. 1670; NA 1218 nr. 149 en nr. 160 dd. 1665; NA 1219 nr.
28 dd. 1666. Eindhoven R 49, folio 28 dd. 1665.
77. RANB, Someren R 95, folio 51 verso, dd. 28-9-1648.
78. Heeze R 87, folio 66, 67, dd. 18-11-1650.
79. Heeze R 96 folio 73; R 96 folio 135; zie ook R 96 folio 170 en folio 198 en R 94
folio 46 (1648). Een sententie van de Raad van Brabant tegen o.a. Geraert
Raessen Francissen te Leende over aan de heer te betalen grondcijzen dd.
31-7-1669 in: Inventaris van het archief op het kasteel Heeze (1911), nr. 28e.
80. Heeze R 98 folio 1 en folio 19, dd. 3-1-1664.

81. Eindhoven R 50, folio 22, dd. 26-4-1668.
82. Helmond R 274, folio 123 e.v., dd. 17-2-1667.
83. Mierlo R 72, folio 28, dd. 29-8-1668.
84. Someren R 99, folio 36, dd. 22-11-1668, zie ook folio 46 en 53.
85. Heeze R 79, map 79-3, dd. 12-3-1670.
86. Heeze R 98, folio 480, dd. 19-9-1671.
87. Heeze R 100, folio 79-82 verso, dd. 31-12-1683; zie ook Heeze R 84, folio 49 verso, dd. 1614; Heeze R 92, folio 28, dd. 9-12-1613; Heeze R 91, folio 9, dd. 1610.
88. Heeze R 100, folio 284 verso, dd. 16-11-1688.

(wordt vervolgd)

De eerste drie generaties van de familie Stasse te Grave

A. J. Stasse

Waterpoortstraat 9, 3221 XT Hellevoetsluis

De hier beschreven familie¹, had Grave als oudstbekende woonplaats.

De naam Stasse is afgeleid van het patroniem Eustachius² en kende verschillende schrijfwijzen als Stassen, Stas, Staes en Staats. Deze schrijfwijzen komen in verschillende streken voor, o.a. in Zuid-Limburg en Vlaanderen.

De mij oudst bekende stamvader is Jan Stassen. Waar hij vandaan kwam is mij (nog) niet bekend. Wat wij wel van hem weten is dat hij pontonnier in garnizoen te Grave was. Volgens J. Eysten³ gelukte de werving voor pontonniers veelal het best onder de Maasschippers, zodat het wel waarschijnlijk is, dat deze Jan afkomstig van een schippersgeslacht is.

I. Jan Stassen trouwt te Grave op 14 januari 1714 met Alegonde van Riemsdijk, weduwe van Jan van Capelle. Zij was een lid van het Graafse geslacht Van Riemsdijk. Jan was luitenant van de ponten.

Hij compareerde voor notaris Swart op 14 maart 1724 te Grave⁴. In deze akte wordt Jan "als in huwelijk hebbende Allegonda van Rijsdijk" met anderen vermeld als erfgenamen van de kinderen van Remisius van Rijsdijk. Hieruit kan men wel concluderen dat Allegonda een dochter was van Remisius en Sibilla Hollang.

Uit dit huwelijk zijn de volgende kinderen bekend:

1. Geertruy, gedoopt te Grave op 7 juli 1715.
2. Paulus, gedoopt te Grave op 23 mei 1717, volgt onder II.
3. Reymisius, gedoopt te Grave op 31 januari 1720.
4. Christiaan, gedoopt te Grave op 6 mei 1723.

II. Paulus Stas, gedoopt te Grave op 23 mei 1717 en begraven te Grave op 28 juni 1785; trouwt te Grave op 26 oktober 1746 met

Geertruijd Teunisse, dochter van Jan en Metje Roukus, gedoopt te Nijmegen op 22 maart 1724 en begraven te Grave op 9 april 1791. Paulus was "corporaal onder de ponten".

Voor zover bekend had dit echtpaar 4 kinderen:

1. Johanna, gedoopt te Grave op 20 oktober 1748 en overleden te Grave op 5 oktober 1831; trouwt te Grave op 17 maart 1770 met attestatie naar Nederasselt de 10de juni 1770 met Bernardus Poulussen, zoon van Johannes en Johanna Theodrusdr. Jansse, gedoopt (RK) te Groot Lith op 1 februari 1744 en overleden te Grave op 9 november 1829. Zij was winkelierster en hij was koopman van beroep. Op 28 december 1766 werd Johanna lidmaat te Grave.
2. Jan, gedoopt te Grave op 28 april 1751, volgt onder III.
3. Metje, gedoopt te Grave op 9 mei 1753 en begraven te Grave op 10 december 1755.
4. Paulus Albertus, gedoopt te Grave op 25 maart 1761; trouwt te Grave op 31 mei 1783 met attestatie naar Nederasselt de 15de juni 1783 met Anna Margaretha Frese⁵, dochter van Johannes Anthon en Arnolda Geij, gedoopt te Grave op 3 augustus 1755. Hij werd lidmaat te Grave op 11 april 1783, zijn vrouw op 4 april 1773.

III. Jan Stasse, gedoopt te Grave op 28 april 1751 en begraven te Grave op 6 juni 1804; ondertrouwt te Grave op 24 juni 1779 met attestatie om te trouwen te Escharen de 11de juli 1779 met Catharina van Woelderen⁶, dochter van Hendrik en Catharina van Ooijen, gedoopt te Grave op 30 januari 1757 en overleden te Haarlem op 27 juli 1827.

Van hen zijn de volgende kinderen bekend:

1. Paulus, gedoopt te Grave op 7 mei 1780 en overleden te Hardinxveld op 3 augustus 1848; trouwt te 's-Hertogenbosch op 22 juli 1804 met Johanna van Herwaarden, dochter van Ari en Johanna van Dalzen, gedoopt te 's-Hertogenbosch op 17 mei 1778 en overleden te 's-Hertogenbosch op 5 maart 1805. Paulus trouwde voor de tweede keer te Werkendam op 17 maart 1813 met Adriana van der Wiel, dochter van Symen en Dirkje Ritmeester, gedoopt te Werkendam op 13 maart 1794 en overleden te Hardinxveld op 1 september 1870. Uit beide huwelijken stamt nageslacht. Paulus was schipper, zalmroker en koopman. In 1798 werd hij met attestatie van Batenburg lidmaat te Grave en hij ging op 28 maart 1805 met attestatie naar 's-Hertogenbosch. Aldaar werd hij op 18 juli 1805 poorter.
2. Catharina, gedoopt te Grave op 21 november 1781.
3. Geertruij, gedoopt te Grave op 23 juni 1784 en overleden te Haarlem op 10 juni 1853. Zij was ongehuwd.
4. Hendrik Johannes, gedoopt te Grave op 1 oktober 1786 en overleden te Antwerpen op 23 april 1812. Hij was ongehuwd. Zijn beroep was matroos.

5. Berendina Johanna, gedoopt te Grave op 28 september 1788.
6. Leendert Johannes, geboren te Schiedam op 25 februari 1795, gedoopt 27 daaraanvolgend en overleden te Amsterdam op 13 januari 1873; trouwt te Veere op 19 december 1821 met Tannetje van der Heijde(n), dochter van Pieter en Cornelia van Hoorn, geboren te Veere op 26 december 1789, gedoopt 30 daaraanvolgend en overleden te Amsterdam op 22 september 1868. Hij was "varendsgezel, schippersknecht en kommies 3e klasse" (douanebeambte). Uit dit huwelijk stamt nageslacht.
7. Poulina Allegonda, gedoopt te Grave op 14 mei 1797.

NOTEN

1. Dit artikel geeft aanvullingen op o.a. de volgende vragen in *De Brabantse Leeuw*, 1979, blz. 200; 1981, blz. 34-35 en *Gens Nostra* 1973, blz. 247.
2. F. Smulders, *Kleine Meijerij* XXV, p. 37 (1974) en K. Roelandts en P. J. Meertens, "Nederlandse Familienamen", Leuven 1951, blz. 13.
3. J. Eysten, "Geschiedenis der Nederlandsche Pontonniers", Breda 1908, p. 38.
4. R.A. 's-Hertogenbosch notarieel archief Grave nr. 2252, akte dd. 14-3-1724.
5. *De Brabantse Leeuw*, 1981, blz. 34-35.
6. *De Nederlandsche Leeuw*, 1910, kolom 196.

Zwijzen = De Wijse?

G. J. van Gurp

De Koppelaar 118, 5632 LC Eindhoven

De oorsprong van de familienaam Zwijzen zou kunnen blijken uit een acte van overdracht, gepasseerd voor schepenen van Tilburg, 19 januari 1552 (G.A. Tilburg, R 298, f 64). Hierin wordt door "Willem zoen Henrick Herman Appelss als man ende mombaer Laureysen sue ex dochter wilnen Henricks Janss de Wijse" haar erfenis en erfrecht overgedragen aan "Jannen ende Willemen gebroederen zoenen wilnen Henricks Jans Zwijzen voergen". Indien hier geen sprake is van een verschrijving, kan men concluderen, dat De Wijse en Zwijzen dezelfde namen voorstellen. Het ligt voor de hand om te veronderstellen dat Zwijzen ontstaan is als een verbastering van de tweede-naamvalsform van De Wijse (des Wijzen).

Analoog hieraan zouden dan eveneens in Tilburg voorkomende familienamen als Sbeckers, Sberen, Sbonten, Sbijen, Sgroten, Smolders, Spapen, Sweegers, hun oorsprong kunnen vinden in tweede-naamvalsvormen. Sommige van de hier genoemde namen worden later niet meer gevonden, wel ziet men dan dat de S vervallen is (bijv. Beckers, Beren). Andere namen zijn wel gebleven (bijv. Schroten, Smolders, Spapen, Sweegers, Zwijzen). Wellicht hangt dit samen met het gemak waarmee de naam kon worden uitgesproken.

Het archief van de Godshuizen te Den Bosch

drs. A. C. M. Kappelhof, archivaris Godshuizen,
Muntelbolwerk 1, 5213 SZ 's-Hertogenbosch.

1. *Inleiding*

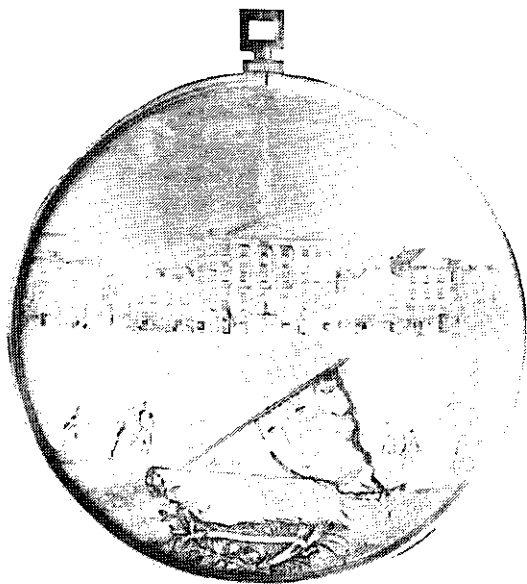
Naast de gemeentelijke archiefdienst en het rijksarchief is Den Bosch nog een viertal kleinere archieven rijk, die alle beheerd worden door een gekwalificeerd archivaris en onder bepaalde voorwaarden toegankelijk zijn voor de onderzoeker waaronder inbegrepen genealogen. Het gaat hier om:

1. het archief van het bisdom Den Bosch
2. het archief van de kathedrale St. Janskerk
3. het archief van de Illustere Lieve Vrouwebroederschap
4. het archief van de Godshuizen

Met genoegen aanvaard ik de uitnodiging van de redactie van dit tijdschrift om het archief van de Godshuizen wat nader te belichten. Nog steeds leeft de gedachte, dat de "gewone" onderzoeker - wat dat dan ook moge zijn - deze archieven niet mag raadplegen. Volkomen ten onrechte overigens: reeds onder de vorige voorzitter van het Bestuur van de Godshuizen, F. H. J. M. van den Eerenbeemt, werd onderzoek in dit archief aangemoedigd. De op 4 maart 1981 door het Bestuur vastgestelde archiefverordening voor de Godshuizen luidt: (art. 14) "De archiefbescheiden, welke in de archiefbewaarplaats berusten, zijn openbaar, behoudens de bij de overbrenging gestelde beperkingen". Na 30 jaar worden de archiefbescheiden, die niet in aanmerking komen voor vernietiging, overgebracht. Een afzonderlijke regeling geldt voor de patiëntendossiers, waarvan de openbaarheid om begrijpelijke redenen aan tamelijk grote beperkingen onderhevig is.

2. *Het begrip "Godshuizen"*

Het begrip "Godshuizen" wordt door velen verkeerd verstaan. In de ruime zin van het woord is een Godshuis een instelling, waar de wil van God wordt uitgevoerd. Kerken, kapellen, kloosters en liefdadige instellingen zijn dus Godshuizen. In engere zin zijn Godshuizen instellingen, die gespecialiseerd zijn in de beoefening van de caritas, de liefdadigheid. De Godshuizen, waar dit artikel over gaat, zijn Godshuizen in de laatstgenoemde zin van het woord. Liefdadigheid is te beschouwen als de pre-industriële vorm van de zorg voor de sociaal-zwakkere. Met de komst van de moderne, industriële maatschappij kwam eerst naast en later in haar plaats een stelsel van sociale verzekeringen en door de overheid gefinancierde voorzieningen, dat een vangnet vormt voor iedereen, die niet meer in staat is voor zich zelf te zorgen. Een wezenlijk punt, waarop de uit de Middeleeuwen stammende liefdadigheid verschilt van de huidige sociale zorg, is dat de oude armenzorg in principe er niet op gericht is de arme in staat te stellen uit de situatie te

Zilveren penning gemaakt in 1780 bij gelegenheid van het 300-jarig bestaan van het blok van de Markt, een van de 9 wijkarmenfondsen. Afgebeeld is het stadhuis en de daaraan grenzende huizen die deels nog bestaan.

Fotoarchief Godshuizen

geraken, waarin hij terecht is gekomen. Dit hangt samen met de volkomen andere ideeën die men destijds had over de sociale verhoudingen en de maatschappelijke ordening. Het zou te ver voeren hier nu dieper op in te gaan. Wel moet men er zich voor hoeden de traditionele armenzorg te beoordelen met aan de 20ste eeuw ontleende normen.

Elke middeleeuwse stad telde binnen haar muren een groot aantal Godshuizen. Hoe ouder en rijker een stad, hoe groter in het algemeen gesproken het aantal en de variatie in Godshuizen.

Den Bosch, tot diep in de 19e eeuw de grootste stad van Noord-Brabant vertoonde ook dat beeld. Aan de vooravond van de Tachtigjarige Oorlog (1550) treffen we hier als voornaamste instellingen aan:

1. De *Tafel van de H. Geest*, ook wel *Geefhuis* genaamd; ontstaan ca 1250; haar taak was de armenzorg in het algemeen; nauw hiermee verbonden was het in 1382 voor het eerst vermelde *Vondelingenhuis*.
2. Het *Groot Gasthuis* ontstaan ca 1250; bestemd voor daklozen, maar vanaf het eind van de Middeleeuwen specialiseerde het zich in de zorg voor arme zieken; vanaf ca 1600 fungeerde een deel als *Militair Hospitaal* (tot 1914).

3. Een groot aantal *gasthuisjes* vanaf 1345 gesticht door particulieren en bestemd voor bejaarden; in 1651 bestonden er 34 van dergelijke, meestal zeer kleine, stichtingen.
4. De z.g. *blokfondsen*, negen in getal ontstaan c.q. gesticht tussen ca 1375 en 1480; bestemd voor de zorg voor de "stille" armen van de eigen wijk.
5. Het *Zinnelooshuis Reinier van Arkel* gesticht in 1439-1445; bestemd voor "zinnelozen" die in de gewone maatschappij niet meer te hanteren waren of niet meer werden geduld; het oudste krankzinnigengesticht in Nederland.

Verder vallen nog te noemen de buiten de stad gelegen Leproserie (voor melaatsen), de Bonifanten (voor arme scholieren), de Infirmerie van het Groot Begijnhof (voor arme begijnen), het St. Jacobsgasthuis (voor bedevaartgangers naar Santiago de Compostella) en de twee, na 1550 gestichte weeshuizen. De archieven van de weeshuizen bevinden zich niet in het archiefdepôt van de Godshuizen, maar resp. in het gemeentearchief (R.K. Weeshuis) en het rijksarchief (Gereformeerd Burgerweeshuis). Vanaf de Reformatie ontstonden nog de Diakonieën (Gereformeerd, Waals en Luthers), terwijl ook de kleine Joodse gemeente een eigen armenzorg kende. Den Bosch kende tot diep in de 19de eeuw geen eigen R.K. armenzorginstellingen. De katholieke armen konden terecht bij de Godshuizen.

Nadat al deze Godshuizen eeuwen lang naast elkaar hadden bestaan, bracht de inlijving bij Frankrijk (1810) en een daarop volgend decreet van soeverein vorst Willem I (1814) een reorganisatie, die neerkwam op een fusie van bijna alle niet kerkelijke Godshuizen en een grotere invloed van de stedelijke overheid. Tot op de dag van vandaag zijn de Godshuizen bij elkaar gebleven, juridisch gezien in de vorm van (thans) 5 stichtingen onder één gemeenschappelijk bestuur¹.

3. *Het archief van de Godshuizen*

De archieven van de in 1814 bijeen gebleven Godshuizen zijn *in hun soort* de rijkste van de provincie Noord-Brabant. De omvang bedraagt ca 350 strekkende meter en het aantal middeleeuwse oorkonden, waaronder veel testamenten, loopt in de duizenden. Sedert 1913 is er gewerkt aan de ontsluiting, eerst op pro Deo basis door H. van Rooy (1913-1964), daarna door H. van Bavel ord. praem. (1968-1978) en thans door ondergetekende (vanaf mei 1979).

De betekenis van deze archieven voor het genealogisch onderzoek is groter dan men op het eerste gezicht zou veronderstellen. Ze vloeit voort uit twee aspecten te weten de *taakvervulling* en de *middelen*. De taak van de Godshuizen was de armenzorg, waarbij sommige instellingen gespecialiseerd waren in de zorg voor be-

paalde groepen. De namen van de personen die geholpen werden, plaatste men bijeen op lijsten, die vaak weer werden opgenomen in de jaarrekening. Niet alle lijsten zijn bewaard gebleven, maar wel goed bewaard zijn de jaarrekeningen. Deze bron bevat in het algemeen gesproken tot in de 17de eeuw zeer gedetailleerde en kleurrijke informatie. Vanaf de 17de eeuw worden de rekeningen geleidelijker beknopter en zakelijker. Men gaat verwijzen naar specificaties die vaak niet meer aanwezig zijn. Een goed voorbeeld van deze lijsten zijn de archieven van de Negen Blokken, die op één blok na voor de 17de en 18de eeuw nog fraaie series van rekeningen bevatten. Voor het blok van de Markt en Tolbrug zijn zelfs nog bijna alle rekeningen vanaf de stichting (1480) aanwezig. Tot in de 17de eeuw worden alle verleende aalmoezen één voor één met de naam van de bedeelde verantwoord. Men kende de vaste steun, de z.g. portien. Zij, die een portie kregen, kwamen "op de plank te staan". Wie eenmaal op de plank was aangeland, was verder voor zijn leven verzekerd van een uitkering. Er werden ook incidentele uitkeringen gegeven aan tijdelijk werklozen, invaliden, kraamvrouwen, doortrekkende zwervers en thuisliggende zieken. In de 18de eeuw ging men bejaarden en ouderloze kinderen in de kost doen bij boeren buiten de stad of neringdoenden in de stad, het z.g. bestellen. De namen van al deze mensen zijn in de rekeningen van de blokmeesters terug te vinden. Wanneer u op zoek bent naar uw voorouders, kunnen deze lijsten uitkomst bieden, zeker indien u weet in welke wijk (= blok) van de stad de gezochte persoon woonachtig was.

Grote aantallen namen passeren ook de revue in de registers van opgenomen zieken in het Groot Gasthuis. De opnameboeken zijn bewaard gebleven vanaf 1778 (voor de burgerzieken) en vanaf 1675 (voor de militaire zieken; met hiaten). Tenslotte zijn er nog de lijsten van de blokmeesters en de rentmeesters en provisorsen van de kleine gasthuizen voor oudelieden. Deze mensen werden gerecruteerd resp. uit de gegoede, neringdoende burgerij (blokmeesters) en uit de bovenlaag van regenten (gasthuisjes). De 19de eeuwse bedeedenregistratie is nog beter bewaard gebleven. Vanaf 1854 legde men per bedeelde een persoonskaart aan met daarop personalia en summierse gegevens over beroep en levenswijze.

Om zijn taken te kunnen vervullen waren de Godshuizen tot in de 19de eeuw aangewezen op hun eigen vermogen. Hoe ouder de stichting, hoe groter dit vermogen, dat was belegd in onroerend goed en grondrenten veronderpand op onroerend goed. De rijkste Godshuizen waren het Geefhuis, de Diaconie van de Ned. Hervormde Gemeente (archief berust op het gemeentearchief) en het Groot Gasthuis. Vanaf 1750 belegt men het vrijgekomen geld in toenemende mate in overheidsobligaties². Al deze vermogensbestanddelen werden zo goed mogelijk geadministreerd en de vermogenstitels werden zorgvuldig bewaard. Zoals te doen gebruikelijk

lijk werden bij de verwerving ook de retroacta overgegeven aan de nieuwe bezitter. Zodoende ontstonden "ketens" van oorkonden, die de geschiedenis van het goed én die van de opeenvolgende bezittenden families belichten. Men dient hierbij te bedenken, dat het merendeel van de goederen gelegen was buiten de stad in de Meierij van Den Bosch. Géén goederen bezat men in het Land van Heusden (Engelen, Vlijmen etc.), want dat hoorde niet bij de Meierij. Zeer veel goederen lagen in een gebied rond de stad met een straal van 20 km. voor zover althans behorend tot de Meierij. Van belang is nog, dat bijna alle schepenoorkonden gepasseerd zijn voor de schepenen van Den Bosch.

4. *De ontsluiting van het archief*

Van belang voor de onderzoeker is, of dit soort archieven geïndiceerd zijn. Zonder indices wordt het al gauw zoeken naar een speld in een hooiberg. Door H. van Rooy zijn de archieven van het Groot Gasthuis (tot 1810) en die van Reinier van Arkel (tot 1810) geïnventariseerd en voorzien van indices op persoons- en plaatsnamen en voor het Groot Gasthuis op zaken. H. van Bavel verzorgde een inventaris van 100 Bossche testamenten met indices op persoons- en plaatsnamen en een inventaris van een door een 19de-eeuwse amateur-archivaris samengestelde "collectie" fraaie stukken met nogal wat zeldzame zegels van Meierijsche schepenen, kloosters en adellijke personen (geen indices).

Door ondergetekende wordt gewerkt aan een regestenlijst van de oorkonden uit het archief van de Tafel van de H. Geest. Tot nu toe verschenen de delen I - III (nr's 1 - 994; jaren 1271 - 1386; met indices op geografische namen en op zaken) en werden op fiches beschreven de oorkonden uit de jaren 1387 - 1399 (ca 250 nr's). Na verschijning van een deel IV (jaren 1387 - 1399 met een supplementdeel) komt er een deel V met een index op persoonsnamen op de delen I-IV. Het Fonds Negen Blokken werd beschreven in vijf deelinventarissen, terwijl de getypte fiches met tamelijk uitvoerige beschrijvingen voor het publiek te raadplegen zijn. Er wordt thans gewerkt aan een trefwoordenindex op de notulen van het Bestuur over de periode 1815-1849 en aan de inventarisatie van het Fonds Gasthuisjes, welke laatste voor de helft gereed is op fiches.

Zoals u ziet, kan en wordt veel tijd besteed aan de ontsluiting door middel van inventarissen. Het werk aan fijnmaziger ingangen geniet een iets lagere prioriteit, ofschoon het niet verwaarloosd wordt.

Al de genoemde inventarissen kan men vinden in de bibliotheken van de Noord-brabantse archiefdiensten en enige grote archieven buiten de provincie en in de bibliotheek van het Noordbrabants Genootschap. Ze zijn (nog) niet in de handel.

5. *Zakelijke gegevens*

1. Archivaris: drs. A. C. M. Kappelhof.

2. Adres: Centraal Bureau Godshuizen, Postbus 90107,
5200 MA Den Bosch, Muntelbolwerk 1, Den Bosch,
tel. 073 - 12 08 44 tst. 155.
3. Openingstijden: maandag t/m vrijdag 09.00 - 12.00 uur
13.15 - 17.00 uur.
4. Fotokopieën: f 0,15 per stuk.
5. Foto's: kan in overleg geregeld worden.
6. Handbibliotheek: aanwezig; een catalogus (bijgewerkt tot
1981) aanwezig.
7. Uitleening: in principe worden geen archiefstukken uitgeleend.
8. Afspraak: wanneer u de archivaris graag persoonlijk wilt
spreken, is het aan te bevelen telefonisch een
afspraak te maken.
9. Topografisch-Historische Atlas: een fotoarchief is aanwezig,
voorzien van een catalogus;
bijna alle foto's dateren van
na 1900.

NOTEN:

1. Over de rechtshistorische aspecten handelt: J. P. A. Coopmans, *De rechts-toestand van de Godshuizen te 's-Hertogenbosch vóór 1629* ('s-Hertogenbosch, 1964) en een artikel van dezelfde auteur over de Bossche Godshuizen in de periode 1795-1815 in: *Bossche Bouwstenen*, IV (1981).
2. Een studie over de ontwikkeling van de opbrengst uit het vermogen in de periode 1450-1810 door ondergetekende zal eind 1981 verschijnen in deel X van het *Jaarboek Varia Historica Brabantica*.

VRAGEN EN ANTWOORDEN

Dercks-Gieben

Op 17 april 1768 trouwen te Boxmeer Mathijs Dercks en Petronella Gieben (RK DTB Boxmeer), weduwe van Antoon Peter Smits. Getuigen Gerardus Hartman en Margareta Smits. Het echtpaar staat genoteerd in het verpondingsboek van Sambeek, aangelegd in 1767.

Wie kan mij inlichtingen geven over geboortedatum en plaats van dit echtpaar en kwartieren van dit echtpaar.

J. J. J. P. Dercks, Antwerpsestraatweg 109, 4631 RA Hoogerheide

Ruijsenaars

Welke lezer kan mij gegevens verschaffen over bovenstaande familie. De naam Ruijsenaars kan in alle mogelijke combinaties geschreven worden, zoals Ruij(y)s(ss)(z)enaa(e)rs.

Het betreft in het bijzonder de voorouders van Cornelis Ruijsenaars die, volgens een uittreksel van het doopregister van 5 juli 1777, op 12 april 1749 in Princenhage geboren is als zoon van Cornelis Ruijsenaars en Marie Cornelis van Genck, waarbij Cornelis Voermans en Maria Flipse als getuigen bij de doop (RK) aanwezig waren. Zou het mogelijk kunnen zijn dat Maria Flipse dezelfde is als Maria Philipse, die beschreven is in *De Brabantse Leeuw* van 1963 pag. 22 door J. L. Hamel? Naar tijd en leeftijd zou dit kunnen kloppen.

J. Ruijsenaars, Vondelweg 362, 2026 BB Haarlem

De slachtoffers van de grote branden te Hilvarenbeek

J. van Gils,
Doelenstraat 68, 5081 CM Hilvarenbeek

Vervolg De Brabantse Leeuw, 1981/5, blz. 141 - 157

Nasleep

De dag na de brand zenden de regenten van Hilvarenbeek reeds een brief naar de Hoog Mogenden in Den Haag om hulp. De stadhouder van het kwartier Oisterwijk ontvangt pas ruim een maand later de resolutie van 21 december van dit college, waarin wordt goed gevonden dat een lijst van de schade overhandigd wordt aan de ontvanger der contributiën in Brussel, de heer Pesters.

Schepen Peter Bruurs werd daarop door de regenten van Hilvarenbeek naar Oirschot gestuurd om aan Philips de Cort, broer van de halfheer van Hilvarenbeek en wonende op het huis Berg, de lijst te overhandigen.

Jonkheer de Cort gaat met deze lijst naar Brussel en overhandigt haar, samen met zijn aldaar wonende broer, aan de heer Pesters.

Op 1 maart 1710 schrijven de regenten van Hilvarenbeek aan de Ed. Mo. "seer ootmoedelijk de supplianten die immers voort gemeen nu soo lange hebben geleden door een spoedich middel gelieve te doen dedommageren 't sij uijt de ontfangh der contributiën ofte wel bij soo verre U Ed. Mo. die goetheijt gelieve te hebben bij provisie de geleden schade te doen betaelen door die van de Majorei in welck district de represaille en brant executie speciaal was geordonneert te doen en dien volgens soo wel op andere plaetsen in Hilvarenbeecq en Velthoven hadde connen voorvallen".

Een resolutie van 2.9.1711 bepaalde dat de 10.000 rijksdaalders, "welke de Staten van Brabant aangenomen hebbe te betaelen aen den heer ontfanger der contributiën tot Brussel", door de laatste moeten worden overgemaakt aan "den ontfanger ter comptoir generael", zodat tot schadevergoeding kan worden overgegaan. Hilvarenbeek kreeg 12.435-1-3

Gevolgen

Deze branden, de geweldige druk van verpondingen en beden, de vernietiging van de oogst in 1718 door de hagel en de besmettelijke ziekten die door de algemene armoede uitbreken, hebben een grote ontvolking van Hilvarenbeek tot gevolg.

In 1724 verklaren de regenten dat 1/3 van de huizen vernietigd is en zeer veel huizen op instorten staan, in 1729 verklaart men dat 164 huizen zijn weggeraakt en 43 huizen leeg staan, tussen 1729 en 1761 vervallen nog eens 34 huizen en staan 3 huizen op invallen.

De gehele 18e eeuw door zullen de regenten om vermindering van verponding en beden verzoeken en daar de markt van Hilvarenbeek verslapt gelasten zij in 1741 alle inwoners naar de markt te komen "en enig coopmanschap ter markt te brengen 't sij beesten, schapen, peerden, hoenders, wolfe, linde, lakens en stoffen, vlas, hout- en ijserwerk en voorts alderhande cramerij en coopmanschappen vanaf smorgens 10 uur tot na de middag 3 uur op boete van 1.10.- bij niet verschijnen of te vroeg vertrekken".

De algemene toestand van het dorp staat beschreven in een rapport uit 1766:

tot enkele jaren na 1729 vond men in het dorp enige "trapiers" van wollen lakens, die ook aan vele arme inwoners de kostwinning verschaften, maar deze fabrieken zijn in 1766 niet meer te vinden. Ook plachten veel opkopers van boter en andere koopmanschappen aanwezig te zijn, maar de handel ligt helemaal stil. Sinds 1729 zijn geen landerijen meer ingenomen, wel zijn sedert 1729 enkele verlaten landerijen opnieuw in cultuur gebracht, maar de opbrengst dekt de lasten niet. De oppervlakte bezaaide grond bedroeg in 1729 3881 morgen en in 1765 3920. In 1729 telde men 983 koeien en 106 kalveren, in 1765 954 koeien en 200 kalveren "nogtans is het opvoeden van de beesten en de akkerbouw 't eenigste middel van bestaan der ingezetenen".

Er zijn in dat jaar nog 357 huizen in het dorp die jaarlijks na aftrek van de "remissiën" nog 15 à 16 duizend gulden moeten opbrengen aan landsverpondingen, beden, gemene middelen, extraordinaire verponding en personele omslagen. Hierbij is dan nog geen rekening gehouden met de vele pachten, renten en cijnsen die op de goederen drukken en met het feit dat de lasten die door de arme inwoners niet kunnen worden opgebracht, door de rijkere gedragen moeten worden.

De opbrengst van de grond is zo gering, dat men niet begrijpt dat hiervan zoveel mensen kunnen bestaan en dit zou volgens het rapport ook niet kunnen als men niet zo'n sobere kost gebruikte; "bijna niets als grove boekende karnemelkse pap, aardappels met olij en diergelijke en karnemelk off water voor haar drank".

De consumptie van bier, wijn, brandewijn en andere sterke dranken is sinds 1729 eveneens sterk teruggelopen. Voor die tijd lag Hilvarenbeek aan de drukke handelsroute tussen het land van Luik en Breda en trokken per dag wel 10 à 20 karren, bespannen met 4 tot 6 paarden door het dorp, in 1766 ziet men nog maar 1 à 2 karren om de veertien dagen. De omzet in één herberg was, volgens het rapport, vroeger dan ook veel hoger dan in 1766 in alle herbergen samen, en de vijf jaarmarkten en de weekmarkt op vrijdag worden in 1766 niet meer gehouden.

Mogelijk heeft het dorp ook in 1768 gevaar gelopen het slachtoffer te worden van een flinke brand.

In dat jaar wordt te Hilvarenbeek Jacoba Plaetevoet, een marskraamster, opgepakt en gedetineerd. Volgens de regenten kan zij

niet op eerlijke wijze met haar handel in het levensonderhoud voorzien, daar haar negotie slechts bestaat uit "13 neurenburger houten naaldenkokers, 2 houten kokertjes voor potloden en pennen, 11 brillen, 4 pennenmessen en 36 loden hangertjes als vogeltjes, kruisjes en hartjes die de kinderen om de hals dragen". Haar zoontje Jacob dreigt echter het dorp op vier hoeken in brand te steken als zijn moeder leed wordt aangedaan. De regenten weten hierop niets beters te doen dan Jacob ook maar op te pakken.

De angst voor brand zal het dorp ook in 1773 en 1774 in zijn greep gehouden hebben. Op onverklaarbare wijze branden in 1773 de boerderij van Adriaan Castelijns en de schuur van Peter Bruurs af. In 1774 werd een brandbrief bezorgd bij Johan Dispa.

De brand van 1792

"Op woensdag den 3e oktober 's morgens omtrent 10 uren bij een ongemeen sterken oostenwind is door een onbekend ongeluk een hevige brand ontstaan welke over deese plaats een allerbittersten ramp gebragt heeft, vernielende oogenblikkelijk zeeven en twintig hujsen, elf schuuren met graanen en een meenigte stallen en brandschoppen met genoegsaam alles wat er in was naast aanmerkelijke schade aan andere hujsen. Daar de verbrande hujsen meestal in voor en agterhujsen en onderscheijden wooningen bestaan, heeft deezen ramp op een oogenblik ses en dartig hujsgezinnen in uijtterste armoede en ellende gebragt zo dat de meenigte der beklaagenswaardige afgebranden in hunne drukkende omstandigheden teegen het aannaderend winter saison spoedige ondersteuning nodig hebben", aldus het eerste bericht over de brand in 1792.

Onmiddellijk werd een onderzoek ingesteld naar de oorzaak en hierbij bleek dat de brand ontstaan was in het huis van de kinderen van Gerrit Antonissen "tijnen in de paardestraat".

De bewoners van dit huis, Josef Antonissen 29 jaar oud en Antonij Antonissen oud 27 jaar, worden dan ook ondervraagd door drossaard Johannis van Heusden, maar zij verklaren volstrekt niet te weten hoe de brand ontstaan is; zij hadden "genoegsaam geen vuur aan den haard gehad alleen van gemeenen heijtorf" en de vlammen sloegen al uit het dak voor ze er erg in hadden.

De bij Antonissen inwonende Cornelia Verkolke verklaart dat buurvrouw Lemmens, zoals gewoonlijk, weer om vuur was komen vragen en "een weijnig vuur onder de assche aan den vuurhaard in een vuurtest heeft ingeschaart en meede na hujs genoomen". Dit was een half uur voor dat de brand uitbrak. Cornelia vermoedt dan ook dat door de wind enkele vonken op het dak terecht zijn gekomen, maar Hendrina Jacobs, de vrouw van Cornelis Lemmens zegt dat dit onmogelijk was, omdat ze haar stoof in haar voorschoot dicht tegen zich aan heeft gehouden en dat het kooltje vuur niet groter was dan het lid van een vinger.

Zo snel als het vuur gaat gaan echter ook de geruchten en volgens deze geruchten moet de oorzaak van de brand gezocht worden bij diensmeid Pieterneel Zeevels, die dan ook bij de drossaard op het matje werd geroepen.

Zij verklaart "van geen gesprekke off zaake betrekkelijk den brand nietswes bekend te weesen als alleenlijk dat sij voor omtrent een jaar geleden gedroomt heeft dat er brand zoude voorvallen en zulcx wel vertelt heeft en voort overigen niets hoegenaamt van den brande te weeten en dat sij comparante veronderstelt dat de woordgesprekke daar uijt zijn voorgekomen en dat sij comparante protesteert en voor leugens hout alle gesprekken welke in deeze plaats aangaande de voorz. zaake ten haare laste gegangeert worden".

De eerste maatregelen die genomen worden zijn het trakteren "van die van Gool (Goirle) die met de brandspuit zijn komen helpen" in de herberg van Cornelis van Gils, het inspecteren van "eenige geringe huijsgezinnen" omdat het brandgevaar door de uitzonderlijke droogte en de sterke oostenwind bleef bestaan en het verbod "om elkanderen vuur te leenen en daarmee van huijs tot huijs te dragen".

De schade bedroeg f 18.950.-.- aan huizen en schuren en f 18.327.-.- aan granen en meubilair, dus totaal f 37.277.-.-

Op zeven personen na, zijn alle eigenaren van afgebrande huizen onvermogen en ofschoon men van dorpswegen door een resolutie van de Hoog Mogenden van 1765 verplicht is 1/4 van de schade uit de dorpskas te betalen, is dit ook onmogelijk "zonder het doen van eenen negotiatie".

Twee schepenen en drie andere voorname personen uit het dorp gaan dan ook collecteren in de omliggende plaatsen "maar zijn niet wel geslaagd door dien er bedenkelijkheid is gemaakt om zodanige collecte onder 's lands onderdaanen zonder octroij van de Ho. Mog. toe te laten".

Op 18 oktober wordt dan ook een brief gezonden aan dit college om 1) een gunstige gift uit de kas van het land te verstrekken voor de ongelukkige slachtoffers en 2) om pro Deo te mogen collecteren in de steden en dorpen van de generaliteit.

Dominee Keuchenius wordt belast met het schrijven van een verzoekschrift aan de prins van Oranje voor "een liberale gift", waarop echter nooit gereageerd is.

Op 22.12.1792 werd goedkeuring verleend tot het houden van een collecte die begin februari 1793 f 3276.11.2 had opgebracht en "welke gelden wij op zeekeren afgezonderde en secuure plaats binnen een der publicque gebouwen alhier hebben besorgt en ingesloten".

Er is dus in februari 1793 nog steeds geen cent uitgekeerd aan de slachtoffers, maar de regenten willen hiermee wachten tot de gift van de Hoog Mogenden ook is toegezegd, dit ondanks de dagelijkse verzoeken om geld door de inwoners.

Een vlotte afwerking wordt echter ook tegen gehouden door mr. Van Breugel, ontvanger der gemene middelen van het kwartier Oisterwijk en Maasland, te 's-Hertogenbosch.

Hij weigert om de Hoog Mogenden gunstig te adviseren, zolang hem niet gebleken is dat te Hilvarenbeek voldaan is aan alle eisen die bij resolutie van 6.2.1732 gesteld zijn om bij brand voor een gift in aanmerking te komen. Daarom wil hij weten of er plaatselijk reglement is ter voorkoming van brand, of om het half jaar de schoorstenen, bakovens en andere vuurplaatsen gecontroleerd worden, of er genoeg gereedschap aanwezig is om de brand te blussen etc. etc.

In februari 1793 wil hij ook nog de opbrengst van de collecte weten om over het bedrag te kunnen adviseren, maar het zal tot 21.6.1793 duren voordat de Hoog Mogenden een besluit genomen hebben.

Volgens dit besluit krijgen de onvermogende slachtoffers een vermindering van te betalen verponding en beden, ingaande in 1793, voor 10 jaar. Zij moeten echter voor het derde jaar hun huizen weer opbouwen en mogen de daken niet dekken met stro, maar met pannen.

Zij vinden ook dat de resolutie van 14.1.1765, waarbij aan afgebranden, mits gegoed beneden de 4000 gulden, 1/4 van de getaxeerde som uitgekeerd wordt uit de dorpskas, in dit geval niet van toepassing is, maar om aan de intentie van de publikatie van 14.1.1765 te voldoen, verlangen zij toch dat de gemeente het verlies aan verponding en beden draagt en dit bedrag jaarlijks uit de gemeentekas voldoet aan de collecteur op het comptoir der gemene middelen van het kwartier van Oisterwijk.

Tenslotte gaan zij ook akkoord met "een liberale gift" van 6000 gulden, die betaald zal worden uit de generaliteitskas en waarvan alleen een bedrag mag worden uitgekeerd aan de armen en onvermogenen die niet in staat zijn hun huis op te bouwen.

Mr. Van Breugel bekrachtigt het besluit met de volgende brief aan de Beekse regenten;

„Eerwaarde Heeren

Het is niet vreemd dat haar Ho. Mog. de somme van de liberale gift goed gunstig, zelfs boven onse eijge verwagting aan de afgebrande ingezetenen van Hilvarenbeek toegestaan, alleen gedestineert hebben tot den opbouw derselver woningen of schuuren nadien het bij onze kennis nooit anders geschied is dog dit belet naar ons inzien niet dat de geene die in hunne meubilaire en haave geleeden hebben geen vergoeding in haare schade zouden te verwagten hebben immers hebben Ueerw. het geluk gehad ten behoeve van de schaade geleeden hebbende ingezetenen een aanzienlijke somme te collecteren en wij zien niet dat Ueerwaarde iets beletten kan een gedeelte van dezelve tot dat eijnde te gebruiken.

En om ons in staat te stellen van te kunnen oordelen over de uijtdeling door Ueerw. zo uijt de gecollecteerde als door de heeren

Ho. Mog. geaccordeerde som te doen en te kunnen zien hoe veel ijder daar in zal komen te genieten, zoo wenschten wij van Ueerw. te ontvangen een copije van de taxatie der geledene schade gelijk aan die welke wij bevoorens van Ueerw. ontvangen hebben en bij ons berigt aan Haar Ed. Mog. heeft moeten dienen als meede een notitie van de som die Ueerw. uijt de gecollecteerde som aan ijder der deelgenoten hebben toegeschikt".

De gift van 6000 gulden werd echter pas op 20.11.1793 door Van Breugel uitgekeerd aan de Beekse regenten.

De volgende arme inwoners werden het slachtoffer van de brand en kregen de volgende vermindering van verponding en beden;

De kinderen van Cornelis Mallens	10.-.-
Antonij Christiaan Vingerhoets	1.10.-
Hendrik Peter Hendriks	9.9.5
De weduwe van Cornelis van Mierbeld	3.7.8
Nicolaas van den Enden	2.19.10
De weduwe van Martinus van der Meijs	6.1.8
Jan Arnoldus Turlings	2.-.12
Cornelis van Agt	2.-.5
Cornelis Geerrits	1.-.3
De weduwe van Wouter Volders	1.-.3
Hendrik Leemans	2.11.6
Jan Verhagen	2.17.6
Jan Vingerhoets	8.11.9
De weduwe van Levi Leon	4.10.6
Jacob Adriaanse	3.2.13
De kinderen van Gerrit Antonisse	10.-.-
Cornelis Castele	10.-.-
Johannes Arnoldus Moonen	2.5.-

De weduwe Leon "slagteresse van de joodse natie aan de paardestraat" had een schade van 1200 gulden en kreeg bovendien toestemming in haar armoede de hulp te vragen van andere joden.

Zij die hun goederen ook verloren door de brand, maar door hun vermogen geen enkele uitkering kregen waren;

Jan Antonij Vervoort

Willem Pijenburg

Peter Antonij Wijten, die zijn eigen woning, twee andere woningen en zijn tiendgranen verloor, die hij had opgeslagen in de schuur van de weduwe van Cornelis Willem Hensius

Cornelis Naijkens

Johannes van den Burg

Jan Tasset, veekoopman, kerkmeester en president van de Beekse schepenbank.

Francis de Lang med. doc.

Mogelijk is deze opgave niet compleet. In het gemeente-archief vinden we alleen een opgave van de personen die hun onroerende goederen verloren hebben, dus niet van eventuele huurders van de woningen die roerend goed verloren.

In deze lijsten vinden we ook de naam niet van Peter Heijmans, ofschoon er al enkele weken na de brand een geschil ontstaat tussen hem en Jan Tasset "over de middelmuur staande tussen hun beide afgebrande huizen aan 't Marktveld".

In de periode van deze laatste brand wordt de toestand van Hilvarenbeek, op verzoek van de Hoog Mogenden als volgt omschreven;

"Er geschied geen koopmanschap als in boter en eijeren, het verkopen van nu en dan een koeijbeest of osch en diergelijke en enig rogge en boekwijt die de ingezetenen in Tilburg en Waalwijk ter markt brengen aangezien Hilvarenbeek zes uren ver van 's-Hertogenbosch en Breda gelegen is.

Ook wordt nu en dan een stuk linnen hier of elders verkocht en er zijn enige winkeliers waar de ingezetenen hun nodige waren kunnen kopen of verwisselen teegens booter en eijeren.

Van de drie brouwerijen is alleen die van Pero van Heesch nog in gebruik, die van Sebastiaan Rijken en Gerardus Schellekens staan leeg.

Er zijn geen fabryken als eenige weijnige lindewevers die nu en dan voor de ingezetenen een stuk linde weven, ook 2 klompenmakers, schoenmakers, timmerlieden, smeeden en diergelijke ambachtslieden, de overige zijn boeren en arbeiders en verder is er geen nering.

De herbergiers zijn Cornelis Lemnius in de Gouden Leeuw, Pero van Heesch in de Valk, Cornelis van Gils in de Wildeman en Adriaan van Esch op de Biest. De 18 tappers schenken meest jenever".

BRONNEN;

Gemeente-archief Hilvarenbeek;

no. 95 resolutieboek fols. 116v.-193v.-257v.-260-262v.-266-271v.-273.

no. 96 resolutieboek fol. 48v.

no. 97 resolutieboek fol. 269v.

no. 99 resolutieboek fol. 222v.

no. 100 resolutieboek fol. 116

no. 101 resolutieboek fol. 63v.

no. 102 resolutieboek fol. 265

no. 103 resolutieboek fols. 84-85v.-86-89-89v.-96-96v.-98-99-127-155

no. 203 opgave van de slachtoffers van de brand van 1694

no. 206 stukken betreffende de brand van 1708

no. 213 stukken betreffende de brand van 1792

no. 46 resolutie van de Ho. Mog. van 2.9.1711

no. 51 resolutie van de Ho. Mog. van 21.6.1793

no. 143 weggeraakte huizen 1729-1761

no. 53 oproep op ter markt te komen 4.2.1741.

no. 1311 bevel tot brandstichting 1708

no. 1315 opgave schade veroorzaakt door vijandige soldaten, 30.10.1703

no. 1316 paarden afgenomen door de vijand 1702/1703

no. 1317 opgave brandschade 1708, 3.12.1708

no. 1320 geleend geld tot uitkoop van de brandexecutie

no. 394 27.3.1724

Rijksarchief Noord-Brabant;
 Hilvarenbeek R187 fol. 205 15.10.1792, 202v. 4.10.1792, 203v. 12.10.1792.
 Hilvarenbeek R208 ongefol. 18.11.1702, 9.7.1703, 18.7.1703, 20.7.1703, 14.1.1704,
 12.8.1704, 28.8.1704, 9.11.1704, 13.5.1707, 30.8.1706, 20.11.1708, 17.11.1708.
 Hilvarenbeek R211 fol. 85 21.6.1768.
 Hilvarenbeek R212 fol. 147 1792, 149v. 1792.
 J. H. van Heurn, "Historie der Stad en Meijerij van 's-Hertogenbosch" deel III, p. 376
 (1702) en 401 (1708).

VRAGEN EN ANTWOORDEN

Van de Mortel

Wie van de lezers kan mij gegevens verstrekken over het volgende familiewapen
 Van de Mortel: het betreft hier een naar rechts klimmende leeuw. Behoorde dit
 wapen mogelijk aan de Deurnese familie Van de Mortel? Wat zijn de kleuren van
 dit wapen?

J. P. M. van de Mortel, De Vriesstraat 1, 5344 JA Oss

BRABANTSE GENEALOGISCHE BIBLIOGRAFIE 1980

Met vriendelijke medewerking van de Bibliotheek van Het Noordbrabants Genoot-
 schap mochten wij de onderwerpen genealogie en heraldiek overnemen uit de door
 de bibliotheek samengestelde *Brabantse Bibliografie 1980*.
 Wij willen onze lezers wijzen op het belang van deze uitgave vooral voor de topo-
 grafie van de Brabantse plaatsen, waarop hun onderzoek zich richt.
 Bijgesloten is een folder waarin de lezers attent gemaakt worden op diverse publi-
 katies van de bibliotheek en topografisch-historische atlas van Het Noordbrabants
 Genootschap.

941.1 GENEALOGIE

AANVULLINGEN/correcties kwartierstaat Havermans. In: Genealogisch Ts. Brab. 4
 (1980), blz. 53, 76.
 AANVULLINGEN fragmentgenealogie Van der Beek. In: Genealogisch Ts. Brab. 4
 (1980), blz. 123-124, 128-129, 173-174.
 AANVULLINGEN genealogie Verkuijl. In: Genealogisch Ts. Brab. 4 (1980), blz. 173,
 182-183.
 AANVULLINGEN kwartierstaat Theodorus Petrus van Herwijnen. In: Genealogisch
 Ts. Brab. 4 (1980), blz. 6-7, 141, 180-182, 221.
 AANVULLINGEN kwartierstaat van Hans den Braber. In: Genealogisch Ts. Brab. 4
 (1980), blz. 171-173.
 AANVULLINGEN op de gegevens van het gezin Gerardus Renders en Elisabeth
 Vogels. In: Renders 5 (1980), blz. 41.
 AARDOOM, H. A. Oud Rechterlijk Archief - Hoge Vierschaar - Strijen; een nog nooit
 gebruikte informatiebron? In: Gens Nostra 35 (1980), blz. 245-249.
 (Betr. geslacht Aardoom).
 BECX, J. A. J. Het geslacht Becx vijf eeuwen in de Meierij, (1475-1975).
 Hilvarenbeek, z. uitg., 1980. 96 blz., afbn., krtn., 8°.
 (Overdruk uit het vlugschrift "De Kleine Meierij", 1975-1980).
 BECX, J. A. J. Het geslacht Becx vijf eeuwen in de Meierij (1475-1975). In: Kl. Meierij
 31 (1980), blz. 6-13, 32-43.
 BELLARTS, J. E. A history of the family of Martin van der Zanden (1840-1922) and his
 wife Mary Ann van Dyke (1844-1894) of Dinther, North-Brabant, Holland; De Pere,
 Brown County, Wisconsin; and Verboort, Washington County, Oregon; comp.
 with the ass. of R. van der Zanden Bellarts and K. van der Zanden Juenemann.
 Portland, J. E. Bellarts, 1980. 143 blz., afbn., krtn., 4°.

(Bevat los hierbij "Grains of sand"; a Van der Zanden family Newsletter and supplement to the book).

BELONJE, J. Tempelaar. In: Brab. Leeuw 29 (1980), blz. 187-192.

BOUTMY DE KATZMANN, E. J. C. Genealogie van het geslacht Di(c)k uit Hoeven. In: Genealogisch Ts. Brab. 4 (1980), blz. 15-33.

BRABER, H. DEN. Kwartierstaat Hans den Braber. In: Genealogisch Ts. Brab. 4 (1980), blz. 1-6, 92-96.

BRABER, J. L. Genealogie van een Ettens geslacht Brabers. In: Genealogisch Ts. Brab. 4 (1980), blz. 147-152.

BROEK, J. C. VAN DEN. Het geslacht van den Broek, kroniek van een familie. Valkenswaard, 1980. 22 blz., afbn.

COENEN, J. Het Zesgehuchtense geslacht Gabriëls. In: Brab. Leeuw 29 (1980), blz. 3-14, 62-67.

COUWENBERGH, G. F. Afstammelingen te Baardwijk van Jan Croll, schout van Doeveeren. In: Brab. Leeuw 29 (1980), blz. 134-140.

COUWENBERGH, G. F. Een derde familie Krol te Baardwijk. In: Brab. Leeuw 29 (1980), blz. 175-176.

CRONENBURG, A. B. VAN. Echtparen van Croonenburg (Kroonenburg, Cronenburg, Croonenborgh) van 1620 tot 1972, genummerd in alfabetische order der voornamen met ouders en kinderen Van Croonenburg. In: Campina 9 (1979/80), blz. 191-195; 10 (1980/81), blz. 29-33, 118-126.

CUIJK, N. VAN. Genealogische gegevens omtrent het geslacht Van Collenburg vanaf het jaar 1629, genomen uit de Oirschotse retroacten en gerangschikt in alfabetische orde der voornamen met vermelding van de namen en data van de huwelijkspartners, ouders en kinderen. In: Campina 9 (1979/80), blz. 195-201.

DOOREMOLEN, M. J. H. VAN. Strijp bij Eindhoven; zonder en met Vermeulen, (1300-1931). Eindhoven, eigen uitg., 1980. 89 blz., afbn.

ELIËNS, F. M. Huis Croy en enige toevalligheden. In: Brab. Kasteel 3 (1980), no. 2/3, blz. 11-18.

(Betr. archivalia fam. van der Brugghen).

GEGEVENS over de afstamming van enkele Rooijse, Boxtelse, Bakelse en Erpse Renders-families; tien generaties. In: Renders 5 (1980) blz. 20-30.

GESLACHT Bogaerts. Kos: /door W. A. de Lepper/. 's-Hertogenbosch, W. A. de Lepper, 1980, 44 blz., 1°.

GILS, J. VAN. Spapen is de zoon van de paap. In: Brab. Leeuw 29 (1980), blz. 14-26, 37-61, 69-94.

HAMMEN, L. VAN DER. Het geslacht Van der Hammen in Noord-Brabant (en daarbuiten) in de 17de en 18de eeuw. In: Ned. Leeuw 97 (1980), blz. 373-414.

HARDEVELD, G. Genealogie familie van Gorp. In: Runstoof 3 (1980), blz. 129-136. (Alphen en Riel).

HAVERMANS, P. Een Wouwse boer die afstamt van Keizer Karel de Grote. In: Genealogisch Ts. Brab. 4 (1980), blz. 76-77.

HEZEMANS, H. Onze woonplaatsen. In: Waldhoorn 1980, no. 10, blz. 228-229. (Hezemans in Helmond en Oisterwijk).

JANSEN-VERKUIJL, G. Genealogie Verkuijl. In: Genealogisch Ts. Brab. 4 (1980), blz. 81-90.

KIEVIETS, A. F. C. L. Stamreeks en kwartierstaat Kievits. Zundert, eigen uitg., 1979. 40 blz.

KLAASSEN, A. M. 300 jaar Claassen's en Klaassen's. Oosterhout, Direct Systemen B.V., 1980. 359 blz., afbn.

KOENRAADT, J. Het verhaal over Joannes Koenraad Gz. geboren 20 april 1818, van de Heen (Steenbergen). Ekeren, z.j. 21 blz., afbn.

KONING, C. P. G. DE. Aanvullingen kwartierstaat Van de Par. In: Genealogisch Ts. Brab. 4 (1980), blz. 215-216.

KORT, J. DE. Genealogica. In: Campina 9 (1979/80), blz. 185-186. (Betr. reactie op art. van B. W. van Schijndel over De Cort).

KWARTIERSTAAT Mommersteeg. In: Met gansen trouw 30 (1980), blz. 72-73.

KWARTIERSTAAT Van Bijnen-Mommersteeg. In: Met gansen trouw 30 (1980), blz. 216-217.

LEGET, J. N. Afstammelingen van Jacob Hendrick Jacobs van der Voort uit Haaren.

In: Brab. Leeuw 29 (1980), blz. 141-162.

LEMMENS, G. W. C. Fragment-genealogie Vijfeycken. In: Merlet 16 (1980), blz. 86-89.

(St. Anthonis).

LEPPER, De; deelstamboom - D; / door W. A. de Lepper/. 's-Hertogenbosch, W. A. de Lepper, 1980. 60 blz., 8°.

LEPPER, W. A. DE. Genealogisch overzicht in verband met de nalatenschap van mevr. C. J. E. van de Kamp-Ooms, overleden te Rotterdam op 26-6-1958. /1. Hendrik Boudier - Petronella van Dijk. 2. Petrus J. van Stay/. 's-Hertogenbosch, W. A. de Lepper, 1980. 48 blz., 8°.

LOON, M. VAN. Genealogie Van Loon (R.K.); tak Antwerpen. In: Genealogisch Ts. Brab. 4 (1980), blz. 49-53.

MARTENS, H. Over het verleden en het heden van de familie Martens. Laren, eigen uitg., 1978. 58 blz., afbn.

MEEL, P. A. M. VAN. Genealogie van Meel. In: Brab. Leeuw 29 (1980), blz. 32-35.

MEIJS, E. M. Van vruuger en nog wa; 400 jaar geslacht Meijs. Bostel, eigen uitg., 1980. 67 blz., afbn.

NELEMANS, F. A. Zwaluwse bouwstoffen. In: Genealogisch Ts. Brab. 4 (1980), blz. 248-250.

(Betr. genealogie Arisman).

OVERZICHT van de bij het Centraal Bureau voor Genealogie aanwezige microfiches van DTBL-registers en andere archiefbronnen uit Noord-Brabant. 's-Hertogenbosch, z. uitg., 1980. 82 blz.

PAR, E. A. A. VAN DE. Kwartierstaat Van de Par. In: Genealogisch Ts. Brab. 4 (1980), blz. 156-170.

RADEMAKER Centra(a); het leven van een Bossche horecafamilie. Z. pl. en uitg., 1980. 32 blz., afbn., 4°.

(Uitgegeven in december 1980 t.g.v. 75 jaar familie Rademaker in 's-Hertogenbosch).

REHM, J. G. L. P. Dirk van Steenes. In: Klopkei 4 (1980), blz. 516-523.

RENDERS, W. H. A. Over het verspreidingsgebied van de familienaam Renders in Noord-Brabant met name in Oudenbosch. In: Renders 5 (1980), blz. 75-77.

SANDERS, P. Een geslacht Van Wijk. In: Genealogisch Ts. Brab. 4 (1980), blz. 237-241.

SANDERS, P. Fragmentgenealogie van der Beek; Meeuwen - Babiloniënbroek - Genderen. In: Genealogisch Ts. Brab. 4 (1980), blz. 43-44.

SANDERS, P. Genealogie Oerlemans. In: Genealogisch Ts. Brab. 4 (1980), blz. 209-215.

SCHOOL, J. Zegers te Nistelrode. In: Brab. Leeuw 29 (1980), blz. 26-32.

SIEMONS, P. J. De familie Siemons, een Brabants geslacht uit Oosterhout. Groesbeek, eigen uitg., 1980. 57 blz., afbn.

SIEMONS, P. J. Kwartierstaat van de kinderen van het gouden echtpaar Siemons-Oomens. In: Brab. Leeuw 29 (1980), blz. 163-173.

SMETSERS, W. Genealogische gegevens omtrent een geslacht Smetsers vanaf circa 1620. In: Campinia 10 (1980/81), blz. 126-129.

SPRONSEN, E. A. VAN, en B. de Keijzer. Een familie Haak te Heusden. In: Gens Nostra 35 (1980), blz. 21-25.

TEURLINCX, H. Genealogie Teurlincx; een aanvulling op de genealogie Teurlincx, zoals die is gepubliceerd in Campinia, jaargang 2 (1972), blz. 91-98. In: Campinia 10 (1980/81), blz. 34-38.

TREFFERS, E. W. Juriaan Treffers, een notabele voorouder in de 18e eeuw. In: Treffertje 9 (1979/80), blz. 58-73.

WATERING, C. C. J. VAN DE. De familie van der Kreek. In: Brab. Leeuw 29 (1980), blz. 105-119.

(Bergen op Zoom).

WESTDIJK, L. H. Het geslacht De Roon. In: Genealogisch Ts. Brab. 4 (1980), blz. 59-69, 97-105, 185-191, 222-232.

WEIJTS, J. W. M. Verberkmoes. In: Gens Nostra 35 (1980), blz. 122-134.

(Bergen op Zoom).

WUISMAN, P. J. M. Afstammelingen van Karel de Grote in het gebied van 'De Kleine

Meijerij"; 3. burgemeesters van Haaren, Helvoirt en Oisterwijk. In: Kl. Meijerij 31 (1980), blz. 98-102.
 WUISMAN, P. J. M. Afstammelingen van Karel de Grote in het gebied van "De Kleine Meijerij"; 4. Leo C. J. Th. le Mire, kasteelheer te Udenhout. In: Kl. Meijerij 31 (1980), blz. 113-116.
 WIJK, M. VAN. Het Aalburgse geslacht van Wijk. In: Genealogisch Ts. Brab. 4 (1980), blz. 109-115, 173.
 WIJK, N. VAN. Kwartierstaat Nico van Wijk. In: Genealogisch Ts. Brab. 4 (1980) blz. 216-221.

941.8 HERALDIEK; SIGILLOGRAFIE

CUIJPERS, J. De wapens van Lith. In: Kringperiode Maasdorpen 1980, no. 1, blz. 1-13.
 HAM, W. A. VAN. Wapen en wapenkleuren van Oisterwijk. In: Kl. Meijerij 31 (1980), blz. 27-31.
 LAURIJSENS, K. G. J. De vlag van de gemeente Helvoirt. In: Kl. Meijerij 31 (1980), blz. 112.
 ROSENDAAL, J. De gebrandschilderde ramen in de Nederl. Hervormde kerk van Besoyen. In: Klopkei 4 (1980), blz. 444-448.
 (Betr. heraldiek).
 SCHUTTE, O. Het nieuwe wapen van de gemeente Heeze. In: Ned. Leeuw 97 (1980), blz. 421-422.
 SCHUTTE, O. Het wapen van de gemeente Best. In: Ned. Leeuw 97 (1980), blz. 421.

REGISTER DERTIGSTE JAARGANG 1981 *

ARTIKELEN

Aardoom, H. A., Aert Jan Adriaen Oomen in Raamsdonk	91-96
Aarts, G. W. A., Een familie Van Oers, Boxtel-Tilburg	5-24
Bakker, W. de, Ketelaers alias De Steenbecker	101-107
Belonje, J., De laatste bezitters van de Oudenburg, het leen van Werkendam	56-63
— , Het wapen van de Hinckaerts	97-100
— , Een verre erfenis voor de Idelets	161-164
Bodemeijer, A. J., Schoonvader = stiefvader	33-34
Gils, J. van, De slachtoffers van de grote branden te Hilvarenbeek	141-157, 193-200
Gurp, G. J. van, Zwijsen = De Wijse ?	186
Kappelhof, A. C. M., Het archief van de Godshuizen te Den Bosch	187-192
Ketelaars, S. J. M. M., Een lijn van nakomelingen van Peter zoon Claes Janse de Ketelaer	107-138
Leeuw, J. de, Overpeinzingen van een amateur-genealoog	165-166
Leget, J. N., Huwelijksinschrijvingen in het schepenprotocol van Oostel- en Middelbeers	30-33
— , Brabanders naar Berbice	88-91
Melssen, J. Th. M., en A. F. N. van Asten, De fundatie van mr. Peter Everarts van Heeze. De families Raessens en Melchior	169-184
Merendonk, A. van, Op zoek naar Jean Davit Ader	138-140
Oomen, A. L. M., Nakomelingen van Andries Jan Andries Oomen	24-30
Stasse, A. J., De eerste drie generaties van de familie Stasse te Grave	184-186
Teychiné Stakenburg, A. J., Een tak der familie Boone in Noord-Brabant	158-160
Vries, W. de †, Ente in Noord-Brabant	37-55
Weijts, J. W. M., Friscus	65-88
Aanbevelingen voor genealogische publikaties	1-5
Aanvullingen	36, 166-168
Brabantse Genealogische Bibliografie 1980	200-203
Mededelingen	63-64, 168, 203
Vragen en antwoorden	34-36, 55, 64, 160, 164, 168, 192, 200

* De redactie dankt de heer P. Th. de Lange te Eindhoven voor de samenstelling.

NAAMREGISTER

Aa, o. d., 31 — **Aarts**, 20, 22 — **Aartz**, 52 — **Aben**, 152, 156 — **Abrahams**, 7, 11 — **Achthoven**, v., 81 — **Ackerveecken**, v. d., 156 — **Adams**, 113 — **Adden**, v., 73, 79 — **Ader**, 138-140 — **A(d)riaens(e)(n)**, 5, 33, 34, 71, 108, 198 — **Aelbrechts**, 176, 178 — **Aelmans**, 82 — **Aelst**, v., 151 — **Aerts(en)**, 92, 94, 103, 155 — **Aghthoven**, v., 71, 85 — **Agt**, v., 84, 198 — **Aken**, v., 101-103, 106 — **Akeren**, v., 120, 125, 127, 130, 131, 136 — **Alberti**, 49 — **Alphen**, v., 36 — **Amerzoyen**, v., 101 — **Andel**, v., 157 — **Andries(sen)**, 25, 29, 93, 94, 171, 181 — **Anosi**, 52 — **Anthonis(se)(n)**, 32, 39, 64, 92, 111, 176, 195, 198 — **Antwerpen**, v., 31 — **Appels**, 117, 118, 125, 130, 135, 186 — **Ar(c)kel**, v., 56, 57 — **Arendonk**, v., 12 — **Arianen**, 36 — **Ariens**, 107 — **Aries**, 82 — **Assenburgh**, 80 — **Asten**, v., 15, 33, 135 — **Asvelt**, v., 117 — **Augustijn**, 53 — **Ausems**, 9 — **Auvergne**, v., 71.

Baartman, 55 — **Baaten**, 12 — **Babou**, 82 — **Back**, d., 71 — **Backx**, 156 — **Baen**, d., 106 — **Baert**, 161, 163 — **Baertman**, 55 — **Baest**, v., 108 — **Baggermans**, 59 — **Bakker**, 6 — **Bakkeren**, 41 — **Balbiaen**, 163 — **Balen**, v., 160 — **Balfour**, 88 — **Balstius**, 72 — **Balveren t. Isendoorn**, v., 98 — **Bartels**, 150 — **Barthold**, 35 — **Bastiaens**, 55, 95, 109 — **Bastingius**, 69 — **Beckers**, 135, 186 — **Beck(s)**, 64 — **Be(c)x**, 33, 34, 64 — **Bedaux**, 18 — **Bee(c)k**, v., 18, 28, 125-127 — **Beer**, d., 16 — **Beerens**, 8 — **Beers**, v., 15 — **Beersmans**, 147 — **Beestrij**, 163 — **Belkom**, v., 21 — **Belloij**, v., 33 — **Berch**, v. d., 180 — **Berckmans**, 160 — **(s)Beren**, 102, 104, 186 — **Bergen**, v., 50 — **Berg(h)**, v. d., 17, 85, 123, 128, 132, 142, 143, 155, 156 — **Bergmans**, 12 — **Berkel**, v., 10, 14, 134 — **Berkelmans**, 20 — **Bernaerts**, 109 — **Bertens**, 14 — **Berthen**, 93 — **Bertis**, 9 — **Bettmer**, 89 — **Beugel**, v. d., 89 — **Beugen**, v., 123 — **Beukelaer**, 71 — **Beurden**, v., 7, 111 — **Beuvers**, 36 — **Bie**, d., 15 — **Biemans**, 148 — **Bierkens**, 127, 131 — **Biesmans**, 77 — **Biggelaar** v. d., 5 — **Bilsen**, v., 32 — **Bitter**, d., 146 — **Bitters**, 181 — **Blanckaert**, 101 — **Blanckers**, 104 — **Blauwens**, 151 — **Blaijfel**, v., 112 — **Blekkhorst**, 51 — **Block**, 72 — **Bloem**, 53 — **Blom**, 82 — **Bloyssen**, 176 — **Bluijssen**, 179, 181 — **Boecxmair**, (v.), 146, 148 — **Boeboe**, 82 — **Boelen**, 171 — **Boemaars**, 52 — **Boenders**, 85 — **Boer**, v. d. 10, 126, 132 — **Boeser**, 48 — **Bogaert**, v. d., 30 — **Bog(a)er(t)s**, 24, 38, 76, 167 — **Bois**, d., 36 — **Bokhorst**, 40, 168 — **Bolders**, 157 — **Bollaerts**, 90 — **Bommel**, v., 20 — **Bont**, d., 133 — **Bonte**, l., 90 — **Boo**, d., 36 — **Boogaard**, v. d., 19 — **Boone**, 158-160 — **Boonenberg**, 114 — **Boos**, d., 36 — **Boosman**, 54 — **Borgers**, 7, 31, 106 — **Borgh**, t., 54 — **Borghouts**, 41 — **Bos**, 90, 91 — **Bosch**, 146 — **Bosch**, v. d., 129, 164 — **Bosman(s)**, 51, 144, 151 — **Bosson**, d., 50 — **Bot**, d., 39 — **Bourbon**, d., 97 — **Bout**, v. d., 35 — **Bouwen**, 180 — **Box**, 168 — **Boxtel**, v., 10 — **Brae(c)kman(s)**, 74-76, 85, 86 — **Brand**, v. d., 135 — **Brants**, 142 — **Brascamp(s)**, 38, 166, 167 — **Brecht**, v., 154 — **Breda**, v., 42, 84 — **Bredel**, 36 — **Brederode**, (v.), 99, 100, 103 — **Brehm**, 23 — **Brenders**, 6 — **Bressers**, 150, 155 — **Breugel**, v., 197, 198 — **Brink**, v. d., 133 — **Bringues**, d., 51 — **Broeck**, v. d., 156, 157 — **Broeckhoven**, v., 160 — **Broeckhuizen**, v., 99 — **Broekhuysen**, v., 100 — **Broeken**, 10 — **Bron(c)khorst**, v., 56, 60 — **Brons**, 55 — **Broun**, 159, 160 — **Brouwer**, d., 106, **Brouwers**, 9, 36, 68, 77, 84 — **Bruers**, 143, 156, 157 — **Bruikhuizen**, 99 — **Bruirs**, 146, 147 — **Brull**, 89 — **Bruurs**, 154, 193, 195 — **Bruijn**, d., 22, 39, 71, 109, 110 — **Bruyn** v. **Binsbergen**, d., 44 — **Bunen**, 32 — **Burg**, v. d. 198 — **Burgers**, 129, 134 — **Buys**, 95 — **Buyssen**, 92 — **Bijnen**, 43.

Christ, 90. (Zie ook onder de letter K).

Daams, 52 — **Daasdonck**, 162, 163 — **Daemen**, 143 — **Daems**, 174, 180 — **Dalzen**, v., 185 — **Dam**, v. d., 155 — **Damme**, v., 85 — **Danck(a)er(t)s**, 38, 43 — **Daniels**, 31, 32, 153 — **Daukom**, 84 — **Dawans**, 142, 147, 156 — **Deckers**, 6, 8, 42, 84, 171 — **De(e)nen**, 112, 161 — **Dekker**, 55 — **Delen**, 179 — **Deliën**, 141 — **Dendermans**, 77 — **Dens**, 54 — **Dercks**, 192 — **Dielbeek**, 71 — **Dielissen**, 133, 180 — **Diepenbach**, 42 — **Di(e)penbroe(c)k(-Impel)**, (v.), 57, 59, 60 — **Diepenbroich**, v., 60 — **Diependaal**, v., 35, 164 — **Di(e)r(c)ks**, 12, 14, 31, 32, 55, 173 — **Dies(s)en**, v., 50, 116, 147, 156 — **Dingemans**, 84 — **Dinther**, v., 34 — **Dircsen**, 71 — **Dispa**, 195 — **Doelders**, 80 — **Doesburg**, v., 46 — **Domen**, 84 — **Dommelen**, v., 12, 152, 181 — **Donckers**, 19 — **Donders**, 7, 9, 21 — **Dongen**, v., 35, 36 — **Door(en)malen**, v., 23, 127, 130 — **Doorn**, v., 155 — **Dreves**, 80 — **Dries**, v. d., 7 — **Dries(s)en**, 25-27, 29 — **Drongelen**, (v.), 99, 100 — **Drunen**, v., 78 — **Dueren**, v., 84 — **Duiveveld**, 46 — **Dun**, v., 84, 113, 155 — **Duppen**, (v.), 52, 104, 107, 179 — **Duijse**, v., 73, 78, 79 — **Dij(c)k**, v., 76, 77, 89, 127, 130, 131, 133, 143, 154.

Eck, v., 56, 57, 60 — **E(e)den**, v., 51 — **Eilers**, 51 — **Elias**, 31 — **Elissen**, 17 — **Emberts**, 109 — **Emmen**, 109, 115, 156 — **Enden**, v. d., 198 — **Engel**, 13 — **Engelen**, 40, 176, 178, 181 — **Engelen**, v., 8, 75 — **Ente v. Gils**, 51, 52 — **Ent(t)ie(n)**, (v.), 37-55, 166-168 — **Erven**, v. d., 30 — **Esch**, v., 107, 110, 111, 199 — **Esveld**, v., 42 — **Etten**, v., 28 — **Ever(a)(e)r(t)s**, 55, 69, 90, 170-172 — **Exel**, v., 174 — **Exels**, 69 — **Eijck**, v., 23, 131, 136 — **Eijnden**, v. d., 32 — **Eyndhoven**, v., 157, 174 — **Eynetten**, v., 181 — **Eysbrant**, 106 — **Eijssens**, 31.

Fabri, 34, 42, 156, 175 — **Fabry**, 33 — **Fack**, 46 — **Facrit**, 85 — **Faes**, 32 — **Fagel**, 35 — **Feltre**, d., 61 — **Fenema**, v., 43 — **Ferringer**, 48 — **Ffredrickx**, 155 — **Filips v. Anjou**, 148, 149 — **Filips V**, koning van Spanje, 149 — **Fireen**, 39, 168 — **Flipse**, 192 — **Fonson**, 172 — **Francissen**, 171-180, 183 — **Francois**, 66, 88 — **Franken**, 84 — **Frans(sen)**, 66, 175, 179 — **Franszen**, 46 — **Fré**, 82 — **Frederik I Barbarossa**, keizer v. Duitsland, 165 — **Frederik Hendrik**, prins v. Oranje-Nassau, 26 — **Frederik Willem**, prins van Oranje Nassau, 62 — **Free**, 82 — **Freen**, 168 — **Frese**, 34, 35, 185 — **Frieske(s)**, 66, 82 — **Frische**, 66 — **Frisco**, 66 — **Friscq**, 74 — **Friscs**, 66 — **Friscus (sen)**, 65-88 — **Frisque(n)s**, 65, 66, 84 — **Frisuus**, 66 — **Frisk(en)s**, 66, 74, 87 — **Frison**, 71 — **Fritz**, 90, 91 — **Führer**, 51.

Gael, v., 174 — **Garst**, 81 — **Gastel**, v., 173, 175, 176 — **Gav(e)re(n)**, (v.)(d.), 64 — **Geel**, v., 114, 115 — **Geens**, 106 — **Ge(e)r(r)its**, 31, 95, 96, 150, 155, 179, 198 — **Geerts**, 19, 23, 24 — **Geldens**, 178 — **Gelder**, v., 159 — **Geller**, 69 — **Genck**, v., 192 — **Gerarts**, 174, 175 — **Gerbrands**, 159 — **Gerwen**, v., 31, 181 — **Gestel**, v., 11, 22 — **Geij**, 185 — **Geyens**, 179 — **Gieben**, 192 — **Gielens**, 12 — **Giersbergen**, v., 109 — **Gilde**, v. 't, 159 — **Gils**, v., 14, 50, 78, 196, 199 — **Glavimans**, 157 — **Glorius**, 13 — **Gobbels**, 172, 177, 182 — **Goch**, v., 127 — **Goedheer**, 52 — **Goejencoop**, 25, 28 — **Gog**, v., 8 — **Goirle**, 152 — **Goissens**, 150, 157 — **Gommers**, 90 — **Goossens**, 157, 176 — **Gorc(h)um**, v., 8, 104, 118, 119 — **Gorop**, v., 64 — **Gorp**, v., 23, 64, 134 — **Gorrep**, v., 114 — **Gouw**, v. 't, 84 — **Gouwepit**, 158 — **Govaerts**, 27, 29 — **Goya(e)rts**, 25, 105, 106, 171, 173, 174 — **Gozewijn**, 71 — **Graaf**, d., 48 — **Grant**, d., 27 — **Grau**, d., 77 — **'s-Gravenhage**, v., 158 — **Griepman**, 89 — **Groenen**, 129, 134 — **Groenberg**, 41 — **Groenewal(t)**, 69 — **Groeningen**, v., 160 — **Groesbeeck**, (v.), 99, 100 — **Groesbeek-Calbeck**, v., 100 — **Groot**, d., 9, 10, 13, 40, 42, 155, 168 — **Grössbeck**, 99 — **Grijs**, d., 71, 72 — **Gualtheri**, 49 — **Guens**, 68 — **Gurp**, v., 15 — **Gijben**, 93 — **Gijsels**, 15 — **Gijsen**, 71.

Haaneberg, 82 — Haans, 10 — Haar, v., 42 — Haas, d., 47 — Haecx, 102, 104 — Haeften, v., 99 — Haeften t. Ophemert en Gameren, v., 100 — Haemste, v., 87 — Hagen, 150 — Hagen, v. d., 89 — Hakkens, 128, 132 — Hall, v., 89 — Hamelvoort, v. d., 32 — Hamerstedde, v., 159, 160 — Hanegraeff, 145, 148 — Hannemaet, 92, 93 — Harrix, 175 — Hapert, v., 175 — Happen, 182 — Harden, 48 — Hardenbroek, v., 57, 59 — Hart, 't, 49 — Hartman, 192 — Hasselaar, 162 — Hee(de)l, v., 164 — Heemsker(c)k, 161, 164 — Hees, v., 128, 132, 152, 156 — Hees(ch), v., 35, 111, 199 — Heese, v., 144, 145 — Heesen, 171, 182 — Heeze, v., 170, 172 — He(e)zen, 172, 174, 178, 182 — Heims, 33 — Hein(e)cart, 97 — Heitmann, 54 — Helden, v., 57-60, 62, 63 — Hellinck, 71 — Helmont, (v.), 161-163 — Helvoirt, v., 103 — Hemmecam, 77 — Hend(d)ri(c)(k)(s)(x), 14, 102, 109, 115, 143, 155, 163, 198 — Hendrik de Leeuw, hertog v. Beieren en Saksen, 165 — Hendrixen, 112 — Hennevelt, 86 — Hensius, 198 — Herk, v., 22, 41, 168 — Herp, v., 29 — Herssel, 48 — Herwaarden, v., 185 — Hesius, 171, 172, 178, 182 — Hessels, 103, 107 — Hest, v., 11, 22, 33 — Heusden, v., 195 — Heuvel, v. d., 13, 59 — Heijblom, 114 — Heijde(n), v. d., 31, 90, 101, 159, 186 — Heijmans, 105, 199 — Heyncart, 97 — Heynsemans, 180 — Heys, 95 — Heijst, v., 6, 39, 123, 133 — Hin(c)k(a)ert, 97-100 — Hobbelen, 116 — Hoeben, 175 — Hoek, 73, 76 — Hoek, v., 47 — Hoers, v., 9, 12 — Hoeven, 130 — Hoeven, v., 90 — Hoeven, v. d., 30 — Hoex, 71 — Hoff, v. d., 36, 168 — Hofman, 11 — Hogerduijn, 89 — Hogerts, 171 — Holang, 184 — Hollerts, 177 — Holsteijn, v., 80 — Holsteijn Beek, 81 — Hompus, 176 — Ho(n)dt, d., 143, 156 — Hoof(f), v., 15, 64, 115, 124, 150, 155, 172 — Hooft, 't, 58 — Hoog, d., 47 — Hoorn, v., 186 — Hoors, 7 — Hoosmans, 155 — Horvers, 15 — Houben, 174, 175, 183 — Houck, 73 — Houdt, v., 32 — Hove, v. (d.), 31, 72, 79, 114 — Huggers, 11 — Hulst, v. d., 160 — Hulstman, 71 — Hultermans, 19, 20 — Hummel, 38 — Hurk, v. d., 41 — Huyberts, 180 — Huijgen, 71 — Huijgens, 30 — Huijkers, 84 — Huijsmans, 144 — Huijwaard, 68 — Huwart, 81.

Idelet(h), 161-164 — Idema, 43 — Ierland, v., 13 — Iers(s)el, v., 6, 17, 109, 115, 122, 124, 132, 134, 163 — Imbijze v. Batenburg, v., 89-91 — Innocentius XII, paus, 148 — Iperen, v., 163.

Jacobs, 16, 19, 31, 34, 67, 73, 96, 101-103, 170, 175, 195 — Jacops, 102, 104 — Jaecques, 67 — Janses, 55 — Jans(s)(e)(n)(s), 6, 9-11, 15, 16, 22, 24-32, 36, 66-71, 84, 90, 92-96, 102, 111, 132, 150, 156, 164, 179, 185 — Joachims, 34 — Joannis, 182 — Jonckers, 31, 156 — Jongbloeds, 9 — Jong(h), d., 36, 49, 90, 125, 128, 155, 156, 179 — Jonker, 59 — Joossen, 71 — Joosten, 71, 105, 176 — Jordaans, 159 — Jozef Ferdinand, erfprins van Beieren, 148.

Calkoen, 84 — Campagne, 89 — Camphausen, 48 — Canter, (d.), 94, 113 — Kanters, 163 — Capel, 78 — Capelle, v., 184 — Karel, aartshertog van Oostenrijk, 149 — Karel II, koning van Spanje, 148 — Karssmakers, 5, 6 — Castele, 198 — Castellijns, 195 — Casteren, v., 133 — Catmans, 168 — Catte, 71 — Kaijzer, 54 — Kemenade, v., 159 — Kemmers, 31 — Kempen, 111 — Kempen, v., 12 — Kempjes, 36 — Kerkhoff, v. d., 44 — Kerkhoven, v., 168 — Kers(s)e(n)boom, 77 — Kessel, 162, 163, 165 — Ketelaars, 18 — Ketel(a)er(s), (d.), 101-138, 144, 155 — Ketgens, 85 — Keuchenius, 196 — Keulen, v., 132, 136 — Keurs, t., 51 — Kever(s), 41 — Keij, 25 — Keyzer, d., 59 — Kieboom, d.d., 144, 145, 153, 155 — Claas(sen), 10, 22, 55, 123, 133 — Claes(sen), 71, 94, 101, 102 — Claeus, 179 — Klessens, 14, 33 — Cleys, 93 — Klok, 90 — Klop, 35 — Clopman, 84 —

Klijzen, 123 — Knol, 89 — Cocx, 178 — Coenrae(d)ts, 70, 84 — Coens(en), 171, 172, 178, 182 — Coert, 47 — Coeyten, 101 — Collart, 100 — Collemans, 158 — Colling, 88 — Coninck, d., 79 — Coningh, d., 78 — Konings, 46 — Co(o)len, 16, 32-34, 86 — Cools, 74, 75, 134 — Cooremans, 69 — Kooy, 43 — Coppen, 171 — Cordel, 36 — Cornelis(se)(n), 5, 25, 26, 29, 31, 70, 94, 103 — Corput, v. d., 29 — Corsput, v. d., 94 — Corstiaens(en), 33, 71 — Kort, d., 8, 17, 21, 104, 111, 125, 193 — Cost, d., 42 — Costers, 84, 180 — Couwenberg, 15 — Kox, 15 — Kraay, 88 — Kraaij, v., 122 — Craen, i. d., 161 — Kraeye, 166 — Kramer, 14 — Craij, v., 122 — Kraijen, v., 122 — Creecq, d., 36 — Krielen, 16, 19 — Cril(s), 73, 74 — Croon, 85, 90 — Kroon, d., 32 — Cuppens, 155 — Kuijer, d., 13 — Cuyper, d., 179 — Cuijpers, 9, 116-118, 121, 173 — Kuysten, 102.

Laak, v. d., 17, 129 — Laat, d., 32 — Labriijn, 49 — Laerhoven, v., 147 — Lamberts, 32 — Lambertz, 64 — Lambooi, 52 — Lang, 94 — Lang, d., 198 — Langen, v., 60 — Langerap, 18 — Langerijt, v. d., 126, 129 — Langevelt, v., 158 — Lanschot, v., 77, 85 — Lathouwers, 105 — Laure, d., 174 — Laureijssen, 129, 134 — Lauwrensen, 88 — Lee, v. d., 21 — Leemans, 198 — Leenders, 25 — Leenhouders, 114 — Leeuwe(n), v., 44, 160, 167 — Lely, d., 84 — Lemmens, 20, 156, 174, 195 — Lemnius, 144, 199 — Leon, 198 — Leopold I, keizer van Oostenrijk, 149 — Leuning, 54 — Leijs, 71 — Leijsen, v., 27 — Leijten, 151 — Libens, 81 — Liemde, v., 148 — Lierop, v., 180 — Lieshout, v., 21 — Lill, v., 178, 180 — Linde(n), v. d., 71, 163 — Linnemans, 128 — Lith, v. d., 163, Lodewijk XIV, koning v. Frankrijk, 149 — Lommel, v., 128 — Londen, v., 44 — Loo, v. d., 168 — Loon, v., 23, 151-155 — Loots, 179 — Loze, d., 102 — Luikes, 46 — Luijcas, 32 — Luytelaer, v., 180 — Luitjes, 89 — Lyl, 173 — Lijnen, 172.

Maas, 8 — Macharias, 71 — Maes, 30, 93, 155, 156 — Mageron, d., 87 — sMaghers, 92, 93 — Mahieu, 90 — Malen, 84 — Mallens, 11, 12, 198 — Manuels, 66 — Marce-lis(se), 120, 121, 156 — Martens, 31, 32, 108, 115, 171 — Martinusse, 36 — Martijns, 71 — Marijnissen, 71 — Mastenbroek, (v.), 43 — Mathijssen, 26 — Mattemaker, 28 — Mat(t)heus, 34, 155 — Maurits, prins v. Oranje-Nassau, 26 — Mauritsz, 12 — Maxi-miliaan II Emanuel v. Beieren, landvoogd der Zuidelijke Nederlanden, 148 — sMayers, 92 — Meel, 84 — Meer, v., 77, 84 — Meer, v. d., 11 — Meerdervoort, 55 — Mees, 45, 167 — Meeus, 102 — Megem, v., 115 — Mel, v., 167 — Melchior, 169-184 — Melick, v., 53 — Melis, 36, 84, 111, 153, 157 — Merckens, 155 — Merks, 17 — Mertens, 84, 92, 93 — Mesmaeckers, 154 — Metsers, 31 — Meuleman, 51 — Meusen, 114 — Meijers, 13, 15 — Meijnaerts, 114 — Meijs, v. d., 198 — Michiels(en), 18, 106, 178 — Middegaels, 154, 156 — Middelton, 74 — Miel, v., 45 — Mierbeld, v., 198 — Mierlo, v., 173 — Mill, v., 167 — Mirum, v., 73 — Moerlants, 156 — Mol, v., 33 — Molder, d., 102 — sMolders, 102 — Molemans, 168 — Mollen, 144 — Momber(e), d., 106, 112, 113 — Mommers, 20 — Monmorts, 78 — Mon(t)fro(o)y(d), 35 — Morgan, 80 — Moone(n), 10, 125, 126, 151, 198 — Morgen, 80, 84 — Morin, 52, 53 — Mortel, v. d., 200 — Moulins, d., 151 — Mouwen, 73 — Mueljus, 71 — Mulders, 71, 117, 120, 125, 127, 128, 130 — Munster, v., 13 — Mutsaers, 14, 133 — Mutzaards, 133 — Muysshondt, 160 — Mijs, 32.

Nacke, 97 — Na(e)ijkens, 142, 143, 155-157, 198 — Neelen, 31 — Neerinkhuijsen, v., 36 — Neiszen, 53 — Nieuwenhuijsen(n), v. d., 114, 145, 150, 155, 156 — Nobel, 25, 28 — Nooyen, 11 — Nouhuys, v., 48 — Nouwen, 144 — Nouwens, 9 — Noijens, 157 — Nu(e)man, 75-77, 84-86, 88 — Nuenen, v., 142, 157 — Nycols, 103 — Nijhof(f), 38, 167 — Nijs, d., 22.

Odenhoven, 14 — Oem v. Wijngaarden, 56 — Oerlemans, 9 — Oers, v., 5-24 — Oir, v., 6 — Oirle, v., 156 — Oirschot(h), v., 142, 146, 156 — Olifiers, 34 — Olivier, v., 49 — Omes, 125, 128 — Onsenoort, v., 10 — Oolen, v., 12 — Oom, 27 — O(o)men, 24-30, 91-96 — Oorschot, v., 35, 155 — Oort, v., 12 — Oostdorp, v., 168 — Oosterhout, v., 13, 132 — Oostveen, v., 18 — O(o)yen, v., 35, 164, 185 — Oppermans, 19 — O'Prins, 155 — O'Prinsen, 24 — Opstal, v., 129, 133 — Oranje, prins v., 196 — Os(s), v., 106, 122 — Ostaden, v., 152 — Otten, 143, 147, 155, 157 — Overa, v., 155.

Paalvast, 12 — Pappen, 174 — Paridaens, 129 — Pas(ch), v. d., 24, 89, 105, 134 — Paulus, 31, 32 — Pauw, d., 73 — Paijmans, 19, 20 — Pe(e)ters, 9, 25-27, 29, 51, 88, 92-94, 101, 102, 104, 156, 171, 176, 182 — Pelgrims, 168 — Pelkmans, 33 — Pelt, v., 74, 133 — Perdel, 36 — Pestere, 193 — Peuteman, 160 — Peijnenborch, 35 — Peijpers, 88 — Phaenix, 30 — Pharaos, 41 — Philipse(n), 20, 51, 124, 192 — Pieck, 99, 100 — Pieters, 54, 67, 68, 71, 89 — Plaetevoet, 194 — Plas, v. d., 108, 170 — Plassius, 159 — Poel, v. d., 32 — Pol, v. d., 118, 134 — Pompen, 175, 180, 181 — Pontenij, 68, 70 — Poppel, v., 146, 154, 155 — Portel, 36 — Posthumus, 13 — Poulussen, 185 — Pouwels, 93 — Priems, 103 — Prilzelwitz, 69 — Prince, 132 — Prins, 84, 88 — Puijboom, 84, 88 — Put, v. d., 12 — Puijfelik, 12 — Pijnenborg(h), 118 — Pijnenburg, 198.

Quist, 158.

Raalte, v., 51 — Raemdonck, v., 28 — Raessen(s), 169-184 — Ramelo, 89 — Rasonis, 182 — Rasschaert, 84 — Ravel, 53 — Ravels, v., 123 — Redinchaven, (v.), 99, 100 — Reggio, d., 61 — Rembouts, 108 — Remi, 6 — Remme, 162 — Remijs, 31 — Renterghem, v., 158 — Réthij, v., 159 — Reijms, 32 — Reijniers(s)e(n), 77, 84 — Rhety, v., 108 — Ridder, d., 118 — Riemsdij(c)k, v., 184 — Rienxt, v., 88 — Ritmeester, 35, 185 — Ritz, 46 — Robbe, 15 — Robrechts, 70 — Rocchens, 115 — Rochus, 109, 115 — Roeser, 50 — Roessel, v., 109 — Roestenborch, 104, 107, 110, 111 — Roeters, 103, 111 — Rolle, 158 — Rombouts, 154 — Rooderkerken, 15 — Roover, v., 154 — Roozen, 131 — Ro(o)ij, v., 13, 19, 116, 117, 125, 143, 144, 152, 155, 156 — Roskam, 45 — Roubos(ch), 178, 180 — Roukus, 185 — Roij, d., 129, 135, 147 — Royaerts, 181 — Roijmans, 32, 145, 155, 157 — Ruimschoot, 49 — Rupertus, 77 — Ruybroeck, 57, 59, 60 — Ruijsenaars, 192 — Rijck(e), d., 33, 34 — Rij(c)ken, 142, 199 — Rijkers, 132 — Rijmsdijck, v., 184 — Rijnen, 120, 130, 135 — Rijsbosch, 143, 144, 146, 148, 155, 157 — Rijsinge, v., 163 — Rysterborg, 159 — Rijt, v. d., 57, 59, 60 — Rythoven, v., 181.

Salians d'Estaing, d., 150 — Sandbeek, v., 119 — Sanden, v. d., 12 — Sanders, 179 — Sauzer, 48 — Savée, 77, 84 — Sbeckers, 186 — Sberen, 186 — Sbonten, 186 — Sbijen, 186 — Scha(e)ft, 45, 167 — Schaats, 89 — Schalken, 10 — Schalks, 90 — Schats, 45, 167 — Schaijk, v., 23 — Sche(e)pens, 143, 153 — Sche(e)rder, (d.), 92, 93, 95, 96 — Schellekens, 199 — Scheper, d., 176 — Schermers, 42 — Schilders, 142, 143, 154, 156 — Schmidt a. Altenstadt, v., 49 — Schoenmakers, 130, 136 — Schoir-cappen, (v.), 160 — Schollen, 7 — Schoofs, 157 — Schoon(e)winkel, (v.), 46 — Scho(o)nis, 116, 130 — Schoonus, 116 — Schoor, v. d., 71 — Schoot, v. d., 124, 155 — Schots, 90 — Schriek, v. d., 86 — Schroten, 186 — Schuermans, 17, 20 — Schurens, 36 — Schuring, 36 — Schuris, 36 — Schuurings, 36 — Schijvens, 20 — Sebrechts, 25, 26, 156 — Sgroten, 186 — Siemerink, 51 — Silver, v. d., 8, 16 —

Slagboom, 46 — Slegers, 23 — Sluiter, 51 — Sluijs, v. d., 75 — Sluijters, 52 — Smaghers, 93, 94 — Smaut, 68 — Smeekes, 89 — Smeltzer, 53 — Smetters, 11 — Smi(d)ts, 13, 83, 180, 192 — Smolders, 33, 113-115, 144, 156, 186 — Smout, 68, 82 — Smulders, 5, 10, 12, 16, 40, 176 — Snippe, v. d., 67, 86 — Snijder, d., 102 — Snijders, 156 — Snijers, 175 — Son, v., 58 — Sonnaville, 89 — Spaandonk, v., 8 — Spaendonck, v., 113, 155, 156 — Spapen(s), 11, 186 — Speckaert, 158 — Spierenburg, 49, 50 — Spinola, 26 — Sprang, v., 23 — Sprongh, 74, 76, 77, 85, 86 — Spruyt, 60 — Staats, 35, 184 — Stadhoude, 84 — Staes, 184 — Stapel, 91 — Stas(se)(n), 34, 184-186 — Steenbackere, d., 104 — Steenbecker(e), (d.), 101-106 — Steenbeckers, 104, 105 — Sterenstolk, v., 44 — Steuyaert, 158 — Stevens, 31, 32, 108 — Stiphout, v., 12 — Stoffelen, 30 — Stooters v. Enckevoirt, 160 — Storimans, 10 — Straff, 95 — Straten, 99 — Strato, 18 — Struijck, 28, 50 — Strijp, v., 106 — Stijt, 159 — Swaen, 159 — Swaenen, 104 — Swagemakers, 6 — Swart, 90, 184 — Sweegers, 186 — Sweens, 150 — Swolfs, 22 — Swuesten, 173 — Sijes, 57 — Sijmons, 109-111 — Sijne, 38.

Tabbers, 14 — Tack, 28 — Tantiolau, 163 — Tasset, 198, 199 — Teeuwen, 36 — Tempelaar, 40 — Tepe, 54 — Termijtelen, 52 — Teulings, 26, 28 — Teunisse, 34, 185 — Texel, v., 60 — Tiel(e)mans, 32, 143, 154-156, 173, 182 — Tielen, 181 — Tielens, 180 — Tielkens, 174 — Ti(e)lius, 147, 154, 157 — Tilborch, v., 28 — Tilborg, v., 29 — Timmerman(s), 48, 95, 103, 105, 116, 119, 121, 125, 128 — Thibaut, 77 — T(h)obie, 39, 47 — Thomas(se)(n), 31, 34, 70, 96 — Thonis(sen), 114, 178 — Thoor, v., 159 — Tobias, 71 — Tonne(n), 39, 47 — Torenheer, 161 — Trier, v., 143, 146, 148, 152 — Trommelen, 11 — Tromp, 15 — Tukker, 58 — Turlings, 198 — Turcq, 84.

Ubelen, v., 154 — Uwarts, 81 — Uijdes, 9 — Uijters, 8.

Vadde, 80 — Valk, v. d., 84 — Varick, v., 98 — Vassen, 93 — Vaupell, 42 — Vechelen, v., 50, 51 — Veen, 163 — Velde(n), v. d., 11, 155 — Velthoven, v., 173, 174, 176, 178, 179 — Ven, v. d., 9, 13, 126 — Venne, v. d., 107 — Vennix, 32 — Verbee(c)k, 77, 108 — Verbeeck, 34 — Verber(c)kmoes, 73, 78-80, 87 — Verbiest, 88 — Verdiesen, 104 — Verdonshot, 179 — Verepaeus, 181 — Vergoet, 74 — Verha(a)gen, 32, 198 — Verhaege, 31 — Verhees, 14 — Verheijden, 26 — Verheyen, 101, 102 — Verheijt, 71 — Verhoeve(n), 21, 109, 144, 156, 172-174, 176, 178 — Verkolke, 195 — Verlaat, v. 't, 47 — Vermeer, 115 — Vermeulen, 133, 134 — Vermeijs, 48 — Verreep, 170, 181 — Verreijt, 124 — Verrijck, 34 — Verrijth, 148 — Verschuur, 36 — Verschu(u)ren, 7, 36 — Verspaandonk, 123, 124 — Versteden, 134 — Verstegen, 39, 168 — Verveeken, 80 — Vervoort, 198 — Verweirdinghen, 176 — Verwijmer, 68 — Vesters, 179 — Vet, d., 114 — Vincent, 146, 157 — Vincken, 175, 176 — Vingerhoets, 198 — Visschers, 39, 168 — Visser, (d.), 36, 55, 89 — Vivi(e), 121, 126 — Vlaest, v. d., 142 — Vleminc(k)x, 155 — Vlenghe, 80 — Vleuten, v. d., 32 — Vliet, v. d. 79 — Voermans, 192 — Voets, 13 — Vogelaars, 84, 88 — Voight, d., 156 — Volders, 198 — Voort, v. d., 115 — Vöpell, 42 — Vorsters, 108 — Vos, 83, 121, 122 — Vosbergen, 73 — Vrients, 156 — Vries, d., 10 — Vriese, d., 102 — Vring, v. d., 43 — Vroenhoven, v., 180 — Vrolijk, 89 — Vromans, 11, 23 — Vroo, d., 35 — Vugt, v., 35.

Waarden, v. d., 23 — Wage(n)ma(ec)kers, 8, 83, 105, 108 — Walschots, 11, 155 — Walters, 53, 54 — Webster, 38 — Wee, v. d., 24 — Weer, d., 105, 108 — We(e)r(d)t, v., 66, 73, 74, 76, 77 — Weiriden, v., 183 — Werdenberch, 99 — Werdenburg, v., 100 —

Werre, 75 — Whiele, d., 100 — Wiel, v. d., 22, 35, 182, 185 — Wihell, d., 100 — Wilborts, 17, 32, 148 — Wildt, d., 20 — Wilkens, 161 — Willem I, koning der Nederlanden, 189 — Willem III, stadhouder, 148, 149 — Willems(e)(n), 5, 15, 31, 32, 40, 94, 117 — Winckel, v. d., 163 — With, d., 143, 157 — Witloox, 112, 113 — Wit(t), d., 67, 72, 77, 84, 95 — Wittens, 129 — Woelderen, v., 185 — Wolfert, 163 — Wolfs, 125 — Wolters, 36 — Wouters, 15, 25, 29, 32, 134, 175, 176 — Wouw, v. d., 108, 110, 120, 127 — Wreijlt, 69 — Wijnands, 12, 10, 41, 168 — Wijnants, 39, 41, 102, 168 — Wijneke, 48 — Wijnen, 163 — Wijnpersse, v. d., 54 — Wijse, d., 186 — Wijten, 103, 107, 198.

Yewens, 179 — Yrzel, v., 6.

Zande, v. d., 157 — Zanen, v., 60 — Zebregs, 21 — Ze(e)gers, 90, 95 — Zeevels, 196 — Zurmegede, 90 — Zwoesten, 173 — Zwuesten, 173 — Zwijsen, 186 — Zijnen, 38-40, 168.

Aan de abonnees,

Helaas zijn wij genoodzaakt - gedwongen door de nog steeds stijgende technische en verzendkosten en de druk van onze subsidiënt, het Provinciaal Bestuur van Noord-Brabant - voor 1982 de abonnementsprijzen aan te passen.

Abonnementsprijzen 1982:

Nederland en België: f 29,—

buitenland (behalve België): f 31,—

losse afleveringen 1982: f 5,— (excl. verzendkosten).

U gelieve met betalen te wachten tot u in de loop van januari - februari 1982 een accept-girokaart wordt gezonden.

Administratie Het Noordbrabants Genootschap.